2019

Školní vzdělávací program

78-42-M/02

EKONOMICKÉ LYCEUM

„Non schoale sed vitae discimus“
„Pro život, ne pro školu se učíme“
Seneca

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Frýdek-Místek, příspěvková organizace
28. října 1598, 738 01, Frýdek-Místek
Verze ŠVP Ekonomické lyceum: 2.0
Platnost od 1. září 2019

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Frýdek-Místek, příspěvková organizace vydává školní vzdělávací program oboru vzdělání **78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**.

Školní vzdělávací program Ekonomického lycea byl zpracován na základě **Rámcového vzdělávacího programu pro obory** středního odborného vzdělání s maturitou (vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dne 28. 6. 2007, č. j. 12 698/2007-23).

Školní vzdělávací program Informační technologie byl projednán Školskou radou při Střední průmyslové škole, Obchodní akademii a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Frýdek-Místek, příspěvkové organizace.

Ve Frýdku-Místku, dne 13. 10. 2020

Mgr. Martin Tobiáš, ředitel školy…….

Bc. Robert Muroň, předseda školské rady……

Školní tým tvorby školního vzdělávacího programu:

Mgr. Martin Tobiáš, ředitel školy
- vedení školního týmu, kompletace podkladů, finalizace ŠVP

Ing. Zdeňka Vančáková
- koordinátor tvorby ŠVP

Mgr. Petr Volník, zástupce ředitele
- vedení aktivit ověřování výsledků vzdělávání, koordinátor ŠVP

Mgr. Ludmila Trbušková	**koordinace aktivit PK společenskovědní**
Mgr. Svatava Oroszyová	český jazyk a literatura
Mgr. Jarmila Kotásková	dějepis
Mgr. Vladimíra Papřoková	základy společenských věd, historické a společenskovědní semináře
Mgr. Vladimíra Papřoková	český jazyk a literatura, dějepis
Ing. Eva Chvajová	politologie a sociologie
Mgr. Ing. Dominika Kubinová	psychologie
Mgr. Zuzana Špačková	**koordinace aktivit PK cizí jazyky**
Mgr. Marta Michaláková	cizí jazyky
Mgr. Vladimíra Papřoková	cizí jazyky
Ing. Marta Kokešová	**koordinace aktivit PK ekonomické**
Ing. Miroslava meyerová	ekonomické předměty
Ing. Marta Kokešová	ekonomické předměty
Ing. Jarmila Pindurová	ekonomické předměty
Ing. Renáta Vajčnerová	ekonomické předměty
Ing. Zdeňka Vančáková	ekonomické předměty
Ing. Dominika Kubinová	ekonomické předměty
RNDr. Kateřina Červenková	**koordinace aktivit PK přírodovědní**
Mgr. Jiří Závodný	matematika
Mgr. Radka Jenišťová	fyzika
RNDr. Kateřina Červenková	chemie, biologie
Mgr. Taťána Sojková	geografické a mezinárodní vztahy
Mgr. Marta Murínová	**koordinace aktivit PK informační technologie**
Ing. Richard Břenek	vzdělávání v ICT
PeadDr. Danuše Gorecká	**koordinace aktivit PK tělovýchovné**
Mgr. Marta Michaláková	tělesná výchova – vzdělávání pro zdraví

Obsah

1. Základní identifikační údaje o škole ... 9
2. Profil absolventa ... 10
2.1. Uplatnění absolventa ... 10
2.2. Kompetence absolventa ... 11
2.3. Aplikace průřezových témat ... 13
2.3.1. Občan v demokratické společnosti ... 13
2.3.2. Člověk a životní prostředí ... 14
2.3.3. Člověk a svět práce ... 14
2.3.4. Informační a komunikační technologie ... 15
2.4. Způsob ukončení vzdělávání ... 17
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu ... 18
3.1. Identifikační údaje ... 18
3.2. Celkové pojetí vzdělávání v oboru Ekonomické lyceum ... 18
3.3. Podmínky přijetí ke vzdělávání ... 19
3.4. Zdravotní způsobilost ... 20
3.5. Organizace výuky ... 20
3.6. Způsob ukončení vzdělávání ... 21
3.6.1. Praktická zkouška z odborných předmětů ... 23
3.7. Vztah teoretické a praktické výuky ... 23
3.8. Motivace ke vzdělávání ... 24
3.8.1. Žákovské soutěže a přehlídky, spolupráce s firmami a reprezentace školy ... 25
3.8.2. Hodnocení a odměňování žáků ... 25
3.8.3. Příznivé školní klima a podíl žáků školy na jeho tvorbě ... 25
3.8.4. Podpora jazykového vzdělávání v odborné složce ... 26
3.8.5. Zapojení žáků školy do projektových aktivit ... 27
3.9. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práce s talentovanými žáky . 27
3.10. Primární prevence rizikových jevů chování ... 28
3.11. Pravidla a způsoby hodnocení žáků a ověřování výsledků vzdělávání ... 29
3.12. Realizace BOZP a prevence požární ochrany ... 30
4. Učební plán školního vzdělávacího programu pro Ekonomické lyceum ... 31
5. Převodní tabulka mezi RVP → ŠVP ... 33

6. Učební osnovy jednotlivých předmětů 35
ČESKÝ JAZYK 36
ANGLICKÝ JAZYK 50
OBCHODNÍ ANGLIČTINA 66
NĚMECKÝ/ RUSKÝ/FRANCOUZSKÝ JAZYK 74
OBCHODNÍ RUŠTINA 109
OBCHODNÍ NĚMČINA 115
OBCHODNÍ FRANCOUZŠTINA 121
DĚJEPIS 127
PSYCHOLOGIE 134
SOCIOLOGIE A POLITOLOGIE 140
ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD 147
GEOGRAFIE A MEZINÁRODNÍ VZTAHY 155
MATEMATIKA 165
CVIČENÍ Z MATEMATIKY 177
FYZIKA 183
CHEMIE 194
BIOLOGIE 199
TĚLESNÁ VÝCHOVA 208
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 221
EKONOMIKA 235
EKONOMICKÁ CVIČENÍ 252
FIKTIVNÍ FIRMA 259
PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE 267
PRÁVO 276
UČETNICTVÍ 286
BANKOVNICTVÍ 298
ÚČETNICKÝ SOFTWARE 304
MATEMATICKÁ CVIČENÍ 309
OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ 316
ANGLICKÁ KONVERZACE 323
FINANČNÍ TRH A DANĚ 334
7. Personální zajištění výuky 340
8. Materiální podmínky vzdělávání 341
8.1. Vybavení školy 341
8.2. Základní materiální podmínky 342
9. Spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP 343
9.1. Spolupráce se základními školami 343
9.2. Spolupráce se středními školami 343
9.3. Spolupráce s vysokými školami 343
9.4. Spolupráce s firmami 344
10. Aktualizace školního vzdělávacího programu 345
11. Bezpečnost práce a ochrana zdraví při vzdělávacích činnostech 346

Změny ŠVP ke dni 2. 9. 2013:

- Úprava způsobu hodnocení ICT – doplnění o ECDL testy.
- Přidání předmětu finanční trh a daně k volitelným předmětům.

Změny ŠVP ke dni 1. 9. 2014:

- Úprava 1. cizího jazyka
- Přidání předmětu Obchodní angličtina
- Spojení předmětů psychologie, společenská kultura a základy společenských věd do předmětu **občanský a společenskovědní základ**

Změny ŠVP ke dni 1. 9. 2016:

- Úprava učebního plánu předmětu cizí jazyk 2 (3 – 3 – 2 – 3), tzn. ubrání 1 hodiny ve 3. ročníku.

Změny ŠVP ke dni 1. 9. 2017:

- Úprava učebního plánu předmětu fyzika na 2 -2 -0 – 0, původní dotace hodin byla 2 – 3 – 0 – 0 , snížení o 1 hodinu ve 2. ročníku
- Úprava učebního plánu předmětu geografie a mezinárodní vztahy na 2 – 2 – 0 – 0, původní dotace hodin 2 – 1 – 1 – 0, přesunutí 1 hodiny z 3. do 2. ročníku
- Úprava učebního plánu předmětu ekonomika na 3 – 3 – 3 – 3, původní dotace 2 – 3 – 3 – 3, zvýšení počtu hodin v 1. ročníku o 1 hodinu
- Úprava učebního plánu předmětu dějepis na 2 – 1 – 0 – 0, původní dotace 2 – 2 – 2 -0, zrušení hodin ve 3. ročníků a snížení o 1 hodinu ve 2. ročníku
- Zrušení předmětu historický seminář
- Zavedení nového předmětu psychologie s dotací hodin 0 – 0 – 0 – 1
- Zavedení nového předmětu sociologie a politologie s dotací hodin 0 – 0 – 0 – 1

PŘEDMĚT	PŮVODNĚ	NYNÍ
Fyzika	~~2 – 3 – 0 - 0~~	2 – 2 – 0 - 0
Cizí jazyk 2 – změna názvu - Německý / Ruský / Francouzský jazyk		
Geografie a mezinárodní vztahy	~~2 – 1 – 1 - 0~~	2 – 2 – 0 - 0
Ekonomika	~~2 – 3 – 3 - 3~~	3 – 3 – 3 - 3
Dějepis	~~2 – 2 – 2 - 0~~	2 – 1 – 0 – 0
Historický seminář		zrušeno
Psychologie		0 – 0 – 1 – 0
Sociologie a politologie		0 – 0 – 0 – 1
Matematika		3 – 3 – 3 – 3
Matematická cvičení		0 – 0 – 2 – 2
Ve 3. a 4. ročníku je pro žáky Ekonomické lycea povinný předmět Matematická cvičení (tzn. ve 3. ročníku není volitelný předmět a ve 4. ročníku volí jeden předmět)		

Změny ŠVP ke dni 1. 9. 2020:

Úprava personálního zabezpečení

Úprava v souvislosti se změnou maturitní zkoušky ke dni 1. 10. 2020

Zavedení distanční výuky

PŘEDMĚT	PŮVODNĚ	NYNÍ
Matematická cvičení	~~0 – 0 – 2 - 2~~	0 – 0 – 0 – 2 volitelný předmět – 4. r.
Bankovnictví		0 – 0 – 2 – 0 volitelný předmět – 3. r.
Účetnický software		0 – 0 – 2 – 0 volitelný předmět – 3. r.
Cvičení z matematiky		0 – 0 – 1(1) – 0

Ve 3. ročníku si žák vybírá 1 volitelný předmět: BAN nebo USW.

Ve 4. ročníku si žák vybírá 2 volitelné předměty: první volba MAC nebo AKO, druhá volba FTD nebo OSV.

1. Základní identifikační údaje o škole

Škola:	Střední průmyslová, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Adresa školy:	28. října 1598, 738 01, Frýdek-Místek
IČ:	00601381
REDIZO:	600016323
Ředitel školy:	Mgr. Martin Tobiáš
Kontakty:	tel.: 558 406 111, 558 406 211 email: skola@pojfm.cz internet: www.pojfm.cz
Zřizovatel školy:	Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18, Ostrava, IČ: 70890692
Název vzdělávacího programu:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia:	4 roky
Forma studia:	denní
Způsob ukončení studia:	maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost:	od 1. září 2012 počínaje 1. ročníkem
Projednáno školskou radou:	dne 12. 10. 2020
Aktualizace ŠVP:	č.: 5.0 s platností od 2. 9. 2017

2. Profil absolventa

2.1. Uplatnění absolventa

Ekonomické lyceum spojuje typ gymnaziálního i odborného vzdělání. Studijní obor ekonomické lyceum je v souladu s doporučením zahraničních expertů o rozšíření nabídky všeobecného vzdělávání na středních školách v ČR a je v souladu se vzdělávacími trendy v EU a nastoupenou koncepcí MŠMT. Z tohoto hlediska se jedná o nový perspektivní studijní obor, který po úspěšných výsledcích experimentálního ověřování byl MŠMT schválen a označen jako studijní obor s evropským rozměrem vzdělání.

Vzdělávací obsah je koncipován ve dvou rovinách. V první je všeobecně vzdělávací základ, který je doplněn základním odborným vzděláním. Druhou, menší část, představuje nabídka volitelných předmětů, jejichž funkcí je vytvořit širší nabídku pro rozhodování o dalším studiu či uplatnění v praxi.

Ve srovnání s absolventy gymnázií disponují absolventi ekonomického lycea základními kompetencemi ekonomicko-právního charakteru, avšak na rozdíl od absolventů středních odborných škol ekonomického zaměření mají hlubší znalosti ze společenskovědních a přírodovědných disciplín. Absolventi ekonomického lycea získají ucelené vědomosti v oblasti ekonomiky, účetnictví, financování, managementu, velmi dobrou dovednost aplikovat informační a komunikační technologie, dovedností v oblasti písemné a elektronické komunikace, znalost anglického a dalšího cizího jazyka (z výběru německý, francouzský a ruský) na úrovni běžné hovorové komunikace, středoškolské matematické znalosti a další všeobecné a odborné vědomosti.

Ekonomické lyceum je obor, který připravuje budoucí absolventy především k dalšímu vysokoškolského studiu, ale přitom poskytuje úplné střední odborné vzdělání. Absolventi jsou připravováni tak, aby se v dalším studiu rychle orientovali a pružně přizpůsobili podmínkám vyšších odborných a především vysokých škol., případně podnikatelské praxi. Absolventi ekonomického lycea, kteří nebudou dále studovat a hodlají přímo nastoupit do praxe, budou schopni rychle se orientovat a zapracovat. K tomuto účelu slouží mimo jiné předměty Fiktivní firma a Ekonomická cvičení. Absolvent ekonomického lycea je připraven k začlenění na trhu práce k výkonu širokého spektra ekonomických, obchodně podnikatelských, administrativních a organizačních činností ve výrobních podnicích

různých forem, v peněžnictví, ve veřejné správě, cestovním ruchu a dalších službách. Dobré pracovní uplatnění se svými vědomostmi, znalostmi a dovednostmi mohou absolventi najít v rámci zemí EU.

2.2. Kompetence absolventa

Vzdělávání v oboru ekonomické lyceum směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili odpovídající předpoklady jak pro uplatnění v praxi, tak k dalšímu celoživotnímu vzdělávání.

Žák je veden k tomu, aby:

- myslel v ekonomických souvislostech,
- komunikoval v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního nebo veřejného i pracovního života, v mluveném i psaném projevu, na všeobecná i odborná témata,
- efektivně pracoval s cizojazyčným textem včetně odborného, uměl jej zpracovat a využívat jako zdroje poznání i jako prostředku ke zkvalitňování svých jazykových znalostí a dovedností,
- využíval jazykových vědomostí a dovedností v praktickém životě, vyjadřoval se srozumitelně a souvisle,
- orientoval se v činnosti živností, obchodních společností včetně bank, pojišťoven a investičních fondů,
- uměl prakticky aplikovat poznatky z ekonomiky, práva, marketingu a účetnictví při řešení ekonomických problémů,
- znal práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců,
- efektivně hospodařil s finančními prostředky,
- prováděl finanční řízení podniku (finanční plán, zdroje financování, kalkulace, rozpočty),
- prováděl základní činnosti spojené se zabezpečením podniku oběžným majetkem (nákup, evidence, prodej),
- prováděl základní činnosti spojené s dlouhodobým majetkem (pořízení, odepisování, využití kapacity dlouhodobého majetku),
- prováděl základní mzdové výpočty (výpočet hrubé mzdy, čisté mzdy, výpočty odvodů, daň z příjmů),
- účtoval běžně účetní operace, zjistil daňovou povinnost k dani z přidané hodnoty a dani z příjmů,
- zpracoval účetní uzávěrku a závěrku,
- pracoval se zdroji ekonomických a právních informací, vyhledal potřebné informace, pracoval s nimi, správně je interpretoval a využíval pro svoji práci,
- pracoval s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,

- byl schopen posuzovat a prakticky využívat informace komunikačních technologií,
- komunikoval elektronickou poštou a využíval další prostředky online a offline komunikace,
- ovládal klávesnici počítače, psal všemi deseti, vyhotovoval základní druhy písemností v normalizované úpravě,
- řešil samostatně, pohotově a zodpovědně úkoly na svěřeném pracovišti,
- uměl pracovat v týmu, upevňoval interpersonální vztahy a adekvátně jednal s lidmi,
- orientoval se ve vyhledávání uplatnění na trhu práce,
- sledoval aktuální dění v národní, unijní a světové ekonomice,
- uplatňoval mediální gramotnost při řešení svých profesních úkolů,
- jednal odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i pro zájem veřejný,
- uměl myslet kriticky, tj. zkoumat věrohodnost informací, vytvořit si vlastní úsudek a být schopen o něm diskutovat s jinými lidmi,
- chápal význam životního prostředí pro člověka a jednal v duchu udržitelného rozvoje,
- správně odhadoval své možnosti a schopnosti, respektoval možnosti a schopnosti jiných lidí,
- dodržoval občanskou a profesní etiku,
- ctil tradice a hodnoty svého národa, chápal jeho minulost i současnost v evropském i světovém kontextu,
- rozvíjel dovednosti potřebné k vyjednávání, diskusi, kompromisu, k obhájení svého stanoviska, přijímání stanoviska jiných,
- dodržoval zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce, znal pracovní rizika spojená s výkonem svého povolání,
- adaptoval se na nové podmínky, uměl tvořivě do těchto podmínek zasahovat, tj. být flexibilní a kreativní,
- měl aktivní přístup k pracovnímu životu a své profesní kariéře, včetně schopnosti přizpůsobovat se změnám na trhu práce,
- byl připraven celoživotně se vzdělávat,
- uměl řešit své existenční otázky a hledal uplatnění na trhu práce.
- chápal společenské normy a dodržoval je,
- chápal kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,
- vhodným způsobem reprezentoval firmu a spoluvytvářel image firmy na veřejnosti,
- osvojil si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit.

2.3. Aplikace průřezových témat

Průřezová témata jsou začleněna do výuky v celé řadě předmětů všech předmětových komisí. Odkaz na příslušné průřezové téma je součástí učebních osnov všech vyučovacích předmětů. Po obsahové náplni začlenění průřezového tématu jsou v osnovách uvedeny hlavní cíle a dále metody, prostředky a formy jeho realizace. V rozpisu učiva je odkaz na průřezové téma vždy zdůrazněn (PT).

2.3.1. Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovědní oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy. Žák je veden k samostatnému a aktivnímu řešení problému. Žák volí takové prostředky, které zajišťují výsledný efekt se smyslem pro odpovědné řešení dané problematiky. Přijímá kritiku, která vede v rozvoji jeho osobnosti.

Žák je dále veden k tomu, aby:

- využíval širokou škálu informačních zdrojů a uměl z nich vyčlenit podstatné informace od nepodstatných a zpracovat je,

- získané informace kriticky hodnotil a rozeznal seriózní informace od manipulativních technik bulváru,

- ovládal kulturu diskuze, argumentace, prezentace svých názorů v duchu zásad a respektování práva druhých na odlišný názor,

- využíval svůj komunikační a myšlenkový potenciál k obhajování pokroku, humanity, svobody a demokracie a k odmítání nesnášenlivosti, předsudků, xenofobie,

- aktivně zpracovával ekonomický problém, přesně formuloval a v diskuzi obhajoval svůj návrh.

2.3.2. Člověk a životní prostředí

Průřezové téma člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Průřezové téma člověk a životní prostředí je integrováno v mnoha oblastech učiva přírodovědných předmětů, jako je chemie, biologie, fyzika ale také odborné předměty jako je ekonomika, ve které se zabývá faktory udržitelného rozvoje. Žák nakládá s látkami a energiemi ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Žák je dále veden k tomu, aby:

- využíval svých nabytých komunikačních a argumentačních dovedností k obhajobě péče o životní prostředí,
- vyhledával a zpracovával z různých informačních zdrojů poznatky, dokumenty a zprávy o problematice životního prostředí, zpracoval na toto téma referát, úvahu, resp. přednášku,
- svým chováním napomáhal k úspoře energie,
- vyhledával na internetu zákony o odpadech a používá je,
- si uvědomoval, že digitalizací dat přispívá k šetření papírem,
- si uvědomoval rizika spojenými s nadměrnou prací u počítače.

2.3.3. Člověk a svět práce

Nedílnou součástí vzdělávání žáků je příprava na aktivní uplatnění se na trhu práce. Absolvent oboru ekonomické lyceum získává odborné kompetence uplatnitelné zejména pro další vysokoškolské vzdělávání, ale rovněž pro přímý vstup na trh práce. Může se uplatnit na všech pracovištích, na kterých se vyžaduje připravenost k efektivní práci s prostředky informačních a komunikačních technologií, řešení ekonomický problémů na základě ekonomických propočtů, rozumí a provádí jak

účetnictví na pracovišti, tak daňovou evidenci příjmů a výdajů, vyhotovuje obchodní písemnosti, je schopen uplatnit dva cizí jazyky (do výuky cizích jazyků jsou zaražena i odborná témata), řízení pracovního práva a managementu.

Škola poskytuje žákům základní orientaci ve světě práce a vzdělávání. V rámci odborné praxe se žáci seznámí s konkrétními podmínkami v různých partnerských firmách. Žáci maturitního ročníku mají organizovanou návštěvu na úřadu práce, kde získají konkrétní informace a rady týkající se oblasti povolání, zaměstnání a trhu práce.

Vzdělávání je směrováno k tomu, aby žák:

- měl přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání,
- měl reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru,
- vhodně komunikoval s potenciálními zaměstnavateli na trhu práce,
- znal práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- osvojil si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit,
- dodržoval zásady pro bezpečnost a ochranu zdraví, dodržoval hygienické předpisy a používal ochranné pracovní prostředky,
- pracoval opatrně v zájmu svého zdraví i zdraví svých spolupracovníků.

2.3.4. Informační a komunikační technologie

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života. Průpravnou funkci tvoří práce s prostředky informačních a komunikačních.

Specifikem při využívání prostředků informačních a komunikačních technologií na Střední průmyslové škole a Obchodní akademii ve Frýdku-Místku je podpory výuky formou e-learningu. Na škole je zaveden e-learningový systém MOODLE, který

je využíván vyučujícími různých předmětových komisí i samotnými žáky školy. Realizace ŠVP předpokládá další využití e-learningové formy podpory výuky nejen při vlastní výuce, ale ve velké míře v oblasti ověřování výsledků vzdělávání.

Ve škole jsou vytvořeny podmínky pro realizaci distanční výuky, jejímž základem je prostředí MS Teams, kde může v případě potřeby probíhat on-line výuka, sdílení výukových materiálů, zadávání a kontrola domácích úkolů a ověřování výsledků vzdělávání.

Cílem realizace průřezového tématu je naučit žáky využívat ICT k zefektivnění své práce a k rychlé a efektivní komunikaci. Učí se třídit a zpracovávat informace z různých zdrojů a zpracované informace prezentovat pomocí vhodného nástroje ICT. Při práci s počítačem projevují pozitivní vztah ke svému zdraví a dodržují základní ergonomická pravidla. Jsou vedeni k tomu, aby svým chováním a jednáním neohrožovali a nepoškozovali sebe, jiné lidí, životní prostředí.

Žák je veden k tomu, aby:

- zpracoval útvary administrativního a odborného stylu a pracovní dokumenty jak vlastnoručně, tak s použitím informačních technologií při, respektování formálních a obsahových požadavků na příslušné dokumenty,
- využíval prostředků informačních a komunikačních technologií ke zpracování potřebných či učitelem zadaných dokumentů, při respektování pravopisných, formálních a stylizačních norem,
- získával informace potřebné pro studium českého jazyka využíváním sítě internetu,
- využíval elektronické pošty jak ke komunikaci se školou, vyučujícími, tak s potenciálním zaměstnavatelem při respektování zásad elektronického styku se stranami,
- využíval moderních informačních a komunikačních technologií pro efektivní zpracování výkresové dokumentace,
- využíval prostředků moderní komunikace a informační technologie k získávání a zpracování informací v oblastech společenského, kulturního dění,

- vnímal různorodost, rozdílnost a rozpornost informačních zdrojů na internetu, kriticky je hodnotil, srovnával a aktivně posuzoval jejich sdělnou hodnotu.

2.4. Způsob ukončení vzdělávání

Studium oboru vzdělání ekonomické lyceum je ukončeno **maturitní zkouškou**, jejíž obsah a organizace se řídí příslušnými ustanoveními **zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání** (školský zákon) a prováděcím právním předpisem o ukončování studia ve středních školách. Dokladem o dosaženém vzdělání je **vysvědčení o maturitní zkoušce**.

Společná část maturitní zkoušky

V rámci maturitní zkoušky vykonají všichni maturanti tyto povinné zkoušky:

Český jazyk a literatura	didaktický test
Cizí jazyk	didaktický test

nebo volitelně

Matematika	didaktický test

Jednotlivé zkoušky budou zadávány prostřednictvím státní instituce Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT)

Profilová část maturitní zkoušky

V rámci profilové části maturitní zkoušky vykonají všichni maturanti tyto povinné zkoušky:

praktická zkouška z odborných předmětů	písemná zkouška

- alternativně

maturitní práce s obhajobou	písemná zkouška, obhajoba
ekonomika	ústní zkouška

- zkouška z volitelného předmětu

účetnictví	ústní zkouška
cizí jazyk	písemná práce, ústní zkouška
občanský a společenskovědní základ	ústní zkouška
aplikovaná matematika	ústní zkouška

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Identifikační údaje

- Škola: **Střední průmyslová, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Frýdek-Místek, příspěvková organizace**
- Adresa školy**: 28. října 1598, 738 01, Frýdek-Místek**
- Zřizovatel školy**: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18, Ostrava**
- Kód a název vzdělávacího programu**: 78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**
- Stupeň poskytovaného vzdělání**: střední vzdělání s maturitní zkouškou**
- Délka studia: **4 roky**
- Forma studia**: denní**
- Způsob ukončení studia**: maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce**
  Platnost ŠVP: **od 1. září 2019 počínaje 1. ročníkem**

3.2. Celkové pojetí vzdělávání v oboru Ekonomické lyceum

Žáci oboru ekonomické lyceum jsou v průběhu studia připravováni především k dalšímu studiu, zejména na ekonomických, právnických a dalších humanitních fakultách vysokých škol. Osvojování klíčových kompetencí a základů odborného vzdělávání současně zajišťuje bezproblémové uplatnění na trhu práce. Důraz je kladen nejen na odbornost jednotlivých studovaných předmětů, propojení s praxí, ale také na jazykovou a informační gramotnost. Nezastupitelný význam v naplňování udržitelného rozvoje v oblasti ochrany životního prostředí má environmentální vzdělávání. Záměrem vzdělávání v oboru ekonomické lyceum je připravit žáka na úspěšný a odpovědný osobní, občanský a pracovní život. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák v přiměřené míře naplnil základní cíle vzdělávání: učit se poznávat, učit se pracovat a jednat, učit se být a učit se žít společně.

Velký důraz klademe na jazykovou výuku. Současná i budoucí generace se bez dobré znalosti cizích jazyků ve sjednocené Evropě neobejde. Díky vysoké týdenní hodinové dotaci žáci rozvíjejí své kompetence v oblasti dvou cizích jazyků, což vytváří dostatečný prostor pro zvládnutí cizího jazyka na úrovni odpovídající požadavkům státní maturitní zkoušky. Výuka jazyků je doplňována aktivním zapojením žáků školy do mezinárodních projektů. Jedno z nejvýznamnějších míst mezi nimi zaujímá projekty programu Erasmus+, zajišťující žákům zahraniční odborné stáže. Cílem těchto projektů je odbourávat jazykové a komunikační bariéry, vybavit žáky cennými zkušenostmi a připravit je pro praktický život nejen v rámci ČR, ale v měřítku celé Evropy.

Další prioritou studia na naší škole je počítačová gramotnost, která dnes patří neodmyslitelně k celkové vyspělosti každého jedince, ale záleží především, jakou formou je práce s informačními technologiemi zpřístupňována a podávána. Naše škola disponuje špičkovým vybavením učeben informatiky pro výuku informatiky, písemné a elektronické komunikace a řady odborných předmětů, multimediálními učebnami pro výuku cizích jazyků a multimediálními učebnami vyhrazenými pro výuku přírodovědných a společenskovědních předmětů.

Žáci v průběhu studia prakticky procvičují teoretické poznatky absolvováním praxe v reálném prostředí v podnikatelských subjektech či státních institucích v regionu, simulují podnikatelskou činnost prostřednictvím předmětu fiktivní firma. Praktická výuka je doplňována účastí žáků na marketingových a prezentačních akcích na veřejnosti, např. na veletrhu fiktivních firem, charitativních sbírkách, odborných, jazykových a sportovních soutěžích.

Škola připravuje odborné pracovníky pro výkon širokého spektra činností i pro další vzdělávání. Při výuce jednotlivých předmětů se uplatňují vazby na související učivo jiných předmětů formou mezipředmětových vztahů, a to zejména v odborných předmětech, žáci si osvojí učivo ve vzájemných souvislostech prostřednictvím průřezových témat.

Vedle výchovně vzdělávacího procesu škola věnuje pozornost komplexnímu působení na osobnost žáka, na jeho schopnost stanovit si hodnotový žebříček, rozvíjet osobní záliby, kulturní činnost a sportovní činnost. Do výchovného plánu školy jsou zařazena témata protidrogová, environmentální vzdělávání, škodlivost xenofobie a rasismu, psychologie a umění studovat, mravní výchova, komunikace, kulturní a estetická výchova. Vyučující zařazují tato témata do svých plánů podle úvahy, věku žáků a zájmu žáků.

3.3. Podmínky přijetí ke vzdělávání

Podmínkou přijetí ke studiu je:

- splnění povinné školní docházky nebo úspěšné ukončení základního vzdělání před splněním povinné školní docházky,

- splnění podmínek přijímacího řízení prokázáním vhodných schopností, vědomostí a zájmů,

O přijetí ke studiu rozhoduje ředitel školy, který pro daný školní rok stanoví kritéria pro přijímací řízení zveřejněná na přístupném místě ve škole a na internetových stránkách školy.

3.4. Zdravotní způsobilost

Uchazeč o studium oboru vzdělání ekonomické lyceum musí splnit podmínky zdravotní způsobilosti podle nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Zdravotní způsobilost potvrdí na přihlášce ke studiu praktický lékař pro děti a dorost.

3.5. Organizace výuky

Studium oboru vzdělání Ekonomické lyceum je organizováno jako denní čtyřleté. Organizace vyučování, stanovení vyučovacích hodin a přestávek jsou dány platným školním řádem. Vzhledem k základnímu cíli oboru – příprava pro práce všeobecného ekonoma – je zde vedle teoretické složky výuky uplatněna ve významné míře také složka praktická, realizovaná následujícími formami a metodami:

- ekonomická cvičení
- fiktivní firma
- předepsané žákovské práce
- souvislá odborná praxe
- odborná exkurze.

V průběhu studia jsou pro žáky organizovány kulturně i sportovně orientované akce delšího časového rozsahu. Významným výchovným prvkem těchto akcí jsou činnosti, které vedou k upevňování znaků zdravého žákovského a třídního kolektivu s preventivním dopadem směrem k sociálně patologickým jevům.

- **Lyžařský výchovně vzdělávací zájezd** – je organizován pro žáky 1. ročníku. Jeho náplní je základní i pokročilý výcvik v technikách sjezdového i běžeckého lyžování a snowboardingu. Doplněním těchto aktivit může být v případě potřeby turistika.

- **Sportovně turisticko-poznávací výjezd** – je organizován pro žáky 3. ročníku. Vedle sportovních a relaxačních aktivit je významnou složkou akce poznání kulturních památek a zejména historických tradic navštívených zemí.

Výše uvedené akce jsou vždy přesně obsahově i personálně zabezpečeny, při respektování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví. Na tyto akce se v plné míře vztahuje Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 37 014/2005.

Nedílnou součástí výuky je příprava a zapojení žáků do soutěží, ať odborných či jazykových. Výuka je dále významně doplněna pořádáním exkurzí a besed se zástupci podnikatelských a státních institucí a účastí na kulturních akcích.

Pro usnadnění přechodu žáků ze základních škol a pro co nejrychlejší vytvoření fungujícího školního kolektivu jsou pro žáky prvních ročníků **organizovány adaptační kurzy.** Kurzů se vždy zúčastňují třídní učitelé.

3.6. Způsob ukončení vzdělávání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách. Stupeň dosaženého vzdělání je **střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou**.

Maturitní zkouška má podle školského zákona dvě části, společnou a profilovou. Žák získá střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části.

Podle § 78 Školského zákona se maturitní zkouška skládá ze společné a profilové části.

Společná maturitní zkouška

Společná část maturitní zkoušky se skládá ze 3 zkoušek:

- český jazyk
- cizí jazyk
- nebo matematika

Zkouška z českého jazyka a zkouška z cizího jazyka se skládají z písemné (zahrnující didaktický test a písemnou práci) a ústní části. Zkouška z matematicky zahrnuje pouze matematický test. Písemné části zkoušek jsou neveřejné. Účast je povolena pedagogickému pracovníkovi pověřenému funkcí zadavatele písemné části zkoušek, školnímu maturitnímu komisaři, řediteli školy a školním inspektorům České školní inspekce. Ostatní části zkoušek jsou veřejné.

Žák koná společnou část maturitní zkoušky ve škole, jejíž je žákem. Náhradní opravnou zkoušku žák koná ve škole stanovené Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání.
Pro potřeby společné části maturitní zkoušky škola garantuje přípravu k úrovni obtížnosti stanovené CERMATem.

Žák vykoná úspěšně společnou část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky, které jsou její součástí.

Všechny zkoušky společné části zadává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve stejném termínu a za stejných podmínek. Ministerstvo určuje v rozsahu daném zákonem obsah a formu zkoušek, stanoví kritéria hodnocení.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky se skládá z 2 povinných zkoušek:

- ústní zkouška z ekonomiky
- praktická odborná zkouška

Profilová část slouží k profilaci žáků s ohledem na specifika a možnosti školy, ve vztahu k potřebám trhu práce v regionu a s ohledem na další studium žáků na vysokých školách. Stanovení obsahu, formy, témat a termínů zkoušek profilové části jsou plně v kompetenci ředitele školy.

3.6.1. Praktická zkouška z odborných předmětů

Praktická zkouška z odborných předmětů v oboru Ekonomické lyceum má na Střední průmyslové škole, Obchodní akademii a Jazykové škole ve Frýdku-Místku **charakter jednodenní písemné práce, složené ze zadání vybraných z několika samostatných celků odborných předmětů – ekonomika, účetnictví, ekonomická cvičení**.

Alternativní formou praktické zkoušky z odborných předmětů (PMZ – písemná zkouška) je maturitní práce s obhajobou před zkušební maturitní komisí (MPO) s podmínkami stanovenými ředitelem školy:

a) téma stanoví partnerská firma – potenciální zaměstnavatel absolventů oboru.

b) téma je stanoveno s ohledem na provozní potřeby firmy a očekává se, že bude realizováno.

c) v případě, že se žák k této formě přihlásí ve 3. ročníku studia a zúčastní se alespoň okresního kola přehlídky SOČ – středoškolská odborná činnost, bude mu po rozšíření a dopracování tématu ve 4. ročníku toto uznáno jako MPO.

d) firma deleguje konzultanta, který povede žáky a bude je kontrolovat dle Metodického pokynu vydaného školou.

e) konzultant za firmu může být účasten obhajoby maturitní práce před zkušební maturitní komisí (MPO) jako expert z praxe.

3.7. Vztah teoretické a praktické výuky

Nedílnou součástí vzdělávání na střední škole ekonomického typu je soulad mezi teoretickými znalostmi a praktickými dovednostmi, který je v rámci oboru vzdělání Ekonomické lyceum zajištěn následujícími formami:

Fiktivní firmy a ekonomická cvičení – jsou součástí metod a forem vzdělávání v odborných předmětech – ekonomika, účetnictví, právo, písemná a elektronická komunikace.

Předepsané žákovské práce – jsou písemným, grafickým, resp. elektronickým výstupem praktických činností a jejich počet je dán učebními osnovami.

Souvislá odborná praxe – je organizována v rozsahu dvou vyučovacích týdnů, a to ve 2. a následně ve 3. ročníku studia. Souvislá odborná praxe probíhá přímo v partnerských firmách a pod vedením pověřeného pracovníka. Pro každou souvislou odbornou praxi je předem připravena náplň činností a úkolů, které bude žák ve firmě řešit, výstupem jsou pak:

a) souhrnná zpráva o souvislé odborné praxi,
b) evaluační dotazník žáka,
c) evaluační dotazník pověřeného pracovníka firmy,

Odborné exkurze – jsou organizovány v průběhu studia jako příležitost doplnění teoretických poznatků a seznámení se s reálným prostředím ekonomické praxe, ale rovněž prostředí vzdělávacích, kulturních, společenskovědních a ekonomických institucí. Pro každou exkurzi je vyučujícím předem přesně stanovena náplň včetně úkolů, na jejichž řešení se žák v průběhu exkurze připravuje. Výstupem z odborné exkurze ze strany žáka je souhrnná zpráva, jejímž obsahem je řešení zadaných úkolů.

Způsoby hodnocení praktických cvičení, předepsaných žákovských prací, výstupů z odborných exkurzí a souvislé odborné praxe, jejich vliv na celkové hodnocení a pravidla řešení neplnění žákovských povinností jsou uvedeny níže v oddíle 3.11. Důraz na četnost kvalitu a včasné řešení výstupů z praktických činností v podobě protokolů, souhrnných zpráv z odborných exkurzí a souvislé odborné praxe je předpokladem pro úspěšné zvládnutí studia.

3.8. Motivace ke vzdělávání

Mezi hlavní motivační nástroje, kterými chceme na střední ekonomické škole povzbudit žáky k zodpovědnému přístupu ke studiu, řadíme:

- používání teoretických znalostí při řešení praktických úkolů = naplnění získaných kompetencí,

- účast žáků v soutěžích a reprezentace školy,

- účinný systém hodnocení, ověřování výsledků vzdělávání a odměňování žáků,

- příznivé školní klima,

- zapojení žáků do projektových aktivit.

3.8.1. Žákovské soutěže a přehlídky, spolupráce s firmami a reprezentace školy

Jednou z možností, jak přímo ověřit získané kompetence v praxi, je účast žáků školy v soutěžích a přehlídkách. Ty jsou realizované pro jednotlivé odborné předměty:

- **Písemná a elektronická komunikace** – školní kola soutěží pro první a vyšší ročníky, následují soutěže pod vedením autora výukového programu ZAV: Valašský datel, ZAV Olomouc, ZAV Přerov, ZAV Ostrava, na kterých se setkávají studenti z ekonomických lyceí či obchodních akademií z celé republiky i ze zahraničí, mezinárodní internetová soutěž Intersteno ad.
- **Účetnictví** – celorepubliková soutěž MD/Dal Znojmo
- **Ekonomika** – ekonomický duel
- **Fiktivní firma** – veletrh fiktivních firem

Během přípravy k soutěžím a přehlídkám přicházejí žáci do přímého kontaktu s pracovníky partnerských firem, a to i na úrovni vyššího managementu. Žáci jsou vedeni k samostatné prezentaci svých záměrů i soutěžních prací, žákům je zdůrazněno, aby svým vystupováním získali zástupce firem pro podporu svých aktivit a to i v podobě finančních příspěvků.

3.8.2. Hodnocení a odměňování žáků

Systém hodnocení a průběžného ověřování výsledků vzdělávání ve spolupráci s partnery je podrobně popsán v oddíle 3.11. Žáci školy, kteří jsou úspěšní při studiu i při reprezentaci školy v soutěžích, jsou věcnými cenami odměňováni vedením školy ve spolupráci se Sdružením rodičů a přátel školy. Dále se zúčastní přehlídek a setkání talentovaných studentů např. na půdě Magistrátu statutárního města Frýdek-Místek.
O aktuálním dění na škole a úspěšných žácích informuje regionální tisk a samotná škola na svých internetových stránkách, ve školním časopise a ve výročních zprávách (samozřejmě při dodržení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů).

3.8.3. Příznivé školní klima a podíl žáků školy na jeho tvorbě

Již mnohokrát zde bylo zmíněno, že velký důraz je kladen na žákovské prezentace, kdy žáci reprezentují svoji školu a přispívají tak k jejímu příznivému obrazu. Žáci školy mají mnoho možností podílet se na příznivém školním klimatu. Mezi významné patří činnost školního časopisu Šroubek. Redakce školního časopisu, jejíž složení se výměnou žáků školy

nutně mění, mapuje školní dění pod vedením vyučující. Informuje o úspěšných akcích na škole a zveřejňuje např. literární i výtvarné práce žáků.

Žákům školy je ponechán prostor pro komentář k prostředí školy a k aktuálnímu školnímu dění. Prostor ve školním časopise byl již výše zmíněn a další možnosti pro vyjádření svých názorů mají žáci v rámci školní autoevaluace. Dle platných právních předpisů, škola v pravidelných cyklech zpracovává zprávu o vlastním hodnocení, jejíž součástí je vyhodnocení studentských hodnotících dotazníků. Žáci 4. ročníku hodnotí v rámci zadání uzavřených testových otázek i úloh otevřených úroveň svých získaných kompetencí v různých vzdělávacích oblastech i situacích vztahových – v rámci čtyřletého třídního soužití a vztahů s učiteli. Studentská hodnocení se vždy promítnou v hodnotících zprávách a jsou prezentována v pedagogické radě i školské radě.

K příznivému školnímu klimatu a zejména k rozvoji jazykových kompetencí přispívají odborné praxe žáků v rámci programu Erasmus+ a výměnné pobyty s partnerskými školami v zahraničí.

3.8.4. Podpora jazykového vzdělávání v odborné složce

Škola klade velký důraz na jazykovou složku vzdělávání a to nad rámec povinné výuky, mj. realizujeme Školní internacionalizační strategii, kde je zakotven rozvoj jazykových kompetencí žáků, ale rovněž učitelů s odkazem na odbornost. Mezi formy realizace tohoto záměru patří odborné zahraniční mobility žáků
i učitelů, výměnné pobyty žáků na partnerských školách v zahraničí, výuka anglického jazyka prostřednictvím rodilého mluvčího, zařazení speciálních jazykových předmětů, studium a další působení zahraničních studentů na škole.
Speciální formou začlenění cizího jazyka do odborné složky vzdělávání je využití metody CLIL, kdy anglický, německý nebo ruský jazyk používá ve výuce učitel odborných předmětů. CLIL je začleňován do výuky v rámci realizace následujících projektů:

- **Yes, I Do** – integrace anglického jazyka do oblasti odborné strojírenské terminologie v rozsahu 40 hodin ve 2. a 3. ročníku oboru strojírenství.
- **Projekty Erasmus+** (KA1-KA101) - integrace anglického, resp. německého jazyka v odborných a přírodovědných předmětech v rozsahu minimálně 3 vyučovací hodiny za školní rok jedním vyučujícím (účastníkem projektu).
- **Přírodovědné vzdělávání v technických oborech** – integrace anglického jazyka do výuky v odborných i přírodovědných předmětech - matematika (3. ročník,

technické lyceuma strojírenství), fyzika (2. ročník, technické lyceum a strojírenství) a strojírenská technologie (3. ročník, strojírenství) - bude realizována metodou s prvky CLIL, a to v rozsahu minimálně1 hodina za 2 měsíce v každém uvedeném ročníku oboru (celkem 25 hodin/rok).

3.8.5. Zapojení žáků školy do projektových aktivit

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola ve Frýdku-Místku se aktivně zapojuje do projektových aktivit spolufinancovaných z prostředků EU, jejichž společným znakem je podpora odborného vzdělávání. Jako významný motivační nástroj v budoucnosti vidíme rozvoj kariérového poradenství na škole. V období dalších let implementace školního vzdělávacího programu budou na škole realizovány aktivity **projektů mobilit v rámci Erasmus+.** Jednou z hlavních cílových skupin projektu jsou právě žáci středních škol, u nichž realizace projektu směřuje:

- k posílení identifikace se studovaným oborem a získání kompetencí uplatnitelných v různých zaměstnáních,
- k rozvoji jazykových kompetencí v odborné složce vzdělávání,
- k získání vzděláváni v souladu s trendy moderních technologií,
- ke zvýšení informovanosti žáků o situaci na trhu práce,
- ke zvýšení připravenosti žáků na práci dle potřeb zaměstnavatelů a zlepšení jejich výchozí pozice pro vstup na trh práce.

Žáci všech oborů se při realizaci projektu zúčastní testování, osobních pohovorů a dalších aktivit vedených pracovníky vzdělávací a poradenské agentury. Všechna šetření a jejich závěry budou samozřejmě k dispozici vedení školy.

3.9. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a práce s talentovanými žáky

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných spolupracuje škola **se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ).** Škola poskytuje těmto žákům podpůrná opatření doporučená ŠPZ. **Všichni učitelé jsou seznámeni s individuálními potřebami těchto žáků a zohledňují je při výuce a klasifikaci**.
Vyžadují-li speciální vzdělávací potřeby žáka vypracování individuálního vzdělávacího plánu, je žákovi vypracován **individuální vzdělávací plán**. Tento plán je nejméně jednou ročně vyhodnocován s odbornými pracovníky poraden.

Škola se věnuje práci s talentovanými žáky. Jejich talent rozvíjí v zájmových kroužcích a účastí v různých typech soutěží. U žáků nadaných nebo mimořádně nadaných je škola připravena přihlížet ke specifikům jejich osobnosti, které mají vliv na vzdělávání. Podle doporučení ŠPZ je škola schopna rozšířit obsah vzdělávání těchto žáků nad rámec školního vzdělávacího programu.

3.10. Primární prevence rizikových jevů chování

Tato problematika je jednou z priorit naší školy. Naším cílem v oblasti působení na prevenci rizikových projevů chování je, aby byl žák odpovědný za vlastní chování a způsob života přiměřený jeho věku. Preventivní výchova prolíná celým studiem na Střední průmyslové škole a Obchodní akademii ve Frýdku-Místku a je zahrnuta i do některých předmětů jako jsou základy společenských věd a psychologie. Snažíme se působit na žáky tak, aby byli schopni řešit samostatně své problémy, případně nalézt pomoc pro jejich řešení, vytvořili si negativní vztah k návykovým látkám a měli pozitivní vztah ke svým spolužákům.

Naší snahou je přimět žáky k ochotě podílet se na tvorbě životního prostředí (třídění odpadů ve třídách, čištění pramenů řek a potoků v rámci Dne země), aktivně přijímat zdravý životní styl (životospráva, sportovní a kulturní aktivity). Škola se pravidelně každým rokem účastní humanitárních sbírek, např. Český den proti rakovině, akce ADRY a podobně, do kterých aktivně zapojuje žáky.

K preventivnímu programu patří rovněž přednášky věnované **problémům protidrogové prevence, vztahům mezi žáky, sexuální výchově, kriminalitě a vandalizmu**. K tomuto účelu škola úzce spolupracuje se **Zdravotním ústavem ve Frýdku-Místku, s Centrem nové naděje, kontaktním střediskem Renarkon a Policií ČR**. Závažné výchovné a vzdělávací otázky jsou řešeny ve spolupráci s **Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Frýdku-Místku a Střediskem výchovné péče ve Frýdku-Místku**. K prevenci rovněž patří informování rodičů a zákonných zástupců žáků o docházce a průběžné klasifikaci žáků prostřednictvím školního webu a systému Bakaláři. Ve škole je taktéž **zřízena schránka důvěry,** jejímž prostřednictvím se mohou žáci anonymně obrátit na výchovného poradce nebo metodika prevence.

Koordinátorem tvorby a kontrolorem realizace minimálního preventivního programu školy je **školní metodik prevence**, který spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli a zástupci jednotlivých tříd. Rodiče a žáci se mohou kdykoliv obracet na metodika prevence po dohodě nebo v konzultačních hodinách.

Pokud se vyskytnou výchovné problémy, jsou okamžitě řešeny se zástupci žáka ve spolupráci třídního učitele, výchovného poradce a metodika prevence. K řešení závažných problémů je svolána ředitelem školy výchovná komise.

3.11. Pravidla a způsoby hodnocení žáků a ověřování výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků je prováděno na základě **Zásad hodnocení výsledků vzdělávání, které jsou součástí školního řádu.** Významnou zásadou je zde rovnoměrnost hodnocení žáků během celého klasifikačního období a **včasné informování zákonných zástupců** o výsledcích studia. Požadované výsledky vzdělávání jsou přiměřené profilu absolventa a učebním osnovám.

Školní řád věnuje pozornost situaci, kdy žák neplní předepsané žákovské práce, jejichž prostřednictvím žák získává nezbytné dovednosti vyplývající z profilu absolventa a dále kdy vysoká absence žáka neumožňuje získat dostatek podkladů pro jeho hodnocení.

S novým školním vzdělávacím programem vstupuje na Střední průmyslové škole, Obchodní akademii a Jazykové škole ve Frýdku-Místku také nový systém informování zákonných zástupců o výsledcích vzdělání. Využito je zde **průběžné klasifikace v databázovém systému Bakaláři.** Každé hodnotící aktivitě je před její realizací přiřazena jednotlivým vyučujícím váha dosažené známky. Jednotně jsou stanoveny čtyři hodnoty vah 1 (A), 3 (B), 5 (C), 9 (D). Každá předmětová komise má na základě svých vnitřních nástrojů stanoven **minimální počet známek za klasifikační období** a dále je **rámcově dohodnuto přiřazení vah známek jednotlivým hodnotícím aktivitám**. Přiřazení konkrétní váhy ke známce je výlučně zodpovědností jednotlivého vyučujícího. Výsledné hodnocení výsledků vzdělávání za klasifikační období (pololetí) se pak opírá o tzv. vážený průměr, který zde má charakter kontrolního průměru. O výsledné známce na vysvědčení rozhoduje na základě kontrolního průměru vyučující daného předmětu, přičemž školní řád

řeší i situaci, kdy předmět dělený na skupiny učí více vyučujících. Alternativním způsobem hodnocení je dle dohody v předmětových komisích systém bodový (procentový).

K průběžné klasifikaci mají zákonní zástupci žáků přístup prostřednictvím zabezpečeného webového rozhraní, které je přístupné z internetových stránek školy. Každý zákonný zástupce obdrží na počátku školního roku jedinečné přihlašovací údaje, pomocí nichž nahlédne do informačního systému průběžné klasifikace ale též zameškaných hodin a dalších důležitých informací.

V průběhu implementace školního vzdělávacího programu budou vytvořeny pro profilové odborné předměty hodnotící nástroje ověřování výsledků vzdělávání – databáze zadání, úloh a testových otázek, jejichž vhodnost vzhledem k technické praxi bude konzultována se zástupci firem. Databáze hodnotících nástrojů bude součástí e-learningového prostředí Moodle, který je na škole provozován a všichni žáci, učitelé i partneři z firem k nim budou mít přístup.

3.12. Realizace BOZP a prevence požární ochrany

Ve výchovně vzdělávacím procesu vychází výchova k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a požární ochraně z platných právních předpisů. V prostorách určených k výuce žáků jsou vytvořeny a budou udržovány podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieně práce a požární ochrany, které respektují Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 37 014/2005.

Žáci budou na začátku školního roku třídními učiteli a učiteli v odborných učebnách prokazatelným způsobem poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, hygieny práce a požární ochraně ve škole – ve třídách, odborných učebnách, prostorách školních dílen a areálu tělesné výchovy.

Žáci budou opakovaně prokazatelným způsobem poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci hygieny práce a požární ochrany rovněž před výjezdem na lyžařský výchovně vzdělávací zájezd a sportovně turisticko poznávací výjezd.

Pravidla BOZP a prevence požární ochrany jsou zakotvena ve školním řádu v kap. IV.

4. Učební plán školního vzdělávacího programu pro Ekonomické lyceum

Škola: **Střední průmyslová, Obchodní akademie, Jazyková škola Frýdek-Místek, p. o.**
Adresa školy: **28. října 1598, 738 02, Frýdek-Místek**
Zřizovatel školy: **Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18, Ostrava**
Kód a název vzdělávacího programu: **78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**
Stupeň poskytovaného vzdělání: **střední vzdělání s maturitní zkouškou**
Délka studia: **4 roky**
Forma studia: **denní**
Způsob ukončení studia: **maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce**
Platnost ŠVP: **od 1. září 2017 počínaje 1. ročníkem**

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Zkratka předmětu	Počet hodin týdně			počet týdenních vyučovacích hodin v ročníku							
		Hodiny celkem	Dělené hodiny	Využití disponibilních	1.		2.		3.		4.	
Jazykové vzdělávání												
Český jazyk a literatura	**CJL**	**12**	0	1	**3**		**3**		**3**		**3**	
Anglický jazyk	**ANJ**	**12**	12	2	**3**	3	**3**	3	**3**	3	**3**	3
Obchodní angličtina - Business English	**BEN**	**4**	4	4			**1**	1	**2**	2	**1**	1
Německý / Ruský / Francouzský jazyk	**NEJ RUJ FRJ**	**11**	11	1	**3**	3	**3**	3	**2**	2	**3**	3
Obchodní ruština/němčina/francouzština	**ORU ONE OFR**	**1**	1	1					**1**	1		
Společenskovědní vzdělávání												
Dějepis	**DEJ**	**3**	0		**2**		**1**					
Psychologie	**PSY**	**1**	0						**1**			
Sociologie a politologie	**SOP**	**1**		1							**1**	
Základy společenských věd	**ZSV**	**4**	0		**1**		**1**		**1**		**1**	
Geografie a mezinárodní vztahy	**GMV**	**4**	0		**2**		**2**					
Matematické vzdělávání												
Matematika	**MAT**	**12**	1		**3**	1	**3**		**3**		**3**	
Cvičení z matematiky	**CMA**	**1**	1	1					**1**	1		
Přírodovědné vzdělávání												
Fyzika	**FYZ**	**4**	0		**2**		**2**					
Chemie	**CHE**	**4**	0	1	**2**		**2**					
Biologie	**BIO**	**4**	0	1	**2**		**2**					
Vzdělávání pro zdraví												
Tělesná výchova	**TEV**	**8**	0		**2**		**2**		**2**		**2**	
Vzdělávání v ICT												
Informační a komunikační technologie	**ICT**	**6**	6		**2**	2	**2**	2	**2**	2		
Ekonomické vzdělávání												
Ekonomika	**EKO**	**12**	0	3	**3**		**3**		**3**		**3**	
Ekonomická cvičení	**EKC**	**2**	2								**2**	2
Fiktivní firma	**FIF**	**2**	2						**2**	2		
Písemná a elektronická komunikace	**PEK**	**6**	3	2	**3**		**1**	1	**2**	2		
Právo	**PRV**	**3**	0	3							**3**	
Účetnictví	**UCE**	**8**	8	4			**2**	2	**3**	3	**3**	3
Volitelné předměty												
Bankovnictví	**BAN**	**2**		2					**2**			
Účetnický software	**USW**	**2**										
Matematická cvičení	**MAC**	**2**		2							**2**	

Anglická konverzace	**AKO**	**2**										
Finanční trh a daně	**FTD**	**2**		2							**2**	
Občanský a společenskovědní seminář	**OSV**	**2**										
CELKOVÉ POČTY HODIN		**131**	51	31	**33**	9	**33**	12	**33**	18	**32**	12

Ve 3. ročníku si žák vybírá 1 volitelný předmět: BAN nebo USW.
Ve 4. ročníku si žák vybírá 2 volitelné předměty: první volba MAC nebo AKO, druhá volba FTD nebo OSV.

Poznámky k učebnímu plánu

Ve 3. ročníku si žák vybírá 1 volitelný předmět: BAN nebo USW.
Ve 4. ročníku si žák vybírá 2 volitelné předměty: první volba MAC nebo AKO, druhá volba FTD nebo OSV.

O minimálním počtu žáků ve volitelném předmětu rozhoduje ředitel školy podle hlediska hospodárnosti a podle možností školy. Maximální počet žáků je omezen charakterem předmětu.

5. Převodní tabulka mezi RVP → ŠVP

Škola: Střední průmyslová, Obchodní akademie, Jazyková škola Frýdek-Místek, p. o.
Adresa školy: 28. října 1598, 738 02, Frýdek-Místek
Zřizovatel školy: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18, Ostrava
Kód a název vzdělávacího programu: **78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**
Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia: 4 roky
Forma studia: denní
Způsob ukončení studia: maturitní zkouška, vysvědčení o maturitní zkoušce
Platnost ŠVP: od 1. září 2009 počínaje 1. ročníkem

RVP			ŠVP ekonomické lyceum		
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	**Minimální počet týdenních vyučovacích hodin**	**Celkový počet během studia**	**Vyučovací předmět**	**Počet týdenních vyučovacích hodin celkem**	**Využití disponibilních hodin**
Jazykové vzdělávání					
Český jazyk	**6**	192	Český jazyk a literatura	**6**	
Dva cizí jazyky	**20**	672	Anglický jazyk	**12**	2
			Cizí jazyk 2	**11**	1
			Obchodní angličtina	**4**	4
			Obchodní R/N/F	**1**	1
Společenskovědní vzdělávání	**10**	320	Základy společenských věd	**4**	
			Sociologie a politologie	**1**	1
			Geografie a mezinárodní vztahy	**2**	
			Psychologie	**1**	
			Dějepis	**3**	
Přírodovědné vzdělávání	**10**	320	Fyzika	**4**	
			Chemie	**4**	1
			Biologie	**4**	1
Matematické vzdělávání	**12**	384	Matematika	**12**	
			Cvičení z matematiky	**1**	1
Estetické vzdělávání	**5**	160	Český jazyk a literatura	**6**	1
Vzdělávání pro zdraví	**8**	256	Tělesná výchova	**8**	
Vzdělávání v ICT	**10**	320	Informační a komunikační technologie	**6**	
			Písemná a elektronická komunikace	**6**	2
Národní a světová ekonomika	**5**	160	Ekonomika	**3**	
			Geografie a mezinárodní vztahy	**2**	
Podnikání a podnikové činnosti	**5**	160	Ekonomika	**4**	3
			Právo	**3**	3
			Fiktivní firma	**2**	
			Ekonomická cvičení	**2**	
Financování a účetnictví	**9**	288	Ekonomika	**5**	
			Účetnictví	**8**	4

Disponibilní hodiny	**28**	864	**Volitelné předměty**		
			Bankovnictví	**2**	2
			Účetnický software		
			Matematická cvičení	**2**	2
			Anglická konverzace		
			Finanční trh a daně	**2**	2
			Občanský a společenskovědní seminář		
Celkový počet (týden/studium)	**128**	**4096**	**Celkový počet (týden/disponib.)**	**131**	31

Rozvržení učiva do ročníku

V tematických plánech, které jsou zpracovány pro každý předmět samostatně je podrobně rozepsáno ve kterém období bude učivo probíráno

Týdenní plán:

studijní obor: název: **EKONOMICKÉ LYCEUM**
kód **78-42-M/02**

	počet týdnů v ročníku			
Činnost ročníku	1.	2.	3.	4.
Vyučování dle rozpisu učiva	34	34	34	30
Lyžařský výcvikový kurz *	1			
Souvislá odborná praxe		2	2	
Sportovní a poznávací pobyt *			1	
Maturitní zkouška				2
Časová rezerva	5	4	3	5
CELKEM	40	40	40	37

* Pro žáky, kteří se z nějakých důvodů (zdravotní, finanční apod.) nezúčastní lyžařského výcvikového kurzu a sportovního a poznávacího pobytu se organizuje náhradní výuka.

6. Učební osnovy jednotlivých předmětů

Učební osnovy jednotlivých předmětů jsou zpracovávány přesně dle Metodiky tvorby školních vzdělávacích programů na SOŠ a SOU, kterou je dána rovněž následující struktura učebních osnov.

1. Pojetí vyučovacího předmětu
   1.1. Obecné cíle vyučovacího předmětu
   1.2. Charakteristika učiva
   1.3. Modely výuky, metody a forma práce
   1.4. Hodnocení výsledků žáků
   1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí
   1.6. Průřezová témata
   1.7. Mezipředmětové vztahy
2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Vedle výstupů, tj. výčtu kompetencí, které žák studiem daného předmětu získá a jednotlivými celky učiva, kterými je výstupů dosaženo, obsahuje rozpis učiva i poznámkovou část. Tato část, která bude zřejmě při vlastní realizaci ŠVP nejčastěji aktualizována, obsahuje odkazy na mezipředmětové vazby (MV) a průřezová témata (PT) a rovněž další aktivity doplňující výuku daného předmětu (JA).
Vlastní učivo je podrobně rozepsáno v tematických plánech jednotlivých předmětů, které tvoří příslušné předmětové komise. Cíle školního vzdělávacího programu Ekonomického lycea jsou naplňovány výukou v předmětech

Učební osnova předmětu:	**ČESKÝ JAZYK**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**12 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 3 – 3 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Obecným cílem předmětu je:

- pěstovat u žáků potřebu číst
- vychovávat žáky ke kultivovanému jazykovému projevu
- naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení
- jazykové vzdělání přispívá k rozvoji sociálních kompetencí
- naučit se vyhledávat a zpracovávat informace
- získat poznatky o různých literárních obdobích
- pochopit význam literárního díla a jeho odkazu pro současnou čtenářskou generaci
- poskytnout žákům informace z oblasti gramatiky, stylistiky a jazykovědy
- budovat u žáků estetické cítění a kladný vztah k mateřskému jazyku
- chápat význam kultury osobního projevu pro společenské uplatnění
- chápat mateřský jazyk jako odkaz pro další generace
- vést žáky k mediální informovanosti
- vést žáky k celoživotnímu vzdělávání o oblasti kultury a umění

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do všech čtyř ročníků obchodní akademie a ekonomického lycea v rozsahu tří hodin týdně. Tematické plány jsou rozpracovány tak, aby se střídalo učivo literární, gramatické a stylistické. Důraz je kladen na komunikační dovednosti a četbu. Důležitá je práce s uměleckým textem (analýza, reprodukce, interpretace).

Žáci jsou vedeni k práci s informativními pomůckami. Jsou schopni nahradit slovo cizího původu českým ekvivalentem. V hodinách českého jazyka a literatury získávají přehled o uměleckých směrech a o jejich vlivu na rozvoj lidské společnosti.

Výuka ČJL je rozvržena do čtyř ročníků ve třech hodinách týdně.

Ve druhém a třetím ročníku je kladen důraz na efektivní komunikaci, která je nedílnou součástí hodin českého jazyka a literatury. Cílem výuky je zkvalitnit jazykovou kulturu studentů.

Modely výuky – metody a forma práce

- výklad učitele a řízený dialog
- diskuse
- řečnická cvičení
- tvorba projektů
- slohové práce
- samostatné práce (referáty o knihách)
- individuální práce na počítači
- skupinové vyučování
- exkurze (knihovna, muzeum)
- filmová a divadelní představení
- samostatné literární projevy
- stylistická a gramatická cvičení
- soutěže v rámci třídy, školy, meziškolské soutěže

1.3. Hodnocení výsledků žáků

V předmětu český jazyk a literatura se hodnotí obsahová správnost a použití gramatických a stylistických prostředků, a to v projevu ústním i písemném. V projevu písemném je hodnocena i pravopisná správnost. Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování.

- hodnocení žáka probíhá buď ústní, nebo písemnou formou v souladu s klasifikačním řádem
- hodnocení může probíhat buď individuálně, nebo frontálně
- hodnocení aktivity v hodinách ČJL
- hodnotí se samostatná práce žáků (úkoly, referáty aj.)
- hodnocení žáka ze strany učitele bude doplněno sebehodnocením a hodnocením ze strany spolužáků
- Kritéria hodnocení jsou dána klíčovými kompetencemi a vnitřním řádem školy.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žák:

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat (interpretovat text),
- aktivně se zúčastnit diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- písemně zaznamenat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí apod.),
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žák:

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým,
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu a kritiku,
- přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- volit prostředky a způsoby (studijní literaturu) vhodné ke splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí, které nabyl již dříve,
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

1.5. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- jsou připraveni klást si základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení,
- hledají kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností, jsou kriticky tolerantní,
- dovedou jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledají kompromisní řešení.
- Informační a komunikační technologie
- práce s internetem, vyhledávání potřebných informací

Člověk a životní prostředí

- chápou postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život,
- osvojují si zásady zdraveného životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Člověk a svět práce

- vyhledávají a posuzují informace o profesních příležitostech, orientují se v nich a vytváří si o nich základní představu,
- žáci se učí písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulují svá očekávání a své priority.

1.6. Mezipředmětové vztahy

- Dějepis
- Cizí jazyky
- Geografie a mezinárodní vztahy
- Základy společenských věd
- písemná a elektronická komunikace
- sociologie a politologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Český jazyk a stylistika

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vtahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny, orientuje se v soustavě jazyků, zjišťuje dostupné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky, pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka, samostatně zpracovává informace, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických případech slohový útvar, orientuje se ve výstavbě textu, rozumí obsahu textu a jeho části, pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, zpracovává jednoduché texty na běžná témata, řídí se zásadami správné výslovnosti, adekvátně využívá emocionální a emotivní stránky mluveného i psaného slova, v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, jasně, v písemné podobě přehledně a jazykově správně.	**Obecné poučení o jazyce** Komunikace, jazyk, řeč, mluva, jazyk a písmo, jazykověda a její disciplíny, příbuznost jazyků, jazykové skupiny.	**MV - dějepis**
	Vývoj češtiny	**MV - dějepis**
	Čeština – národní jazyk Čechů Národní jazyk a jeho útvary, úzus, norma a kodifikace, jazyková kultura, vývojové tendence současné spisovné češtiny, slovenština ve srovnání s češtinou.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT - občan v demokratické společnosti**
	Zvuková stránka jazyka Soustava českých hlásek, zvuková stránka slova, zvuková stránka věty, hlavní zásady spisovné výslovnosti.	
	Grafická stránka jazyka Pravopisné zásady,	**MV – písemná a elektronická komunikace**
	Stylistika – nauka o slohu slohotvorní činitelé, sloh projevů mluvených a písemných,	**MV - základy společenských věd**

	slohové rozvrstvení jazykových a syntaktických prostředků, funkční styly spisovného jazyka, slohové postupy a slohové útvary.	
	Styl prostě sdělovací a jeho útvary	**MV – písemná a elektronická komunikace**
Rozumí zákonitostem vývoje jazyka, sestaví základní útvary administrativního stylu, ovládá jejich formální a grafickou úpravu, ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, je schopen polemizovat, orientuje se v hláskoslovném systému, rozlišuje spisovný jazyk a jeho varianty, obecnou češtinu, slang, argot, dialekty, řídí se zásadami správné výslovnosti, chápe rozdíl mezi projevem mluveným a psaným, přednese konkrétní řečnický projev, správně používá gramatické tvary a konstrukce, rozlišuje jednotlivé slovní druhy, orientuje se ve vývojových tendencích morfologie, rozpozná základní znaky odborného stylu, odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového, používá adekvátní slovní zásoby včetně odborné terminologie, sestaví konkrétní útvar odborného stylu,	**Nauka o slovní zásobě - lexikologie** Slovo a pojmenování, slovo a jeho význam, vrstvy slovní zásoby, obohacování slovní zásoby, změny slovního významu, ustálená spojení slov, slovníky a jejich druhy.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, cizí jazyky** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
	Přejímání slov z cizích jazyků	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, cizí jazyky** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
	Tvoření slov Odvozování (derivace), skládání (kompozice), zkracování (abreviace).	**MV - dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
	Administrativní styl a jeho útvary	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – člověk a svět práce**

má přehled o knihovnách a jejich službách, zaznamenává bibliografické údaje.	**Odborný styl a jeho útvary**	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	Získávání a zpracování informací	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
V písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu a gramatiky		
Rozlišuje jednotlivé slovní druhy, využívá v písemném i mluveném projevu poznatků z morfologie (tvarosloví), odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby, nahradí běžné slovo českým ekvivalentem a naopak využívá současných normativních příruček českého jazyka.	**Tvarosloví** Principy třídění slov, slovní druhy ohebné a neohebné, mluvnické kategorie jmen, mluvnické kategorie sloves,	**MV – cizí jazyky** **PT – občan v demokratické společnosti**
Uvede základní znaky úvahy, charakterizuje kompozici úvahy a její prostředky jazykové, vhodně používá úvahový postup, odpovídajícím způsobem vyjadřuje pozitivní i negativní postoje (kritika), argumentuje a obhajuje své stanovisko, vhodně se prezentuje, vystihne hlavní znaky publicistického stylu, zhodnotí kompozici i jazykové prostředky útvarů publicistického stylu, charakterizuje základní funkci publicistických útvarů, sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary má přehled o denním i periodickém tisku,	**Úvaha a úvahový postup**	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	Styl publicistický a jeho útvary	**MV – písemná a elektronická komunikace, sociologie a politologie** **PT – občan v demokratické**

samostatně vyhledává a zpracovává informace, používá klíčových slov při vyhledávání informačních pramenů, pracuje s různými informačními zdroji.		**společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
Vytvoří úvahu, sestaví publicistický útvar, sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, …) vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary, má přehled o slohových postupech uměleckého stylu.		
- Rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty stylově příznakové jevy, - reaguje na dané téma a formuluje své myšlenky, orientuje se ve výstavbě textu - prezentuje se jak písemnou tak ústní formou, uplatňuje znalosti při logickém vyjadřování - dokáže používat znalosti z cizích jazyků, - čte s porozuměním odborný text, pořizuje z odborného textu výpisky, výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů, - vypracuje anotaci, - dokáže zjistit a předat informace, - dokáže rozpoznat a přednést bezchybný jazykový projev - vyjadřuje se bez zásadních chyb, - je schopen napsat souvislý text a předat ho dalším studentům, sestaví jednoduché útvary		
	Syntax	**MV – písemná a elektronická komunikace**
	Styl umělecký a jeho útvary	**MV – písemná a**

	Řečnický styl	**elektronická komunikace,** **dějepis,** **sociologie a politologie** **MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**

3. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Literatura

Výsledky a kompetence	**Tematické celky**	**Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity**
Žák Vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl, samostatně vyhledává informace v této oblasti, vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, adekvátně analyzuje a interpretuje literární dílo, zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora a díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace, při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky,	**Základy teorie literatury**	**MV - dějepis**
	Vývoj literatury Počátky slovesného umění, písmo.	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – člověk a svět práce**
	Starověká literatura orientální literatury antická literatura, • řecká (doba archaická,	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy, sociologie a politologie**

vyhledává informace z přečteného textu uměleckého díla, chápe umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, rozezná umělecký text od neuměleckého, konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, text interpretuje a debatuje o něm, rozebere umělecký text za použití znalosti z literární teorie a poetiky, rozlišuje jednotlivé umělecké slohy daného období, zná jejich významné představitele a stěžejní díla, orientuje se v základních vývojových etapách literární historie světové i české.	klasická, helénistická), • římská (doba archaická, klasická, postklasická, doba úpadku impéria).	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
	Středověká literatura orientální literatury evropské literatury ve středověku • vzdělanost byzantská, • vzdělanost latinská (literatura náboženská a světská), počátky písemnictví v českých zemích (literatura staroslověnská, období zápasu dvou kultur, krátké období vítězství latiny a pronikání češtiny, rozvoj česky psané literatury, literatura předhusitská a husitská).	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
	Renesance a humanismus evropská renesance humanismus v Čechách	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
	Baroko Evropské baroko česká pobělohorská literatura	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní**

		prostředí
	Klasicismus, osvícenství a preromantismus Klasicismus osvícenství preromantismus a sentimentalismus	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
	České národní obrození a literatura Zdroje národního obrození, I. etapa – obranná, II. etapa – ofenzivní.	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy, cizí jazyky** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
Zná základní umělecké směry daného období, jejich hlavní představitele a stěžejní díla, interpretuje literární texty a diskutuje o nich, při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky, dovede vystihnout charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl, zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období.	**Romantismus ve světové literatuře a české literatuře**	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
	České národní obrození III. Etapa – vyvrcholení	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti,**

		člověk a svět práce
	Realismus a naturalismus realismus ve světové literatuře představitelé českého realismu	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	Česká literatura 2. poloviny 19. století poezie (májovci, ruchovci, lumírovci)	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	Česká literatura 2. poloviny 19. století próza (historická, venkovská, městská, naturalistická)	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	České drama 2. poloviny 19. století	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti,**

		člověk a svět práce, člověk a životní prostředí
	Literatura konce 19. a počátku 20. století Moderní světová literatura, česká literární moderna.	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce,**
Charakterizuje základní umělecké směry daného období, jmenuje jejich představitele a díla, zhodnotí význam daného autora pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace, čte literární texty, analyzuje a interpretuje je, diskutuje o nich, posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu, při rozboru literárních textů uplatňuje znalosti z literární teorie, vystihne znaky různých uměleckých textů a vysvětlí rozdíly mezi nimi, odliší umělecký text od neuměleckého, posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu, skladbu, vystihne charakteristické znaky různých druhů textů a rozdíly mezi nimi, rozpozná literární brak, vyjadřuje vlastní prožitky z uměleckých děl, samostatně vyhledává a zpracovává potřebné informace z různých informačních zdrojů.	**Literatura konce 19. a počátku 20. století** přelom 19. a 20. století v české literatuře, generace buřičů.	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce,**
	Literatura 1. pol. 20. století světová literatura	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
	Literatura 1. pol. 20. století česká literatura	
Čte a interpretuje literární díla, zapojuje se do diskuse o knihách, dokáže dílo zařadit do určité doby a k určitému směru, zná vývoj české literatury od nejstarší až po současnost, čte s porozuměním a umí formulovat vlastní myšlenky,	**Literatura 2. pol. 20. stol.** světová literatura	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy, sociologie a politologie**
	Literatura 2. pol. 20. stol. česká literatura (poezie)	
	Literatura 2. pol. 20. stol.	

prezentuje vlastní názor na umělecké dílo, vystihne klíčové body v textu, vhodně používá znalosti z jiných předmětů, chápe mezipředmětové vztahy, má přehled o světové i naší kinematografii a divadle, popíše společenské chování v dané situaci zpracuje seznam četby a orientuje se v něm, je schopný seznámit posluchače s regionální uměleckou tvorbou, orientuje se v nabídce kulturních institucí.	česká literatura (próza) **Literatura 2. pol. 20. stol.** česká literatura (drama)	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**

Učební osnova předmětu:	**ANGLICKÝ JAZYK**	
Obor vzdělání:	**63-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**12 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 3 – 3 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2014	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělání žáků. Rozšiřuje a prohlubuje znalosti získané na základní škole, celkový kulturní rozhled a směřuje k dalšímu jazykovému a profesnímu zdokonalování.

Vedle základních jazykových vědomostí, jako jsou gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické aj., je nezbytné klást důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Právě proto je vhodné využívat metody směřující k propojení izolovaného školního prostředí, v němž je žák většinou pasivní, s reálným prostředím existujícím mimo školu – využití multimediálních programů a internetu, navazování kontaktů se školami v zahraničí, organizování výměnných, výukových a poznávacích zájezdů, zapojení žáků do projektů a soutěží. Výuka by rovněž měla být podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání – dataprojektory, zvukové systémy a výpočetní technika. Lepší uplatnění na trhu práce podporují rovněž různé odborné praxe v tuzemsku i zahraničí.

Aktivní znalost cizích jazyků v současné době napomáhá k účinnější mezinárodní komunikaci, přístupu k informačním zdrojům v cizím jazyce a rozšíření znalostí žáků o světě. V oblasti výchovně vzdělávací přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost celoživotního vzdělávání.

První cizí jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních kompetencí **A2** Společného evropského referenčního rámce, které žáci získali na základní škole, a směřuje k osvojení úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá stupnici **B2** Společného evropského referenčního rámce.

Základní učebnice – anglický jazyk

- Maturita Solutions Pre-Intermediate
- Maturita Solutions Intermediate

Doplňkové studijní materiály – anglický jazyk

- časopisy (Bridge, Friendship)
- učebnice gramatiky
- učebnice konverzace
- webové stránky věnované anglickému jazyku
- rozhraní MOODLE

1.2. Charakteristika učiva

Obsahem výuky je systematické prohlubování a rozvíjení:

- řečových dovedností zahrnujících dovednosti receptivní, produktivní a interaktivní,
- přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. slovní zásoby včetně nejběžnější frazeologie a odborné terminologie (20 %), mluvnice, zvukové a grafické stránky jazyka,
- poznatků o reáliích zemí příslušné jazykové oblasti a jejich srovnání s reáliemi České republiky
- praktických a odborných znalostí z oblasti ekonomiky

Řečové dovednosti

- společenské a zdvořilostní fráze (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, představování, rozloučení)
- vyjádření, odůvodnění a obhájení postoje nebo názoru (souhlas, nesouhlas, odmítnutí, zákaz, možnost, nemožnost, nutnost, schopnost)
- emoce (libost, nelibost, zájem, nezájem, zklamání, překvapení, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost)
- morální stanovisko (omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost)
- pokyn k činnosti (žádost, přání, prosba, nabídka, výzva, rada, pozvání, doporučení)
- vlastní písemný projev a odpověď (vzkaz, pozdrav, přání, blahopřání, pozvání, osobní dopis, úřední dopis – žádost, inzerát, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika)
- delší písemný projev (vypravování, popis, úvaha apod.)
- stručné zaznamenání čteného textu či slyšeného projevu, reprodukce

Tematické okruhy

- domov, rodina
- mezilidské vztahy
- osobní charakteristika
- kultura a umění
- sport, volný čas

- bydlení, obchody a služby
- stravování, péče o zdraví
- cestování, doprava, ubytování
- škola a studium, zaměstnání
- člověk a společnost
- příroda, životní prostředí
- věda a technika
- podnebí, počasí, roční období
- reálie České republiky a porovnání se zeměmi příslušné jazykové oblasti

Reálie zemí příslušné jazykové oblasti

- význam daného jazyka
- reálie příslušných zemí (geografické údaje, historie, společenskopolitická charakteristika, ekonomika a kultura)
- život v zemi dané jazykové oblasti (rodina, vzdělání, práce, volný čas)
- tradice a zvyky
- forma státu, demokratické tradice
- kultura, literatura a umění
- autentické materiály (encyklopedie, noviny a časopisy, filmy v původním znění, aktuální odkazy na internetové stránky)

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- práce a zaměstnání, hledání zaměstnání, hodnocení zaměstnání a práce, pracoviště, pracovní organizace (inzerce, žádost o místo, strukturovaný životopis)
- obchod a trh, druhy obchodů, reklama, internetové obchody
- telefonování, dopis, e-mail, fax
- obchodní korespondence, formální úprava obchodního dopisu, poptávka a nabídka, odpověď na nabídku
- objednávka, potvrzení objednávky, faktura, stížnost
- číselné a matematické výrazy

1.3. Pojetí výuky

Současná doba přináší především akcent na komunikativní aspekty výuky (různé formy dialogů, skupinové práce, diskuse, využívání informačních a komunikačních technologií) a zároveň koncentraci na individuální vzdělávací potřeby žáků (formy samostatného učení, individuální práce,

internetové odkazy, testování). Nedílnou součástí jsou rovněž motivační činitele (hry, soutěže, projektové metody výuky, veřejné prezentace, mezipředmětové aktivity v cizím jazyce). Výuka je realizována ve 3 multimediálních učebnách, kmenových třídách a učebnách výpočetní techniky. Učitelé i žáci budou rovněž zapojeni do projektu Využití Moodle ve výuce s přihlédnutím k cizím jazykům v rámci OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Své komunikační schopnosti si mohou žáci ověřit v každoroční konverzační soutěži v anglickém nebo německém jazyce. Pravidelně jsou rovněž pořádány zahraniční poznávací zájezdy a exkurze. Žáci mají také možnost připravovat se ke státní jazykové zkoušce v sousední jazykové škole nebo složit mezinárodní jazykové zkoušky.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je objektivní a řídí se klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, na schopnost aplikovat poznatky v praxi, na samostatný a tvořivý přístup k řešení úkolů. Způsob hodnocení spočívá v kombinaci známkování, slovního hodnocení a využívání bodového hodnocení. Na závěr každého tematického celku je zařazen ověřovací kontrolní test, aby bylo možné zjistit stupeň osvojení znalostí. Ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti, znalosti z oblasti lexikologie a morfologie. Dílčí písemné práce jsou zařazovány pro ověření znalosti pravopisu, lexikologie, gramatiky. Vždy je dodržena zásada, že hodnocení má mít motivační charakter. Při pololetní klasifikaci vyučující přihlíží nejen k výsledkům ústního a písemného zkoušení, ale rovněž k celkovému přístupu žáka k předmětu, jeho aktivitě při hodině, k plnění studijních povinností. Je uplatňován individuální přístup, zejména k žákům s poruchami učení, ale i k nadaným žákům.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,

- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení,
- zpracovává přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- ověřuje se postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky,
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně nejméně v jednom cizím jazyce.

1.6. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledá kompromisní řešení (práce s texty, dokumentárními filmy atd. zaměřenými na evropský a světový kontext, budování a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, upozornění na přetrvávající nedemokratické systémy. Učitel vede žáky k zamyšlení nad

demokratickým a nedemokratickým chováním, v rozhovorech ovlivňuje nekritické přijímání médií, zdůrazňuje slušnost, multikulturální výchovu).

Člověk a životní prostředí.

- respektují principy udržitelného rozvoje - aktivity (čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, země třetího světa), porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, znalosti jednotlivých oborů, vedení k sebekritičnosti a posouzení vlastních schopností a možností, vedoucích k správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání,
- naučit žáky písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy). Nutnost používání jazyka pro studium odborné literatury a samostudium. Zadávání multimediálních prezentací a projektů. Testování s využitím webového prostředí (Moodle).

1.7. Mezipředmětové vztahy

- Geografie a mezinárodní vztahy
- dějepis
- písemná a elektronická komunikace
- ekonomika
- český jazyk a literatura

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Anglický jazyk

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: rozumí základnímu popisu osoby, chápe populárně naučný text pojednávající o volném čase mladých lidí ve velké Británii, chápe rozhovor mladých lidí pojednávající o trávení volného času, rozumí čtenému, populárně-naučnému textu o módě, módních trendech a vzhledu mladých lidí, popíše osobnost mladého člověka, popíše vzhled jiné osoby, vyjádří, co se mu líbí a co nelíbí, vyměňuje si s kamarádem názory o povaze lidí, napíše svůj profil do internetové, chatroom mezipředmětové vztahy-český jazyk.	**Vzhled a charakter osoby** Koníčky, zájmy **Gramatika** Přídavná jména, negativní předpony, modifikační příslovce, přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový, sloveso + infinitiv/gerundium **Výslovnost** Intonace v otázkách	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
rozumí čtené zprávě o sportovním utkání, rozumí slyšené i psané formě o historii a sportovním utkání, rozhovoru mladých lidí, vyplní dotazník o vztahu ke sportu, pojmenuje běžné sporty, stručně popíše sportovní událost, připraví interview se sportovcem, realizuje rozhovor se sportovcem, hovoří s kamarádem o tom, co dělali, referuje o minulé události, napíše článek, porozumí školním a pracovním pokynům, Mezipředmětové vztahy, Český jazyk (článek do časopisu).	**Sport, volný čas** Minulý čas prostý vs minulý čas průběhový, **Výslovnost** koncového -ed	**MV – český jazyk a literatura (článek do časopisu** **PT – občan v demokratické společnosti**

rozumí popisu města a venkova, najde cíl své cesty, rozumí popisu turisticky zajímavého místa v letáku, popíše stručně s oporou prostředí venkova nebo města, zeptá se, eventuálně vysvětlí cíl cesty, vyjmenuje výhody a nevýhody bydlení ve městě či na venkově, vyměňuje si informace, které jsou běžně při neformálních hovorech, vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, vymění si s kamarádem informace o svém bydlení, vytvoří leták, ve kterém informuje o turisticky zajímavém místě, Mezipředmětové vztahy (reklamní leták).	**Město a venkov,** předložky pohybu, složená slova, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, neurčitá zájmena, vyjádření množství.	**MV - ekonomika** **PT- informační a komunikační technologie**
	Filmové žánry přídavná jména popisující film, typy TV programů, přídavná jména zakončená na“-ed“ a “-ing“, 2. a 3. stupeň přídavných jmen, srovnávání.	**PT – občan v demokratické společnosti**
rozliší a pojmenuje druhy obchodů, pozná v poslechu, v jakém obchodě se lidé nachází, rozumí informaci z výletu, rozumí textu o tom, kdy si lidé dávají ve Velké Británii dárky, zaznamenává písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis, vystihne hlavní body slyšeného textu, uvede, do jakých obchodů rád chodí/nerad, zeptá se kamaráda, jak dlouho něco trvá, vyhledá konkrétní informace v textu o významných budovách,	**Nakupování** peníze, v obchodě, zvláštní příležitosti, budovy, předpřítomný čas, minulý vs předpřítomný, otázka „Jak dlouho?“, čísla v cenách.	**MV – ekonomika, český jazyk a literatura (neformální dopis)**

diskutuje s kamarádem, jaký dárek kupit svému blízkému, koupí v obchodě dárek, napíše neformální dopis, rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, Mezipředmětové vztahy: Český jazyk (neformální dopis).		
pojmenuje elektronické přístroje, rozumí smyslu rozhovoru, vystihne obsah populárně naučného textu, rozumí hlavní myšlence slyšeného textu, nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace, vyjádří svůj názor na užitečnost technologie, domluví schůzku s kamarádem, vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, napíše formální dopis – reklamaci na nefunkčnost zakoupeného zboží.	**Užitečné vynálezy dnešní doby** **Slovní zásoba** Elektronické přístroje **Gramatika** Frázová slovesa, vyjádření budoucího děje, nulový člen, vyjádření „snad“, „možná“.	**PT- informační a komunikační technologie**
rozumí slyšenému textu o odlišnosti národních kultur, rozumí čtenému populárně-naučnému textu o způsobech chování v různých běžných situacích v různých zemích, vyjádři písemně svůj názor na text, vyhledá konkrétní informace v populárně-naučném textu o rodinných oslavách Dne díkůvzdání v USA, rozumí přiměřeně souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, vede rozhovor o tom, jak se zachová v určité nepříjemné situaci, pozve kamaráda na večírek, domluví detaily programu, umí se přivítat a pozdravit s ohledem na formálnost situace, napíše krátký dopis kamarádovi s pozváním uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	**Kulturní tradice a národní zvyklosti** **Slovní zásoba** gesta, sociální aktivity, pozvání **Gramatika** frázová slovesa, modální „muset“, „nesmět“, „nemuset, podmínkové věty 1. typu.	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT- informační a komunikační technologie**
s vizuální oporou pojmenuje hlavní globální problémy, rozumí slyšenému i	**Problémy životního prostředí** **Slovní zásoba**	**MV – geografie a mezinárodní**

čtenému krátkému textu navrhujícímu řešení globálních problémů, pojmenuje hlavní problémy v oblasti životního prostředí v naší republice, vysloví vlastní návrh řešení, pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem.	životní prostředí, globalizace, **Gramatika** přípony podstatných jmen, 2. kondicionál, vyjádření „kéž by“.	**vztahy** **PT – člověk a životní prostředí**
rozumí krátkému textu o neobvyklé trestné činnosti, pochopí hlavní myšlenku populární zprávy a vyhledá v ní konkrétní informace, sdělí obsah hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, gramaticky správně formuluje sled událostí, odhadne význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, reprodukuje něčí sdělení, sdělí sled událostí v písemné výpovědi, dokáže převyprávět příběh, vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí.	**Kriminalita, vandalismus** **Slovní zásoba** Formy trestné činnosti, drobný, vážný zločin. **Gramatika** Tvoření slov odvozováním	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
rozumí slyšeným dotazníkovým otázkám, pochopí hlavní myšlenku středně náročného textu ve slyšené i čtené podobě, čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, vyhledá konkrétní informace v čteném textu, přeloží text a používá slovníky i elektronické, vysvětlí vybraná slova vhodnými synonymy, pojmenuje literární žánry, simuluje rozhovor s textařem písně, zamluví si v knihkupectví knížku, vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru, napíše jednoduchou recenzi knihy, která se mu líbila, přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché otázky publika.	**Literární žánry, četba, literární činnost** **Slovní zásoba** knihy, texty, žánry **Gramatika** trpný rod ve všech časech	**MV – český jazyk a literatura**

ve slyšeném komentáři rozpozná, jaký model je popisován, postihne hlavní myšlenku krátkého čteného textu- popisu života neobyčejného člověka, popíše kvalitu a vzhled oblečení, charakterizuje lidi své země, sdělí svůj názor na lidi jiných zemí, představí se a napíše o sobě a svých zálibách v strukturovaném osobním dopise, povídá si s kamarádem o svých obvyklých činnostech a povinnostech a svém postoji či vztahu k nim, baví se s kamarády o lidech a událostech na fotkách, zapojí se do hovoru bez přípravy, Mezipředmětové vztahy – Český jazyk.	**Oblečení a móda** složená přídavná jména, národnosti **Gramatika** pořadí přídavných jmen ve větě, přítomný čas, statická a dynamická slovesa, vazba slovesa a infinitivu /“ing“ formy.	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
vyhledá specifické informace v krátkém, čteném vyprávění o události v rodině, rozumí hlavním bodům čteného textu – popisu významného dne ve Velké Británii, popíše svoje pocity, vypráví příběh ze svého raného dětství, popíše život před mnoha lety, používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek, stylisticky správně napíše vyprávění o události jednoho dne/večera, zeptá se kamaráda na jeho pocity při různých příležitostech a na podobné otázky odpoví, ptá se kamaráda na detaily události, kterou popisuje.	**Pocity** koncovky podstatných jmen, předpony přídavných jmen, vazba přídavného jména a předložky, přídavná jména s koncovkou „-ed a ing“, frázová slovesa. **Gramatika** minulý čas, vazba „used to“, zvolací věty	**MV - dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti**
ve čteném inzerátu rozpozná místo výkonu práce, její náplň a charakter, rozumí hlavní myšlence čteného popisu člověka a jeho práce, požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, pojmenuje povolání podle pracovní činnosti, popíše osobu, věc nebo místo pomocí vedlejší věty,	**Povolání** místa a činnosti v práci, popis práce, koncovky podstatných jmen vyjadřující povolání, oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa. **Gramatika**	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**

používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru, napíše žádost o práci, vyplní jednoduchý neznámý formulář, vymění si názor s kamarádem na nejzajímavější povolání, diskutuje s kamarády o výhodách a nevýhodách práce v zahraničí, při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, Mezipředmětové vztahy - Člověk a svět práce.	vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné **Výslovnost** intonace otázek a zvolacích vět	
v slyšeném rozhovoru rozpozná, o jakém zranění mluvčí hovoří, pochopí hlavní myšlenku naučného textu o obezitě a dietě a vyhledá v něm specifické informace, uplatňuje základní způsoby tvorby slov v jazyce, v slyšeném popisu pozná, o jakou nemoc jde, rozumí radě lékaře, jak se léčit, přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem, pojmenuje části těla a běžná zranění, popíše nemoci, příznaky a způsob léčby, zeptá se kamaráda na jeho zranění, vzájemně se s kamarádem ptají a odpovídají na otázky o tom, co dosud v životě udělali nebo dokázali, Mezipředmětové vztahy – Člověk a jeho zdraví.	**Zdraví a nemoci** Části těla, vnitřní orgány, bolesti, symptomy, nemoci. **Gramatika** Minulý čas, předpřítomný čas prostý a průběhový **Výslovnost** Homonyma	**PT – člověk a životní prostředí**
v slyšeném rozhovoru rozpozná, o kterém přístroji výpočetní techniky je řeč, v slyšeném rozhovoru rozumí, co navrhují jednotliví mluvčí dělat ve volném čase v nejbližších dnech, pojmenuje přístroje výpočetní techniky, gramaticky správně formuluje odhad a předpověď vývoje techniky a lidstva v budoucnosti, napíše úvahu o tom, zda svět bude v budoucnosti lepší nebo horší,	**Počítačová technika** Předpony podstatných jmen, složená podstatná jména, ustálená spojení slovesa a podstatného jména **Gramatika** Nultý kondicionál, vyjádření spekulace a předpovědi, tzv. první kondicionál,	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT - , informační a komunikační technologie**

povídá si s kamarádem, jak často využívají vybrané přístroje ICT, komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib, navrhne kamarádovi činnost na víkend a na podobné návrhy reaguje.	budoucí čas prostý a průběhový, časové věty, slovesa s vazbou s infinitivem.	
v slyšeném textu rozliší činnost popisovaných osob, rozumí obsahu čteného, populárně naučného článku a doplní ho o chybějící detailní informace, rozliší pravdivé a nepravdivé informace v slyšeném, populárně naučném projevu, pojmenuje vybavení a příslušenství domu/bytu, reprodukuje vyslechnutý krátký text, reprodukuje dotazy a otázky jiných, rezervuje si ubytování pomocí formálního dopisu, simuluje rozhovor novináře a svědka neobvyklého jevu/události, dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače, odhadne pravdivost či nepravdivost vyslechnuté popisované události a adekvátně na ni reaguje, zapojí se do odborné debaty nebo argumentace týkající se známého tématu, Mezipředmětové vztahy: Český jazyk.	**Bydlení – dům, zahrada** Složená podstatná jména, frázová slovesa **Gramatika** Vyjádření jistoty nebo pochybnosti pro minulý děj, nepřímá řeč, nepřímá otázka, vazba slovesa na dva předměty, intonace.	**MV – český jazyk a literatura** **PT – člověk a životní prostředí**
rozumí krátkému čtenému textu popisující citový vztah mezi hochem a dívkou, porozumí obsahu čteného textu o neobvyklém způsobu seznámení se a doplní ho o slyšené informace, rozumí hlavnímu tématu rozhlasového dokumentárního vysílání o básníkovi a postihne v něm specifické informace, ověří si i sdělí získané informace písemně,	**Mezilidské vztahy- schůzky** Časové výrazy, tříslovná frázová slovesa **Gramatika** 2. a 3. stupeň přídavných jmen a příslovcí, tzv. druhý kondicionál, přací věty, větné dodatky, časové předložky.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**

rozumí hlavní bodům čteného novinového článku o vztazích přes internet, v slyšených rozhovorech dvou lidí rozpozná, jaký je mezi nimi vztah, vypráví o seznámení, schůzkách a vztazích mezi hochem a dívkou, popíše život a dílo oblíbeného básníka nebo spisovatele, přeloží text a používá slovníky vč. elektronických, vyjádří svůj názor na vztahy přes internet, vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru, zaznamená vzkazy volajících, diskutuje s kamarády o výhodách a nevýhodách komunikace přes internet, písemně, neformálním dopisem, reaguje na pozvání.		
rozumí čtenému příběhu, který je spojen s různými druhy cestování, rozliší informace slyšených hlášení pro cestující, domluví se v běžných situacích, získá a poskytne informace, v slyšeném vyprávění rozliší, jaké země mluvčí navštívili a jaký měli z dovolené zážitek či pocity, popíše podle obrázku situaci při běžném i méně obvyklém cestování, charakterizuje výhody a nevýhody jednotlivých druhů cestování, napíše neformální pozdrav z nevydařené dovolené, vyměňuje si s kamarádem názor na nejpopulárnější místa pro dovolenou a na důvod jejich popularity, prokáže faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti vč. vybraných poznatků studijního oboru, uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země. zeptá se kamaráda na jeho ideální dovolenou a na stejné otázky odpoví, Mezipředmětové vztahy: Fyzika.	Cestování, doprava Přídavná jména spojená s cestováním, dovolená, výlety exkurze, turistika, slovesa vážící se s předložkami. **Gramatika** trpný rod, neurčitá zájmena, nepřímé otázky, uvádějící „to“.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**

v slyšeném rozhovoru rozliší názory jednotlivých mluvčích na jejich vztah k penězům, sdělí a zdůvodní svůj názor, používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, rozumí novinovému článku o milionáři a postihne významné okamžiky jeho života, přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informace dalším lidem gramaticky správně formuluje služby nebo činnosti, které si nechá udělat jinými lidmi, vyjádří svůj souhlas či nesouhlas s názory jiných na firemní reklamu, vysvětlí, komu by věnoval část výhry a proč, řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti, vyžádá si informace pomocí formálního písemného projevu, zeptá se kamaráda, zda si někdy nechal něco udělat a na podobné otázky odpoví, zeptá se kamaráda, co by dělal, kdyby a na stejné otázky odpoví, Mezipředmětové vztahy: Finance.	**Peníze, platby** malá a velká čísla, ustálená spojení předložky a podstatného jména. **Gramatika** Vyjádření „nechat si něco udělat“, zvratná zájmena, tzv. třetí kondicionál, účelové věty. **Výslovnost** „have“ v různých časech a spojeních.	**MV - ekonomika** **PT – informační a komunikační technologie**
v slyšeném projevu rozliší, jakým uměním se jeho představitelé zabývají, rozumí čtenému novinovému článku o uměleckém žánru a jeho vývoji, přiřadí k němu titulek a vyhledá specifické fráze, uplatňuje různé techniky čtení textu, pojmenuje běžné typy výtvarného a divadelního umění, popíše umělecké obrazy a vyjádří svůj názor na něj, napíše esej o vlivu umění na naše životy, dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby, v diskusi s kamarády objasňuje svůj postoj k umění a reaguje na názory kamarádů,	**Výtvarné a divadelní umění** umělci a umělecké činnosti, složená podstatná jména **Gramatika** příčestí, všeobecná zájmena, tak/takový. **Výslovnost** intonace vět s výrazy „tak“ a „takový“.	**MV – český jazyk a literatura**

vymění si s kamarádem názor na nevydařené umělecké představení, vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky jazyka, koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka, Mezipředmětové vztahy: Estetická výchova.		

Učební osnova předmětu:	**OBCHODNÍ ANGLIČTINA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**4 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 1 –2 - 1	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2014	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka odborné angličtiny je významnou součástí odborného vzdělání studentů. Rozšiřuje a prohlubuje znalosti získané v předmětu anglický jazyk, ekonomika, účetnictví a informatika. Vede k profesnímu zdokonalování absolventa školy.

Základem je rozšiřování lexikálních, pravopisných a fonetických znalostí studentů. Je nezbytné klást důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka propojením výuky cizího jazyka a jeho odbornosti – ekonomiky. Výuka je podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání – dataprojektory, zvukové systémy a výpočetní technika. Lepší uplatnění na trhu práce podporují rovněž různé odborné praxe v tuzemsku i zahraničí.

Základní učebnice – Obchodní angličtina

Bez učebnic

Hlavní studijní materiály – Obchodní angličtina

Digitální učební materiály (DUMy) vytvořené vyučujícími anglického jazyka a ekonomických předmětů

Doplňkové studijní materiály – Obchodní angličtina

- webové stránky v angličtině odborně zaměřené, rozhraní MOODLE

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- práce a zaměstnání, hledání zaměstnání, hodnocení zaměstnání a práce, pracoviště, pracovní organizace (inzerce, žádost o místo, strukturovaný životopis)
- obchod a trh, druhy obchodů, reklama, internetové obchody
- telefonování, dopis, e-mail, fax
- obchodní korespondence, formální úprava obchodního dopisu, poptávka a nabídka, odpověď na nabídku
- objednávka, potvrzení objednávky, faktura, stížnost

- číselné a matematické výrazy

1.2. Pojetí výuky

Současná doba přináší především akcent na komunikativní aspekty výuky (různé formy dialogů, skupinové práce, diskuse, využívání informačních a komunikačních technologií) a zároveň koncentraci na individuální vzdělávací potřeby žáků (formy samostatného učení, individuální práce, internetové odkazy, testování). Nedílnou součástí jsou rovněž motivační činitele (hry, soutěže, projektové metody výuky, veřejné prezentace, mezipředmětové aktivity v cizím jazyce). Výuka je realizována ve 3 multimediálních učebnách, kmenových třídách a učebnách výpočetní techniky. Učitelé i žáci budou rovněž zapojeni do projektu Využití Moodle ve výuce s přihlédnutím k cizím jazykům v rámci OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Své komunikační schopnosti si mohou žáci ověřit v každoroční konverzační soutěži v anglickém nebo německém jazyce. Pravidelně jsou rovněž pořádány zahraniční poznávací zájezdy a exkurze. Žáci mají také možnost připravovat se ke státní jazykové zkoušce v sousední jazykové škole nebo složit mezinárodní jazykové zkoušky.

1.3. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je objektivní a řídí se klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, na schopnost aplikovat poznatky v praxi, na samostatný a tvořivý přístup k řešení úkolů. Způsob hodnocení spočívá v kombinaci známkování, slovního hodnocení a využívání bodového hodnocení. Na závěr každého tematického celku je zařazen ověřovací kontrolní test, aby bylo možné zjistit stupeň osvojení znalostí. Ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti, znalosti z oblasti lexikologie a morfologie. Dílčí písemné práce jsou zařazovány pro ověření znalosti pravopisu, lexikologie, gramatiky. Vždy je dodržena zásada, že hodnocení má mít motivační charakter. Při pololetní klasifikaci vyučující přihlíží nejen k výsledkům ústního a písemného zkoušení, ale rovněž k celkovému přístupu žáka k předmětu, jeho aktivitě při hodině, k plnění studijních povinností. Je uplatňován individuální přístup, zejména k žákům s poruchami učení, ale i k nadaným žákům.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;

- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace např. rozumí běžné odborné terminologii, pracovním pokynům v písemné i ústní formě,
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení,
- zpracovává přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje se postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky,
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně nejméně v jednom cizím jazyce.

1.5. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledá kompromisní řešení (práce s texty, dokumentárními filmy atd. zaměřenými na evropský a světový kontext, budování a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, upozornění na přetrvávající nedemokratické systémy. Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, v rozhovorech ovlivňuje nekritické přijímání médií, zdůrazňuje slušnost, multikulturální výchovu).

Člověk a životní prostředí.

- respektují principy udržitelného rozvoje - aktivity (čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, země třetího světa), porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, znalosti jednotlivých oborů, vedení k sebekritičnosti a posouzení vlastních schopností a možností, vedoucích k správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání,
- naučit žáky písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy). Nutnost používání jazyka pro studium odborné literatury a samostudium. Zadávání multimediálních prezentací a projektů. Testování s využitím webového prostředí (Moodle).

1.6. Mezipředmětové vztahy

- Geografie a mezinárodní vztahy, dějepis
- písemná a elektronická komunikace
- český jazyk a literatura
- ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Obchodní angličtina

Výsledky a kompetence	Tematické celky	
Žák: rozlišuje názvy profesí, vyjmenuje možnosti a způsoby zaměstnání, zná terminologii oblasti práce. Vypráví o průběhu brigády, práci na plný či částečný úvazek	Types of jobs, old and new ways of working	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
napíše svůj životopis, rozumí textům, které se týkají inzerce na zaměstnání, včetně výrazů zahrnující odměny za práci, různé druhy přilepšení k platu,	Recruitment	**MV – český jazyk a literatura** **PT – člověk a svět práce**
je připraven na přijímací pohovor v anglickém jazyce popíše proces výběru zaměstnanců v organizaci	Selection procedure	**PT – člověk a svět práce**
Rozlišuje mezi týdenní mzdou a měsíčním platem Vyjmenuje benefity poskytované zaměstnavatelem Orientuje se v terminologii používané pracovníky osobního oddělení firmy	Pay and benefits	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
Vyjmenuje rozdíly mezi pracovním prostředím běžného zaměstnance a managementu Orientuje se v problematice odborových akcí – stávka, atd.	People and workplaces	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
Vyjmenuje rozdíly mezi osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ), sdružením OSVČ, obchodními společnostmi a společnostmi zaměřenými na charitu (nevládní a neziskové organizace) Popíše výhody a nevýhody jejich provozování a existence	Organizations	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
Popíše cestu výrobku od výrobce až ke spotřebiteli Vyjmenuje různé druhy obchodů a obchodních řetězců Popíše zvláštní druhy možnosti obchodování a podnikání	Place and retailing	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**

Rozpozná různé druhy inzerce Umí zformulovat inzerát pro osobní potřebu Umí zformulovat inzerát pro firemní potřebu Vyjmenuje různé druhy promočních akcí obchodních řetězců	Promotion	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
Osvojí si slovní zásobu, která se týká reklamy, obchodování a nakupování přes internet, osobních financí, psaní e-mailů, Rozpoznává několik druhů internetových vyhledávačů Orientuje se v různých způsobech internetové komunikace mezi firmou a konečným spotřebitelem, firmami navzájem, či firmou a úřady	The internet and e-commerce	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – informační a komunikační technologie**
Rozpoznává různé druhy účtů, zůstatků na účtu, úroků, poplatků atd. Poradí lidem v různých finančních situacích Orientuje se v penzijním systému naší republiky	Personal finance	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti**
Vyjmenuje zásady přípravy a sestavení úspěšné prezentace Sestaví správnou a divácky úspěšnou prezentaci na zadané téma Rozpozná chyby v prezentacích svých spolužáků	Presentation	**MV – český jazyk a literatura** **PT – informační a komunikační technologie**
Zorganizuje obchodní cestu svému potenciálnímu nadřízenému Zajistí všechny potřebné formality a praktické úkony vedoucí k úspěšnému průběhu obchodního jednání	Business trip	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – informační a komunikační technologie**
Rozumí a dovede vytvořit základní telefonní konverzaci týkající se domlouvání schůzek, zanechávání vzkazů a závěrečných zdvořilostních frází, Zaznamená vzkazy volajících, vede jednoduchý telefonický rozhovor	Telephoning	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – informační a komunikační technologie**
Osvojí si slovní zásobu, která se týká reklamy, obchodování a nakupování	E-mails	**MV – písemná a elektronická**

přes internet, osobních financí, psaní e-mailů		**komunikace** **PT – informační a komunikační technologie**
Uspořádá části obchodního dopisu podle normy Stylizuje vybrané dopisy v anglickém jazyce	Introduction to business correspondence	**MV – český jazyk a literatura** **PT – informační a komunikační technologie**
Ve skupině s ostatními simuluje obchodní korespondenci na zvolené výrobky od poptávky, odpovědi na poptávku, objednávky, vystavení faktury až k dodání výrobku, Zpracuje vybrané písemnosti v anglickém jazyce, Dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby	Business letters	**MV – český jazyk a literatura** **PT – informační a komunikační technologie**
Zná historii vývoje peněz jako platidla Vyjmenuje staré a nové způsoby placení Posuzuje jejich výhody a nevýhody	Old and new ways of payment	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
Orientuje se v pravidlech pro psaní, výslovnost a další používání čísel a množstevních výrazů v angličtině	Numbers	**MV – český jazyk a literatura**
Vyjmenuje rozdíly v pracovních příležitostech obecně a v našem regionu. Vypráví o pracovních příležitostech ve svém okolí. Orientuje se v institucích zaměřujících se na koordinaci poskytování pracovních míst – pracovní úřady Vypráví o svých kariérních plánech do budoucnosti	Job opportunities	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
Orientuje se ve struktuře Evropské unie Vyjmenuje členské státy EU Vyjmenuje specifika v lexiku	European Union	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické**

Uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		**společnosti**

Učební osnova předmětu:	**NĚMECKÝ/ RUSKÝ/FRANCOUZSKÝ JAZYK**	
Obor vzdělání:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM	
Celková hodinová dotace:	12 hodin	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 3 –2 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělání žáků. Rozšiřuje a prohlubuje znalosti získané na základní škole, celkový kulturní rozhled a směřuje k dalšímu jazykovému a profesnímu zdokonalování.

Vedle základních jazykových vědomostí, jako jsou gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické aj., je nezbytné klást důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Právě proto je vhodné využívat metody směřující k propojení izolovaného školního prostředí, v němž je žák většinou pasivní, s reálným prostředím existujícím mimo školu – využití multimediálních programů a internetu, navazování kontaktů se školami v zahraničí, organizování výměnných, výukových a poznávacích zájezdů, zapojení žáků do projektů a soutěží. Výuka by rovněž měla být podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání – dataprojektory, zvukové systémy a výpočetní technika. Lepší uplatnění na trhu práce podporují rovněž různé odborné praxe v tuzemsku i zahraničí.

Aktivní znalost cizích jazyků v současné době napomáhá k účinnější mezinárodní komunikaci, přístupu k informačním zdrojům v cizím jazyce a rozšíření znalostí žáků o světě. V oblasti výchovně vzdělávací přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost celoživotního vzdělávání.

Druhý cizí jazyk navazuje na poznání českého jazyka a prvního jazyka na základní škole, vede žáka k prohlubování komunikačních kompetencí a směřuje k osvojení úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá stupnici **A2** Společného evropského referenčního rámce. Výuce druhého cizího jazyka jsou věnovány **3 hodiny týdně** v každém ročníku studia.

Základní učebnice – německý jazyk

- Direct 1, 2

Doplňkové materiály – německý jazyk

- časopis Freundshaft

- učebnice gramatiky
- učebnice konverzace
- webové stránky věnované německému jazyku

Základní učebnice – francouzský jazyk

- Taxi 1
- Le francais pour vous

Doplňkové materiály – francouzský jazyk

- učebnice gramatiky
- učebnice konverzace
- webové stránky věnované francouzskému jazyku

Základní učebnice – ruský jazyk

- Raduga po novomu

Doplňkové materiály – francouzský jazyk

- učebnice gramatiky
- učebnice konverzace
- webové stránky věnované ruskému jazyku

1.2. Charakteristika učiva

Obsahem výuky je systematické prohlubování a rozvíjení:

- řečových dovedností zahrnujících dovednosti receptivní, produktivní a interaktivní,
- přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, zvukové a grafické stránky jazyka,
- poznatků o reáliích zemí příslušné jazykové oblasti a jejich srovnání s reáliemi České republiky

Řečové dovednosti

- společenské a zdvořilostní fráze (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, představování, rozloučení)
- vyjádření, odůvodnění a obhájení postoje nebo názoru (souhlas, nesouhlas, odmítnutí, zákaz, možnost, nemožnost, nutnost, schopnost)
- emoce (libost, nelibost, zájem, nezájem, zklamání, překvapení, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost)
- morální stanovisko (omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost)

- pokyn k činnosti (žádost, přání, prosba, nabídka, výzva, rada, pozvání, doporučení)
- vlastní písemný projev a odpověď
- stručné zaznamenání čteného textu či slyšeného projevu, reprodukce

Tematické okruhy

- domov, rodina
- mezilidské vztahy
- osobní charakteristika
- kultura a umění
- sport, volný čas
- bydlení, obchody a služby
- stravování, péče o zdraví
- cestování, doprava, ubytování
- škola a studium, zaměstnání
- člověk a společnost
- příroda, životní prostředí
- věda a technika
- podnebí, počasí, roční období
- reálie České republiky a porovnání se zeměmi příslušné jazykové oblasti

Reálie zemí příslušné jazykové oblasti

- význam daného jazyka
- reálie příslušných zemí (geografické údaje, historie, společenskopolitická charakteristika, ekonomika a kultura)
- život v zemi dané jazykové oblasti (rodina, vzdělání, práce, volný čas)
- tradice a zvyky
- forma státu, demokratické tradice
- kultura, literatura a umění
- autentické materiály (encyklopedie, noviny a časopisy, filmy v původním znění, aktuální odkazy na internetové stránky)

1.3. Pojetí výuky

Současná doba přináší především akcent na komunikativní aspekty výuky (různé formy dialogů, skupinové práce, diskuse, využívání informačních a komunikačních technologií) a zároveň koncentraci na individuální vzdělávací potřeby žáků (formy samostatného učení, individuální práce,

internetové odkazy, testování). Nedílnou součástí jsou rovněž motivační činitele (hry, soutěže, projektové metody výuky, veřejné prezentace, mezipředmětové aktivity v cizím jazyce). Výuka je realizována ve 3 multimediálních učebnách, kmenových třídách a učebnách výpočetní techniky. Učitelé i žáci budou rovněž zapojeni do projektu Využití Moodle ve výuce s přihlédnutím k cizím jazykům v rámci OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Pravidelně jsou rovněž pořádány zahraniční poznávací zájezdy a exkurze.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je objektivní a řídí se klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, na schopnost aplikovat poznatky v praxi, na samostatný a tvořivý přístup k řešení úkolů. Způsob hodnocení spočívá v kombinaci známkování, slovního hodnocení a využívání bodového hodnocení. Na závěr každého tematického celku je zařazen ověřovací kontrolní test, aby bylo možné zjistit stupeň osvojení znalostí. Ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti, znalosti z oblasti lexikologie a morfologie. Dílčí písemné práce jsou zařazovány pro ověření znalosti pravopisu, lexikologie, gramatiky. Vždy je dodržena zásada, že hodnocení má mít motivační charakter. Při pololetní klasifikaci vyučující přihlíží nejen k výsledkům ústního a písemného zkoušení, ale rovněž k celkovému přístupu žáka k předmětu, jeho aktivitě při hodině, k plnění studijních povinností. Je uplatňován individuální přístup, zejména k žákům s poruchami učení, ale i k nadaným žákům.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- zpracovává přiměřeně náročné texty na běžná témata
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí,
- chápe východy znalosti cizího jazyka pro životní a pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností,
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru odborné kvalifikace.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- ověřuje se získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný,
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

1.6. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení (pracuje s texty, dokumentárními filmy atd. zaměřenými na evropský a světový kontext, budování a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, upozornění na přetrvávající nedemokratické systémy. Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, v rozhovorech ovlivňuje nekritické přijímání médií, zdůrazňuje slušnost, multikulturální výchovu).

Člověk a životní prostředí.

- respektuje principy udržitelného rozvoje – rozvíjí aktivity (čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, země třetího světa), porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- vyhledává a posuzuje informace o profesních příležitostech, orientuje se v nich a vytváří si o nich základní představu – pracuje s informacemi, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, znalosti jednotlivých oborů, vedení k sebekritičnosti a posouzení vlastních schopností a možností, vedoucích k správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání,
- učí žáky písemně a verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formuluje svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy). Nutnost používání jazyka pro studium odborné literatury a samostudium. Zadávání multimediálních prezentací a projektů. Testování s využitím webového prostředí (Moodle).

1.7. Mezipředmětové vztahy

- písemná a elektronická komunikace
- ekonomika
- dějepis
- geografie a mezinárodní vztahy

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Německý jazyk

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti přivítá se a rozloučí představí sebe i ostatní osoby v psaných textech umí najít potřebné informace (věk, bydliště, koníčky apod.) vyplní jednoduchý formulář sdělí o sobě základní informace umí získat důležité informace od ostatních vypráví o svých plánech do budoucna umí počítat do 20 odpoví kladně i záporně na otázku	**První kontakty** výslovnost (zvukové prostředky jazyka) pozdravy při setkání a loučení představování – jméno, bydliště, věk, koníčky číslovky 1-20 přítomný čas sloves v j.č., sloveso sein pořádek slov ve větě oznamovací a tázací vykání kladná a záporná odpověď příslovce Wo?, předložka in tázací zájmena Wie? a Wer?	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti**
pojmenuje činnosti týkající se zaměstnání sdělí údaje o povolání jiných osob, jejich původu a národnosti rozumí jednoduchým čteným a slyšeným textům na téma lidé, jejich povolání, země a jazyky – odhadne význam neznámých výrazů informuje jiné osoby o zemi, ze které pochází, o tom, co dělá a jaké jazyky zná vyjmenuje názvy států a jejich obyvatel (národností) vyjádří míru svých jazykových znalostí uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce počítá do 2 000	**Lidé** názvy povolání a vykonávaná činnost původ lidí, národnost, bydliště názvy zemí, jejich obyvatel a jazyků přítomný čas sloves v j.č. nepřímý pořádek slov v oznamovací větě tázací zájmena a příslovce – Was? Woher? a předložka aus určení rodů podstatných jmen podle přípony číslovky základní 21 – 2 000	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demografické společnosti**
pojmenuje a představí členy své rodiny vypráví o své rodině	**Rodina**	

vyjadřuje vztahy informuje o svém rozvrhu hodin připraví a vede školní anketu vyhledává informace z inzerátů získává a sděluje informace napíše inzerát o ztrátě zvířete	členové rodiny a vztahy mezi nimi domácí zvířata třídní statistika člen určitý a neurčitý 1. a 4. pád urč. a neurč. členu přivlastňovací zájmena 1. a 4. pád přivlastňovacích zájmen zápor nicht a zápor kein množné číslo podstatných jmen sloveso möchte	**PT – občan v demokratické společnosti**
informuje o problémech a potížích vyjádří prosbu o pomoc odmítne a uvede důvod odmítnutí vyjádří povinnost požádá o dovolení hovoří o svých volnočasových aktivitách a problémech se školou hovoří o návštěvě Vídně a jejich památkách vyplní dotazník	**Problémy a potíže** osobní problémy a potíže prosba o pomoc odmítnutí žádosti o pomoc a zdůvodnění prohlídka Vídně modální slovesa a jejich význam modální slovesa ve větě vazba wie geht´s? dotazník pro poradnu	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti**
pojmenuje potraviny a hotová jídla vysloví, čemu dává přednost vypráví o svých stravovacích návycích a zeptá se na stravovací návyky jiných osob objedná si v restauraci jídlo a pití vyjádří svůj názor na pokrmy čte a poslouchá s porozuměním texty na téma nakupování potravin a stravování vyhledá v textu informace, které ho zajímají	**Jídlo, stravovací návyky** názvy potravin, jídelní lístek stravovací návyky, typická německá jídla přítomný čas nepravidelných sloves sloveso mögen rozkazovací způsob a jeho tvoření zápor nicht, kein, nichts složená slova všeobecný podmět man příd. jména odvozená od vlastních jmen Geografie a mezinárodní vztahyných	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
testuje porozumění čtenému textu a poslechu napíše e-mail na dané téma	**(ABI)Fertigkeitstraining – testování vědomostí** test čteného textu test poslechového textu	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a**

vypráví o daném tématu s použitím nabytých znalostí	e-mail skladba ústního projevu	**komunikační technologie**
vyjadřuje údaje o čase a úsecích dne pojmenuje činnosti v každodenním životě vypráví o svém dni popisuje průběh dne jiných osob domluví se na termínu a činnosti s jinými osobami připravuje a vede rozhovory napíše krátké sdělení, vzkaz	**Typické a netypické životopisy** vyjadřování časových údajů životopis domluva slovesa s předponou odlučitelnou a neodlučitelnou určení času předložky se 4. pádem osobní zájmena ve 4. pádě tázací zájmeno Wer? zu Hause a nach Hause	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti** **, člověk a svět práce**
vypráví o sobě, svých přátelích, svých a jejich zájmech a plánech do budoucna rakterizuje osoby připraví a vede rozhovor na téma přátelé, zájmy, volný čas vyjádří mínění o jiných lidech a vztah k nim sděluje informace o dárcích, plánovaných oslavách napíše pohlednici a soukromý dopis	**Přátelé a přítelkyně** člověk – vnější vzhled, vlastnosti, zájmy a pocity způsoby trávení volného času přítomný čas nepravidelných sloves osobní a přivlastňovací zájmena ve 3. pádě tázací zájmeno Wer? 2. pád vlastních jmen	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
pojmenuje různé obchody, provozovny a druhy zboží sdělí informace o plánovaných nákupech formuluje návrh, přijme a odmítne návrh, navrhne kompromisní řešení popíše činnosti týkající se volného času domluví si setkání (schůzku) popíše polohu objektu ověří si informaci o kulturní akci a podá o ni písemnou informaci podává informaci v obchodě napíše pozvánku	**Obchody, restaurace, místa setkání** názvy provozoven a obchodů nákupy, názvy druhů zboží vycházky za zábavou, smluvení schůzky předložky se 3. pádem předložky in a auf se 3. a 4. pádem po otázkách Wo? a Wohin? určení času řadové číslovky KaDeWe v Berlíně – obchodní dům	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**

pojmenuje místa a instituce ve městě popíše polohu památek a institucí zeptá se na cestu a odpoví na podobné otázky ptá se na dopravní prostředky a odpoví na tyto otázky ptá se druhých osob na jejich dům, byt popíše svůj dům, byt virtuálně navrhne svůj budoucí dům vypráví o tom, co se nalézá ve městě napíše vzkaz	**Naše město, náš dům** památky a instituce ve městě lokalizace objektů, popis cesty můj dům, byt ideální bydlení přítomný čas sloves liegen, stehen sloveso wissen předložky se 3. a 4. pádem předložky pro popis cesty	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
vypráví o své škole a třídě pojmenuje činnosti týkající se školního a mimoškolního života vypráví o činnosti ve škole a mimo školu informuje o svém rozvrhu hodin vypráví o svém výměnném pobytu prezentuje poznatky o německé nebo rakouské škole	**Škola** škola, předměty a činnosti ve škole zážitky z návštěvy německé školy jazykový kurz v cizině minulý čas – préteritum minulý čas – perfektum pomocná slovesa haben a sein minulý čas pomocných sloves příslovečná určení času	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
testuje porozumění čtenému textu a poslechu napíše e-mail na dané téma vypráví o daném tématu s použitím nabytých znalostí	**(ABI)Fertigkeitstraining – testování vědomostí** test čteného textu test poslechového textu e-mail skladba ústního projevu	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační**
vypravuje o sobě, svých koníčcích popíše zážitky a zkušenosti z prázdnin doma i v zahraničí získává a sděluje informace o výměnném pobytu vytvoří prezentaci německého nebo rakouského města napíše jednoduchý formální dopis	**Zkušenosti z ciziny** sebeprezentace prázdninové zážitky výměnný jazykový pobyt a osobní zkušenosti prezentace německého, případně rakouského města	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**
vylíčí událost (nehodu) s použitím minulého času	**Rychle do cíle** situace na ulici popis nehody	**MV – geografie a mezinárodní**

popíše situace vyobrazené na obrázku a fotkách vyjádří posloupnost událostí ve vyprávění používá předložky (určující místo) informuje druhé o svých zkušenostech z cestování napíše e-mail o jednom výletu otestuje si znalost dopravních předpisů	příčiny nehody cesty a cestování dopravní předpisy minulý čas – perfektum perfektum sloves s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou a sloves na -ieren	**vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
popíše, jakému způsobu a formě trávení prázdnin dává přednost provede anketu vyjádří názor na téma prázdniny povídá si na téma počasí konverzuje na téma priority v souvislosti s dovolenou a prázdninami jiných osob napíše e-mail do německé cestovní kanceláře vytvoří plán na cestu do Norimberka	**Dovolená** prázdninové cíle aktivity o dovolené, balení kufru počasí a jeho předpověď typy dovolené podle priorit konkrétních osob Geografie a mezinárodní vztahyné názvy předložky se Geografie a mezinárodní vztahynými názvy souvětí podřadné a spojky dass, weil, wenn préteritum způsobových sloves souvětí souřadné a spojky und, oder, aber, sondern a denn	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
Vyjmenuje části těla a běžné nemoci Popíše nemoci a délku jejich trvání Sděluje jak se cítí, pokládá stejnou otázku Podá informace o problémech a jejich následcích a navrhne řešení Procvičí metodu řízeného rozhovoru Získává a sděluje informace o zdravém životním stylu	**Zdraví** Každodenní péče o zdraví Nemoci a jejich příznaky, léčba Pocity, emoce Zdravý životní styl Časové předložky	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
Vypráví o známých lidech Srovnává osoby a vyjádří vlastní názory Pojmenuje některé lidské vlastnosti Pojmenuje části oblečení Radí ohledně způsobu odívání Nazve různé barvy a vzory napíše oznámení nebo inzerát,	**Lidé** vnější vzhled, pocity, emoce oblíbená zaměstnání a činnosti Stupňování přídavných jmen Srovnání lidských vlastností	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**

	Tázací zájmena: welcher, was für ein	
testuje porozumění čtenému textu a poslechu napíše dopis na dané téma vypráví o daném tématu s použitím nabytých znalostí	**(ABI)Fertigkeitstraining – testování vědomostí** test čteného textu test poslechového textu dopis skladba ústního projevu	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační**
pojmenuje různá zaměstnání a činnosti s nimi související vyjmenuje povahové vlastnosti a dovednosti potřebné k jejich vykonávání pojmenuje klady a zápory různých povolání mluví o výběru povolání a odůvodní jej napíše dopis o povolání, které by chtěl vykonávat vyhledá údaje v psaném životopisu jiných osob napíše svůj strukturovaný životopis vybere potřebné informace z inzerátů / z textu napíše žádost o místo	**Povolání, zaměstnání** povolání a jejich náplň obvyklá povolání představy o volbě povolání, plány do budoucna nezaměstnanost, hledání místa nabídka práce na internetu životopis sloveso werden závislý infinitiv s „zu“ věty se spojkou damit zkracování vedlejších vět spojkami dass a damit	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
Vyjadřuje svá přání a popisuje přání druhých Vypráví o svých plánech do budoucna Popíše svůj vysněný dům/ pokoj/ byt Zdůvodní svá rozhodnutí Srovná realitu a sny	**Přání a sny** Naše přání a sny Můj vysněný dům Plány do budoucna Vedlejší věta podmínková Konjunktiv II – opisný tvar s würde a infititiv Konjuktiv II nepravidelných sloves Konjunktiv II nepravidelných slov Konjunktiv II sein, haben, werden…. Souvětí souřádné	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
Popíše město a jeho památky Informuje se na věci denní potřeby Klade zdvořilostní otázky Informuje se na věci denní potřeby Čte společensko vědní texty	**Berlín** Přiřadí text k obrázkům Kulturní zvyklosti a rozmanitosti Zážitky z minulosti	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické**

Vypráví o životě v jiných zemích v préteritu Popisuje zážitky z minulosti Zodpoví otázky týkající se podrobností Vyhledá si podrobné informace o kulturních památkách Berlína	Konjunktiv II způsobových sloves Nepřímá otázka Vedlejí věty s als a wenn	**společnosti, informační a komunikační technologie**
Čte a přiřazuje informace k památkám Vídně Sděluje podrobnosti o jednotlivých zajímavostech města Prezentuje Vídeň z pozice turisty Popisuje zážitky Formuluje informace v trpném rodě	**Vídeň** Kulturní památky Vídně Kulturní zvyklosti Vedlejší věty vztažné Trpný rod Všeobecný podmět man Skloňování přídavných jmen po přivlastňovacích zájmenech a kein	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
testuje porozumění čtenému textu a poslechu napíše dopis na dané téma vypráví o daném tématu s použitím nabytých znalostí	**ABI)Fertigkeitstraining – testování vědomostí** test čteného textu test poslechového textu dopis skladba ústního projevu	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační**
Vypráví o svém volném čase Mluví o sportu Diskutuje o sportovních akcích a událostech Poskytuje rady Mluví o svém vztahu ke sportu Napíše osobní email	**Sport** letní a zimní sporty aktivní sport a trénink adrenalinový sport příprava a organizace sportovní akce nové trendy ve sportu opakování gramatiky	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti,**
Hovoří o výhodách a nevýhodách jednotlivých médií Rozumí popisu funkčnosti jednotlivých médií a porovnává je Hovoří o svých zkušenostech s médii Používá vazbová slovesa Zpracuje úkoly z tematického okruhu média Napíše formální email	**Média** Vyjmenuje jednotlivá média Přednosti a zápory jejich používání Počítačové hry Vazby sloves Zájmenná příslovce tázací Neurčitá zájmena	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
testuje porozumění čtenému textu a poslechu napíše dopis na dané téma	**ABI)Fertigkeitstraining – testování vědomostí** test čteného textu	**PT – občan v demokratické společnosti,**

vypráví o daném tématu s použitím nabytých znalostí	test poslechového textu dopis skladba ústního projevu	**informační a komunikační**
Hovoří o geografických a hospodářských podmínkách země Představí známé české osobnosti Informuje o typických českých vlastnostech a stereotypech	**Česká republika** Práce s nad mapou české republiky Obvyklá klišé o naší zemi Významné osobnosti ve sportu, kultuře a politice	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika, dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
prokazuje faktické znalosti o geografických a hospodářských podmínkách země poznává známé německé osobnosti popisuje typické produkty informuje se o německých městech, o německé společnosti hovoří o stereotypech, používá argumenty, srovnává se situaci ve vlastní zemi získává znalosti o multikulturní společnosti uvádí základní informace o politickém systému Německa napíše soukromý dopis o životě cizinců v jeho vlasti referuje o významných politických osobnostech Německa ústně i písemně vyhledává informace na internetu a v komunikaci uplatňuje sociokulturní specifika Německa	**Německo a Němci** obrázky z Německa a jejich popis obvyklá klišé o zemi sbírání informací o zemi vyprávění vlastních zážitků z pobytu v Německu složení obyvatelstva Německa cizinci v Německu formulace multikulturní společnosti nacházení kulturních rozdílů menšin diskuze o lidských právech občanů politický systém Německa životopisy významných osobností	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika, dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
používá slovní zásobu týkající se firmy orientuje se ve slovní zásobě v kanceláři vyřizuje běžné komunikační situace ve firmě používá společenské obraty týkající se pracovních schůzek sestaví motivační dopis a svůj životopis k pracovnímu pohovoru rozpozná formální a neformální dopis	**Obchodní němčina** představení firmy, výrobků, vizitky, různá oddělení kancelářské potřeby zanechávání vzkazů, telefonování, domlouvání schůzek společenské obraty na večírku, semináři, schůzi	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika,** **PT – člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**

seznámí se s odbornou terminologií obchodní korespondence přeloží text a používá slovníky včetně elektronických orientuje se v obchodních dopise a následně na něj reaguje vyhledá a zaznamená informace týkající se svého oboru přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy spolužáků	stavba motivačního dopisu a strukturovaného životopisu písemná komunikace a sestavování písemností (poptávka, nabídka, objednávka, stížnost) prezentace svého oboru	

3. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Francouzský jazyk

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Dovede pozdravit, představit se, zeptat se na jméno a příjmení, představit jinou osobu, zeptat se na věk, adresu a číslo telefonu jiné osoby, poděkovat a požádat, omluvit se, popřát dobrý den a noc, představit se písemně a vyprávět a psát o svých zálibách, uvést internetovou adresu, nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace, porozumí školním a pracovním pokynům.	**Představování** Pozdrav, představení sebe, jiné osoby, získání informací o věku, adrese a čísle telefonu jiné osoby, poděkování a omluva, představení své osoby písemnou formou (prostřednictvím internetu, dopisu), číslovky 1-20, slovesa être a s´appeler, s´appeler v sg. přít. času, určitý člen v sg., osobní nesamostatná zájmena , určitý člen v sg., mužský a ženský rod podstatných jmen a přídavných jmen,en a au před názvy zemí, a před názvy měst, slovesa aller a avoir, přivlastňovací zájmena v sg., neurčitý člen, tázací zájmena quel/quelle.	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Dokáže zeptat se na předmět, pojmenovat ho, ukázat a situovat, vyjádřit vlastnictví předmětu, označit jeho barvu, charakterizovat ho, zeptat se na jeho cenu a cenu označit, rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu.	**Popis** Předložky naproti, vedle, vpravo, vlevo, popis osob a předmětů, oblečení, barvy, vyjádření vlastnictví, ceny předmětů, velikost oblečení, množné číslo členu neurčitého a určitého, množné číslo	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

	podstatných jmen, výraz il y a a qu´est-ce qu´il y a, samostatná osobní zájmena, sloveso avoir, zápor, shoda podstatného a přídavného jména, přivlastňovací zájmena, tázací zájmena (quels, quelles, comment, combien), zájmena ukazovací.	
Dovede se zeptat na umístění předmětu a odpovědět, zeptat se na cestu a cestu označit, uvést dopravní prostředky, situovat místa na mapě, poradit ve věci cestování, cestovního ruchu, orientace ve městě, napsat pohlednici příteli, získat informaci v informačním centru, pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, přeloží text a používá slovníky i elektronické.	**Orientace** Popis bytu, inzeráty, orientace ve městě, dopravní prostředky, ubytování v hotelu, osobní zájmena samostatná v pl., předložky en face de, contre, chez, au bout de, avec, pour, tázací zájmeno oú , rozkazovací způsob, sloveso prendre, předložky au, du, á, situační obraty, všeobecné zájmeno on.	**MV – písemná a elektronická komunikace, ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Dovede získat informace o čase a informace dát, vyjádřit datum, koupit si jízdenku, zeptat se na profesi jiné osoby, získat informace o jiné osobě, týkající se její činnosti a popsat svou činnost, zeptat se na sportovní aktivity jiné osoby a vyprávět o svých sportovních aktivitách, popsat průběh svého dne, uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci.	**Aktivity** Označení dnů v týdnu, koupě jízdenky, jízdní řád, označení povolání, popis nedělního dopoledne, sportovní aktivity, otázky: kolik je hodin, kdy, sloveso faire, otázky typu est-ce que, slovesa lire a écrire, zvratná slovesa.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

Žák umí vypravovat o tom, co se stalo, žák se dokáže zeptat na délku trvání, žák se umí informovat o francouzských zvycích a tradicích během svátků, žák dokáže vypravovat příhody zažité během víkendu nebo během svátků v rodině či s přáteli, sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity. sdělí a zdůvodní svůj názor.	**Každodenní život** Nákupy potravin a oblečení, francouzské svátky, minulý čas složený pomocí être, výrazy pro vyjádření času, rytmické skupiny a vázání.	**MV – ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Zvládne dát a odmítnout povolení, požádat o ně, dokáže vyjádřit zákaz, možnost, vůli, povinnost, umí dát návrh, přijmout jej i odmítnout, umí něco dovolit nebo zakázat, dokáže se prezentovat v profesním prostředí, umí někoho doporučit, vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech.	**Komunikace na veřejnosti** Vystupování, chování na veřejnosti, svět práce (inzerce, průvodce ANPE), slovesa pouvoir, vouloir, savoir, connaître, offrir v přítomném čase, záporný rozkaz, osobní zájmena samostatná vyjadřující předmět nepřímý, výraz il faut + infinitiv, předmět přímý a nepřímý vyjádřený zájmenem, výslovnost.	**MV – ekonomika, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Umí vyjádřit přednosti, frekvenci a intenzitu, rozpor, umí o názor požádat i vyjádřit jej, dokáže poradit, umí mluvit o svém volném čase a o prázdninách, popíše své volnočasové aktivity, požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, vyplní jednoduchý neznámý formulář.	**Prostředí pro život, volný čas a prázdniny** Zájmena en a ça, zápor: ne...plus, věty typu : Proč...? Protože..., výrazy množství trop/assez + adjektivum, + substantivum, výrazy všechno, všichni, všechny, zvratná slovesa v přítomném, čase a v	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

	časе minulém složeném, postavení zájmena v rozkazovacím způsobu u zvratných sloves, výslovnost.	
Dokáže hovořit o minulých dějích, umí popsat okolnosti příhody, sled událostí, umí vyjádřit účel, hovoří o vzpomínkách na dětství, popíše příběh z černé kroniky, vypráví o první zkušenosti s láskou, prázdninami, cestou letadlem..., identifikuje francouzské symboly, komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tématických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života a vlastních zálib, dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby.	**Vzpomínky** Sociálněkulturní vztahy, francouzské symboly, blízký čas minulý: venir de + infinitiv, imperfektum – tvoření, minulý čas složený a imperfektum – rozdíly v jejich používání, datum, účelové věty: pour+ infinitiv, příčestí minulá sloves être, vivre a naître, výslovnost.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Umí vyjádřit prognózu, pravděpodobnost, jistotu, podmínku, dokáže vytvořit plány, mluvit o svých záměrech, vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i tématům z oblasti zaměření studijního oboru, řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché i frekventované situace týkající se pracovní činnosti, domluví se v běžných situacích: získá i poskytne informace.	**Budoucnost** Plány do budoucna, jednoduchý čas budoucí, různé formy pro vyjádření budoucího času, výrazy pro vyjádření budoucího času, podmínkové souvětí, nepravidelné tvary sloves v budoucím čase, výslovnost.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

Hovoří o sobě, informuje o svém vkusu a zvycích týkajících se oblékání, formuluje zdvořilý dotaz, hovoří o svých plánech a snech, prezentuje nějaký projekt, odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače.	**Jedinec a jeho kořeny** Vztažná zájmena *qui* a *que,* ukazovací zájmena *celui-ci/celle-ci,* postavení přídavného jména, ukazovací zájmena celui/celle(s)/ceux qui, celui/celle(s)/ceux que, podmiňovací způsob přítomný, tázací zájmena: *lequel*....	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Charakterizuje svůj byt, vyjádří nějakou potřebu či přání, srovnává kvality a kvantity, vyjádří hodnocení a obhájí ho, srovnává různé možnosti bydlení, zaznamená písemné podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis.	**Bydlení** Vztažná zájmena *où* a *dont,* stupňování – komparativ, přivlastňovací zájmena, stupňování – superlativ.	**MV – ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Žák Vyjádří problém, rozvine domněnky, dává rady, nabízí řešení, vyjádří záměr, povinnost, zapojí se do hovoru bez přípravy, vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí.	Zdraví Podmiňovací způsob přítomný (hypotéza se *si*), přídavná jména neurčitá, zájmena *en* a *y,* zájmena neurčitá, *devoir* + infinitiv, subjonctif přítomný.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Hovoří o svém vzdělání a pracovních zkušenostech, zařadí události do minulosti, vyjádří omezení, evokuje vzpomínky, srovnává různé vzdělávací systémy,	**Práce a nezaměstnanost** Užití času: prézens, passé composé a imparfait, tvoření příslovcí, ukazatelé času: *depuis*, *il y a.*	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti,**

přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem, ověří si i sdělí získané informace písemně, zaznamená vzkazy volajících, vyslovuje srozumitelně co nejblíže.		**člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Hovoří o aktivitě ve volném čase, obhajuje své volby, prezentuje nějaký projekt, vyjádří příčiny nějakého jevu, používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek, prokazuje faktické znalosti, především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykov oblastí včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země, uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	**Volný čas** Zápor, vyjádření příčiny, gerondiv.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Podá zprávu o nějaké cestě, evokuje předchozí události, hovoří o svých motivacích, o svých postojích, vyjádří stanovisko, rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika.	**Cestování** Shoda příčestí minulého, pluskvamperfektum, zdvojená zájmena.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

Přeformuluje slova někoho jiného, vyjádří své stanovisko, souhlas či nesouhlas, sdělí přání či pochyby, napíše svůj názor na text, vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru.	**Hodnoty** Promluva vztahující se k přítomnosti, rozpor a ústupek, ce qui a ce que, způsob oznamovací či subjonctif?	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
Vypracuje konstatování, vyjádří pochybnost či nutnost, informuje o společenských pravidlech, zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týka-li se známého tématu, při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele.	**Umění a způsoby** Veosobní vazby, *avant de* + infinitiv přítomný, *après* + infinitiv minulý, le futur antérieur.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
Reprodukuje informaci zprostředkovanou médii, zasadí informaci do kontextu, naznačí původ a důsledky nějakého jevu, uplatňuje různé techniky čtení textu, používá vhodně odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru.	**Média** Promluva vztahující sek minulosti: souslednost časová, tvoření pasiva, tvoření nominální věty, vyjádření následku.	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**

4. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ruský jazyk

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
pozdraví a rozloučí se představí se a zeptá se na jméno spolužáka / spolužačky přečte a napíše první písmena azbuky, slova a jednoduché věty, formuluje jednoduché otázky a odpovědi, objasní rozdíl mezi délkou slabik v češtině a přízvukem v ruštině, v poslechu rozliší česká a ruská stejně znějící slova, napodobí intonaci ruské otázky	**Moje třída** pozdravy, rozloučení se, představení se oslovování v ruštině sloveso быть ruský přízvuk a intonace výslovnost ш ruština ve světě	**MV - ekonomika** **PT – informační a komunikační technologie**
pojmenuje a krátce představí členy své rodiny krátce vypráví o své rodině řekne, co má rád sám a co mají rádi jeho blízcí pojmenuje domácí zvířata nazve různé profese a zaměstnání klade jednoduché otázky a odpovídá na ně přečte a napíše další písmena azbuky a slova i věty, ve kterých se vyskytují, provede anketu nalezne v promluvě potřebné informace, porozumí školním a pracovním pokynům	**Moje rodina** seznámení se představení jiné osoby rodina, profese, domácí zvířata vyjádření mám, máš, mám rád přivlastňovací zájmena výslovnost я, е, ё ю nepřízvučné о, е nejrozšířenější jména	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
vyjmenuje názvy vybraných států pojmenuje obyvatele těchto států a řekne, jakými jazyky hovoří podá informaci na téma národnost sdělí stručnou informaci o sobě i jiných osobách vyjádří míru znalosti cizího jazyka přečte a napíše všechna písmena azbuky napodobí intonaci ruské otázky	**Nová žákyně** Informace o sobě a jiných, o národnosti vybrané státy, jejich obyvatelé a jazyky číslovky 15, 16 slovesa жить, говорить, изучать výslovnost ж národnosti Ruské federace	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti**

pojmenuje dny v týdnu pojmenuje školní předměty informuje o svém rozvrhu vyjadřuje svůj názor na téma škola a školní předměty vyjádří zájem zapíše si telefonní číslo a sdělí své číslo telefonu srovná známkování v ČR a v Rusku porovná vzdělávací systémy v ČR a v Rusku napodobí výslovnost ruských měkkých souhlásek	**Škola** informace o rozvrhu, vyjádření názoru na téma škola a školní předměty vyjádření zájmu dny v týdnu školní předměty číslovky 0 – 20 já mám, ty máš sloveso писать výslovnost щ a měkkého р, л vzdělávací systém v Rusku a ČR	**PT – člověk a svět práce**
čte s porozuměním krátké dialogy v krátkém slyšeném i čteném textu najde potřebnou informaci napíše krátký e-mail vyplní anketu přečte jednoduché matematické příklady odhadne, z jakých jazyků pocházejí některé internacionalismy sestaví jednoduché vyprávění o kamarádce / kamarádovi vyjmenuje ve správném pořadí ruskou abecedu	**Opakování – matka umění 1** Podávání informací o jiné osobě přejatá slova jméno po otci opakování výslovnosti různé abecedy	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – informační a komunikační technologie**
nazve roční období a měsíce srovná klimatické podmínky Sibiře a Černého moře zeptá se kamaráda, kdy má narozeniny stručně informuje o svých narozeninách doporučí dárky k narozeninám podle zájmů osob zeptá se kamaráda na jeho koníčky ve slyšeném projevu rozliší čísla do 100 tvoří minulý čas sloves pošle elektronickou pohlednici kamarádovi k narozeninám napodobí výslovnost ruského tvrdého ы	**Narozeniny** Podávání informací o narozeninách roční období měsíce číslovky 30 – 100 3. pád он, она sloveso подарить minulý čas všech sloves výslovnost ы pohlednice k narozeninám z ruského internetu	**PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**

pojmenuje obchody v obchodním centru nazve různé druhy zboží vyjádří, že něco potřebuje / chce vyjádří své přání vysvětlí zkratku ГУМ a uvede základní informace k této budově srovná svátky mužů a žen v ČR a v Rusku webových stránkách obchodního domu ГУМ najde dárek kamarádovi k narozeninám	**Obchody a zboží** vyjádření potřeby a přání obchody, zboží řadové číslovky sloveso купить 3. pád některých podstatných jmen výslovnost л/ль intonace otázek ГУМ – informace z internetu	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí informační a komunikační technologie**
pojmenuje různé nápoje a jídla pochválí jídlo, vyjádří, že mu chutná spojí číslovky s podstatnými jmény vyjádří cenu v rublech i korunách orientuje se v jídelním lístku ruské restaurace objedná si v kavárně a v restauraci popíše své stravovací návyky provede vetřídě průzkum oblíbených a neoblíbenýcj jídel napodobí výslovnost přejatých slov	**Jídlo a nápoje. V restauraci.** objednání jídla vyjádření názoru na jídlo hovory o cenách jídlo a nápoje číslovky 200 – 1000 spojení číslovek s podst. jmény výslovnost měkkého б´, п´, м´ moje oblíbená kavárna	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
krátce vypráví o tom, kam se chystá na prázdniny pojmenuje dopravní prostředky upozorní kamaráda na objekt, který jej zaujal stručně představí své město ve čteném i slyšeném textu najde potřebnou informaci napíše e-mail kamarádovi o tom, kam pojede o prázdninách a co tam bude dělat na internetu najde informace k Petrohradu	**Opakování – matka umění 2** rozhovory o plánech na léto upozornění na zajímavost sportovní potřeby slovesa пойти, поехать zájmena какой, этот přídavná jména opakování výslovnosti Petrohrad – informace z internetu	**MV – geografie a mezinárodní vztahy,** **PT – člověk a životní prostředí**

vypráví o zájmech svých i jiných osob popíše a charakterizuje osoby vyjádří osobní názor na druhého člověka vyjádří vztah k druhým lidem najde potřebné informace v textu provede ve třídě anketu na téma kým se chci stát vede rozhovory o horoskopech a charakteristikách jednotlivých znamení napodobí výslovnost tvrdého ы	**Přátelé a přítelkyně** zájmy vzhled a povahové vlastnosti popis a charakteristika osob vyjádření názoru na druhého člověka a vztahu k druhým lidem 4. pád přídavných jmen 7. pád podstatných jmen tvrdé ы výslovnost koncovky -oro partnerská města Frýdku-Místku	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**
řekne, kolik je hodin a označí denní dobu popíše svůj den popíše průběh dne jiných osob ve slyšeném i čteném textu najde potřebné informace rozliší zdravý způsob života od nezdravého ve slyšených slovech rozliší přízvučné a nepřízvučné slabiky napodobí ruskou výslovnost při čtení předložek a zvratných částic vypráví o tom, jak probíhá jeho ideálně prožitý den	**Denní režim** vyjádření času označování denní doby denní režim popis průběhu dne jiných osob 1., 2. a 3. osoba j. č. sloves zvratná částice výslovnost zvratné částice a předložek můj ideální den	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**
řekne, co dělá v létě a co v zimě pojmenuje české svátky v ruštině vypráví o českých tradicích rusky najde rozdíly v oslavách Vánoc a Nového roku v ČR a v Rusku vypráví o ruských tradicích zazpívá si populární vánoční písničku popíše přípravu bramborového salátu provede ve třídě anketu na oslavy Vánoc uvede, kdy se slaví státní svátky ČR	**Svátky a tradice** činnosti v létě a v zimě svátky a trávení volného času vyprávění o českých tradicích oslavy svátků v Rusku a 3. osoba mn. č. sloves používání zvratné částice čtení dat výslovnost slabik же, ше, це, koncovek -	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, dějepis, CJL** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**

	oro, -ero a zvratného -сь ruská novoroční píseň	
pojmenuje budovy a místa ve městě popíše polohu budov, památek a jiných míst ve městě ptá se na cestu a popíše cestu turistovi – vytvoří rozkazovací způsob pohybových sloves ptá se na dopravní prostředky ve slyšeném i psaném textu najde potřebné informace na plánku svého města najde významné budovy a pamětihodnosti a zeptá se, jak se k nim dostane vytvoří plán svého města a umístí na něj vlastní fotografie významných budov napodobí výslovnost měkkého з´, с´	**Orientace ve městě** názvy budov a míst ve městě popis polohy budov a památek dotazy na cestu a dopravní prostředky – orientace ve městě spojení podstatných jmen s předložkami в, на, у, возле, до, напротив tvoření 2. a 6. pádu j.č. podst. jmen tvoření rozkazovacího způsobu výslovnost з´, с´ tvrdá výslovnost měkkého и významné budovy našeho města	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL** **PT – člověk a životní prostředí**
ve slyšeném textu najde potřebné informace s pomocí otázek podá informace o muzeu Ermitáž najde v textu informace o ruských svátcích, řekne, kdy se slaví a srovná je se svátky v ČR napíše odpověď na Fecebook popíše plánek města popíše svůj den orientuje se v ruském jízdním řádu	**Opakování – matka umění 1** poslech s porozuměním - anketa čtení s porozuměním – Ermitáž, ruské svátky psaní – chat na Facebooku popis plánku můj denní režim vyhledávání spojů v jízdním řádu	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
řekne, jak se cítí a jak se cítí jiní lidé pojmenuje části těla a některé nemoci dá kamarádovi rady a doporučení, jak žít zdravě řekne si v lékárně o potřebný lék přeloží pořekadla a přísloví o zdraví	**Zdraví** zdravý životní styl názvy nemocí a léků pojmenování částí těla popis vlastního zdravotního stavu rady a doporučení, jak žít zdravě rozhovor v lékárně	**MV – český jazyk a literatura** **PT - člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**

vypíše ze čteného textu zdravé a nezdravé zvyky řekne kamarádovi, co nesmí dělat najde ve čtené i slyšeném textu potřebné informace napodobí výslovnost ruských měkkých souhlásek	rozkazovací způsob vyjadřování nesmíš, nemáš pomocí тебе нельзя + infinitiv tvoření vět spojkou если výslovnost б´, п´, м´; ги, ки, хи; -вств-	
pojmenuje oblečení a barvy vyjádří názor, jak se mu oblečení líbí řekne, jak se obleče při různých příležitostech řekne, jakému oblečení a jaké barvě dává přednost vyjmenuje různé módní styly přeloží výroky známých osobností na téma móda a vzhled napodobí výslovnost ruských měkkých souhlásek	**Oblečení, móda** oblečení, barvy vlastní názor na módu, módní styly oblečení k různým příležitostem upřednostňování módního stylu, barvy časování slovesa надеть výslovnost ч, щ a měkkého в´, ф´ módní návrháři	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
vypráví o zájmech a koníčcích svých i svých přátel řekne, v čem se vyzná a jaké novinky sleduje pojmenuje různé druhy hudebních stylů, filmových žánrů a literárních textů popíše svůj oblíbený hudební žánr, film nebo knihu pojmenuje hudební nástroje uvede, jaké hudební skupiny jsou v Rusku populární	**Volný čas** zájmy a koníčky hudební, filmové a literární novinky a žánry popis oblíbeného hudebního žánru, filmu nebo knihy hudební nástroje vedlejší věty se spojkou так как 6. a 7. pád mn. č. podstatných a přídavných jmen výslovnost д´, т´, н´ ruské hudební skupiny a hitparády	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**
odpoví na otázky na základě slyšeného textu odhadne význam neznámých slov čte text se slovníkem vede rozhovor s kamarádem o zdravotním stavu dává kamarádovi rady vyjádří svůj názor popíše sebe i spolužáka vyplní osobní dotazník	**Opakování – matka umění 2** poslech – profese, česká hudba čtení s porozuměním – barva a charakter, oblíbené pořady ruské televize mluvení – zdraví a nemoc, rady	**MV – geografie a mezinárodní vztahy**

napíše svou charakteristiku na blog	kamarádovi ohledně životního stylu, vyjádření názoru mluvení – popis osoby osobní dotazník psaní – představení se na blogu	
představí ČR, svůj region, své město diskutuje o kladech a záporech ČR a jejich obyvatel pohovoří o důležitých událostech a osobnostech české historie řekne, na co jsou Češi hrdí uvede, ve ketrém století se co událo srovná míru vlastnosti různých přídavných jmen ve slyšeném i čteném textu najde a doplní potřebné informace vytvoří internetovou prezentaci svého města	**Česká republika** Představení ČR, regionu, města důležité osobnosti, události a data české historie památky a zajímavá místa v Praze a ČR, vyprávění o nich 3. stupeň příd. jmen 3. pád j. č. příd. jmen tvrdých 2. pád mn. č. příd. jm. tvrdých, příd. jména хороший a podst. jm. muž. rodu na tvrdou souhlásku opakování redukce nepřízvučných samohlásek, interview s ruskými turisty prezentace svého města.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**
vyjádří své pocity popíše druhou osobu, vysněného partnera / partnerku vyjádří, jaký váš partner / partnerka musí / nesmí být vyjádří, že někdo něco nevlastní popíše první setkání, první schůzku uvede několik známých příběhů o lásce vyjádří, že by někdo něco mohl za určitých podmínek udělat vybere pro osoby v inzerátech vhodné partnery uhádne klasická literární díla podle úryvku vyjádří souhlas nebo nesouhlas s uvedenými názory	**Láska a partnerství** Vyjádření pocitů popis jiné osoby, vysněného partnera vlastnosti osob, zevnějšek zájem o druhého člověka seznámení, první schůzka známé příběhy o lásce věty typu Он (не) должен быть... (каким). Она (не)	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**

referuje o první schůzce svých rodičů a okolnostech jejich seznámení pokusí se o litrární překlad ruské písně o lásce	должна быть ... (какой) 7. pád j. č. příd. jmen tvrdých věty typu У меня нет... (кого, чего) Podmiňovací způsob sloves infinitivní věty typu Что мне надеть? opakování výslovnosti tvrdých ж,ш,ц, výslovnost zvratného –ся interview s rodiči o jejich seznámení a prvních schůzkách píseň o lásce „Быть может, счастье рядом“	
uvede různé druhy profesí odhadne významy neznámých slov řekne, jak se připravit na pracovní pohovor charakterizuje různé druhy zaměstnání připomene si vlastní přednosti a vlohy k určité profesi ve čteném i slyšeném textu doplní potřebné informace vyjádří své obavy před stresující události a uklidní svého kamaráda, který má obavy rozdělí profese do různých kategorií podle uvedených kritérií orientuje se v pracovních nabídkách a poptávkách – spojí inzeráty, ve kterých je poptávka v souladu s nabídkou vybere vhodnou profesi pro spolužáka a poradí mu – v souladu s jeho zájmy – jakou brigádu si najít referuje o profesích ve své rodině	**Zaměstnání, profese** zaměstnání, profese pracovní pohovor a příprava na něj charakteristika různých druhů zaměstnání vlastní přednosti a vlohy k určité profesi časování sloves искать, хотеть, мочь, помочь vedlejší věty s который a потому что přivlastňovací zájmena его, её, их slovesná vazba работать + 7. pád j. č. výslovnost сж, зж a -чн- ve slovech скучно, скучный opak. výslovnosti щ vyprávění o profesích ve vlastní rodině.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti,**

popisuje jevy nepříznivé pro životní prostředí hovoří o tom, jak je možné šetřit energii a chránit životní prostředí informuje o tom, co sám dělá pro životní prostředí a co dělají jiní pojmenuje domácí elektrické spotřebiče informuje o činnosti ekologických organizací připomene si Červenou knihu ohrožených druhů diskutuje o hrozbách živelných pohrom v souvětí vyjádří podmínku, účel a příčinu používá správně některé slovesné vazby odlišné od češtiny vytvoří prezentaci o zoologické zahradě ve slyšeném i čteném textu najde potřebné informace	**Životní prostředí a jeho ochrana** Výrobky, jevy a chování nepříznivé pro životní prostředí elektrické přístroje způsoby šetření elektrické energie ochrana přírody a životního prostředí ekologické organizace a akce v našem městě / škole časování sloves быть, забыть, экономить a sloves s příponami -овать, -ировать vazba sloves пользоваться чем, учавствовать в чём souvětí se spojkou чтобы výslovnost л a л' prezentace ZOO v Ostravě píseň «Как прекрасен этот мир, посмотри»	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – člověk a životní prostředí,**
na základě slyšeného textu referuje o památkách UNESCO v ČR vybere si jednu z památek UNESCO a vytvoří počítačovou prezentaci na základě čteného textu odpoví na zadané otázky orientuje se ve složitém textu a najde v něm potřebné informace vyplní dotazník pro zaměstnavatele zúčastní se konkurzu na pracovní místo v roli uchazeče i zaměstnavatele popíše fotografii a formuluje domněnky písemně odpoví na nabídku zaměstnání ve formě inzerátu	**Opakování – matka umění 1** Zopakování slovíček, frází a gramatiky předchozích lekcí zdokonalení řečových dovedností: poslech, čtení, mluvení a psaní	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
pojmenuje nejvýznačnější památky a zajímavá místa Moskvy	**Moskva**	**MV – geografie a mezinárodní**

pozná a popíše významné ruské osobnosti vyjádří srovnání ve slyšeném i čteném textu najde potřebnou informaci vyjádří neurčitost hovoří o historii Olympijských her připraví počítačovou prezentaci Moskvy napodobí výslovnost ruských měkkých souhlásek a intonaci otázek	Památky a zajímavosti Moskvy M. V. Lomonosov významné osobnosti Ruska historie Olympijských her 3. pád přivlastňovacích zájmen твой, ваш 4. pád j. č. osobních zájmen он, она 2. stupeň příd. jm. a vyjádření srovnání. 3. pád mn. č. podst. a příd. jmen neurčitá zájmena s částicí -нибудь Treťjakovská galerie	**vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti,**
pojmenuje různá média a jejich funkce diskutuje o televizních pořadech vyjádří svůj názor na televizní pořady ainternetové stránky a řekne, které má v oblibě hovoří o své práci na počítači dopní chybějící informace do textu vyjádří neurčitost pojmenuje jednotlivé části počítače a jeho příslušenství nadiktuje svou elektronickou adresu čte složité texty se slovníkem a odpoví na otázky týkající se textu vyjádří souhlas a nesouhlas s uvedenými tvrzeními napodobí výslovnost přejatých slov	**Věda a technika** Média a jejich funkce druhy televizních pořadů práce na počítači s kopírkou a tiskárnou zajímavosti z historie televize a počítače 2. a 4. pád mn. č. podst a příd. jmen muž. rodu VV typu который neurčitá zájmena a zájmenná příslovce s částicí -то 2. stupeň přídavných jmen tvořených pomocí výrazu более výslovnost сш, зш a přejatých slov překlad textu písně „До чего дошёл прогресс“	**MV – ekonomika** **PT – informační a komunikační technologie**
referuje o EU, jejím založení a členských zemích diskutuje o výhodách a nevýhodách členství v EU ukáže na mapě členské státy a jejich hlavní města diskutuje o důležitosti cestování	**Evropská unie** Historie a práce EU, její struktury výhody a nevýhody členství v EU cestování	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, ekonomika, dějepis**

na internetu najde správné odpovědi kvízu o EU vysvětlí, proč se slaví Evropský den jazyků	rozloučení s přáteli rozkazovací způsob časování давать	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce**
ve slyšeném textu najde potřebné informace ve čteném textu o oblastech Ruska a EU najde odpovědi na zadané otázky na základě obrázků formuluje domněnky popíše svou nejzajímavější cestu a dojmy ze zájezdu	**Opakování – matka umění 2** Zopakování slovíček, frází a gramatiky předchozích lekcí zdokonalení řečových dovedností: poslech, čtení, mluvení a psaní	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
vyjádří svůj názor na vlastnosti lidí umí popsat osobu umí napsat vzkaz pomocí e- mailu dovede správně volit odpovědi na základě poslechu dovede popsat osobnost na základě úryvku povídky	**Člověk** osobní data vzhled lidské vlastnosti časování sloves minulý čas budoucí čas skloňování přídavných jmen sloveso „одеваться“	**MV – ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
napíše inzerát popíše obydlí, ve kterém bydlí, chce žít odpoví na inzerát o pokoji k pronájmu napíše dopis o svém novém bytě diskutuje o výhodách a nevýhodách bydlení ve městě a na vesnici	**Bydlení** popis místa osobní dopis inzerát bydlení v Rusku rozhovor na téma pronájem bytu výhody a nevýhody místa bydliště výhody a nevýhody místa bydliště skloňování podstatných jmen časování slovesa „мочь” podmiňovací způsob	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, český jazyk a literatura** **PT – člověk a životní prostředí,**

	podmínkové věty s „если“ použití „ли“, „если бы“, „если“	
dovede časovat a skloňovat vede rozhovor na téma škola, kurzy napíše oficiální dopis, sms dovede rozpoznat pravdivé a nepravdivé informace při poslechu vypráví o školním vzdělávacím systému ČR srovná systém školství v ČR a Rusku popíše svou školu a výuku v ní	**Škola** - vzdělání v Rusku naše škola vyprávění na téma škola rozhovor o účastí na jazykovém kurzu porozumění s poslechem skloňování podstatných jmen „школа”, „история”, „неделя”, „стол” sloveso „быть” v minulém čase skloňování zájmen „кто“, „что“ slovesa „переводить“, „владеть“, „овладеть	**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
pojmenuje různé druhy povolání vede rozhovor o výběru povolání hovoří o situaci na trhu práce a nezaměstnanosti srovná volbu povolání své generace a generací předchozích vypráví o svém vysněném povolání popíše svou přípravu na budoucí povolání a hovoří o možnostech absolventů své školy	**Práce** druhy povolání diskuze o výběru povolání a nezaměstnanost rozhovor o práci podání inzerátu telefonický rozhovor - výběr z možností přiřazení inzerátu k osobám hledajícím práci 6. p. j. č. podstatných jmen 7. p. j. č. podstatných jmen „врач”, „ учитель”, „секретарша” přivlastňovací zájmena v 1. p. j. a mn. čísla slovesa „работать”, „хотеть”,	**MV - dějepis** **PT – člověk a svět práce**

	„искать”, „найти”, „является”	
dovede popsat u lékaře své zdravotní potíže diskutuje o způsobech léčby určí pravdivé a nepravdivé informace ve čteném textu doplní chybějící informace do textu pojmenuje jednotlivé části lidského těla hovoří o svých dětských nemocech popíše zdravý způsob života a pojmenuje některé civilizační nemoci	**Zdraví** nemoci zdravotní potíže , prosby o pomoc rozhovor o léčbě , pobyt v nemocnici alternativní medicína vyjádření nutnosti, potřebnosti sklopňování přivlastňovacích zájmen	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
vypráví o oslavě svátků ve své rodině popíše obvyklé dárky na oslavách v ČR hovoří o státních svátcích v ČR srovná státní svátky v ČR a v Rusku napíše pozvánku na oslavu napíše osobní dopis a úvahu na téma „Rozdělení domácích povinností v rodině“ ve čteném a slyšeném textu rozliší pravdivé a nepravdivé informace vede dialog o výběru dárků pro příbuzné a známé	**Společnost a tradice** oslavy a dárky společný život svátky v rodině státní svátky pozvání na oslavu osobní dopis úvaha poslechový text o svatebních tradicích čtený text o problematice otců a dětí	**MV – geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**

Učební osnova předmětu:	**OBCHODNÍ RUŠTINA**	
Obor vzdělání:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM	
Celková hodinová dotace:	1 hodina	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 1 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2016	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2016	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka odborné ruštiny je významnou součástí odborného vzdělání studentů. Rozšiřuje a propojuje znalosti získané v předmětu ruský jazyk, ekonomika, účetnictví a informatika. Vede k profesnímu zdokonalování absolventa školy.

Základem je rozšiřování znalostí ruského jazyka u studentů o odbornou slovní zásobu a rozvíjení konverzačních dovedností. Důraz je kladen na propojení výuky cizího jazyka s ekonomickým vzděláním a na praktické využití jazyka v prostředí firmy na zahraniční praxi a později v zaměstnání. Výuka je podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání.

Základní učebnice

Obchodní ruština

Doplňkové studijní materiály

učebnice praktické ruštiny, internetové stránky věnované obchodní ruštině, poznatky z praxe

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- První kontakty ve firmě, rozhovory o rodině, koníčcích a povolání, průkazy a vizitky, příjezd do firmy – přivítání, dotazy a prosby o informace, úkoly a termíny, plán praxe
- E-maily, vyplňování formulářů, obchodní dopisy
- Rozhovory o kancelářských potřebách, jízdní řády, popis cesty a dotazy na cestu, činnosti na pracovním místě, plány a návrhy
- Popis firmy, rozhovory o povinnostech, zákazech a povoleních, organizace práce, srovnání přístrojů, charakteristika lidí a věcí
- Pojištění, nabídky zaměstnání, jejich zhodnocení a srovnání, zřízení home-office, telefonování
- Plánování termínů, změny termínů, plánování cesty, vyřizování úkolů, denní a týdenní plán

- Porozumění instrukcím, obsluha přístrojů, práce s programy, rozhovory o problémech s technikou a jejich odstranění, odstranění závad, reklamace a řešení problémů
- Představení spolupracovníků a jejich úkolů, rozhovory o internetu, blahopřání, přijetí pozvání, společenská konverzace – o počasí, o jídle, jídelní lístek, loučení, vyjádření přání, díků, politování a naděje
- Životopis, motivační dopis, přijímací pohovor

1.1. Pojetí výuky

Při výuce obchodní ruštiny bude kladen důraz především na komunikaci (dialogy, skupinové práce, monology, prezentace) a mezipředmětové vztahy (ekonomika, obchodní korespondence informační technologie). Žáci budou v hodinách cíleně připravování i pro účast na odborných praxích v zahraničí.

1.2. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na schopnost komunikace v cizím jazyce, šíři slovní zásoby a aktivní přístup studenta k zadaným úkolům. Písemnou formou jsou ověřovány především znalosti lexika, ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti. Při výuce i hodnocení úkolů se uplatňuje individuální přístup.

1.3. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro jednoduchou komunikaci v cizojazyčném prostředí;
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení.

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně.

1.4. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi na různá témata, hledá kompromisní řešení. (Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, u žáků rozvíjí schopnost kritického myšlení a formulování vlastního názoru a rovněž schopnost asertivního jednání).

Člověk a životní prostředí.

- respektuje principy udržitelného rozvoje - porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, vedení žáků k sebereflexi a posouzení vlastních schopností a možností
- naučit žáky prezentovat se písemně i verbálně při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory). Využití moderních technologií při on-line komunikaci a vytváření vlastních prezentací.

1.5. Mezipředmětové vztahy

- český jazyk a literatura
- písemná a elektronická komunikace

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Obchodní ruština

Výsledky a kompetence	**Tematické celky Hodinová dotace**	**Mezipředmětové vtahy, průřezová témata a jiné aktivity**
Žák: - rozlišuje názvy profesí, vyjmenuje možnosti a způsoby zaměstnání, zná terminologii oblasti práce - Vypráví o průběhu brigády, práci na plný či částečný úvazek	Виды профессии, старые и новые дороги работы	**PT – člověk a svět práce**
- napíše svůj životopis, - rozumí textům, které se týkají inzerce na zaměstnání, včetně výrazů zahrnující odměny za práci, různé druhy přilepšení k platu	Автобиография	**MV – český jazyk a literatura, písemná a elektronická komunikace** **PT – člověk a svět práce**
- je připraven na přijímací pohovor v ruském jazyce - popíše proces výběru zaměstnanců v organizaci	Собеседование	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – člověk a svět práce**
- Vyjmenuje různé druhy obchodů a obchodních řetězců - Popíše zvláštní druhy možnosti obchodování a podnikání - Rozpozná různé druhy inzerce - Umí zformulovat inzerát pro osobní potřebu - Umí zformulovat inzerát pro firemní potřebu	Разные виды магазинов, сеть магази́нов	**PT – člověk v demokratické společnosti**
- Osvojí si slovní zásobu, která se týká reklamy, obchodování a nakupování přes internet, osobních financí, psaní e-mailů, - Rozpoznává několik druhů internetových vyhledávačů - Orientuje se v různých způsobech internetové komunikace mezi firmou a konečným spotřebitelem, firmami navzájem či firmou a úřady	Интернет и интернéт-трéйдинг	**PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
- Uspořádá části obchodního dopisu podle normy - Stylizuje vybrané dopisy v anglickém jazyce	Делово́е письмо́ Корреспонде́нция	**PT – člověk a svět práce**
- Rozumí a dovede vytvořit základní telefonní konverzaci týkající se domlouvání schůzek, zanechávání vzkazů a závěrečných zdvořilostních frází, - Zaznamená vzkazy volajících, vede jednoduchý telefonický rozhovor	Телефонная коммуникация	**PT – člověk a svět práce**

- Vyjmenuje staré a nové způsoby placení - Posuzuje jejich výhody a nevýhody	Старые и новые фóрмы расчёта	**PT – člověk a svět práce**
- Vyjmenuje rozdíly v pracovních příležitostech obecně a v našem regionu. - Vypráví o pracovních příležitostech ve svém okolí - Vypráví o svých kariérních plánech do budoucnosti	Вакáнтное мéсто	**PT – člověk a svět práce**
- Orientuje se ve struktuře Evropské unie - Vyjmenuje členské státy EU - Vyjmenuje specifika v lexiku	Евросою́з	**PT – člověk v demokratické společnosti**

Učební osnova předmětu:	**OBCHODNÍ NĚMČINA**	
Obor vzdělání:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM	
Celková hodinová dotace:	1 hodina	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 1 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2016	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2016	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka odborné němčiny je významnou součástí odborného vzdělání studentů. Rozšiřuje a propojuje znalosti získané v předmětu německý jazyk, ekonomika, účetnictví a informatika. Vede k profesnímu zdokonalování absolventa školy.

Základem je rozšiřování znalostí německého jazyka u studentů o odbornou slovní zásobu a rozvíjení konverzačních dovedností. Důraz je kladen na propojení výuky cizího jazyka s ekonomickým vzděláním a na praktické využití jazyka v prostředí firmy na zahraniční praxi a později v zaměstnání. Výuka je podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání.

Základní učebnice

Unternehmen Deutsch – Grundkurs

Doplňkové studijní materiály

- DUMy věnované odborné němčině, učebnice obchodní němčiny, internetové stránky věnované obchodní němčině

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- První kontakty ve firmě, rozhovory o rodině, koníčcích a povolání, průkazy a vizitky, příjezd do firmy – přivítání, dotazy a prosby o informace, úkoly a termíny, plán praxe
- E-maily, vyplňování formulářů, obchodní dopisy
- Rozhovory o kancelářských potřebách, jízdní řády, popis cesty a dotazy na cestu, činnosti na pracovním místě, plány a návrhy
- Popis firmy, rozhovory o povinnostech, zákazech a povoleních, organizace práce, srovnání přístrojů, charakteristika lidí a věcí
- Pojištění, nabídky zaměstnání, jejich zhodnocení a srovnání, zřízení home-office, telefonování
- Plánování termínů, změny termínů, plánování cesty, vyřizování úkolů, denní a týdenní plán

- Porozumění instrukcím, obsluha přístrojů, práce s programy, rozhovory o problémech s technikou a jejich odstranění, odstranění závad, reklamace a řešení problémů
- Představení spolupracovníků a jejich úkolů, rozhovory o internetu, blahopřání, přijetí pozvání, společenská konverzace – o počasí, o jídle, jídelní lístek, loučení, vyjádření přání, díků, politování a naděje
- Životopis, motivační dopis, přijímací pohovor

1.2. Pojetí výuky

Při výuce obchodní němčiny bude kladen důraz především na komunikaci (dialogy, skupinové práce, monology, prezentace) a mezipředmětové vztahy (ekonomika, obchodní korespondence informační technologie). Žáci budou v hodinách cíleně připravování pro účast na odborných praxích v zahraničí.

1.3. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na schopnost komunikace v cizím jazyce, šíři slovní zásoby a aktivní přístup studenta k zadaným úkolům. Písemnou formou jsou ověřovány především znalosti lexika, ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti. Při výuce i hodnocení úkolů se uplatňuje individuální přístup.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro jednoduchou komunikaci v cizojazyčném prostředí;
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení.

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně.

1.5. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi na různá témata, hledá kompromisní řešení. (Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, u žáků rozvíjí schopnost kritického myšlení a formulování vlastního názoru a rovněž schopnost asertivního jednání).

Člověk a životní prostředí.

- respektuje principy udržitelného rozvoje – porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, vedení žáků k sebereflexi a posouzení vlastních schopností a možností
- naučit žáky prezentovat se písemně i verbálně při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory). Využití moderních technologií při on-line komunikaci a vytváření vlastních prezentací.

1.6. Mezipředmětové vztahy

- český jazyk a literatura
- písemná a elektronická komunikace

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezové témata a jiné aktivity
Žák: - umí představit sebe i jiné osoby, přivítá návštěvu, zeptá se na cestu - hovoří o povolání a rodině - čte průkazy a vizitky - zeptá se na informace k jiným osobám - prodiskutuje plán praxe	Erster Kontakt – Besucher kommen	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
- popíše osoby - domluví si schůzku - čte e-maily - vyplní formulář	Leute	**PT – člověk a svět práce**
- vyplní objednací lístek - vyjádří přání - čte obchodní dopisy - objedná, zabukuje, rezervuje - napíše obchodní dopis	Bedarf, Bestellung, Kauf	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti**
- řekne, kde jsou kancelářské potřeby - rozumí jízdnímu řádu - zeptá se na cestu a popíše cestu - vytváří plány, dává návrhy	Im Büro und unterwegs	**PT – člověk a svět práce**
- popíše cestu do firmy - popíše firmu - hovoří o povinnostech, zákazech a povoleních - charakterizuje lidi a věci	Namen, Zahlen, Daten, Fakten	**PT – občan v demokratické společnosti**
- diskutuje o pojištění - čte pracovní nabídky, zhodnotí je a srovná - telefonuje	Auf Stellensuche	**PT – člověk a svět práce**
- plánuje schůzky - prodiskutuje a zorganizuje změny schůzek, sdělí a vysvětlí je - naplánuje cestu - předá informaci a vyřídí úkol	Tagesplan, Wochenplan	**PT – člověk a svět práce**

- rozumí instrukcím - vyjmenuje přístroje a programy - hovoří o závadách a jejich příčinách - odstraní závadu, reklamuje poruchu a najde řešení problému	Rund um den Computer	**PT – člověk a svět práce, člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
- představí spolupracovníka a jeho úkoly - hovoří o internetu - vyjádří blahopřání - umí společensky konverzovat - rozloučí se, vyjádří přání, poděkování, lítost a naději	Neu im Betrieb	**PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
- napíše životopis - hovoří o žádosti o místo - napíše žádost o místo - zhodnotí přijímací pohovor - účastní se přijímacího pohovoru	Ich möchte hier arbeiten	**MV – písemná a elektronická komunikace** **PT – člověk a svět práce**

Učební osnova předmětu:	**OBCHODNÍ FRANCOUZŠTINA**	
Obor vzdělání:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM	
Celková hodinová dotace:	1 hodina	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 1 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2016	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2016	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka odborné francouzštiny je významnou součástí odborného vzdělání studentů. Rozšiřuje a propojuje znalosti získané v předmětu francouzský jazyk, ekonomika, účetnictví a informatika. Vede k profesnímu zdokonalování absolventa školy.

Základem je rozšiřování znalostí francouzského jazyka u studentů o odbornou slovní zásobu a rozvíjení konverzačních dovedností. Důraz je kladen na propojení výuky cizího jazyka s ekonomickým vzděláním a na praktické využití jazyka v prostředí firmy na zahraniční praxi a později v zaměstnání. Výuka je podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání.

Základní učebnice

Quartier libre

Doplňkové studijní materiály

- učebnice obchodní francouzštiny, internetové stránky věnované obchodní francouzštině, obchodní korespondence

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- První kontakty ve firmě, rozhovory o rodině, koníčcích a povolání, průkazy a vizitky, příjezd do firmy – přivítání, dotazy a prosby o informace, úkoly a termíny, plán praxe
- E-maily, vyplňování formulářů, obchodní dopisy
- Rozhovory o kancelářských potřebách, jízdní řády, popis cesty a dotazy na cestu, činnosti na pracovním místě, plány a návrhy
- Popis firmy, rozhovory o povinnostech, zákazech a povoleních, organizace práce, srovnání přístrojů, charakteristika lidí a věcí
- Pojištění, nabídky zaměstnání, jejich zhodnocení a srovnání, zřízení home-office, telefonování
- Plánování termínů, změny termínů, plánování cesty, vyřizování úkolů, denní a týdenní plán

- Porozumění instrukcím, obsluha přístrojů, práce s programy, rozhovory o problémech s technikou a jejich odstranění, odstranění závad, reklamace a řešení problémů
- Představení spolupracovníků a jejich úkolů, rozhovory o internetu, blahopřání, přijetí pozvání, společenská konverzace – o počasí, o jídle, jídelní lístek, loučení, vyjádření přání, díků, politování a naděje
- Životopis, motivační dopis, přijímací pohovor

1.2. Pojetí výuky

Při výuce obchodní francouzštiny bude kladen důraz především na komunikaci (dialogy, skupinové práce, monology, prezentace) a mezipředmětové vztahy (ekonomika, obchodní korespondence informační technologie). Žáci budou v hodinách cíleně připravování pro účast na odborných praxích v zahraničí.

1.3. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků se řídí klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na schopnost komunikace v cizím jazyce, šíři slovní zásoby a aktivní přístup studenta k zadaným úkolům. Písemnou formou jsou ověřovány především znalosti lexika, ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti. Při výuce i hodnocení úkolů se uplatňuje individuální přístup.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro jednoduchou komunikaci v cizojazyčném prostředí;
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení.

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně.

1.5. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi na různá témata, hledá kompromisní řešení. (Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, u žáků rozvíjí schopnost kritického myšlení a formulování vlastního názoru a rovněž schopnost asertivního jednání).

Člověk a životní prostředí.

- respektuje principy udržitelného rozvoje – porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, vedení žáků k sebereflexi a posouzení vlastních schopností a možností
- naučit žáky prezentovat se písemně i verbálně při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory). Využití moderních technologií při on-line komunikaci a vytváření vlastních prezentací.

1.6. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- písemná a elektronická komunikace
- český jazyk a literatura

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezové témata a jiné aktivity
Žák: - umí představit sebe i jiné osoby, přivítá návštěvu, zeptá se na cestu - hovoří o povolání a rodině - čte průkazy a vizitky - zeptá se na informace k jiným osobám - prodiskutuje plán praxe	Premier contact - les visiteurs viennent	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
- popíše osoby - domluví si schůzku - čte e-maily - vyplní formulář	Personnes	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
- vyplní objednací lístek - vyjádří přání - čte obchodní dopisy - objedná, zabukuje, rezervuje - napíše obchodní dopis	Besoin, commande, achat	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
- řekne, kde jsou kancelářské potřeby - rozumí jízdnímu řádu - zeptá se na cestu a popíše cestu - vytváří plány, dává návrhy	Au bureau et sur la route	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
- popíše cestu do firmy - popíše firmu - hovoří o povinnostech, zákazech a povoleních - charakterizuje lidi a věci	Noms, chiffres, dates, faits	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**

- diskutuje o pojištění - čte pracovní nabídky, zhodnotí je a srovná - telefonuje	Sur la recherche de position	**MV – ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
- plánuje schůzky - prodiskutuje a zorganizuje změny schůzek, sdělí a - vysvětlí je - naplánuje cestu předá informaci a vyřídí úkol	Horaire quotidien, horaire hebdomadaire	**MV – ekonomika** **PT – člověk a svět práce**
- rozumí instrukcím - vyjmenuje přístroje a programy - hovoří o závadách a jejich příčinách odstraní závadu, reklamuje poruchu a najde řešení problému	Autour de l'ordinateur	**MV – ekonomika** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie, člověka a životní prostředí**
- představí spolupracovníka a jeho úkoly - hovoří o internetu - vyjádří blahopřání - umí společensky konverzovat - rozloučí se, vyjádří přání, poděkování, lítost a naději	Nouveau en opération	**PT – člověk a svět práce**
- napíše životopis - hovoří o žádosti o místo - napíše žádost o místo - zhodnotí přijímací pohovor - účastní se přijímacího pohovoru	Je voudrais travailler ici	**MV – ekonomika, písemná a elektronická komunikace** **PT – člověk a svět práce**

Učební osnova předmětu:	**DĚJEPIS**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**3 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 1 – 0 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Obecným cílem předmětu je:

- seznámit žáky s vývojem lidské společnosti od pravěku po současnost
- vytvořit předpoklady k hlubšímu porozumění současnosti
- systematizovat různorodé historické informace
- rozvíjet občanské postoje žáka a samostatné myšlení
- pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci žáků
- vytvářet kritické myšlení, vlastní úsudek
- odpovědně jednat ve vlastním prospěchu, ale i pro veřejný zájem
- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- posilovat hrdost na tradice a hodnoty svého národa

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do tří ročníků a tvoří systémový výběr nejdůležitějších událostí z obecných dějin, českých a československých dějin. Žáci by měli na základě vybraných událostí pochopit základní mechanismus působení zákonitostí společenského vývoje.

1.3. Pojetí výuky

- výklad učitele, řízený dialog
- kooperativní učení
- samostatná práce s textem a mapou
- samostatná práce – individuální a skupinová
- samostatná práce – příprava referátů
- prezentace výsledků individuální i týmové práce ústní nebo písemnou formou
- multimediální metody – podle možností využití videa, DVD, dataprojektoru
- přednášky odborníků z praxe (studenti jsou schopni diskutovat na dané téma)
- exkurze (galerie, muzea, knihovna, archiv)
- samostatné vyhledávání informací (knihovna, internet, práce s médii)

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení bude v souladu se školním klasifikačním řádem. Doporučují se dvě známky z ústního a tři známky z písemného zkoušení za pololetí.

- samostatné, správné a logické vyjadřování
- frontální a individuální zkoušení
- práce s historickou mapou a dokumentem
- aktivita při hodinách
- prezentace individuálních a skupinových prací
- kultivovanost verbálního projevu
- aplikace obecných poznatků na dějiny regionu
- sebehodnocení vlastní práce
- vypracování esejí a seminárních prací

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žáci:

- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje,
- zaznamenávají písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- reagují adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímají radu i kritiku,
- ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí,
- přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- přispívají k vytváření dobrých mezilidských vztahů a předcházejí osobním konfliktům, nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- jednají odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívají k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomují si vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupují s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- váží si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snaží se je chránit a zachovat pro budoucí generace (orientace v globálních problémech současného světa)
- mají vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- hledali kompromisy mezi osobní svobodu a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní.

Informační a komunikační technologie

- schopnost pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky

1.7. Mezipředmětové vztahy

- Geografie a mezinárodní vztahy
- český jazyk a literatura
- cizí jazyky
- občanský a společenskovědní seminář
- sociologie a politologie
- základy společenských věd

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Dějepis

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezové témata a jiné aktivity
Objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladu, seznámí se s tím, kdy, kde a jak společnost vznikala, jak se v průběhu dějin měnila, uvede vývojová stadia člověka a charakterizuje dobu kamennou, bronzovou a železnou.	**Úvod do studia dějepisu** prvotně pospolná společnost	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL** **JA - exkurze**
Uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, objasní pojem antika a porovná judaismus s křesťanstvím, vysvětlí, proč se střídaly různé typy lid. organizací, formy státního zřízení, jak se měnilo třídní složení společnosti, vysvětlí počátky demokracie v Řecku.	**Starověk** Staroorientální státy, klasické otrokářské státy (Řecko, Řím).	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie** **PT – občan v demokratické společnosti**
Charakterizuje středověk a jeho kulturu, vysvětlí počátky a rozvoj české státnosti ve středověku, dovede charakterizovat roli jednotlivých stavů při vytváření státu, popíše významné revoluční změny, které v dějinách nastaly v době středověku, objasní nerovnoměrnost vývoje mezi východní a západní Evropou, charakterizuje románský sloh, gotiku, renesanci a baroko, pochopí úlohu církve ve středověku, dovede uvést příklady památek v regionu.	**Středověk** **a) raný feudalismus** Slované a první státní celky, Byzantská říše, vznik a vývoj českého státu, kultura. **b) rozvinutý feudalismus** vznik středověkých měst, proces utváření jednotlivých států v Evropě, český stát, husitské revoluční hnutí, kultura.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie** **PT – občan v demokratické společnosti**

Objasní významné společenské změny v období pozdního feudalismu, zdůvodní nerovnoměrnost vývoje mezi východní a západní Evropou, na konkrétních příkladech charakterizuje umění renesance a baroka.	**Pozdní feudalismus** zámořské objevy, renesance a humanismus, reformace a protireformace v Evropě, české země v habsburské monarchii, barokní kultura.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie** **PT – občan v demokratické společnosti**
popíše rozdílný vývoj politických systémů v Evropě, popíše základní změny v raném novověku, objasní význam osvícenství, na příkladu občanských revolucí vysvětlí boj o občanská a národní práva a vznik občanské společnosti, vysvětlí vznik novodobého českého národa a jeho snahu o emancipaci, popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. století, objasní způsob vzniku Itálie a Německa, vysvětlí proces modernizace společnosti, popíše sociální strukturu společnosti v 19. století, charakterizuje kulturu a umění 19. století, uvede konkrétní příklady uměleckých památek.	**Novověk** **a) raný novověk** evropské politické systémy: absolutismus a parlamentarismus, evropské osvícenství, **b) velké občanské revoluce** USA a VFR, revoluční rok 1848 v Evropě, **c) společnost a národy** národní hnutí v Evropě a v českých zemích – NO, česko-německé vztahy, dualismus v habsburské monarchii, vznik Itálie a Německa, **c) modernizace společnosti** průmyslová revoluce, urbanizace, demografický vývoj, rozvoj průmyslu a zemědělství, vznik dělnického hnutí a nových politických stran.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie** **PT – občan v demokratické společnosti**

	d) společnost a jedinec sociální rozvrstvení společnosti, rozvoj vědy a vzdělanosti v 19. století, umění a kultura.	
Popíše evropskou koloniální expanzi, charakterizuje rozdělení světa v důsledku koloniální expanze, vysvětlí základní rozpory mezi velmocemi, popíše průběh 1. světové války a její dopad na obyvatelstvo, objasní důležité poválečné změny ve světě, popíše mezinárodní vztahy v době mezi světovými válkami, charakterizuje totalitní režimy v Evropě, vysvětlí pojmy fašismus, nacismus, stalinismus, srovná nacistický a komunistický totalitarismus, objasní projevy a důsledky velké hospodářské krize, charakterizuje Československo v době první republiky a srovná s Československem po Mnichovu, v období tzv. druhé republiky, seznámí se s vývojem česko-německých vztahů, vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize, popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, rozebere důvody dočasné likvidace Československa.	**Dějiny doby nejnovější** **a) vztahy mezi velmocemi** rozdělení světa a koloniální soustava před 1. světovou válkou, příčiny a průběh 1. světové války, události v Rusku, české země za války, 1. odboj, vznik Československa, poválečné uspořádání světa a Evropy, versailleský systém, **b) demokracie a diktatura** - poválečný vývoj v Evropě, mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, - totalitní režimy v Evropě, nástup fašismu a nacismu, vývoj v Rusku, stalinismus, velká hospodářská krize, růst mezinárodního napětí, Československo mezi válkami, předmnichovská republika, Mnichov.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie, cizí jazyky** **PT – občan v demokratické společnosti** **JA – exkurze, besedy**
objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky,	**Dějiny doby nejnovější** **a) 2. světová válka**	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL,**

popíše průběh války, charakterizuje fašismus, nacismus, srovná nacistický a komunistický totalitarismus, vysvětlí pojem holocaust a charakterizuje válečné zločiny, zhodnotí význam odboje proti fašismu, objasní vliv výsledků války na nové uspořádání světa a Evropy,	Příčiny a průběh války, Československo za války, druhý československý odboj, válečné zločiny, holocaust, důsledky války pro evropskou politiku.	**občanský a společenskovědní seminář, sociologie a politologie, základy společenských věd** **PT – občan v demokratické společnosti** **JA – exkurze, besedy**
popíše uspořádání světa po 2. světové válce a jeho důsledky pro Československo, vysvětlí pojem studená válka, charakterizuje projevy a důsledky, seznámí se s vývojem ve vyspělých demokraciích, popíše vývoj evropské integrace, charakterizuje komunistický režim v Československu v souvislosti se změnami v celém komunistickém bloku, vysvětlí pojem dekolonizace a popíše problémy třetího světa, objasní okolnosti rozpadu sovětského bloku, zhodnotí dopad historických událostí na současnou mezinárodní politickou situaci, charakterizuje umění 20. století, uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století, orientuje se v historii svého oboru - uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí.	**Svět a ČSR po 2. sv. válce** svět v blocích – poválečné uspořádání světa a Evropy, poválečný vývoj v Československu, mezinárodně politické vztahy, studená válka, ohniska napětí, poválečný vývoj v demokratických zemích, poválečný vývoj ve východním bloku, komunistická diktatura v Československu a její vývoj, rok 1968 v Československu a období normalizace, rozpad koloniálního systému a třetí svět, konec bipolarity Východ – Západ, hlavní události ve světě na konci 20. století.	**MV – geografie a mezinárodní vztahy, CJL, občanský a společenskovědní základ, sociologie a politologie, cizí jazyky, základy společenských věd** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**

Učební osnova předmětu:	**PSYCHOLOGIE**	
Obor vzdělání:	78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM	
Celková hodinová dotace:	1 hodina	
Hodinová dotace v ročnících:	0- 0 - 0 - 1	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2014	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

V předmětu psychologie se žáci seznámí se základními pojmy obecné psychologie, psychologie osobnosti, sociální psychologie a psychologie práce. Hlavním cílem vyučování je vést žáky k osvojení zásad duševní hygieny v režimu učení, práce a odpočinku, naučit je aktivně využívat získané poznatky z psychologie při jednání s lidmi a při řešení problémových situací pracovních i osobních. Usiluje také o to, aby byli slušnými lidmi, aby jednali odpovědně a uvážlivě vůči sobě i společnosti. Výuka směřuje k tomu, aby žáci jednali aktivně, samostatně, odpovědně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném.

1.2. Charakteristika učiva

Učivo předmětu zahrnuje tematické okruhy Psychologie jako vědní obor, Učení, Mezilidské vztahy, Partnerské vztahy, Psychologie práce se zaměřením na duševní hygienu. Vědomosti a dovednosti slouží především lepšímu sebepoznání žáků, reálné volbě VŠ – oboru i povolání a uplatnění poznatků v osobním životě, a to jak v rodinných, tak i v pracovních vztazích.

1.3. Pojetí výuky

metody výuky

- počáteční zjišťování znalostí, dovedností a postojů (propojení s praxí)
- výklad
- kladení otázek, diskuse, řešení problémů
- demonstrace
- testy, hry, simulace a řešení konfliktů a jiných situací běžného života
- skupinová sezení, autogenní trénink, relaxační cvičení
- prvky arteterapie (kresby, koláže) a muzikoterapie
- čtení krátkých ilustračních příběhů
- využití videa, DVD a počítače s dataprojektorem

Formy výuky

- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- individuální vyučování

1.4. Hodnocení výsledků žáků

- klasifikace samostatných prací žáků a projektů
- písemné testy nestandardizované
- individuální a frontální ústní zkoušení
- iniciativní přístup k výuce a řešení problémů

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět má velké možnosti přispět k rozvoji klíčových kompetencí, zvláště jde o kompetence ke komunikaci, k učení, k práci a spolupráci s ostatními lidmi. V modelových situacích si žáci procvičí schopnost srozumitelně formulovat požadavky a cíle jednání včetně procvičení role aktivního partnera v sociálním styku.

Komunikativní kompetence

Žáci:

- vyjadřují se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci (odbornou terminologií) v písemném i mluveném projevu,
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje,
- zaznamenávají písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí,
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- stanovují si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace,
- reagují adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku,
- ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí,
- pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímají a plní odpovědně svěřené úkoly,
- přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- jednají odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívají k uplatňování hodnot demokracie,
- uznávají hodnotu života, uvědomují se odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- dodržují zákony, respektují práva o osobnost druhých lidí, vystupují proti nesnášenlivosti a diskriminaci

Kompetence k učení

- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí,
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- výchova k přiměřené míře sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku (včetně sebepřijetí, pozitivnímu náhledu na sebe sama),
- dovednost jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách (etická výchova – výchova k prosociálnímu chování – k toleranci, soucítění, přátelství, přispění k demokratickému klimatu školy),
- schopnost odolávat myšlenkové manipulaci.

Člověk a svět práce

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, motivace k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře (identifikace a formulování vlastních priorit),
- naučit žáky písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulují svá očekávání a priority (přijímací pohovor),
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů.

Informační technologie

- schopnost pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky

1.7. Mezipředmětové vztahy

- základy společenských věd

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Psychologie

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák zná obsah oboru psychologie a základní mezníky vývoje, jednotlivé směry v psychologii a psychologické disciplíny, zná význam psychologie pro praxi.	**Psychologie jako vědní obor** Vymezení pojmu psychologie, vývoj psychologie a psychologické směry, psychologické disciplíny a aplikační oblasti.	**MV – základy společenských věd** **PT – občan v demokratické společnosti**
Vymezí pojem učení a uvede příklady, vysvětlí jednotlivé druhy učení, diskutuje o problematice efektivního studia na základě vlastních zkušeností, a aplikuje zásady efektivního studia v praxi.	**Učení** Charakteristika učení, druhy učení, význam paměti, vnitřní a vnější motivace, metody učení, efektivní studium, učební styl.	
Charakterizuje jednotlivé druhy komunikace, uvědomuje si význam neverbální komunikace a dovede ji na příkladech interpretovat, vysvětlí pojem sociální percepce a uvede příklady nejčastějších chyb, kterých se dopouštíme při hodnocení druhých lidí, objasní pojem asertivita a uvede rozdíly směrem k pasivní, agresivní a manipulativní komunikaci, rozezná manipulativní chování, vymezí základní pojmy sociální psychologie, rozlišuje individuální a sociální charakter člověka, rozumí vývoji morálního usuzování během života, uvědomuje si význam altruismu, dokáže kriticky hodnotit mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu.	**Mezilidské vztahy** Pojem interakce a komunikace, druhy komunikace, sociální percepce, asertivita versus agresivita, pasivita a manipulace, sociální skupina a její druhy, skupinové hodnoty a normy, sociální role postoje, atribuční procesy a konformita, individuální a sociální charakter, vývoj morálního usuzování a altruismus.	**PT – informační a komunikační technologie**
Diskutuje o faktorech ovlivňujících volbu partnera a o očekáváních mužů a žen v manželství,	**Partnerské vztahy** Láska, volba partnera a primární rodina,	

uvědomuje si zákonitosti manželských krizí a pojmenuje některé příčiny, uvědomuje si význam partnerství při založení rodiny a výchovu dětí, diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu.	očekávání žen a mužů v manželství, vývoj vztahu v čase, manželské krize.	
Uvede příklady využití psychologie v různých profesích, objasní základní pojmy psychologie práce, reflektuje svou identitu, zájmy a talenty, přemýšlí nad jejich uplatněním v budoucím povolání, diskutuje o příčinách a projevech stresu, pracovní přetíženosti a syndromu vyhoření, zná charakteristiky osobnosti, které přispívají ke zvyšování stresu, zná význam duševní hygieny a uvede některé techniky odbourání psychické únavy, ovládá některou relaxační techniku a umí ji prakticky využít ke svému uvolnění, dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací, dokáže objasnit důsledky sociálně patologických závislosti na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví, popíše vliv psychického zatížení na lidský organismus.	**Psychologie práce** Základní pojmy psychologie práce, význam volby profese a povolání pro životní spokojenost, výběr pracovníků na pozice, koučing, stres, pracovní přetíženost a syndrom vyhoření, vliv vlastností osobnosti (chování typu A, locus of control), duševní hygiena a techniky upevňování duševního zdraví,	**PT – člověk a svět práce** **JA – testy profesní orientace v PPP**

Učební osnova předmětu:	**SOCIOLOGIE A POLITOLOGIE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**1 hodina**	
Hodinová dotace v ročnících:	0- 0 - 0 - 1	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2014	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Politologie a sociologie se snaží připravit žáka na to, aby se orientoval v demokratické společnosti, aby poznal, co je obsahem těchto vědních oborů, aby přiblížila a umožnila pochopit hlavní problematiku politologie a sociologie, aby naučila žáka kriticky vnímat a posuzovat alespoň některé společensko-politické pojmy bez ohledu na ideologické a mediální obrazy současnosti. Cílem je, aby žák získal představu o struktuře společnosti, současném rozdělení populace ve společnosti a problému stárnoucí populace v ČR. Má motivovat žáka k zájmu o orientování se v aktuální mezinárodně-politické situaci.

Obecným cílem předmětu je:

- poskytuje žákům základní informace z politologie a sociologie
- naučí žáky orientovat se v politické kultuře
- naučí žáky vytvořit si názor na činnost politických stran
- vytvářet kritické myšlení
- vede žáky k pochopení vzájemné provázanosti mezi sociologii, politologii a ekonomii
- vede žáky k zapojení se do diskuse o současných politických problémech
- prohlubuje komunikační dovednosti žáků
- vede žáky k přemýšlení nad současným světem

1.2. Charakteristika učiva

Obsah předmětu navazuje na znalosti žáků z předmětu základy společenských věd a rozšiřuje jejich znalosti v oboru politologie a sociologie. Učivo předmětu zahrnuje tematické okruhy: Problémy v sociálních skupinách, Společnost a struktura populace, Současní sociologové, Politika a politické strany, Světová politika, Aktuální mezinárodní a domácí politická situace, Politické osobnosti.

Pojetí výuky

- výklad, řízený rozhovor

- aktivizační metody: skupinová práce, analýza textů, referáty, práce s tiskem, internet
- prezentace výsledků individuální i skupinové práce (ústní, písemnou formou)
- samostatné vyhledávání a zpracování informací
- exkurze
- kooperativní učení
- metody motivační – počáteční zjišťování znalostí, dovedností a postojů, demonstrace, pochvaly, soutěže
- metody fixační – opakování učiva ústní i písemné, domácí práce, dialogické slovní metody (rozhovor, diskuse)
- metody expoziční – vyprávění, čtení krátkých ilustračních příběhů, vysvětlování, referáty, práce s učebnicí, práce s denním tiskem, zápisy na tabuli, využití počítače
- multimediální metody – podle možností využití videa, DVD, počítače

1.3. Hodnocení výsledků žáků

- všeobecný přehled v dané problematice
- prezentace informací ze sdělovacích prostředků
- schopnost samostatně pracovat s jednoduchým textem
- kultivovanost verbálního projevu
- schopnost jasně formulovat svůj názor
- samostatné, správné a logické vyjadřování
- referáty na daná nebo vybraná témata
- prezentace individuálních a skupinových prací
- aktivita při hodinách

Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Občanské kompetence

Žáci:

- chápou význam světových integračních procesů
- uvědomují si význam politické kultury
- uznávají hodnotu života a vliv skupiny na chování jedince
- přispívají ke snášenlivému vzájemnému chování lidí různých kultur
- uplatňují ve vztahu k jiným lidem morální zásady

- jednají zodpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí, vystupuji proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- akceptují chování lidí v týmové práci
- zamýšlí se nad názory jiných, snaží se je využít v mezilidských vztazích
- snaží se plnit zadané úkoly
- podporují zdravé mezilidské vztahy, případné konflikty řeší s rozvahou
- chovají se asertivně
- ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí
- podněcují práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů

Komunikativní kompetence

Žáci:

- dovedou formulovat své názory
- zapojují se do diskusí, vysvětlují své postoje
- mají správný mluvený a psaný projev
- umí naslouchat názorům druhých

Kompetence k učení

Žáci:

- jsou vhodně motivování při získávání vědomostí
- rozvíjí své znalosti, mají snahu vzdělávat se
- využívají různé metody učení
- vyhledávají informace o možnostech svého dalšího vzdělávaní
- využívají různé informační zdroje včetně zkušeností jiných lidí

1.5. Průřezová témata

Člověk v demokratické společnosti

- sledují masmédia, dovedou se zorientovat v informacích, které jsou jim předkládány
- rozumí základům politiky a sociologie, dovedou je využít při utváření názorů na společnost

Informační a komunikační technologie

- umí vyhledat informace, zpracovat je a využít pro další studium

Člověk a životní prostředí

- chápe současný stav životního prostředí jako globální problém světa
- vnímá nutnost změny postojů k životnímu prostředí
- sleduje aktuální zprávy týkající se životního prostředí

1.6. Mezipředmětové vztahy

- dějepis
- právo
- občanský a společenskovědní seminář
- český jazyk a literatura

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Sociologie a politologie

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Vysvětlí pojem politický pluralismus a politická strana Popíše subjekty pluralismu Jmenuje podmínky vzniku politických stran Vysvětlí funkce politických stran Rozumí otázce koalice politických stran Rozlišuje systémy politických stran Má přehled o financování politických stran Zná rozdíl mezi levicovými a pravicovými politickými stranami Umí formulovat hlavní myšlenky levicových a pravicových stran Umí rozdělit politické strany v ČR na levicové a pravicové Popíše tradiční rysy levice a pravice Jmenuje některé evropské politické strany Vysvětluje, na jakých principech jednotlivé evropské politické strany fungují Orientuje se v mimoevropských politických stranách a hnutích	**Politické strany** Politický pluralismus Politické strany levicové Politické strany pravicové Významné české a evropské politické strany Mimoevropské politické strany	**MV – občanský a společenskovědní seminář** **PT – občan v demokratické společnosti**
Chápe význam politického programu pro politickou stranu Zná možný obsah politického programu Vysvětlí vliv obsahu politického programu na rozhodování občana ve volbách Provádí rozbor politického programu některých politických stran Vyzvedává nutnost slušné politické kultury Uvádí příklady chování objevující se v politické kultuře	**Politika** Politický program Politická kultura Veřejné mínění Vliv masmédií na politiku	**MV – občanský a společenskovědní seminář** **PT – občan v demokratické společnosti,**

Vyzvedává důležitost politické kultury pro voliče, jak ho ovlivňuje při odevzdávání hlasu určité politické straně Ví o možnostech zjišťování veřejného mínění o preferencích politických stran Rozumí prezentaci výsledků veřejného mínění, jejich dopadu na vedení předvolební politické kampaně Hodnotí vliv masmédií na politiku		
Provede rozbor základních mezinárodních organizací Kriticky zhodnotí fungování mezinárodních organizací a jejich perspektivu Provede kritické posouzení reakcí mezinárodních organizací	Mezinárodní organizace a světová politika OSN EU NATO	**MV – občanský a společenskovědní zseminář** PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí
Diskutuje o aktuální mezinárodní a domácí politické situaci Provede rozbor situace Navrhne vlastní řešení situace	**Aktuální mezinárodní a domácí politická situace**	**MV – občanský a společenskovědní základ** **PT – člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
Zná české a světové polické osobnosti Dovede jim přiřadit vykonávané politické funkce a politickou příslušnost Zhodnotí jejich politickou kulturu a vliv v české politice Sleduje jejich vystupování na politické scéně Sleduje jejich aktuální veřejné vystupování Diskutuje o jejich vlivu na politiku dané země a světovou politiku	**Současné české a světové politické osobnosti** české politické osobnosti světové politické osobnosti a jejich postavení ve světové politice	**MV občanský a společenskovědní seminář, dějepis** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Charakterizuje a odlišuje pojmy společnost a pospolitost Vysvětlí uspořádání společnosti	**Společnost a struktura populace** Společnost a pospolitost	**MV – občanský a společenskovědní základ, dějepis**

Charakterizuje pojem nerovnost z různých hledisek, uvede konkrétní příklady sociální nerovnosti Uvede konkrétní znaky tradiční a moderní společnosti, vysvětlí příčiny moderních změn Na příkladu současné české společnosti uvede možnosti sociální mobility Popíše rychlý pokrok v technice a technologiích a vysvětlí nároky této skutečnosti na lidi Charakterizuje současnou českou společnost Objasní vznik nových potřeb Rozdělí populaci dle věku Provede rozbor vlivu starší populace na ekonomiku státu Předloží demografický vývoj v ČR a ve světě	Struktura společnosti a nerovnost Společenské vrstvy a třídy Tradiční a moderní společnost Konzumní a informační společnost Současná česká společnost	**PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Jmenuje problémy vyskytující se mezi mládeží, závislost na drogách, kriminalita Vyzvedne vliv rodiny na člověka Hledá příčiny závislosti mladých lidí Navrhuje možnosti pomoci lidem závislých na drogách, alkoholu a jiných závislostech Vysvětlí pojem partnerství, manželství, význam manželství Zamyslí se nad důvody krize v manželství Přemýšlí nad vzorem klasické rodiny pro mladé lidi Hledá důvody postojů mladých lidí k partnerským vztahům	**Problémy v sociálních skupinách** problémy mládeže partnerství, manželství, základy rodinného života krize manželství současný vývoj partnerských vztahů v ČR	**MV – občanský a společenskovědní základ, právo** **PT – člověk a životní prostředí, člověk a svět práce** **JA - přednášky**
Seznámí se s osobnostmi současných sociologů v ČR Diskutují o jejich názorech a vlivu na občany ČR	**Současní sociologové v ČR** Bělohradský Václav Keller Jan Halík Tomáš Gabal Ivan Nešpor Zdeněk Šiklová Jiřina	**MV – občanský a společenskovědní seminář**

Učební osnova předmětu:	**ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**4 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	1 - 1 – 1 - 1	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 2. 2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Základy společenských věd se podílí na přípravě žáka na aktivní společenský život v demokratické společnosti. Výuka směřuje proto především k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků tak, aby byli slušnými lidmi a informovanými občany, aby jednali odpovědně a uvážlivě vůči sobě i společnosti. Výuka se snaží dosáhnout toho, aby žáci jednali aktivně, samostatně, odpovědně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i v zájmu veřejném, jednali v souladu s morálními principy a přispívali k uplatňování demokratických hodnot.

Žáci:

- umí kriticky myslet, nenechají sebou manipulovat a snaží se co nejvíce porozumět současnému světu
- aktivně se zajímají o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti
- ctí život jako nejvyšší hodnotu
- respektují práva a osobnost jiných lidí, vystupují proti nesnášenlivosti a diskriminaci
- uvědomují si, co je to být hrdý na tradici a hodnoty svého národa
- dodržují zákony a pravidla chování

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do dvou ročníků po jedné hodině a navazuje na znalosti a dovednosti žáků ze základní školy, které prohlubuje. Učivo předmětu zahrnuje témata Člověk v lidském společenství, Člověk a svět, Soudobý svět a Člověk jako občan. Vzdělávání vztahující se k politice a politickému systému je zařazeno v předmětu právo.

1.3. Pojetí výuky

- metody motivační – počáteční zjišťování znalostí, dovedností a postojů, demonstrace, pochvaly, soutěže
- metody fixační – opakování učiva ústní i písemné, domácí práce, dialogické slovní metody (rozhovor, diskuse)

- metody expoziční – vyprávění, čtení krátkých ilustračních příběhů, vysvětlování, referáty, práce s učebnicí, práce s denním tiskem, zápisy na tabuli, využití počítače

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Důraz je kladen na se sebehodnocení výsledků práce:

Učitel hodnotí:

- referáty na daná nebo vybraná témata
- samostatné, správné a logické vyjadřování
- kultivovanost projevu

Hodnocení žáků se bude provádět na základě kombinace ústního zkoušení a různých forem písemného testování.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- jednají odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí, vystupují proti nesnášenlivosti, xenofobii, diskriminaci,
- jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování
- uvědomují si vlastní kulturní, národní identitu
- chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu udržitelného rozvoje
- uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- podporují hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury – mají k nim pozitivní vztah.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu druhých
- pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- ověřují si získané poznatky, kriticky zvažují názory, postoje a jednání jiných lidí
- přijímají a plní odpovědně svěřené úkoly

- podněcují práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažují návrhy druhých
- reagují adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímají radu i kritiku

Komunikativní kompetence

Žáci:

- vyjadřují se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- účastní se aktivně diskusí, formulují a obhajují své názory i postoje
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Kompetence k učení

Žáci:

- mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládají různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- využívají různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí
- sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímají hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- hledání kompromisu mezi osobní svobodou a odpovědností, kritická tolerance k názorům druhých
- upevňování postojů a hodnotové orientace studentů potřebné pro fungování demokracie
- úcta k materiálním hodnotám a duchovním hodnotám, vážit si dobrého životního prostředí a snažit se ho zachovat pro budoucí generace
- dovedou jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách současnosti, hledat kompromisní řešení (budování občanské gramotnosti studentů, tj. vychovávání odpovědného aktivního občana)

Informační a komunikační technologie

- schopnost pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky

1.7. Mezipředmětové vztahy

- právo
- dějepis
- český jazyk a literatura
- psychologie
- občanský a společenskovědní základ

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Základy společenských věd

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Zdůvodní význam vzdělání pro život, vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění, efektivně zařadí učení do svého volného času, vysvětlí působení prostředí, společnosti a genetické výbavy na osobnost člověka, charakterizuje specifika osobnosti v jednotlivých etapách vývoje, posoudí, kdy v praktickém životě je porušována rovnost pohlaví, dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací, dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat, vyhledá důležitá telefonní čísla, aplikuje základní dovednosti a sociální návyky pro styk s lidmi, objasní důsledky sociálně patologických závislosti na život jedince, rodiny a společnosti a vysvětlí jak aktivně chránit své zdraví, zdůvodní význam zdravého životního stylu, orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejich alternativních směrech, uvede, jaký význam má rodinné zázemí pro vývoj člověka, diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu, charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení,	**Člověk v lidské společnosti** Vzdělání pro život a celoživotní vzdělání, učení a paměť, vývojové etapy lidského života a jejich charakteristické znaky, mezigenerační vztahy, kvalita mezilidských vztahů, komunikace a zvládání řešení konfliktů, sociálně patologické jevy a formy závislosti, volný čas a problém využití volného času, vhodné využívání volného času, zdravý životní styl partnerské vztahy, rodina a její význam ve společnosti, komunita, sousedství, dav, publikum, veřejnost, rasy, etnika, národy a národnosti, problém migrace, a s tím související znaky jako migranti, emigranti, azylanti, a další skupiny lidí na území ČR.	**MV – občanský a společenskovědní seminář, psychologie** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí** **JA - přednášky**

diskutuje o objasní příčiny migrace lidí, zdůrazňuje nutnost mírového soužití mezi jednotlivými skupinami obyvatelstva a státy, popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jak lze řešit sociální problémy a na koho se obrátit v případě složité sociální situace, uvědomuje si problém rasismu, diskutuje o kladech a záporech emigrace do ČR, objasní způsoby ovlivňování veřejnosti, objasní pojem solidarity a dobrých vztahů v komunitě, debatuje o pozitivech a problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí, posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušena.		
Dokáže charakterizovat demokracii a objasní jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita, ...), zná význam práv a svobod zakotvených v českých zákonech, popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat, dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií, charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb, vysvětlí funkci a význam ústavy pro demokratický stát, uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy, objasní projevy politické ideologie, vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem nebo politickým extremismem, vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí, uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společnosti,	**Člověk jako občan** Demokracie a demokratické hodnoty, občan v demokratické společnosti, lidská práva, jejich obsah a pojetí, obhajování lidských práv a jejich možné zneužití, veřejný ochránce práv, práva dětí, občan a stát, občan a národ, občanství ČR, politické strany ČR, volební systémy a volby do parlamentu ČR, krajské a obecní samosprávy, Ústava ČR, práva a povinnosti občanů ČR, občan a obec, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva,	**MV – občanský a společenskovědní seminář, právo** **PT – občan v demokratické společnosti**

uvědomuje si vlastnosti občana demokratického státu popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel.	politika a politická ideologie.	
Vysvětlí, jakými otázkami se zabývá filozofie a filozofická etika, zná vybraný filozofický pojmový aparát, dovede pracovat s jemu obsahově a formálně dostupnými texty, dokáže debatovat o praktických filozofických i etických otázkách,(ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění), vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědní jiným lidem.	**Člověk a svět (praktická filozofie)** Předfilozofické období (myšlení tehdejších lidí, mýtus), vznik filozofie a její základní otázky, filozofická terminologie, základní filozofické disciplíny, dějiny filozofie – proměny v myšlení člověka, význam praktické filozofie pro současného člověka a její význam pro řešení životních situací.	**MV – občanský a společenskovědní seminář** **PT – člověk a životní prostředí**
Popíše rozčlenění soudobého světa na sféry civilizace, charakterizovat základní náboženství ve světě, vysvětlí, s jakými problémy a konflikty se potýká soudobý svět, navrhne řešení, objasní současné postavení ČR v Evropě i ve světě, vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách, charakterizuje základní cíle EU, umí posoudit její politiku, je seznámen se světovými organizacemi, NATO a OSN, umí popsat jejich cíle a funkce, chápe termín globalizace, dokáže popsat její projevy v různých oblastech (hospodářství, kultura), diskutuje o jejich důsledcích.	**Soudobý svět** Soudobý svět – civilizace, její sféry, základní světová náboženství, velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy, konflikty soudobého světa, integrace v evropských zemích, OSN, NATO, EU, bezpečnost obyvatelstva ČR (armáda ČR), globální problémy soudobého světa, globalizace a její důsledky.	**MV – občanský a společenskovědní seminář, CJL, právo, dějepis** **PT – člověk a životní prostředí, občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
Dokáže vysvětlit postavení církví a věřících v ČR,	**Člověk v lidském společenství** Náboženství, víra, ateismus, církev,	**MV – občanský a společenskovědní seminář,**

vysvětlí, jaké nebezpečí mohou způsobit náboženské sekty či náboženský fundamentalismus.	základní náboženské skupiny, sekty, náboženský fundamentalismus.	**psychologie, dějepis** **PT – člověk a životní prostředí**

Učební osnova předmětu:	**GEOGRAFIE A MEZINÁRODNÍ VZTAHY**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**4 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 0 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Hlavním cílem předmětu je studium vazeb lidské společnosti a přírodní sféry. Geografie a mezinárodní vztahy rozvíjí geografické myšlení nezbytné pro chápání geografických, kulturních, politických a demografických souvislostí světového hospodářství.

Žáci:

- získávají informace vztahující se k problematice z odborné literatury, statistických materiálů, sdělovacích prostředků nebo z internetu a zpracovávají je do určité podoby
- orientují se v mapě, grafech a tabulkách
- popisují fyzickogeografickou i ekonomickogeografickou situaci jednotlivých regionů a států
- doplňují údaje v mapách
- orientují se v aktuální politické, ekonomické, demografické a ekologické situaci současného světa a jeho částí

1.2. Charakteristika učiva

Žák zdokonalí svou orientaci na mapě, získá náhled na ekonomickou a politickou situaci ve světě, chápe rozdělení světa do tří ekonomických center, dokáže zhodnotit postavení ČR ve světě, Evropě, Evropské unii.

1.3. Pojetí výuky

- metody motivační – pochvaly, čtení denního tisku
- metody fixační – opakování učiva ústní i písemné, diskuse
- metody expoziční – práce s učebnicí a atlasem, tabulkami, grafy
- skupinová práce
- samostatné řešení problémů
- vyplňování slepých map, sestavování tabulek

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Důraz je kladen na schopnost aplikovat poznatky v praxi při hodnocení fyzickogeografické, ekonomickogeografické a politické situace jednotlivých oblastní a významných států, na porozumění mezinárodních vztahů. Hodnotí se ústní projev (samostatné, správné a logické vyjadřování), písemný projev (správnost, přesnost a pečlivost z hlediska odborného). Dále se hodnotí prezentace (způsob, slovní projev, výběr důležitých a zajímavých informací).

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Občanské kompetence

Žáci:

- dbají na dodržování zákonů a pravidel chování, respektují práva a osobnost jiných lidí a jejich specifika, vystupují proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- aktivně se zajímají o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru,
- chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu udržitelného rozvoje
- uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu.

Komunikativní kompetence

Žáci:

- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- zpracovávají jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály,
- aktivně se zúčastní diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- stanovují si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, , přijímají radu i kritiku,
- pracují v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních i jiných činností
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předchází osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnost

- dovedou jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- dovedou se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- ochotně se angažují nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- váží si materiálních hodnot, dobrého životního prostředí a snaha je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

- chápou souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními enviromentálními problémy,
- chápou vlastní odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně podílet na řešení enviromentálních problémů.

Informační a komunikační technologie

- dovednost žáků pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky

1.7. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- dějepis
- cizí jazyky
- český jazyk a literatura

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Geografie a mezinárodní vztahy

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Vysvětlí rozdíl mezi světadílem a kontinentem, vysvětlí vliv geografické polohy na ekonomický vývoj světových regionů a důvody nerovnoměrnosti rozložení světové ekonomiky, objasní pojmy vyspělý Sever a nerozvinutý Jih v ekonomické geografii, rozdělí svět z ekonomického hlediska na tři hospodářské makroregiony, uvede význam jádrových oblastí, vysvětlí pojem HDP, rozlišuje primární, sekundární, terciární a kvartérní sektor.	**Hospodářské makroregiony světa** světadíly a kontinenty vyspělý Sever, chudý Jih jádrové a periferní oblasti hospodářské makroregiony světa HDP, členění hospodářství na sektory	**MV - dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti**
Charakterizuje přírodní podmínky Evropy, vyhledá informace o struktuře obyvatelstva a náboženství Evropy v atlase, v odborné literatuře, vymezí geografickou polohu jednotlivých regionů Evropy, posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství jednotlivých regionů Evropy, srovná hospodářství Spojeného království a Francie, zemí Beneluxu, diskutuje o současných problémech v západní Evropě, charakterizuje přírodní podmínky Evropy, vyhledá informace o struktuře obyvatelstva a náboženství Evropy v atlase, v odborné literatuře, prezentuje místa cestovního ruchu Spojeného království a Francie, srovná ekonomickou situaci vyspělých států severní Evropy a pobaltských států, objasní vývoj severní Evropy a jeho	**Evropský hospodářský makroregion a jeho hlavní zájmová sféra** přírodní podmínky obyvatelstvo vymezení regionů **Západní Evropa** hospodářství států západní Evropy postavení Spojeného království a Francie v současném světě a jejich politický systém současné problémy v západní Evropě (IRA, národnostní skladba v Belgii) cestovní ruch **Severní Evropa** ekonomika států severní	**MV – ekonomika, anglický jazyk** **PT – informační a komunikační technologie**

současné postavení, včetně obyvatelstva, porovná hospodářství jednotlivých států jiGMVápadní Evropy, diskutuje o současných problémech v jiGMVápadní Evropě (ETA a národnostní problémy ve Španělsku, italská mafie), charakterizuje nejmenší evropské státy a prezentuje jejich turistické zajímavosti, diskutuje o současných problémech a jejich kořenech v jiGMVápadní Evropě, charakterizuje hospodářství černomořských, jihobalkánských států. charakterizuje hospodářskou situaci jadranských států s ohledem na historický vývoj po roce 1989, srovná politický a hospodářský vývoj v západní a východní části střední Evropy, charakterizuje ekonomickou situaci Německa, alpských států, charakterizuje hospodářství východních zemí střední Evropy, prezentuje místa cestovního ruchu střední Evropy, charakterizuje ekonomickou situaci Ruské federace, objasní poválečný politický a hospodářský vývoj Evropy vedoucí ke vzniku Evropské unie, vysvětlí význam Evropské unie, uvede orgány Evropské unie, vyhledá potřebné informace o Evropské unii na internetu, v odborné literatuře, objasní vznik dalších evropských integrací	Evropy **JiGMVápadní Evropa** ekonomika států jiGMVápadní Evropy politické poměry a současné problémy (ETA, italská mafie) cestovní ruch **Evropské ministáty** Andorra, Monako,San Marino, Vatikán,Malta, Lichtenštejnsko, autonomní oblastGibraltar cestovní ruch **Jihovýchodní Evropa** ekonomika černomořských a balkánských států kořeny současných problémů a poválečný vývoj Balkánu **Střední Evropa** historický vývoj ekonomika Německa a alpských zemí státní zřízení a správní členění Německa a alpských zemí politický a hospodářský vývoj ve 20. století transformujících se zemí střední Evropy charakteristika postkomunistických zemí střední Evropy cestovní ruch **Ruská federace**	

	ekonomika Ruské federace **Politický a ekonomický vývoj Evropy, EU** poválečný politický a ekonomický vývoj Evropy Evropská unie – význam, orgány EU další evropské integrace	
posoudí vliv přírodních poměrů na hospodářství ČR, vysvětlí přirozený a územní pohyb obyvatelstva, uvede průmyslové oblasti s ohledem na zastoupení jednotlivých odvětví průmyslu, posoudí vliv přírodních faktorů na zemědělství, vysvětlí pojem terciér, kvartér, vymezí jednotlivé regiony České republiky včetně jejich charakteristik a zvláštností, prezentuje místní region z hlediska přírodních podmínek, hospodářství, cestovního ruchu, pracuje s mapou.	**Česká republika** přírodní podmínky obyvatelstvo a sídla česká ekonomika ve 20. století úloha průmyslu a zemědělství v české ekonomice terciární sféra kvartérní sektor regiony České republiky Geografie a mezinárodní vztahyná charakteristika místního regionu	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**

vymezí oblast jihozápadní Asie, posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství jihozápadní Asie, srovná obyvatelstvo a hospodářství zemí Střední Asie, Zakavkazska, diskutuje o ekologických, náboženských, národnostních a ekonomických problémech zemí Střední Asie a Zakavkazska, diskutuje o politických problémech v středozápadní Asii a na Arabském poloostrově, porovná ekonomickou situaci zemí středozápadní Asie a arabského regionu, provede srovnání produkce ropy v rámci světového hospodářství, určí hlavní světové producenty a exportéry posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství afrického kontinentu, charakterizuje strukturu obyvatelstva vymezí subsaharskou a černošskou Afriku, srovná hospodářství států ležících při Středozemním moři a saharských stát, diskutuje o příčinách a důsledcích nepříznivé sociální situace v afrických státech, charakterizuje hospodářství států v černošské Africe, objasní výjimečné ekonomické postavení JAR v Africe, prezentuje místa cestovního ruchu v Africe.	**Hlavní zájmová sféra evropského ekonomického makroregionu** **Jihozápadní Asie** vymezení regionu: Střední Asie a Zakavkazsko středozápadní Asie (od Turecka po Pákistán) arabský region (státy na arabském poloostrově) historický vývoj a obyvatelstvo přírodní poměry ekonomická situace zemí regionu problémy regionu **Africký kontinent** přírodní podmínky obyvatelstvo **Subsaharská Afrika** historický vývoj regionu ekonomika severní a saharské Afriky **Černošská Afrika** vývoj regionu ekonomická a sociální situace Jihoafrická republika	**MV - dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti**
Charakterizuje přírodní podmínky Evropy, Orientuje se na mapě, vyhledá informace o struktuře obyvatelstva a náboženství Evropy v atlase, v odborné literatuře, vymezí geografickou polohu jednotlivých regionů Evropy,	**Evropa** Přírodní podmínky, obyvatelstvo, vymezení regionů. **Západní Evropa** hospodářství států západní Evropy, postavení Spojeného království a Francie v	**MV – ekonomika, cizí jazyky** **PT – informační a komunikační technologie**

posoudí vliv přírodních podmínek na hospodářství jednotlivých regionů Evropy, srovná hospodářství Spojeného království a Francie, zemí Beneluxu, diskutuje o současných problémech v západní Evropě, prezentuje místa cestovního ruchu Spojeného království a Francie, srovná ekonomickou situaci vyspělých států severní Evropy a pobaltských států, objasní vývoj severní Evropy a jeho současné postavení, včetně obyvatelstva, porovná hospodářství jednotlivých států jihozápadní Evropy, diskutuje o současných problémech v jihozápadní Evropě (ETA a národnostní problémy ve Španělsku, italská mafie), charakterizuje nejmenší evropské státy a prezentuje jejich turistické zajímavosti, diskutuje o současných problémech a jejich kořenech v jihozápadní Evropě, charakterizuje hospodářství černomořských a jihobalkánských států, charakterizuje hospodářskou situaci jadranských států s ohledem na historický vývoj po roce 1989, srovná politický a hospodářský vývoj v západní a východní části střední Evropy, charakterizuje ekonomickou situaci Německa, alpských států, charakterizuje hospodářství východních zemí střední Evropy, prezentuje místa cestovního ruchu střední Evropy, charakterizuje ekonomickou situaci Ruské federace, objasní poválečný politický a hospodářský vývoj Evropy vedoucí ke vzniku Evropské unie, vysvětlí význam Evropské unie, uvede orgány Evropské unie, vyhledá potřebné informace o Evropské unii na internetu, v odborné literatuře,	současném světě a jejich politický systém, současné problémy v západní Evropě (IRA, národnostní skladba v Belgii aj.), cestovní ruch. **Severní Evropa** ekonomika států severní Evropy **Jihozápadní Evropa** ekonomika států jihozápadní Evropy, politické poměry a současné problémy (ETA, italská mafie), cestovní ruch. **Evropské ministáty** ministáty Evropy (Andorra, Monako,San Marino, Vatikán, Malta,Lichtenštejnsko , autonomní oblast Gibraltar), cestovní ruch. **Jihovýchodní Evropa** ekonomika černomořských a balkánských států, kořeny současných problémů a poválečný vývoj Balkánu. **Střední Evropa** historický vývoj, ekonomika Německa a alpských zemí, státní zřízení a správní členění Německa a alpských zemí, politický a hospodářský vývoj ve 20.století transformujících se zemí střední Evropy,	

objasní vznik dalších evropských integrací.	charakteristika postkomunistických zemí střední Evropy, cestovní ruch. **Ruská federace** ekonomika Ruské federace státní zřízení **Politický a ekonomický vývoj Evropy, EU** poválečný politický a ekonomický vývoj Evropy, Evropská unie – význam, orgány EU, další evropské integrace.	
Posoudí vliv přírodních poměrů na hospodářství ČR, vysvětlí přirozený a územní pohyb obyvatelstva, charakterizuje vývoj hospodářství ve 20. století a proces transformace ekonomiky po roce 1989, uvede průmyslové oblasti s ohledem na zastoupení jednotlivých odvětví průmyslu, posoudí vliv přírodních faktorů na zemědělství, vymezí jednotlivé regiony České republiky včetně jejich charakteristik a zvláštností, prezentuje místní region z hlediska přírodních podmínek, hospodářství, cestovního ruchu.	**Česká republika** Přírodní podmínky, obyvatelstvo a sídla, česká ekonomika ve 20. století, úloha průmyslu a zemědělství v české ekonomice, terciární sféra, kvartérní sektor, regiony České republiky, Geografie a mezinárodní vztahy a charakteristika místního regionu.	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí**
Uvede základní charakteristiky, demografického vývoje, uvede příklady sídelních aglomerací, konurbací a megalopolí ve světě, diskutuje o problémech života obyvatel venkovských obcí, charakterizuje náboženskou a jazykovou rozmanitost světa a potřebné informace vyhledá v atlase a v odborné literatuře, diskutuje o sociálních problémech rozvojových států,	**Globální geografické aspekty světového hospodářství** **Sociální problémy lidstva** Charakteristika demografického vývoje, nerovnoměrné rozmístění obyvatel na Zemi, sídelní aglomerace, konurbace, magalopolis,	**MV - ekonomika** **PT – informační a komunikační technologie**

posoudí vliv geografické polohy na hospodářský rozvoj, zhodnotí úlohu přírodních faktorů na zemědělství, charakterizuje surovinové zdroje diskutuje o využití alternativních zdrojů energie, charakterizuje územní a odvětvovou strukturu světového průmyslu, srovná zastoupení sektoru služeb v národních ekonomikách, vysvětlí ekonomickou integraci, internacionalizaci a globalizaci prezentuje hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě, uvede mezinárodní politické a hospodářské organizace, objasní problémy v krizových oblastech světa, charakterizuje světové a lokální velmoci, charakterizuje současné vlivy hospodářské činnosti na přírodu, popíše koncepci trvale udržitelného rozvoje, vysvětlí význam geografických informačních systémů, charakterizuje územní a strategický plán, orientuje se v otázkách regionální politiky a regionálního rozvoje, - provede srovnání v rámci např. makroregionu, státu, oblasti podle daných kritérií (např. přírodní podmínky a zdroje, obyvatelstvo, hospodářství).	městské a venkovské osídlení, jazyková a náboženská rozmanitost světa, sociální problémy rozvojových států. **Světová ekonomika** Vývoj lidské společnosti a hospodářství, vliv geografické polohy na hospodářský rozvoj, primární, sekundární, terciární, kvartérní sektor, ekonomické zahraniční vztahy, hlavní trendy současné ekonomiky. **Politika a ekonomika** Mezinárodní politické a hospodářské organizace, krizové oblasti světa, mezinárodní postavení států. **Člověk a příroda** Životní prostředí, porušování ekologické rovnováhy, přírodní a civilizační rizika, trvale udržitelný rozvoj. **Aplikovaná geografie** geografické informační systémy, územní plánování.	

Učební osnova předmětu:	**MATEMATIKA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**12 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 3 – 3 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 2. 2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka matematiky má na obchodní akademii kromě funkce všeobecně vzdělávací ještě funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Rozvíjí a prohlubuje pochopení a využití kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, vytváří kvantitativní a geometrickou gramotnost žáků. Umožňuje žákům pochopit, že matematika je nezastupitelným prostředkem v modelování a předpovídání reálných jevů. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy jim pomáhají proniknout do podstaty oboru a propojovat jednotlivé tématické okruhy.

Matematické vzdělávání pomáhá rozvíjet abstraktní a analytické myšlení, logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení si strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných v běžném životě, v budoucím zaměstnání a dalším studiu. Žáci se naučí hodnotit postup při odvozování tvrzení, odhalovat klamné závěry, zvažovat rizika předkládaných důkazů.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu a poznatky o geometrických útvarech,
- aplikovat matematické poznatky a postupy v odborných předmětech,
- matematizovat reálné situace, pracovat s matematickým modelem a vyhodnotit výsledek řešení vzhledem k realitě
- zkoumat a řešit problémy a diskutovat o výsledcích jejich řešení
- číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko,
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování i v ostatních činnostech,
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby

V afektivní oblasti směřuje matematické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace,
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznosti při práci.

1.2. Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována pro vyučování v rozsahu 12 týdenních vyučovacích hodin za studium.

Z hlediska klíčových dovedností klademe důraz zejména na:

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- vhodné a správné numerické zpracování úlohy
- chápání souvislosti a vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky i návaznosti na další vědní obory
- rozvoj prostorové představivosti
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky jiných

Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň. Počty vyučovacích hodin u jednotlivých vyučovacích celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

1.3. Pojetí výuky

Ve výuce matematiky jsou využívány tradiční i moderní výukové metody. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné střídat a kombinovat tyto vyučovací metody:

- výklad
- vysvětlování
- individuální procvičování pod dohledem učitele
- skupinové řešení obtížnějších úkolů
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku
- aktualizace učiva (finanční matematika)
- žákovské soutěže
- učení se z textu a vyhledávání informací
- samostudium a domácí úkoly
- využívání prostředků ICT
- podpora aktivit mezipředmětového charakteru

1.4. Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení výsledků žáků se budou používat nejrůznější formy písemného zkoušení: orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy, čtvrtletní písemné práce. Vlastní hodnocení bude využívat bodového systému v kombinaci s procentuálním vyjádřením.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Žáci by si měli v hodinách matematiky osvojit nástroje k pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení, naučit se vyrovnávat s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, pro které jsou připravování. Matematická gramotnost zahrnuje nejen matematické znalosti a dovednosti, jak jsou definovány v tradičních učebních osnovách, ale matematické znalosti uvedené do funkčního užívání v mnoha různých situacích a kontextech. Z toho vyplývá, jaké klíčové kompetence především, by měly být rozvíjeny vyučováním matematice:

a) komunikativní kompetence, tedy aby byli připraveni:

- vyjadřovat své myšlenky přesně a srozumitelně, formulovat a obhajovat své názory
- zpracovávat jednoduché odborné texty a materiály s matematickou tematikou

b) personální kompetence, tedy aby žáci byli schopni:

- efektivně se učit a pracovat, vytvořit si reálný učební a pracovní plán, stanovit jednotlivé činnosti a postupy, jejich logickou posloupnost a časový harmonogram plnění, sledovat a vyhodnocovat jejich realizaci
- volit prostředky a způsoby vhodné pro plnění jednotlivých aktivit
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, konzultovat s nimi a učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností

c) sociální kompetence, tedy aby uměli:

- pracovat v týmu v různých pracovních pozicích a rolích a podílet se na realizaci společných pracovních i jiných činností

d) kompetence k řešení problémů, tedy aby dokázali:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, vytyčit strategii řešení a její varianty, zvážit klady i zápory jednotlivých způsobů řešení, vybrat optimální postup řešení a provést jej
- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu

e) kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologii a pracovat s informacemi, tedy aby uměli:

- používat prostředky výpočetní techniky
- vyhledávat potřebné informace pomoci elektronických médií

f) matematické kompetence, tedy aby uměli

- správně používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- správně používat a převádět běžné jednotky
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využívat pro dané řešení
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění – tabulky, diagramy, grafy, schémata, …
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
- efektivně aplikovat matematické postupy, při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

1.6.

1.7. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Žák by měl být schopen:

- umět jednat s lidmi, diskutovat o problémech, hledat kompromisní řešení
- odolávat myšlenkové manipulaci
- angažovat se nejen pro vlastní prospěch

Člověk a svět práce

Žák by měl být schopen:

- vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, o vzdělávací nabídce
- uvědomit si zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře

Informační a komunikační technologie

Žák by se měl:

- naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat

1.8. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- matematická cvičení
- informační a komunikační technologie
- fyzika
- chemie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Matematika

Výsledky a kompetence	**Tematické celky**	**Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, jiné aktivity**
Žák: Uvádí vztahy mezi číselnými obory, provádí aritmetické operace v množině reálných čísel, používá různé zápisy reálného čísla, řeší praktické úlohy s využitím trojčlenky, řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu, řeší praktické úlohy s využitím rozdělovacího počtu, řeší praktické úlohy s využitím směšovacího počtu.	**Shrnutí a prohloubení učiva ze ZŠ** Číselné obory – reálná čísla a jejich vlastnosti, užití procentového počtu, užití trojčlenky, užití rozdělovacího a směšovacího počtu.	**MV – ekonomika (trojčlenka, poměr, procenta), fyzika (převody)** **PT – člověk a svět práce**
- Používá množinovou terminologii a symboliku, - provádí množinové operace, - používá teoretické znalosti při řešení praktických úloh, - používá absolutní hodnotu, - zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly,	**Množiny** - Základní množinové pojmy, - intervaly jako číselné množiny, - absolutní hodnota reálného čísla.	**MV – informační a komunikační technologie**
- Provádí operace s mocninami a odmocninami, - uvede vztah mezi mocninou s racionálním exponentem a odmocninou, - kombinuje pravidla pro počítání s mocninami a odmocninami při řešení úloh, - částečně odmocňuje,	**Mocniny a odmocniny** - Mocniny s přirozeným exponentem, - mocniny s celočíselným exponentem, - zápis čísla ve tvaru $a.10^n$	**MV – ekonomika a fyzika (zápis velkých a malých hodnot a $.10^n$)**

- interpretuje zápis čísla ve tvaru $a.10^n$ pro vyjádření velkých a malých čísel.	- n-tá odmocnina, početní výkony s odmocninami, - mocnina s racionálním exponentem.	
- Vysvětlí matematické poznatky jako abstraktní nástroj pro zjednodušení formálních zápisů, - navrhne matematizaci reálných situací pomocí výrazů, - rozlišuje typy výrazů, - vypočítá číselnou hodnotu výrazu, - vyjádří neznámou z výrazu. - vysvětlí pojem mnohočlen, - provádí operace s mnohočleny (sčítání, násobení, dělení, rozklad na součin), - odvodí a zná základní vzorce, rozhodne o jejich využití při úpravách lomených výrazů, - provádí operace s lomenými výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení, rozšiřování, krácení), - využívá znalostí o mocninách a odmocninách při úpravách výrazů, - usměrní zlomek.	**Algebraické výrazy** - Výrazy s proměnnými, - počítání s mnohočleny, úpravy výrazů s využitím vzorců, lomené výrazy, výrazy obsahující mocniny a odmocniny,	**MV – ekonomika (matematizace úlohy), ICT (práce s proměnnou)**
Objasní pojem funkce, popíše funkční závislosti a demonstruje jejich využití v praxi, sestrojí graf funkce v kartézské soustavě souřadnic, rozliší konstantní a lineární funkci, specifikuje kvadratickou funkci, určí její definiční obor, obor hodnot,	**Nejčastější funkční závislosti** Pojem funkce, definiční obor a obor hodnot funkce, graf funkce, konstantní funkce, lineární funkce, přímá úměrnost,	**MV – ekonomika (úměrnosti, grafy), ICT (generování přímých závislosti)** **PT – člověk a svět práce**

sestrojí graf kvadratické funkce, určí vrchol paraboly, sestrojí graf nepřímé úměrnosti, aplikuje znalosti o absolutní hodnotě u funkcí s absolutními hodnotami.	funkce s absolutními hodnotami, kvadratická funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, nepřímá úměrnost.	**JA – slovní úlohy, práce s grafy**
Řeší lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy s využitím ekvivalentních úprav, vysvětlí souvislosti mezi lineární funkcí a lineární rovnicí, ovládá grafické řešení lineárních rovnic a nerovnic, rozhodne o výběru vhodné metody při řešení soustav lineárních rovnic, řeší lineární nerovnice, provede rozbor o počtu řešení rovnice, nerovnice, soustavy rovnic, aplikuje znalosti o absolutní hodnotě výrazu při řešení lineárních rovnic, nerovnic, převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě.	**Lineární rovnice a nerovnice** Řešení lineární rovnice, soustavy lineárních rovnic o dvou a třech neznámých, slovní úlohy, řešení lineární nerovnice, soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou, lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, řešení rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, řešení rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli, grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic.	**MV – fyzika, chemie (práce se vzorci)** **Matematická cvičení** **PT – člověk a svět práce**
Popíše souvislosti mezi kvadratickou funkcí a kvadratickou rovnicí, rozliší úplnou a neúplnou kvadratickou rovnici, rozhodne o metodě řešení, zná vzorec pro řešení úplné kvadratické rovnice, umí rozhodnout o počtu řešení na základě hodnoty diskriminantu, uvede vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a použije jich při řešení úloh, převede kvadratický trojčlen na součin lineárních činitelů, použije vzorců pro druhou mocninu dvojčlenu při řešení iracionálních rovnic, rozlišuje úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní, obhájí řešení iracionální rovnice na základě provedené zkoušky,	**Kvadratické rovnice a nerovnice** Řešení neúplné a úplné kvadratické rovnice, rozklad kvadratického trojčlenu , vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice, iracionální rovnice, soustava kvadratické a lineární rovnice, kvadratické nerovnice a jejich početní a grafické řešení, slovní úlohy.	**MV – fyzika, chemie (práce se vzorci)** **matematická cvičení** **PT – člověk a svět práce**

využívá získaných poznatků při matematizaci reálných situací, aplikuje poznatky o kvadratických rovnicích, rozkladu kvadratického trojčlenu a kvadratických funkcí při řešení kvadratických nerovnic.		
Rozumí pojmu funkce jako předpisu, určí definiční obor, obor hodnot, určí průsečíky grafu funkce se souřadnými osami, rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti, ovládá pojmy: funkce rostoucí, klesající, sudé, liché, omezené, prosté, určí extrémy funkce, objasní vztahy mezi veličinami a dokáže zapsat funkční závislosti úloh z praxe, použije znalostí o inverzní funkci k definování funkce logaritmické pomocí funkce exponenciální, umí vypočítat logaritmus čísel, využívá logaritmů o různých základech, charakterizuje dekadický a přirozený logaritmus, uvede vztah mezi logaritmy o různých základech, používá věty pro počítání s logaritmy, vyčíslí logaritmus o libovolném základě pomocí kalkulačky, řeší exponenciální a logaritmické rovnice, prokáže platnost řešení na základě porovnání s definičním oborem proměnné.	**Další elementární funkce** Funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkce, shrnutí poznatků o funkcích (funkce konstantní, lineární a kvadratická), lineární lomená funkce, exponenciální a logaritmická funkce, logaritmus, věty pro počítání s logaritmy, exponenciální a logaritmické rovnice.	**MV – ekonomika, ICT** **PT- člověk a svět práce** **JA – slovní úlohy**
Navrhne využití goniometrických funkcí při řešení pravoúhlého trojúhelníku, rozliší velikost úhlu ve stupňové a obloukové míře, uvede a použije vztah mezi stupňovou a obloukovou mírou, určí základní velikost úhlu, definuje goniometrické funkce obecného úhlu, načrtne grafy jednotlivých funkcí a určí jejich vlastnosti (včetně periodičnosti),	**Goniometrie a trigonometrie** Definice goniometrických funkcí v pravoúhlém trojúhelníku, řešení pravoúhlého trojúhelníku, oblouková míra úhlu, orientovaný úhel a jeho velikost, goniometrické funkce obecného úhlu, jejich vlastnosti a grafy,	**MV – ICT (grafy goniometrických funkcí)** **PT – člověk a svět práce** **(praktické aplikace sinová a kosinová věta)**

uvede vztah mezi goniometrickými funkcemi, řeší rovnice a upravuje výrazy s využitím vzorců, znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů, analyzuje zadání úloh, provede rozbor a rozhodne o řešení obecného trojúhelníku s využitím sinové a kosinové věty.	vztahy mezi goniometrickými funkcemi, goniometrické rovnice, sinová a kosinová věta, řešení obecného trojúhelníku, užití v praxi.	
Řeší úlohy na polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů, využívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách, řeší pravoúhlý trojúhelník s využitím Euklidových vět a Pythagorovy věty, rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah, aplikuje získané dovednosti při řešení, úloh z praxe, umí nalézt množiny bodů daných vlastností, využívá vlastností shodných a podobných zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí a otočení, podobnost a stejnolehlost) při řešení konstrukčních úloh.	**Planimetrie** Základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi, shodnost a podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty, rovinné obrazce, množiny bodů dané vlastnosti, shodná zobrazení, podobnost a stejnolehlost, konstrukční úlohy.	**MV – ekonomika – obvody, obsahy a jednotky** **PT – člověk a svět práce – praktická aplikace – obvody, obsahy, Pythagova a Eukldova věta**
Užívá vztahy pro počet variací a permutací bez opakování a kombinací bez opakování, počítá s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel, sestaví Pascalův trojúhelník, řeší umocňování dvojčlenu s využitím binomické věty, charakterizuje náhodný pokus a náhodný jev, popíše jejich vlastnosti, určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým způsobem, rozliší: jev jistý, nemožný, jev příznivý jinému jevu, opačný jev k danému jevu, jevy slučitelné a neslučitelné, jevy závislé a nezávislé,	**Kombinatorika, pravděpodobnost** Variace a permutace bez opakování, faktoriál, kombinace bez opakování, vlastnosti kombinačních čísel, Pascalův trojúhelník, binomická věta, náhodný pokus a náhodný jev, četnost a pravděpodobnost náhodného jevu, pravděpodobnost sjednocení jevů,	**MV - ekonomika** **PT – člověk a svět práce - pravděpodobnost**

vysvětlí vztah mezi relativní četností a pravděpodobností náhodného jevu kombinatorickým postupem, vybere vhodný vztah pro řešení úloh z praxe, vyčíslí pravděpodobnost.	opačného jevu, průniku jevů.	
Přiřadí obraz bodu v pravoúhlé soustavě souřadnic, použije vzorec pro výpočet vzdálenosti dvou bodů a středu úsečky, popíše vztah mezi orientovanou úsečkou a vektorem, určí souřadnice vektoru, vysvětlí pojmy: rovnost vektorů, jednotkový vektor, opačný vektor, směrový a normálový vektor přímky, směrnice přímky, směrový úhel přímky, provádí operace s vektory (součet a rozdíl vektorů, součin čísla a vektoru, skalární součin vektorů, úhel vektorů), rozpoznává různá vyjádření přímky (parametrické vyjádření přímky, obecná rovnice přímky, směrnicový tvar rovnice přímky), analyzuje vzájemnou polohu: přímek, určí vzdálenosti: bodu od přímky a dvou rovnoběžných přímek.	**Analytická geometrie** Souřadnice bodu v rovině a v prostoru, vzdálenost dvou bodů, střed úsečky, vektory (operace s vektory), přímka a její analytické vyjádření, vzájemná poloha přímek, metrické vztahy bodů, přímek.	**MV – ICT - vektory**
Vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce, určí posloupnost výčtem prvků, vzorcem pro n-tý člen, rekurentně, graficky, rozhodne o vlastnostech posloupností (konečné, nekonečné, rostoucí, klesající, omezené), rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost, prokáže znalost vzorců pro aritmetickou a geometrickou posloupnost, rozhodne o jejich použití při řešení úloh, provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky, umí určit součet nekonečné geometrické řady a využívá ho při řešení rovnic a převodu desetinného periodického čísla na zlomek.	**Posloupnosti** Pojem posloupnosti, její určení a vlastnosti, aritmetická posloupnost, geometrická posloupnost, užití posloupností zejména v úlohách ekonomického charakteru (jednoduché a složené úrokování, odúročení, střádání, umořování dluhu), nekonečná geometrická řada.	**MV – ekonomika (finanční ekonomika)** **PT – člověk a svět práce**

Určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny, určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie.	**Stereometrie** základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru tělesa	**MV – ekonomika** **(objem, povrchy, jednotky)** **PT – člověk a svět práce – objemy, povrchy**

Učební osnova předmětu:	**CVIČENÍ Z MATEMATIKY**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**1 hodina**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 1(1) - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2019	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 2. 2019	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Jedná se o povinný předmět, který doplňuje výuku matematiky. Výuka matematiky a cvičení z matematiky má na ekonomickém lyceu kromě funkce všeobecně vzdělávací ještě funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Rozvíjí a prohlubuje pochopení a využití kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, vytváří kvantitativní a geometrickou gramotnost žáků. Umožňuje žákům pochopit, že matematika je nezastupitelným prostředkem v modelování a předpovídání reálných jevů. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy jim pomáhají proniknout do podstaty oboru a propojovat jednotlivé tematické okruhy.

Matematické vzdělávání pomáhá rozvíjet abstraktní a analytické myšlení, logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení si strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných v běžném životě, v budoucím zaměstnání a dalším studiu. Žáci se naučí hodnotit postup při odvozování tvrzení, odhalovat klamné závěry, zvažovat rizika předkládaných důkazů.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu a poznatky o geometrických útvarech,
- aplikovat matematické poznatky a postupy v odborných předmětech,
- matematizovat reálné situace, pracovat s matematickým modelem a vyhodnotit výsledek řešení vzhledem k realitě
- zkoumat a řešit problémy a diskutovat o výsledcích jejich řešení
- číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko,
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování i v ostatních činnostech,
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby

V afektivní oblasti směřuje matematické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace,
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznosti při práci.

1.2. Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována pro vyučování **v rozsahu 1 týdenní vyučovací hodiny za studium**. Z hlediska klíčových dovedností klademe důraz zejména na:

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- vhodné a správné numerické zpracování úlohy
- chápání souvislosti a vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky i návaznosti na další vědní obory
- rozvoj prostorové představivosti
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky jiných

Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň. Počty vyučovacích hodin u jednotlivých vyučovacích celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

1.3. Pojetí výuky

Ve výuce cvičení z matematiky jsou využívány tradiční i moderní výukové metody. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné střídat a kombinovat tyto vyučovací metody:

- výklad, vysvětlování
- individuální procvičování pod dohledem učitele
- skupinové řešení obtížnějších úkolů
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku
- aktualizace učiva (finanční matematika)
- žákovské soutěže
- učení se z textu a vyhledávání informací
- samostudium a domácí úkoly
- využívání prostředků ICT
- podpora aktivit mezipředmětového charakteru

1.4. Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení výsledků žáků se budou používat nejrůznější formy písemného zkoušení: orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy, čtvrtletní písemné práce. Vlastní hodnocení bude využívat bodového systému v kombinaci s procentuálním vyjádřením.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Žáci by si měli v hodinách cvičení z matematiky osvojit nástroje k pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení, naučit se vyrovnávat s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, pro které jsou připravování. Matematická gramotnost zahrnuje nejen matematické znalosti a dovednosti, jak jsou definovány v tradičních učebních osnovách, ale matematické znalosti uvedené do funkčního užívání v mnoha různých situacích a kontextech. Z toho vyplývá, jaké klíčové kompetence především, by měly být rozvíjeny vyučováním matematice a matematických cvičení:

a) komunikativní kompetence, tedy aby byli připraveni:

- vyjadřovat se přesně a srozumitelně, formulovat a obhajovat své názory
- zpracovávat jednoduché odborné texty a materiály s matematickou tematikou

b) personální kompetence, tedy aby žáci byli schopni:

- efektivně se učit a pracovat, vytvořit si reálný učební a pracovní plán, stanovit jednotlivé činnosti a postupy, jejich logickou posloupnost a časový harmonogram plnění, sledovat a vyhodnocovat jejich realizaci
- volit prostředky a způsoby vhodné pro plnění jednotlivých aktivit
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, konzultovat s nimi a učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností

c) sociální kompetence, tedy aby uměli:

- pracovat v týmu v různých pracovních pozicích a rolích a podílet se na realizaci společných pracovních i jiných činností

d) kompetence k pracovnímu uplatnění, tedy aby dokázali:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému
- získat informace potřebné k řešení problému
- vytyčit strategii řešení a její varianty
- zvážit klady i zápory jednotlivých způsobů řešení
- vybrat optimální postup řešení a provést jej

- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu

e) kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologii a pracovat s informacemi, tedy aby uměli:

- používat prostředky výpočetní techniky
- vyhledávat potřebné informace pomoci elektronických médií

f) matematické kompetence, tedy aby uměli

- správně používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- pro řešení úkolu zvolit odpovídající postupy a techniky a používat vhodné algoritmy
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací a používat je pro řešení
- správně používat a převádět jednotky
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a využit pro konkrétní řešení
- provést reálný odhad výsledku řešení úkolu
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít při řešení,
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru

1.5. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Žák by měl být schopen:

- umět jednat s lidmi, diskutovat o problémech, hledat kompromisní řešení
- odolávat myšlenkové manipulaci
- angažovat se nejen pro vlastní prospěch

Člověk a svět práce

Žák by měl být schopen:

- vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, o vzdělávací nabídce
- uvědomit si zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře

Informační a komunikační technologie

Žák by se měl:

- naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat

1.6. Mezipředmětové vztahy

- matematika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
- Provádí aritmetické operace v množině reálných čísel, - používá teoretické znalosti při řešení praktických úloh.	**Číselné množiny** - základní množinové pojmy a operace s množinami - typy intervalů a operace s intervaly	**MV – MAT,** **PT** – občan v DS, informační a komunikační technologie
- Upravuje výrazy s mocninami a odmocninami s využitím vět o mocninách a odmocninách, - upravuje lomené výrazy na základě znalostí vzorců, pravidel pro vytýkání.	**Algebraické výrazy** - Složitější typy lomených výrazů, - výrazy s mocninami a odmocninami.	**MV – MAT**
- Nalezne množinu všech řešení rovnic: lineární, kvadratické, iracionální, s neznámou ve jmenovateli, s absolutní hodnotou, v součinovém a podílovém tvaru, exponenciální a logaritmické, - nalezne množinu všech řešení nerovnic: lineární, kvadratické, s neznámou ve jmenovateli, s absolutní hodnotou, v součinovém a podílovém tvaru, - použije vhodné metody řešení rovnic a diskutuje počet řešení - využívá získaných poznatků k řešení slovních úloh.	**Rovnice a nerovnice** - Vyjádření neznámé ze vzorce.	**MV – MAT** **PT – občan v DS, informační a komunikační technologie**
- Rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti (funkce konstantní, lineární, lineární lomená, s absolutní hodnotou, kvadratická, exponenciální a logaritmická), - využívá znalostí vlastností funkcí při řešení slovních úloh.	**Funkce** - Grafy funkcí.	**MV – MAT** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**

Učební osnova předmětu:	**FYZIKA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**4 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 0 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Předmět fyzika přispívá k chápání přírodních jevů a jejich souvislostí v přírodě i každodenním životě, učí žáky klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Fyzikální vzdělání směřuje k tomu, aby žák:

- rozlišoval fyzikální realitu a fyzikální model,
- získal základní představy o látkové a polní formě hmoty, o struktuře látek a jejich fyzikálních vlastnostech,
- správně používal fyzikální jednotky, násobné a dílčí jednotky,
- uměl pracovat s fyzikálními rovnicemi, příslušnými jednotkami, grafy a diagramy,
- uměl řešit jednoduchý fyzikální problém a dovedl si k tomu opatřit vhodné informace,
- uplatnil obecné poznatky k vysvětlení konkrétního fyzikálního jevu,
- chápal přínos fyzikálního poznávání při objasňování jevů v přírodě pro ochranu životního
- prostředí i svého zdraví,
- uměl provádět experimenty a měření, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje,
- zdůvodnil nezbytnost udržitelného rozvoje, který nezničí lidskou civilizaci.

V afektivní oblasti směřuje fyzikální vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- motivaci přispět k dodržování zásad udržitelného rozvoje v občanském životě i odborné pracovní činnosti,
- pozitivní postoj k přírodě,
- komunikativní dovednosti,
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.

1.2. Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována pro vyučování v rozsahu 5 týdenních vyučovacích hodin za studium.

Z hlediska klíčových kompetencí klademe důraz zejména na:

- dovednost analyzovat a řešit problémy,
- aplikaci poznatků v běžném životě,
- využívání poznatků o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh,
- zhodnocení výhod a nevýhod využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí,
- posílení pozitivních rysů osobnosti (pracovitost, přesnost, důslednost, sebekontrola a odpovědnost, vytrvalost a schopnost překonávat překážky),
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky ostatních.

Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků.

Počty vyučovacích hodin u jednotlivých tematických celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést podle svého uvážení úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

V každém ročníku jsou věnovány 4 hodiny laboratorním pracím.

1.3. Pojetí výuky

Ve fyzice je využíváno tradičních metod (výkladové hodiny) doplněných samostatnou činností žáků. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň a orientovat je směrem k autodidaktickým metodám (vést žáky k osvojení různých technik samostatného učení a práce odpovídajícím jejich schopnostem). Žák by měl probrané pojmy, jevy a zákony pochopit ve vzájemných souvislostech a tak, aby byl schopen si další potřebné poznatky vyhledávat a doplňovat samostatně. Důraz je kladen na sociálně komunikativní aspekty učení a vyučování (diskuze, týmová spolupráce a kooperace – projeví se zejména při shrnutí a opakování učiva, při laboratorních pracích).

Důležitá je aktualizace učiva – soustavné uvádění aplikací fyzikálních jevů v technice a občanském životě, hodnocení jejich vlivu na přírodu a člověka. Vyučující zdůrazňuje pravidla bezpečného zacházení s technickými prostředky a zásady poskytování první pomoci.

Důraz je kladen i na motivační činitele (zařazení jednoduchých pokusů i s improvizovanými prostředky, zařazení her, podpora aktivit mezipředmětového charakteru).

Po každém tematickém celku následuje shrnutí a opakování učiva.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy), hodnocení protokolů laboratorních prací, seminární práce. Způsoby hodnocení by měly spočívat v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému, pozornost by měla být věnována sebehodnocení žáků.

Hodnotí se:

- správnost, přesnost, pečlivost v písemných testech a protokolech z laboratorních prací,
- schopnost samostatného úsudku,
- schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák by měl

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;

Komunikativní kompetence

Žáci

- se vyjadřují přiměřenou odbornou terminologií v písemném i mluveném projevu,
- formulují své myšlenky srozumitelně, souvisle a přesně, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- interpretují přírodovědné informace,
- aktivně se účastní diskusí k přírodovědné tematice,

Kompetence k řešení problémů

Žák by měl

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej,
- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Personální a sociální kompetence

Žák by měl

- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- najít vhodnou míru sebevědomí a odpovědnosti za své jednání (je schopen vlastního úsudku),
- umět prosadit a zdůvodnit vlastní názor a zároveň přijímat kompromisy,
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák by měl

- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví (vytvářet úctu k živé i neživé přírodě a jedinečnosti života na Zemi, respektovat život jako nejvyšší hodnotu, aktivně se zapojovat do ochrany a zlepšování životního prostředí),
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje (znát způsoby získávání energie a respektovat nutnost šetření energií v rámci trvale udržitelného rozvoje).

Matematické kompetence

Žák by měl

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy,
- schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák by měl

- pracovat s informacemi z různých zdrojů a kriticky je vyhodnocovat.

1.6. Průřezová témata

Člověk a životní prostředí

Žák by měl:

- osvojit si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním i profesním životě (učit se poznávat svět a lépe mu rozumět,vytvářet si úctu k živé a neživé přírodě).
- porozuměli souvislostem mezi enviromentálními a sociálními aspekty ve vztahu k životnímu prostředí (hodnotit sociální chování z hlediska zdraví, spotřeby a prostředí, dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci,umět posoudit vliv prostředí na lidské zdraví, dobrovolná i vynucená zdravotní rizika).

Občan v demokratické společnosti

Žák by měl být schopen:

- umět jednat s lidmi, diskutovat o citlivých otázkách, hledat kompromisní řešení,
- vážit si materiálních i duchovních hodnot a dobrého životního prostředí, přispívat k jejich ochraně a zachování pro budoucí generace,

Informační a komunikační technologie

Žák by se měl:

- naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- biologie
- chemie
- matematika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Fyzika

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Rozliší fyzikální veličiny, uvede příklady fyzikálních veličin a jejich jednotek, určí chyby měření, orientuje se ve fyzikálních veličinách, zná jejich značky, počítá veličiny podle definičních vztahů.	**Úvod do mechaniky** Obsah a význam fyziky pro rozvoj dalších věd i pro praktický život, fyzikální veličiny (jejich jednotky, soustava SI, měření fyzikálních veličin, chyby měření).	**MV - matematika**
Určí vztažnou soustavu, charakterizuje klid a pohyb těles v různých soustavách, rozliší druhy pohybů podle trajektorie a změny rychlosti a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu s využitím vztahů mezi kinematickými veličinami, vysvětlí pojmy: trajektorie, dráha, rychlost, zrychlení - narýsuje grafy s(t), v(t), a(t).	**Kinematika** Vztažná soustava, pohyb rovnoměrný přímočarý, pohyb rovnoměrně zrychlený a zpomalený, rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici.	**MV - matematika**
Určí síly, které v přírodě a technických zařízeních působí na tělesa, popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolávají, použije Newtonovy pohybové zákony na příkladech z praxe, rozliší inerciální a neinerciální vztažnou soustavu, vysvětlí na příkladech zákon zachování hybnosti.	**Dynamika** Vzájemná silová působení těles, Newtonovy pohybové zákony, hybnost tělesa a impuls síly, zákon zachování hybnosti, inerciální a neinerciální vztažná soustava.	**MV - matematika**
Vypočítá mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly, uvědomuje si souvislost energie a práce, určí výkon a účinnost při konání práce analyzuje jednoduché děje s využitím zákona zachování mechanické energie.	**Mechanická energie a práce** Mechanická práce stálé síly, energie kinetická a potenciální, zákon zachování mechanické energie,	**MV - matematika**

	výkon a účinnost.	
Popíše základní druhy pohybu v gravitačním poli, uvědomuje si význam gravitačního zákona, vysvětlí rozdíl mezi gravitační a tíhovou silou a zrychlením.	**Gravitační pole** Newtonův gravitační zákon, gravitační a tíhové pole, vrhy, pohyby těles v homogenním tíhovém poli.	**MV - matematika**
Určí výslednici sil působících na těleso a momenty jednotlivých sil, definuje podmínky pro rovnováhu sil, rozliší druhy rovnovážné polohy, určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru, porovná stabilitu tělesa v různých polohách v závislosti na těžišti.	**Mechanika tuhého tělesa** Posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa kolem pevné osy, moment síly, momentová věta, skládání sil, těžiště tělesa, stabilita tělesa, kinetická energie tuhého tělesa.	**MV - matematika**
Porovná reálnou tekutinu a její model, aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh, použije rovnice kontinuity a Bernoulliho při řešení jednoduchých úloh z praxe. vysvětlí změny tlaku v proudící tekutině.	**Mechanika kapalin a plynů** Vlastnosti tekutin, ideální kapalina, tlak v kapalinách, Pascalův zákon, Archimédův zákon, plování těles, proudění tekutin, rovnice kontinuity a Bernoulliho.	**MV - matematika** **PT – člověk a životní prostřčedí**
Uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek, změří teplotu v Celsiově stupnici a vyjádří jako termodynamickou teplotu, vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsob její změny, vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi a řeší úlohy na tepelnou roztažnost těles, popíše vlastnosti látek z hlediska jejich částicové stavby, řeší jednoduché případy tepelné výměny pomocí kalorimetrické rovnice, řeší úlohy na děje v plynech s použitím stavové rovnice pro ideální plyn,	**Molekulová fyzika a termika** Základní poznatky molekulové fyziky (částicová stavba látek, vlastnosti látek z hlediska molekulové fyziky, teplota), teplotní roztažnost, vnitřní energie (teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa, tepelná kapacita, měření tepla), tepelné děje v plynech (práce plynu, stavové změny ideálního plynu,	**MV – matematika, chemie**

popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů, vysvětlí mechanické vlastnosti těles z hlediska struktury pevných látek, popíše příklady deformací pevných těles jednoduchého tvaru a řeší úlohy na Hookův zákon, analyzuje jevy v kapalinách, popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi.	kruhový děj a jeho účinnost, tepelné motory), pevné látky a kapaliny (struktura pevných látek, deformace pevných látek, teplotní roztažnost pevných látek, struktura a vlastnosti kapalin, kapilární jevy, teplotní objemová roztažnost kapalin), přeměny skupenství látek (skupenské teplo, tání tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, vlhkost vzduchu).	
	Laboratorní práce	**MV - matematika**
Popíše vlastní kmitání mechanického oscilátoru a popíše příčinu kmitání, charakterizuje základní pojmy: perioda, frekvence, amplituda, úhlová rychlost, popíše nucené kmitání, rezonanci mechanických oscilátorů a určí podmínky rezonance, rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření, uvede příklady z praxe pro jednotlivé druhy mechanického vlnění, charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění a zná jejich význam pro vnímání zvuku, chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu, odliší ultrazvuk od zvuku, objasní využití ultrazvuku v praxi.	**Mechanické kmitání a vlnění** kmitání mechanického oscilátoru, kmitavý pohyb, harmonický pohyb, nucené kmitání, rezonance, mechanické vlnění (druhy mechanického vlnění a jeho šíření v prostoru, Huygensův princip), zvukové vlnění (vlastnosti zvuku a jeho šíření v látkovém prostředí, ultrazvuk).	**MV – matematika, biologie** **PT – člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**
charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích, řeší úlohy na odraz a lom světla, řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami, vysvětlí podstatu jevů interference, ohyb a polarizace světla, popíše oko jako optický přístroj, vysvětlí principy základních optických přístrojů,	**Optika** světlo a jeho šíření (vlnová délka světla, rychlost světla, zákon odrazu a lomu světla, interference, ohyb a polarizace světla), zobrazování optickými soustavami (princip optického zobrazování, zobrazování zrcadlem a	**MV – matematika, chemie** **PT – člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**

popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi, vysvětlí principy základních typů optických přístrojů, charakterizuje základní fotometrické veličiny a uplatnění v praxi (hygiena osvětlování).	čočkou, zobrazení okem, lupou, mikroskopem a dalekohledem), elektromagnetické záření (spektrum elektromagnetického záření, infračervené, ultrafialové, rentgenové záření, fotometrie).	
Popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj, určí elektrickou sílu v poli bodového elektrického náboje, řeší úlohy na užití Coulombova zákona, charakterizuje fyzikální veličiny: intenzita elektrického pole, elektrický potenciál, rozliší vodiče a izolanty v elektrickém poli, vysvětlí princip a funkci kondenzátoru, popíše princip vedení elektrického proudu v kovovém vodiči, řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona (pro část obvodu i celý obvod), sestaví podle schématu elektrický obvod a změří elektrické napětí a proud, určí odpor spotřebiče, vysvětlí závislost odporu na vlastnostech vodiče - řeší úlohy užitím vztahu: R=ρ.l/S, řeší úlohy na práci a výkon elektrického proudu rozliší polovodiče a vodiče, vysvětlí el. vodivost polovodičů, kapalin a plynů, charakterizuje typy vodivosti u polovodičů (P a N), popíše princip a praktické použití polovodičových součástek (polovodičová dioda, tranzistor, termistor, fotorezistor), charakterizuje vedení elektrického proudu v elektrolytech, v plynech a vakuu, zná typy výbojů v plynech a jejich využití, řeší jednoduché úlohy s využitím Faradayova zákona elektrolýzy,	**Elektřina a magnetismus** **a) Elektrický náboj a elektrické pole** Vlastnosti elektrického náboje, elektrická síla, Coulombův zákon, intenzita elektrického pole, elektrický potenciál, vodiče a izolanty v elektrickém poli, kapacita vodiče, kondenzátor. **a) Elektrický proud v látkách** Elektrický proud v kovech, Ohmův zákon pro část obvodu i celý obvod, elektrický odpor, spojování rezistorů, elektrická práce a výkon v obvodech stejnosměrného proudu, elektrický proud v polovodičích, vodivost polovodičů, přechod PN, elektrický proud v elektrolytech, plynech a vakuu, Faradayův zákon elektrolýzy. **b) Magnetické pole** Magnetické pole elektrického proudu,	**MV – matematika, chemie** **PT – člověk a životní prostředí, informační a komunikační technologie**

vysvětlí princip chemických zdrojů napětí, zná princip činnosti galvanických článků, uvědomuje si výhody a nevýhody využití různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí, určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem a popíše magnetické pole indukčními čarami dokáže rozdělit látky na paramagnetické, diamagnetické a feromagnetické, objasní princip elektromagnetu a zná jeho využití v praxi, vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam, vysvětlí rozdíl mezi stejnosměrným a střídavým proudem, objasní pojem efektivní hodnota střídavého proudu, charakterizuje rezistor, cívku a kondenzátor v obvodu střídavého proudu, vysvětlí funkci transformátoru a usměrňovače střídavého proudu, popíše princi generování střídavých proudů a jejich využití v energetice (trojfázová soustava, alternátor,), charakterizuje základní vlastnosti obvodů střídavého proudu, popíše rozvodnou síť, zná velikost napětí a kmitočtu ve spotřebitelské síti ČR, umí poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem, interpretuje zásady bezpečné manipulace s elektrickým zařízením. popíše vlastní kmitání elektromagnetického oscilátoru, popíše využití elektromagnetického vlnění ve sdělovacích soustavách.	vzájemné silové působení mezi vodičem s proudem a magnetem, látky v magnetickém poli, magnetování, elektromagnet, magnetický indukční tok, elektromagnetická indukce, Faradayův zákon, vlastní indukce, indukčnost. **c) Střídavý proud** Vznik střídavého proudu, obvody střídavého proudu s rezistorem, cívkou a kondenzátorem, výkon střídavého proudu, transformátor, třífázový proud, přenos elektrické energie střídavým proudem, elektrárna. **d) Elektromagnetické kmitání a vlnění** Oscilační obvod, vlastní kmitání elektromagnetického oscilátoru, nucené elektromagnetické kmitání, rezonance, vlastnosti elektromagnetického vlnění.	
Objasní podstatu fotoelektrického jevu a jeho praktické využití, chápe základní myšlenku kvantové fyziky, tzn. vlnově částicový dualismus objektů mikrosvěta, charakterizuje základní modely atomu, popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu,	**Fyzika mikrosvěta** Základní pojmy kvantové fyziky (fotoelektrický jev, částicově vlnový dualismus),	**MV – matematika, chemie** **PT – člověk a životní prostředí,**

objasní stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony, vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením, popíše štěpnou rekci jader uranu a její praktické využití v energetice, posoudí výhody a nevýhody způsobů jimiž se získává elektrická energie.	elektronový obal atomu (model atomu, spektrum atomu vodíku, laser), jádro atomu (nukleony, radioaktivita, jaderné záření, elementární a základní částice), jaderná energie (zdroje jaderné energie, jaderný reaktor, bezpečnostní a ekologická hlediska jaderné energetiky).	**informační a komunikační technologie**
Popíše důsledky plynoucí z principů speciální teorie relativity pro chápání prostoru a času, zná souvislosti energie a hmotnosti objektů pohybujících se velkou rychlostí.	**Speciální teorie relativity** Principy speciální teorie relativity, (relativnost současnosti, důsledky speciální teorie relativity), základy relativistické dynamiky.	**MV - matematika**
charakterizuje Slunce jako hvězdu, popíše objekty ve sluneční soustavě, zná příklady základních typů hvězd, zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru,	**Vesmír** Sluneční soustava (Slunce, planety a jejich pohyb, komety), hvězdy a galaxie	**MV - matematika** **PT – člověk a životní prostředí**
	Laboratorní práce	

Učební osnova předmětu:	**CHEMIE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	4 **hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 0 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka chemie směřuje k pochopení základů chemie, které jsou pro žáky součástí jejich všeobecného vzdělání a jsou předpokladem k dalšímu studiu na vysokých školách. Výuka přispívá k hlubšímu pochopení přírodních jevů. Škola disponuje také výukovými videokazetami s pokusy, které není možno ve škole vyzkoušet vzhledem k bezpečnosti a materiálnímu vybavení.

Žáci získávají základní poznatky z různých oblastí chemie týkající se složení a struktury chemických látek, orientují se v periodické soustavě prvků, vysvětlí výskyt, vlastnosti, přípravu, užití určitých prvků a jejich sloučenin v praktickém životě .

Žáci:

- pracují efektivně a precizně
- dokáží odhadnout výsledky svého chování na okolí ve vztahu k používání chemických látek především v domácnostech
- uvědomují si dopad vlastního chování a jednání na životní prostředí
- získávají informace o chemických látkách ve svém okolí
- dokáží s nimi zacházet podle zásad zacházení s chemickými látkami

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do dvou ročníků po dvou hodinách týdně. Žáci si osvojí poznatky z obecných chemických zákonitostí, názvů, vlastností a reakcí anorganických sloučenin. Předmět zahrnuje učivo z obecné, anorganické a organické chemie a biochemie, který je úzce spojen s předmětem biologie.

1.3. Pojetí výuky

- metody motivační – příklady z každodenního života, pochvaly, pokusy dle možností školy
- metody fixační – opakování učiva ústní, písemné, domácí práce, diskuse
- metody expoziční – popis (výskyt jednotlivých prvků v přírodě), vyprávění (užití anorganických sloučenin v praxi), vysvětlování (vlastnosti chemických látek), referáty,

práce s učebnicí a učebním textem, zápisy na tabuli, využití dataprojektoru, chemické pokusy na videokazetách.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Předmětem hodnocení je zejména zvládnutí teoretického základu učiva, schopnost aplikovat základní chemické principy na konkrétních příkladech, aktivita při diskusích, pohotovost při udávání konkrétních příkladů z praxe nebo z předcGMVí zkušenosti (učivo základní školy), efektivní práce se zdroji informací.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žáci:

- se vyjadřují přiměřenou k účelu jednání odbornou terminologií jak v písemném tak v ústním projevu
- formulují své myšlenky přesně, srozumitelně, souvisle , v písemné podobě přehledně a jazykově správně správně,
- aktivně se účastní diskuzí, formuluje a obhajuje své názory a postoje,
- dodržují odbornou terminologii
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Personální kompetence a sociální kompetence

Žáci:

- posuzují reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly.

1.6. Průřezová témata:

Člověk a životní prostředí

- schopnost poznávat svět a lépe mu porozumět,
- chápou postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život (respektovat život jako nejvyšší hodnotu),
- respektovat principy udržitelného rozvoje.

Informační a komunikační technologie

- schopnost získávat potřebné informace a zhodnotit je

1.7. Mezipředmětové vztahy

- fyzika
- biologie
- matematika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Chemie

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek, popíše stavbu atomu, rozlišuje atom, ion, izotop, nuklid, vysvětlí vznik chemické vazby a charakterizuje typy vazeb, rozlišuje pojmy prvek, sloučenina a používá je ve správných souvislostech, zná názvy a značky vybraných chemických prvků, dokáže zapsat vzorec a název jednoduché sloučeniny, umí využívat oxidační číslo atomu prvku při odvozování vzorců a názvů sloučenin, vysvětlí obecně platné zákonitosti vyplývající z periodické soustavy prvků, charakterizuje obecné vlastnosti nekovů a kovů, popíše metody oddělování složek ze směsí a uvede příklady využití těchto metod v praxi, vyjádří složení roztoků různým způsobem, připraví roztok požadovaného složení, vysvětlí podstatu chemických reakcí a dokáže popsat faktory, které ovlivňují průběh reakce, zapíše chemickou reakci chemickou rovnicí a vyčíslí ji, provádí jednoduché chemické výpočty při řešení praktických chemických problémů.	**Obecná chemie** chemické látky a jejich vlastnosti, částicové složení látek, atom, molekula, chemická vazba, chemické prvky, sloučeniny, chemická symbolika, značky a názvy prvků, oxidační číslo, vzorce a názvy jednoduchých sloučenin, periodická soustava prvků, směsi homogenní, heterogenní, roztoky, látkové množství, chemické reakce, chemické rovnice, jednoduché výpočty v chemii - z chemických vzorců, chemických rovnic a složení roztoků.	**MV – fyzika, matematika** **JA – laboratorní práce – příprava roztoků**
vysvětlí vlastnosti anorganických látek,	**Anorganická chemie**	**MV**

tvoří chemické vzorce a názvy anorganických sloučenin, charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí,	anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli, vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny.	**PT – člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
charakterizuje skupiny uhlovodíků a jejich deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy, uvede významné zástupce organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí,	**Organická chemie** vlastnosti atomu uhlíku, klasifikace a názvosloví organických sloučenin, organické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi.	**MV - biologie** **PT – člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**
charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny, uvede složení, výskyt a funkce nejdůležitějších přírodních látek, vysvětlí podstatu biochemických dějů, popíše a zhodnotí význam dýchání a fotosyntézy.	**Biochemie** chemické složení živých organismů, přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory, biochemické děje	**MV – biologie** **PT – člověk a životní prostředí**

Učební osnova předmětu:	**BIOLOGIE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	4 **hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 0 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Biologie jako věda o životě poskytuje ve svém předmětu vedle vzdělávacích i neobyčejné možnosti výchovného působení na žáka. Tuto skutečnost je nutno v rámci výuky respektovat a využívat všech harmonizujících prvků, jež se nabízejí, a to zdravotní výchovou počínaje a ekologickou výchovou konče.

Pro rozumový vývoj žáků poskytuje soustavu základních informací, navazujících na poznatky osvojené žáky zejména v rámci přírodopisu na ZŠ. Žákům je zpřístupňována nejen soustava biologických pojmů v jejich přirozených, především vývojových souvislostech, ale zejména zákonitostí mezi jevy.

Pro praktický život má velký význam ekologické učivo, které kultivuje ekologické vědomí žáků, ovlivňuje postoje a odpovědný vztah k životnímu prostředí, k dodržování zásad trvale udržitelného rozvoje v osobním i profesním životě.

Další velmi důležitou oblastí pro osobní život žáků je učivo zaměřené na poznání stavby a funkcí lidského těla, které je neodmyslitelně spojeno se zdravovědou, důrazem na úctu k lidskému životu a zdraví a s výchovnými prvky působícími proti zneužívání návykových látek a jiným způsobům poškozování lidského zdraví.

V oblasti afektivní výchovy je pak prioritou biologie dosáhnout toho, aby žáci přistupovali k životu jako takovému ve všech jeho formách s úctou a obdivem k jeho dokonalosti a mnohotvárnosti, protože jedině pak budou mít přirozenou snahu život chránit.

Učivo je součástí širšího přírodovědného základu technického a ekonomického vzdělávání. Tematické celky tvoří základ pro pochopení biologické podstaty přírodních jevů a dotvářejí profil absolventa

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do 1. a 2. ročníku po 2 hodinách týdně. V 1. ročníku je probírán tématický celek týkající se ekologického vzdělávání, a to Ekologie, který vymezuje základní ekologické souvislosti,

pojmy a vztahy. Na něj navazuje druhý tématický celek Základy biologie, z něhož je vybráno učivo o vzniku a vývoji života na Zemi, geologické éry, vlastnosti živých soustav, stavba a životní projevy buňky bakteriální, rostlinné a živočišné, rozmanitost organismů a jejich charakteristika.

Do 2. ročníku je zařazena další část z celku Základy biologie, a to biologie člověka, stavba a funkce orgánových soustav a genetika. Celým učivem biologie se prolíná téma Zdraví a nemoc

1.3. Pojetí výuky

Výkladové hodiny jsou doplňovány samostatnou činností žáků.

Rozšiřující informace získávají žáci z internetu, videa a z odborných časopisů. Informace zpracovávají do referátů. Do oblasti ekologické výchovy lze zařadit projektové a skupinové vyučování. Výuka je doplněna exkurzemi.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

U žáků se hodnotí ústní projev v rámci individuálního i frontálního zkoušení. Další složkou hodnocení je písemný projev v písemných pracích. U projektů a referátů se bude hodnotit jejich prezentace a písemné zpracování.

V hodnocení se přihlíží ke hloubce porozumění poznatkům a k aplikaci vědomostí při řešení problémové situace.

Hodnocení žáka učitelem bude doplňováno i sebehodnocením žáka a hodnocením ze strany jeho spolužáků, přičemž konečnou klasifikaci určí a vysvětlí učitel.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žáci:

- se vyjadřují přiměřenou odbornou terminologií v písemném i mluveném projevu,
- formulují své myšlenky srozumitelně, souvisle a přesně, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- interpretují přírodovědné informace,
- aktivně se účastní diskusí k přírodovědné tematice (dokáží obhajovat své názory a postoje),
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování (respektují názory druhých).

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reagují, přijímají radu i kritiku,
- přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly,
- pracují v týmu, podněcují práci týmu svými vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažují návrhy druhých,
- přispívají k vytváření dobrých mezilidských vztahů, nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou schopni porozumět základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě a zdůvodnit nezbytnost udržitelného rozvoje,
- získávají informace potřebné k řešení problému, navrhují způsob řešení, vyhodnocují a ověřují správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívají zkušeností a vědomostí nabytých dříve,

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

- pracují s osobním počítačem a s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak z internetu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje,
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence jedna v souladu se strategii trvale udržitelného rozvoje

- nakládání se energií s ohledem na životní prostředí

Kompetence k bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci

- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci, rozpoznají nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví,
- jsou vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokážou první pomoc sami poskytnout.

1.6. Průřezová témata

Člověk a životní prostředí

Žák by měl:

- chápou odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně podílet na řešení enviromentálních problémů (zapojují se do ochrany životního prostředí),
- respektují principy udržitelného rozvoje,
- chápe souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními enviromentálními problémy,
- chápe postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život,
- získá přehled o způsobech ochrany přírody, používání technologií pro zajištění udržitelného rozvoje,
- samostatně a iniciativně poznává okolní prostředí, získává informace v přímých kontaktech s prostředím.

Občan v demokratické společnosti

Žák by měl být schopen:

- umět jednat s lidmi, diskutovat o citlivých otázkách, hledat kompromisní řešení,
- vážit si materiálních i duchovních hodnot a dobrého životního prostředí, přispívat k jejich ochraně a zachování pro budoucí generace,
- uvědomit si vliv globálního oteplování na život na Zemi.

Informační a komunikační technologie

Žák by se měl:

- naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- chemie – prvkové a látkové složení přírody
- fyzika
- tělesná výchova

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Biologie

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, jiné aktivity
Vysvětlí základní ekologické pojmy a charakterizuje vztahy mezi organismy a prostředím, rozliší a charakterizuje abiotické a biotické podmínky života, vysvětlí potravní vztahy v přírodě - potravní řetězce, popíše stavbu a funkci ekosystému, charakterizuje jednotlivé typy ekosystémů, popíše podstatu oběhu látek a energie v přírodě, charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu, popíše základní typy biomů a vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a skladbou fauny a flory, která v nich žije, charakterizuje různé typy krajiny ve svém okolí a její využívání.	**Ekologie – organismy a prostředí** Základní ekologické pojmy, organismus a prostředí, abiotické podmínky života (sluneční záření, světlo, ovzduší, voda, půda), životní prostor pro organismy (ekologická nika, biotop), biotické podmínky života (populace a jejich vlastnosti, vztahy mezi populacemi, společenstva, vztahy ve společenstvu), biomy, vegetační zóny, potravní řetězce, stavba, funkce a typy ekosystému, oběh látek a energie v přírodě, typy krajiny.	**PT – člověk a životní prostředí (vztahy mezi člověkem a organismy),** **občan v demokratické společnosti (ochrana životního prostředí)**
Zná názvy a předmět studia základních biologických oborů, vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav, stručně charakterizuje viry, zná základní virové nemoci, možnosti prevence, popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života, porovná různé typy buněk a vysvětlí rozdíl mezi autotrofní a heterotrofní buňkou, vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou,	**Základy biologie** Vědy o životě (názvy a předmět studia základních biologických oborů), vlastnosti živých soustav (látkové složení, systémové uspořádání, metabolismus, dráždivost, rozmnožování,	**MV – chemie (složení organismu), základní biomakromolekuly** **PT –člověk a ŽP – vztah člověka k ostatním organismům** **JA – prezentace –**

charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku, vede rozdíly, charakterizuje základní části buňky a vysvětlí jejich funkci a význam, popíše základní typy buněčného dělení, charakterizuje základní živočišné tkáně a rostlinná pletiva, uvede příklady základních skupin organismů a porovná je.	adaptace, růst a vývoj), viry, buňka bakteriální, rostlinná a živočišná, rozmanitost organismů a jejich charakteristika (základní rozdělení organismů, živočišné tkáně, rostlinná pletiva, základní orgány a orgánové soustavy rostlin a živočichů a jejich funkce).	**typy obratlovců** **poster - bezobratlí**
Má přehled o historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody, hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí, charakterizuje jak faktory životního prostředí působí na člověka a jeho zdraví, charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, dokáže posoudit vliv člověka na prostředí jejich využíváním, orientuje se ve způsobech nakládání s odpady a možnostech snížení jejich produkce, uvede příklady globálních problémů životního prostředí a možnosti jejich řešení charakterizuje globální problémy na Zemi, uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a dokáže získat informace o aktuální situaci z různých zdrojů, uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu, má přehled o ekonomických, právních a informačních nástrojích společnosti na ochranu přírody a prostředí, vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a	**Člověk a životní prostředí** Člověk a vývoj jeho vztahu k přírodě, vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím, dopady činností člověka na životní prostředí, přírodní zdroje energie a surovin, odpady, globální problémy životního prostředí, ochrana přírody a krajiny, nástroje společnosti na ochranu životního prostředí, zásady udržitelného rozvoje, odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí.	**MV – chemie – látky v životním prostředí, cykly, znečištění** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí (ochrana ŽP, odpady, znečištění)** **SP – ochrana voda, ochrana vzduchu**

sociálních přístupů k ochraně životního prostředí, zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí, na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému, charakterizuje globální problémy na Zemi.		
Charakterizuje stručně jednotlivé geologické éry, jejich délku trvání, jejich podnebí a význačné organismy, charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi.	**Vznik a vývoj života na Zemi** Vznik a vývoj života na Zemi, geologické éry.	**MV – základy společenských věd- názory na vznik života**
Popíše v rámci každé orgánové soustavy základní anatomickou stavbu jednotlivých orgánů, uvede, jakou funkci a význam mají jednotlivé orgány a orgánové soustavy lidského těla, uplatňuje při svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu zná základní zásady první pomoci a prokáže dovednost poskytnout první pomoc sobě i ostatním, zdůvodní význam zdravého životního stylu, orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech, uvede původce bakteriálních, virových a jiných onemocnění, zná způsoby ochrany před nimi, dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí účinky.	**Biologie člověka, stavba a funkce orgánových soustav, zdraví a nemoc** Soustava opěrná a pohybová (pojivové tkáně, stavba, růst a spojení kostí, kostra, svaly, první pomoc při úrazech opěrného systému), tělní tekutiny (tělní tekutiny jako vnitřní prostředí, krev – složení, krvinky, srážlivost, imunita, krevní skupiny, zástava krvácení), oběhová soustava (krevní oběh, cévy, srdce, krevní tlak, mízní soustava, nemoci oběhového systému, civilizační choroby), dýchací soustava (vnější dýchání, části DS, mechanika dýchání,přenos dýchacích plynů krví, onemocnění DS,	**MV – chemie – látky v lidském organismu – metabolismus, tělesná výchova** **PT – člověk a životní prostředí, reakce organismu na změny prostředí - adaptace** **občan v demokratické společnosti – význam prevence chorob**

	základní zásady umělého dýchání), trávicí soustava (základní části TS a jejich funkce, trávení, metabolismus, výživa, poruchy příjmu potravy), vylučovací soustava (základní stavba ledviny, děje v ledvině, význam VS pro regulaci objemu tělních tekutin, nemoci VS), kůže (stavba, význam, onemocnění kůže, první pomoc při popálení, omrznutí a poleptání), tělesná teplota a její regulace, nervová soustava (neuron, nervové obvody, centrální nervový systém, somatická a vegetativní nervová soustava, nemoci nervové soustavy), soustava žláz s vnitřní sekrecí, smyslové orgány (typy receptorů, jejich stavba a funkce), rozmnožovací soustava (pohlavní orgány, sexualita člověka, oplození, těhotenství, antikoncepce, neplodnost), zdravý způsob života, ochrana před nemocemi, alkoholismem, kouřením, pohlavní a genetické choroby.	

Orientuje se v základních genetických pojmech, uvede příklady využití genetiky.	**Dědičnost a proměnlivost organismů** Pohlavní a nepohlavní rozmnožování organismů, meióza, základní pojmy klasické genetiky, křížení, dědičnost kvantitativních a kvalitativních znaků, základní pojmy molekulární genetiky (genetický kód, mutace, genové inženýrství, šlechtitelství, klonování, etické aspekty genetického výzkumu).	**PT – člověk a životní prostředí – dopady genového inženýrství**

Učební osnova předmětu:	**TĚLESNÁ VÝCHOVA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**8 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 2 - 2	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Cílem tělesné výchovy je vytváření pozitivního přístupu žáků k pohybu, vedení žáků k pravidelným pohybovým aktivitám, pochopení významu pohybových dovedností pro rozvoj osobnosti každého člověka. Žáci jsou seznamováni s nejrůznějšími pohybovými formami, které jim dávají možnost najít si takovou alternativu pohybu, při které pociťují radost a uspokojení a zároveň nachází způsob relaxace a uvolnění od jednostranné tělesné a duševní zátěže. Žáci jsou vedeni k tomu, aby poznali své fyzické možnosti a schopnosti, neustále pracovali na zvyšování své fyzické kondice a dokázali si sami připravit a realizovat tělesná cvičení a pohybové aktivity s cílem pozitivně působit na zdravotní stav organismu. Uvědomováním si vlivu dobré fyzické kondice pro spokojený život jedince směřujeme žáky k tomu, aby si vážili zdraví, a předcházeli patologickým jevům naší společnosti jako je užívání návykových látek apod. Žáci jsou zároveň vychováváni k tomu, aby jednali, soutěžili vždy podle zásad fair play a toto jednání, aby přenášeli do běžného života.

1.2. Charakteristika učiva

Základní učivo z hlediska uvedených kritérií tvoří teoretické poznatky, průpravná, kondiční, relaxační a jiná cvičení, gymnastika, úpoly, atletika, pohybové a sportovní hry. Netradiční sporty jako cykloturistika, kanoistika, základy horolezení jsou zařazovány podle podmínek a zájmů žáků v rámci letního turistického kurzu ve 3. ročníku, lyžování a snowboarding jsou součástí zimního lyžařského kurzu v prvním ročníku. Základní učivo je závazné pro všechny neoslabené žáky. Nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských turnajů (v odbíjené, kopané, košíkové, atletice, florbalu, apod.), Pro žáky prvního ročníku se budeme snažit organizovat kurzy tzv. zážitkové pedagogiky za účelem sebepoznání a navázání přátelských vztahů ve třídě a s třídním učitelem. Budou se realizovat pohybové hry psychomotorické (kontaktní, motivační), dobrodružné aj., jejichž cílem je spolupráce, pomoc při plnění společného úkolu, dále soutěživé a bojové hry, hry pro rozvoj představivosti, tvořivosti a fantazie.

1.3. Pojetí výuky

Tělesná výchova je v učebním plánu zařazována v rozsahu 2 vyučovacích hodin v týdnu. Obsah předmětu je koncipován v návaznosti na obsah výuky na ZŠ do tematických okruhů, v jejich rámci je pak učivo členěno na teoretické poznatky, potřebné návyky a pohybové činnosti. Obsah učiva je prostředkem pro dosažení cílů jednotlivých etap vzdělání. Proto není učivo členěno do ročníků, ale učitel je vybírá v souladu s celkovou koncepcí daného předmětu, s konkrétními podmínkami školy (prostorové, materiální), konkrétní úrovní žáků(skupin, jednotlivců),jejich převažujícími pohybovými zájmy i vzhledem ke svému případnému speciálnímu pohybovému zaměření. Učitel by měl všem žákům nabídnout k osvojení základní učivo, které vychází ze standardu vzdělávání. Konkrétní úroveň osvojení závisí především na individuálních předpokladech žáků. Záměrně jsou uplatňovány činnosti, při nichž žáci vstupují do různých sociálních rolí a skupinových vztahů, zažívají různou míru odpovědnosti, musí samostatně rozhodovat a hodnotit.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Rozhodující pro vzdělání je směřování k dílčím a celkovým cílům a respektování individuálních předpokladů žáků. Proto hodnocení žáků vychází z diagnostiky žáků, z poznání jejich předpokladů, aktuálních možností, zdravotního stavu a pohybových zájmů. Rozhodující pro hodnocení žáků je přístup k předmětu, aktivita při jednotlivých činnostech a individuální změny (dovednostní, výkonové, postojové).

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- předkládá žákům konkrétní postupy (návody), které vedou k efektivnímu pohybovému učení a tím žáky motivuje ke zlepšení výkonnosti a trvalému zájmu o pohybové aktivity
- nabízí žákům dostatek pohybových aktivit pro získání pohybových dovedností a zkušeností
- vytváří časový prostor pro opakování, pro ověření výkonnosti a praktické využití
- učí žáky organizovat a vyhodnocovat
- podporuje samostatnost a tvořivost
- pěstuje návyk sebekontroly, vlastního hodnocení a kritického přístupu ke sportovním výkonům
- při hodnocení používá hlavně prvky pozitivní motivace (hodnocení individuálního zlepšení)
- umožňuje žákům účast v různých sportovních soutěžích tak, aby mohli zažít jak pocit úspěchu, tak pocit zodpovědnosti za vlastní výkon

Kompetence k řešení problému

- předkládá žákům problémy vázané na probírané učivo
- učí žáky nebát se problému
- podporuje týmovou spolupráci
- podporuje tvořivé myšlení a originální způsob řešení problému
- podporuje toleranci

Kompetence komunikativní

- rozvíjí komunikační dovednosti žáků v sociálních vztazích
- klade důraz na kulturní úroveň komunikace (vhodná forma argumentace a obhajoby svých názorů)
- učí žáky naslouchat druhým
- učí žáky prezentovat své názory a myšlenky
- učí žáky používat odbornou terminologii a názvosloví

Kompetence sociální a personální

- podporuje vzájemnou pomoc žáků, zařazuje skupinovou práci, učí žáky pracovat v týmu
- podporuje u žáků otevřené a asertivní jednání, důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel, vychovává žáky k sebeúctě a toleranci
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzicky i duševní rozvoj, jsou si vědomi důsledku nezdravého životního stylu a závislosti.

Kompetence občanské

- ***netoleruje sociálně*** patologické projevy chování
- vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- klade důraz na ohleduplnost a slušné chování k ostatním
- učí žáky respektovat různá stanoviska
- vede žáky k samostatnému rozhodování a schopnosti nést důsledky jejich rozhodnutí
- učí žáky znát jejich práva i povinnosti

Kompetence pracovní

- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti práce
- propaguje zdravý životní styl
- klade důraz na potřebu trvalého osvojování pohybových návyků
- zdůrazňuje nutnost dovést práci do konečné fáze
- využívá prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracuje

- s informacemi

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

- rozvoj schopnosti poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- mezilidské vztahy
- tvorba mediálního sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

Člověk a svět práce

- kreativita
- komunikace
- poznávání lidí
- řešení problému a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika
- kooperace

Člověk a životní prostředí

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

1.7. Mezipředmětové vztahy

- biologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Tělesná výchova

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Porozumí významu tělocvičným pojmům a základním povelům, prokáže dovednost poskytnutí první pomoci sobě a jiným.	**Pořadová cvičení**	**MV - biologie**
Dovede využít pohybovou činnost pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti, rozezná správné vybavení pro jednotlivé atletické disciplíny, dovede prokázat znalost správné techniky běhu a startu pro jednotlivé běžecké disciplíny, prokáže určitou úroveň rychlostních a vytrvalostních schopností na měřených tratích, dokáže provést spojení rozběhu a odrazu, zná bezpečnostní opatření u jednotlivých atletických disciplín.	**Atletika** Běžecká abeceda, rovinky, nácvik techniky startu, nácvik disciplín: skok daleký, hod granátem, skok vysoký, vytrvalost: běhy v terénu od 12 do 20 minut, sprinty: běhy od 30 m do 100 m, doplňkové sporty: posilovna.	**MV - biologie**
Prokáže znalost o rozlišení mezi jednáním fair play a nesportovním chováním, prokáže znalost základních pravidel sportovních her, prokáže znalost o rozlišení sportovního vybavení pro jednotlivé sportovní hry, umí jednotlivé herní techniky pro patřičné sportovní hry, zná bezpečnostní opatření u jednotlivých sportovních her, orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech.	**Sportovní hry** Volejbal: nácvik a zdokonalování HČJ, průpravná hra, basketbal: nácvik a zdokonalování HČJ, průpravná hra, další sportovní hry – ringo, softball, frisbee, badminton, posilování pro všeobecný rozvoj.	**PT – občan v demokratické společnosti**
Uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách,	**Sportovní gymnastika** Všeobecná pohybová cvičení : koordinace,	

prokáže znalost správného držení těla, dokáže rozeznat správné a vadné držení vlastního těla, rozliší význam protahovacích a posilovacích cviků pro správné držení těla, dovede správně technicky provést kotoul vpřed a vzad, aplikuje tyto znalosti na obměnách kotoulu vpřed a vzad – kotoul letmo, kotoul roznožmo, dovede technicky správně provést stoj na rukou – u stěny, v rohu, ve volném prostoru s dopomocí, znát základní pohybové dovednosti k přemetu stranou, prokáže dovednost přeskoku přes zvýšené nářadí s odrazovým můstkem s dopomocí, rozliší správné způsoby dopomocí spolužákům při sportovní gymnastice, při cvičení na kruzích prokáže znalost správného držení těla a provedení cviků na kruzích, zdůvodní význam zdravého životního stylu.	síla, vytrvalost, pohyblivost a rychlost, cvičení s hudbou, akrobatické prvky: opakování základních gymnastických prvků - kotouly vpřed, vzad, stoj na lopatkách, stoj na hlavě, na rukou, rovnovážná cvičení, přemet stranou, přeskok přes zvýšené nářadí: roznožka, cvičení na hrazdě: hrazda po čelo, náskoky do vzporu, sešin vpřed, výmyk, cvičení na kruzích: kmitání, kmitání s obratem, svis vznesmo, šplh na tyči – s přírazem, šplh na laně s přírazem a bez přírazu – hoši, zásady zdravého životního stylu a stravovací návyky, moderní formy posilování - dívky /overbal, pilates, velké míče/.	**PT – člověk a svět práce**
Prokáže úroveň své tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy, porovnává své výsledky z testové baterie s výsledky jiných žáků a s hodnotami uvedenými v tabulce, upravuje si vlastní pohybový režim vzhledem k výsledkům testované dovednosti.	**Testování tělesné zdatnosti** Vstupní motorické testy, silový víceboj.	
Dokáže posoudit technický stav lyžařské výzbroje a výstroje - volí sportovní vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám, dovede provést základní údržbu lyžařské výzbroje,	**Lyžařský výcvik** Základy sjezdového lyžování (pro zájemce), základy jízdy na snowboardu (pro zájemce),	**PT – člověk a životní prostředí**

prokáže znalost manipulace (přenesení a nazouvání) s výzbrojí, prokáže znalost pohybu s lyžemi po svahu a zabrzdění na místě, dovede bezpečně nastoupit a vystoupit z tažného zařízení, provede základní prvky carvingu, zvládne bezpečnou jízdu na lyžích v jiném terénu než na sjezdovce (hluboký sníh, těžký sníh, terénní nerovnosti), dovede se orientovat v horském prostředí.	základní prvky carvingu (pro zájemce), zásady chování při pobytu v horském prostředí.	
Rozumí a umí používat základní terminologické výrazy běžně používané při pohybových činnostech, seznámí se a dodržuje zásady bezpečnosti při veškeré své sportovní činnosti, chápe význam pojmů- aktivní zdraví a zdravý životní styl, dokáže určit, které pohybové činnosti jsou zdraví prospěšné, rozumí významu hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí a různých podmínkách, prokáže dovednost poskytnutí první pomoci sobě i jiným zdůvodní význam zdravého životního stylu, dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností.	**Teoretické poznatky** Terminologie pohybových činností, pořadová cvičení, pojem aktivní zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc.	
Zvládá správnou techniku běhu (dýchání, práce nohou a paží), uplatňuje zásady sportovního tréningu při sprintu a vytrvalostním běhu, skoku do dálky, vrhu koulí, ovládá způsob předávání a přebírání štafetového kolíku, aplikuje znalost pravidel štafetového běhu v praxi, seznámí se s technikou hodu a vrhu.	**Atletika** Zdokonalování techniky běhu, sprinty z nízkého startu, vytrvalostní běh, štafetový běh, skok do dálky, vrh koulí, skok vysoký.	**MV - biologie**

Dokáže využívat pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti, zvládá základní akrobatické cviky naučené v prvním ročníku ve zdokonalené formě, dokáže spojit akrobatické cviky v jednoduché akrobatické řady s využitím doplňujících cviků (obraty, skoky, poskoky), zvládá cvičení na hrazdě , zvládá rovnovážná cvičení a cvičení na koordinaci, chápe význam pomoci při cvičení na nářadí a sám ji dokáže poskytnout, uplatňuje osvojené způsoby přeskoku přes zvýšené nářadí, koriguje podmínky pro přeskok ve shodě se svými schopnostmi a dovednostmi, prokáže úroveň svých silových schopností.	**Gymnastika** Všeobecně pohybově rozvíjející cvičení, zejména protahovací a posilovací, akrobatické prvky, akrobatické řady, správná technika provedení výmyku, přešvih únožmo a seskok odskokem, roznožka, skrčka přes zvýšené nářadí, cvičení na kladině, cvičení na kruzích, šplh (tyč, lano).	
Zdokonalování herních činností jednotlivce v jednotlivých sportovních hrách, dokáže použít získané dovednosti a znalosti ohledně herních systémů v herních situacích, komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii, dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci, dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích, rozpozná základní chyby a provinění proti pravidlům dané hry, dokáže použít získané dovednosti takovým způsobem, že je hra plynulá, bez vážnějších rozporů s pravidly.	**Sportovní hry** Odbíjená - umí odbití míče obouruč spodním i vrchním způsobem, podání, reagovat na míč, kopaná a sálová kopaná-umí technicky správně ovládat míč nohou, dokáže se přemístit, uvolnit, ovládá střelbu, rozumí obrannému a útočnému systému hry (hoši), košíková - umí technicky správně ovládat míč, střelbu na koš, dokáže použít dvojtakt při hře, ostatní sportovní hry-florbal, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis.	**PT – občan v demokratické společnosti**

Prokáže úroveň své tělesné zdatnosti pomocí standardizovaných testů, dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost, porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami, s výsledky ostatních žáků a se svými výsledky z předcGMVího roku.	**Testování tělesné zdatnosti** Průběžné motorické testy, silový víceboj.	**MV - biologie**
Uvědomuje si pozitivní vliv pohybové činnosti jak na psychický, tak na tělesný stav člověka, který se dále odráží v jeho osobním a pracovním životě, chápe nutnost provádění tělesných cvičení pro udržení správné tělesné váhy a tím vlastního zdraví, navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej, rozumí rozdílům mezi sportem žen a mužů, mezi sportem vrcholovým a rekreačním, dokáže se přizpůsobit úrovni svých spoluhráčů a podat pomocnou ruku slabším, dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat a hodnotit je, vytváří si návyk k provádění hygieny po ukončení pohybové aktivity, umí si zvolit správnou výstroj a výzbroj k provádění sportovní činnosti a tak snížit nebezpečí úrazu, dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem, chápe význam fair play, dokáže ho uplatňovat jak při samotné pohybové činnosti, tak při sportovním diváctví, popíše vliv psychického a fyzického zatížení na lidský organismus.	**Teoretické poznatky** Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost, fair play jednání a chování, rozdíly mezi TV a sportem žen a mužů, rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem.	**MV - biologie**
Dokáže zjistit ukazatele své tělesné zdatnosti a porovnat je s	**Testování tělesné zdatnosti** Motorické testy,	**MV - biologie**

hodnotami předchozích ročníků a také s výsledky svých spolužáků.	silový víceboj.	
Projevuje snahu zlepšit výkony z předchozích ročníků-vytrvalostní běh, skoky, vrhy, uplatňuje zásady sportovního tréninku, uvědomuje si význam provádění správné techniky pro dosažení co nejlepšího výkonu-skoky, vrhy, technika běhu, uplatňuje zásady sportovního tréninku, dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost, je si vědom zásad bezpečnosti při sportovních činnostech, dokáže přizpůsobit běh podmínkám daného terénu.	**Atletika** Běžecká abeceda, starty, běhy - sprint, vytrvalostní běh, skok do dálky, skok do výšky, vrh koulí.	**MV - biologie**
Uplatňuje zásady přípravy organizmu před pohybovou činností, snaží se osvojit si správnou techniku cviků na nářadí a v akrobacii, zlepšuje provedení jednotlivých cviků (sestav) ve srovnání s předešlými ročníky, zvládá rovnovážná cvičení a chůzi (včetně obratů) na kladině, sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou relaxaci, zná a poskytuje pomoc při činnostech, kde hrozí nebezpečí úrazu, neopomíjí zásady péče o tělo (strečink, relaxace, hygiena) po skončení pohybové činnosti, je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit.	**Gymnastika** Protahovací, posilovací a relaxační cvičení, akrobatické prvky – kotoul vzad se zášvihem, cvičení na hrazdě-podmet, výmyk ,toč vpřed i vzad, sestava, přeskok přes zvýšené nářadí - roznožka, skrčka, cvičení na kladině - výskok, chůze, obraty, poskoky, seskok, sestava, cvičení se švihadly, aerobik, moderní formy cvičení (overbal, velké míče, pilates), šplh.	**PT – informační a komunikační technologie**
Pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti,	**Sportovní hry** Košíková - základní herní činnosti, hra, pravidla,	**PT – občan v demokratické**

snaží se odstranit své nedostatky, snaží se o dodržování zásad fair play, participuje na týmových herních činnostech družstva, uplatňuje zásady bezpečnosti při herních situacích, ovládá základní pravidla hry, dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu.	odbíjená – zdokonalování hry v poli, útočné činnosti, rozhodování, organizace turnajů, kopaná - zdokonalování hry v poli, netradiční sportovní hry – badminton, ringo, stolní tenis florbal, sooftball.	
Zná pravidla silničního provozu a v každé situaci se podle nich chová, dbá vlastní bezpečnosti a bezpečnosti ostatních účastníků silničního provozu, zná základní pravidla manipulace s lodí, pohybu na klidné a tekoucí vodě, volí sportovní vybavení odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám, dovede je udržovat a ošetřovat, aktivně se zapojuje do všech organizovaných činností (hry v terénu, netradiční hry), chová se v přírodě ekologicky, respektuje příkazy ochránců přírody, posoudí technický stav používané výzbroje a pravidelně provádí základní údržbu, je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit.	**Turistika – poznávací výjezd** Pěší turistika, orientace v krajině, cykloturistika (pro zájemce), vodní turistika (pro zájemce), základy horolezní (pro zájemce), hry v terénu, netradiční hry, ekologické chování, výzbroj a výstroj, úpony.	**PT – člověka a životní prostředí**
Umí si najít potřebné informace, které se týkají zdraví a pohybu a dovede je využít ve svůj prospěch, dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit, rozumí významu pohybových činností (zejména kondičních, kompenzačních a relaxačních) a dovede si vytvořit soubor těchto cviků a jednoduchý plán k vlastnímu provádění,	**Teoretické poznatky** Oblast zdraví a pohybu, význam pohybu pro zdraví, prostředky ke všeobecnému rozvoji, k regeneraci, kompenzaci a relaxaci.	**MV - biologie**

ovládá kompenzační cvičení k vlastní regeneraci, a to zejména vzhledem k požadavkům budoucího povolání, uplatňuje osvojené způsoby relaxace.		
Uplatňuje zásady sportovního tréninku, s cílem vylepšit své výkony z předchozích, ročníků (vytrvalostní běhy, skok vysoký, vrh koulí).	**Atletika** Běhy, skoky, vrhy.	**MV - biologie**
Uplatňuje zásady přípravy organismu před pohybovou činností a zásady uklidnění organismu po skončení pohybové činnosti, využívá vhodné protahovací a posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti a pro kompenzaci nevhodných pohybových návyků a nevhodné pracovní zátěže, vylepšuje své výkony při cvičení všeho druhu, je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu), rozvíjí estetické cítění při vnímání krásy pohybu spojeného s hudbou, je schopen spojit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, vytvořit pohybovou sestavu - skladbu, uvědomuje si význam správného držení těla a důsledky špatného držení těla a problémy s tím spojené, umí zvolit vhodná cvičení ke korekci zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti.	**Gymnastika** Protahovací, posilovací, relaxační, kondiční, koordinační a kompenzační cvičení, akrobatické prvky (hoši), cvičení na hrazdě (hoši), šplh (tyč, lano), cvičení s hudbou, cvičení s overbaly, velkými míči, aerobic, step aerobic, se švihadly, s činkami.	**PT – člověk a svět práce**
Dokáže se v souladu s pravidly zapojit do jakékoli prováděné	**Sportovní hry** Volejbal, basketbal, kopaná, florbal – hra,	**PT – občan**

herní činnosti v rámci osvojené hry, uplatňuje techniku a základy taktiky dané hry, participuje na týmových herních činnostech družstva, vyhledává kolektivní sporty s vědomím jejich pozitivního působení na psychiku člověka, dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci.	netradiční sportovní hry – ringo, badminton, softball, rozhodování.	**v demokratické společnosti**
Prokáže úroveň své tělesné zdatnosti, provede bodování jednotlivých výkonů a celkový součet bodů porovná s výsledky jiných žáků a se svými výsledky z předchozích roků.	**Testování tělesné zdatnosti** Silový víceboj	

Učební osnova předmětu:	**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	6 **hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	2 - 2 – 2 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Žáci v předmětu informační technologie získají základní dovednosti v práci s počítačem. Pochopí funkci počítače a to jak hardwaru, tak oblast práce se základním softwarovým vybavením a práci v počítačových sítích. Žáci jsou vedeni k samostatnému řešení úloh, především pak praktických úloh z ekonomické oblasti a k aktivní práci s informacemi z internetových zdrojů.

Těžištěm výuky v oblasti softwaru je kancelářský software a software pro práci v oblasti elektronické komunikace a internetu. Důraz je kladen nikoliv na výuku softwaru konkrétního produktu a konkrétní verze, ale především na pochopení principu a logiky práce s daným typem softwaru. Toho je dosahováno výukou každého typu softwaru vždy alespoň parciálně na alternativních softwarovém produktu daného typu. Žáci tím v budoucí praxi jsou platformě a produktově nezávislí, schopni flexibilně reagovat na nové verze a nové produkty, jejichž nasazení nelze v oblasti informační technologie ve středním a delším období spolehlivě predikovat.

Žák:

- ovládá základní terminologii z oboru informačních technologií,
- chápe princip hardwarové funkce počítače včetně jednotlivých komponent a periférií,
- rozumí organizaci dat, adresářové struktuře, ovládá operace se soubory, umí rozpoznat běžné typy souborů a pracovat s nimi,
- rozumí základům počítačových sítí,
- aktivně využívá internet k vyhledávání informací a následně je zpracovává, rozlišuje validitu zdrojů,
- aktivně využívá formy elektronické komunikace, především elektronickou poštu a další nejpoužívanější komunikační služby,
- ovládá práci s kancelářským softwarem,
- je seznámen s problematikou bezpečnosti dat, zná potenciální rizika a způsoby zabezpečení
- rozumí základům algoritmizace úloh,
- rozumí principům digitálního marketingu a chápe jeho možnosti a služby

- chápe vlastnosti a principy databází, význam strukturalizace dat, umí pracovat s grafickým bitmapovým editorem.

1.1. Charakteristika učiva

V předmětu informační technologie jsou žáci připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

1.2. Pojetí výuky

Rozhodující při výuce žáků je individuální práce na počítači, výuka je orientována na řešení praktických úkolů především z oblasti ekonomické a administrativní. Žáci jsou vedeni k samostatnému řešení zadaných úkolů, při jejichž výběru je kladen důraz na aktuálnost a komplexnost. Při výuce je uplatňován projektový přístup, důraz je kladen na rozvíjeni individuálních gnozeologických schopností založené na empirii.

Metody a formy výuky

- individuální práce žáka na počítači
- výklad učitele a řízený dialog
- samostatná práce – individuální i skupinová
- samostatná domácí práce – příprava referátů
- samostatné vyhledávání informací (práce s médii, internetem, knihovna)
- projektové vyučování
- multimediální metody – využití videa, DVD, dataprojektoru, počítače
- shrnutí učiva po každém tematickém celku
- aktualizace učiva

Metody osvojování nového učiva

- metody slovního projevu:
- výklad
- popis
- vysvětlení
- přednáška
- rozhovor
- metody práce s odborným textem:

- vyhledávání informací
- práce s internetem
- metody nácviku dovedností:
- samostatná prezentace
- fixační metody:
- ústní opakování učiva
- procvičování
- praktické upevňování dovedností

1.3. Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení je prověřovací praktická práce, kterou je ukončen každý tematicky celek. Prověřovací okruhy z těchto tematických celků jsou zpracovávány individuálně. Důraz je kladen především na praktické dovednosti.

Na konci tematických celků žáci také skládají ECDL test, který je součástí hodnocení. Na konci studia obdrží mezinárodní ECDL certifikát.

Způsoby hodnocení

- písemné testy
- prezentace individuálních a skupinových prací
- aktivita při hodinách
- orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy
- ECDL testy

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Absolvent:

- získá pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- rozumí zadání úkolu a určí jádro problému, získávají informace potřebné k řešení problému, navrhnou způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění, rozumí běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě;

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Absolvent:

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- umí myslet kriticky – tj. dokáže zkoumat validitu informací, nenechá se manipulovat, tvoří si vlastní úsudek a je schopen o něm diskutovat s jinými lidmi.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připravený přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;

Matematické kompetence

Absolvent:

- správně používá a převádí běžné jednotky;
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učí se používat nové aplikace;
- komunikuje elektronickou poštou a využívat další prostředky on-line a off-line komunikace;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet;
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím, je mediálně gramotným.

1.5. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu aby :

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebe odpovědnosti a schopnost morálního úsudku;
- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci;
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby;

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k tomu aby, :

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k tomu aby, :

- si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře;
- vyhledávali a posuzovali informace o profesních příležitostech, orientovali se v nich a vytvářeli si o nich základní představu;
- vyhledávali a posuzovali informace o vzdělávací nabídce, orientovali se v ní a posuzovali ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů;
- se prezentovali písemně i verbálně při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovali svá očekávání a své priority;

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou vedeni k tomu aby, :

- byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života;
- ovládali základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání.
- uměli pracovat s informacemi (vyhledávali, zpracovávali, uchovávali a předávali informace) a s komunikačními prostředky.

1.6. Mezipředmětové vztahy

- ekonomická cvičení
- ekonomika
- matematika
- písemná a elektronická komunikace
- ekonomické výpočty a statistika
- fiktivní firma
- ekonomická cvičení

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	**Tematické celky**	**Poznámky:** **mezipředmětové vztahy** **průřezová témata** **exkurze a další aktivity**
Žák: - zná základní pojmy z oboru informačních technologií, rozlišuje kategorie HW a SW, - je seznámen s historií výpočetní techniky, - rozumí číselným soustavám a umí převádět mezi nimi, chápe smysl kódování, - umí vysvětlit základní princip činnosti počítače, - zná jednotlivé komponenty základní jednotky, jejich funkci a základní parametry, - pracuje se všemi běžnými periferními zařízeními, zná jejich funkci a základní parametry, - vyzkouší si rozložení a složení počítače, - dělí software na firmware,operační systémy a aplikační software, zná funkci jednotlivých druhů softwaru a jejich nejrozšířenější zástupce.	**Základy informačních technologií** - Základní pojmy, - kódování, - základy hardwaru, - základy softwaru.	**MV** - písemná a elektronická komunikace **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce
- Rozumí organizaci dat, pojmům soubor, složka (adresář), - zná základní typy souborů a jejich přípony, - zná adresářovou strukturu v operačních systémech Windows a Linux, umí adresovat soubory na	**Operační systémy** - Charakteristika operačních systémů a základní termíny, - organizace dat, identifikace a typy souborů, - adresářová struktura, - komprese dat,	**PT** - občan v demokratick é společnosti, člověk a svět práce

místních i síťových zdrojích, - ovládá základní operace se soubory a složkami, práci s košem, - zvládá činnosti spojené s použitím souborového manažéra, - pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje jeho uživatelské prostředí, - umí instalovat programy v operačních systémech Windows a Linux, - využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware, - sdílí síťové prostředky a soubory, - zná základní komprimační formáty a umí komprimovat a dekomprimovat data, - umí definovat rizika spojená se zabezpečením a zneužitím dat, je schopen učinit opatření k minimalizaci těchto rizik.	- nastavení a ovládání operačních systémů.	

- Rozumí struktuře textových dokumentů a umí ji správně definovat na základě stylů a řídících znaků (ovládá typografická pravidla), - zná formáty písma, odstavce, stránky, rámce, seznamu a umí je použít při definici stylů, - umí nastavit víceúrovňové automatické číslování nadpisů a vygenerovat rejstříky, - provést kontrolu pravopisu, - vytvářet a používat šablony, - vkládat objekty do textu a editovat je, - zná základní datové formáty textových dokumentů a provádí jejich export a import. - zná použití hromadné korespondence, - dokáže využít vlastnosti hromadné korespondence, - vytváří v dokumentu hypertextové odkazy.	**Textový editor** - Struktura textových dokumentů, - formátování textových dokumentů, styly, - objekty v textu. - hromadná korespondence (přiřazení zdrojů dat, vytváření dopisů obálek, použití polí, filtrování, seřazení, tisk), - tvorba hypertextových odkazů.	**MV** - písemná a elektronická komunikace, ekonomika, - ekonomická cvičení, **PT** - – občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce
- zná použití prezentačního programu, - orientuje se v použití prezentačního programu, umí jej používat, - umí nastavit základní vlastnosti jednotlivých snímků (rozvržení, formátování textu, grafika pozadí, záhlaví zápatí snímku). - dovede doplnit prezentaci o objekty a multimediální prostředky,	**Prezentační program,** - seznámení s programem, - základní práce s prezentacemi, - formát znaku, odstavce, číslování, stránky, - objekty v prezentaci, obrázky tabulky, grafy, - nastavení animací, - časování prezentací.	**MV** - písemná a elektronická komunikace, ekonomika, - ekonomická cvičení, **PT** - – občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, člověk a svět práce

- umí nastavit časování prezentací.		
- chápe podstatu tabulkového procesoru, dokáže vyjmenovat oblasti jeho použití, - orientuje se v prostředí tabulkového procesoru, - vytvoří tabulku a zformátuje dle požadavků normalizované úpravy, nastaví formát buňky, - umí vytvořit vzorec a a dokáže použít absolutní a relativní odkazy, - zná obecnou syntaxi a parametry základních, logických, matematických, zaokrouhlovacích, časových a textových funkcí - graficky prezentuje data z tabulek v grafech typu sloupcový, spojnicový a výsečový, - uspořádá a vytiskne údaje. - Zná pravidla pro návrh strukturovaných tabulek a základní datové typy, - umí seřadit strukturované tabulky podle více polí, - dokáže na základě stanovených kritérií nastavit filtrování záznamů (automatický a rozšířený filtr), - umí vytvořit souhrny a kontingenční tabulku, - chápe důležitost datových typů a umí nastavit kontrolu vstupních dat, - umí exportovat data mezi různými datovými standardy, - nahrává jednoduchá makra.	**Tabulkový procesor** - principy a použití tabulkových procesorů, struktura okna, - práce s panely, listy, sloupci, buňkami, - formát buňky, tvorba jednoduchých tabulek - adresace buněk: absolutní a relativní, tvorba vzorců - funkce v Excelu, obecná syntaxe, parametry funkce, - grafy, - uspořádání údajů před tiskem, - import, export a sdílení dat. - Strukturované tabulky, - řazení a filtrování záznamů, - souhrny a kontingenční tabulka, - ověřování vstupních dat, - jednoduchá makra.	**MV** - matematika, - ekonomika, - ekonomické výpočty a statistika, - ekonomická cvičení **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce

- Ovládá základy počítačových sítí, především síťového protokolu TCP/IP, rozumí IP adrese a DNS, - popíše princip výpočetních modelů: - klient – server, - peer2peer. - zná nejpoužívanější aplikační protokoly, - konfiguruje základní parametry síťového rozhraní, - rozlišuje sítě LAN,WAN a MAN, - pracuje s internetovým prohlížečem, - rozumí webové službě a zná syntaxi URL, - volí vhodné informační zdroje k vyhledávání informací, orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje a vyhodnocuje je, - uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení konkrétního problému, správně interpretuje získané informace, - zná základní poštovní služby (POP3, IMAP a SMTP) a rozumí principům elektronické pošty, - konfiguruje poštovního klienta a pracuje s elektronickou poštou, zasílá zprávy s přílohou, - využívá další funkce poštovního klienta (adresář, organizér),	**internet a elektronická pošta** - Základy počítačových sítí, - síťové výpočetní modely, - webová služba, - informační zdroje na internetu, - poštovní služby, chat, messenger, videokonference, VOIP, - další druhy síťové komunikace.	**MV** - matematika, - ekonomická cvičení, - ekonomika, - fiktivní firma **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí

- Ovládá další druhy síťové komunikace.		
- umí zálohovat a obnovovat data, - zvládá aktualizace ochranných prostředků počítače, - zná základní pojmy z oblasti bezpečnosti počítačů, - ví jak snížit rizika proti odposlouchávání síťové komunikace, - umí definovat rizika spojená se zabezpečením a zneužitím dat, je schopen učinit opatření k minimalizaci těchto rizik.	**Základy bezpečnosti** - zálohování dat, - aktualizace operačního systému a software, - viry, adware, spyware, červi, trojské koně a antivirové programy, - odposlouchávání sítě a šifrovaná komunikace, - hacking, skenování portů, služby, firewall, - spam, hoax, phishing.	**PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce
- rozumí základním principům digitálního marketingu, jeho výhodám a omezením - zná různé formy prezentace na internetu - správně volí klíčová slova pro vyhledávání internetových prezentací - rozlišuje různé druhy sociálních sítí - umí využívat a spravovat nejběžnější sociální sítě - chápe, jak mohou sociální sítě pomoct při propagaci firmy - používá služby sociálních sítí pro plánování příspěvku, nastavování sledování aktivity a komentářů klientů - chápe možnosti digitálního marketingu a online reklamy - umí používat analytické metody pro sledování a zvyšování účinnosti marketingových kampaní	**Digitální marketing** - základní pojmy - plánování - prezentace na internetu - sociální sítě - marketingové a propagační aktivity - on-line marketing - marketingová analytika.	**MV** - matematika, - ekonomická cvičení, - ekonomika, - fiktivní firma **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí

- chápe pojem algoritmus, - zná základní vlastnosti, - umí vytvořený algoritmus znázornit pomocí vývojového diagramu. - vytváří jednoduchý algoritmus - vytváří vlastní funkce a procedury - vytvoří jednoduchý formulář	**Algoritmizace** - vlastnosti algoritmů, - způsoby vyjádření algoritmů, - základní typy algoritmů.	**MV** - matematika **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce,
- Rozumí základním principům relačních databázových systémů: - chápe pravidla strukturovaných tabulek, - zná datové typy polí a základní modifikátory, - zná druhy a použití indexů, - chápe důležitost relací a zná základní druhy relací, - rozumí problematice referenční integrity, - v GUI umí: - nastavit relace mezi tabulkami a referenční integritu, - vytvořit formulář pomocí průvodce a provádí základní editaci, - vytvořit tiskové sestavy pomocí průvodce a provádí základní, - exportuje data do základních datových formátů.	**Databáze** - Charakteristika databází, - definice struktury tabulek, datové typy, - indexy, relace, referenční integrita, - řízení přístupu k datům, - návrh jednoduché GUI databázové aplikace, - tiskové sestavy, - export a import dat.	**MV** - matematika **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí, - člověk a svět práce,
- Zná principy rastrové a vektorové grafiky, - dovede posoudit vhodnost použití rastrové a vektorové grafiky, - umí základní grafické formáty, nastavit jejich základní parametry a převod mezi nimi,	**Počítačová grafika** - Rastrová a vektorová grafika, - používané formáty, - ztrátová a bezeztrátová komprese, - základy práce v SW nástrojích.	**MV** - matematika **PT** - občan v demokratické společnosti, - člověk a životní prostředí,

- vytváří jednoduchý vektorový a rastrový obrázek, - připojí digitální fotoaparát a provede základní úpravu fotografií.		- člověk a svět práce,

Učební osnova předmětu:	**EKONOMIKA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**12 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 3 – 3 -3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 2 platnost od: 1. 9. 2017	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Předmět ekonomika tvoří spolu s účetnictvím a právem povinný ekonomicko-právní základ odborného vzdělání, ve výuce je nutné respektovat a využívat úzké mezipředmětové vztahy mezi těmito předměty. Ekonomika je stěžejním předmětem školního vzdělávacího programu a slouží ke splnění základního cíle profilu absolventa, kterým je příprava na vysokoškolské studium. Žáci si osvojují základní ekonomické dovednosti, jsou vedeni k samostatnému vyhledávání ekonomických informací, učí se s nimi pracovat a správně je interpretovat. Jedná se o vědomosti a dovednosti určené pro bezprostřední využití v reálném životě občanském nebo profesním.

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je v jednotlivých ročnících strukturováno do tematických celků. V prvním ročníku si žáci osvojí základy fungování tržní ekonomiky jako celku, seznámí se s fungováním ziskových a neziskových organizací a s právní úpravou podnikání. Další učivo prvního a následně druhého ročníku je zaměřeno na jednotlivé podnikové činnosti, jako je hospodařením s oběžným a dlouhodobým majetkem, personalistika a odměňování, zaměstnanců, hlavní činnost podniku, management, marketing a prodejní činnost podniku. Ve třetím ročníku je prohloubeno učivo o zdravotním a sociálním pojištění a mzdových výpočtech. Dále je zařazeno učivo o finančním trhu, cenných papírech, bankovnictví a pojišťovnictví. Čtvrtý ročník je zaměřen na daňovou soustavu státu, charakteristiku a význam jednotlivých daní. Učivo vyúsťuje makroekonomickým pohledem na národní hospodářství a světovou ekonomiku.

1.3. Pojetí výuky

Výuka předmětu ekonomika je kromě tradiční metody výkladu pojata tak, aby žák byl schopen samostatně vyhledat, zpracovat a interpretovat informace, reagovat na změny v předpisech, uvědomovat si mezipředmětové vztahy, aplikovat znalosti z předmětu v praxi a naopak, což ho připravuje k úspěšnému studiu na vysokých školách. Informace je schopen vyhledávat na internetu, v odborném tisku, v právních předpisech.

Při výuce jsou žákům předkládány příklady z praxe, jsou diskutovány a komentovány aktuální ekonomické události, dle možností jsou organizovány exkurze, přednášky od strategických partnerů, jako jsou banky, zdravotní pojišťovny, správa sociálního zabezpečení apod. Součástí výuky jsou i praktické činnosti, jako je vyplňování dokladů, formulářů, daňových přiznání, písemností ve styku s bankou, okresní správou sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnou, finančním úřadem.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali mezipředmětové vztahy, zejména s předměty účetnictví, právo, Ekonomická cvičení.

Metody výuky:

- motivační
- praktické příklady
- fixační
- opakování učiva
- nácvik dovednosti
- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse
- expoziční
- práce se zákony
- práce s odborným tiskem a denním tiskem

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení výsledků žáků jsou používány standardní metody podle školních kritérií.

Způsoby hodnocení:

- frontální i individuální ústní zkoušení
- písemné testy standardizované i nestardadizované
- správnost, přesnost a pečlivost při formulaci z hlediska odborného,
- schopnost komentovat a zobecňovat ekonomickou situaci v návaznosti na učivo
- souvislé a přesné vyjadřování – schopnost argumentace
- samostatné, správné a logické vyjadřování
- schopnost jasně formulovat svůj názor
- schopnost samostatně pracovat s jednoduchým textem
- aktivita při hodinách
- sebehodnocení vlastní práce

- správnost, přesnost, pečlivost při výpočtech, správná interpretace odpovědi, vyvození patřičných závěrů
- schopnost samostatného úsudku

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých,
- zpracovává jednoduché texty na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály,
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.).

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reaguje adekvátně na hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí,
- přijímá radu i kritiku,
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly,
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých,
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické) a myšlenkové operace,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s osobním počítačem a s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě internet,
- pracuje s informacemi, a to především s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.

Kompetence aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů

Absolvent:

- správně používá pojmy kvantifikujícího charakteru,
- efektivně aplikuje pro řešení úkolu odpovídající matematické postupy a techniky (nachází souvislosti při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a využít pro konkrétní řešení),
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.) reálných situací a používá je pro řešení,
- správně používá a převádí běžné jednotky,
- provádí reálný odhad výsledku řešení praktického úkolu.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání, cílevědomě a zodpovědně se rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,

- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a možnostech profesní kariéry, zná požadavky zaměstnavatelů na pracovníky a srovnává je se svými předpoklady; je připraven přizpůsobit se změněným pracovním podmínkám,
- získává a vyhodnocuje informace o pracovních nabídkách, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- zná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jedná odpovědně, samostatně, aktivně, iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- dodržuje zákony a pravidla chování, respektuje práva a osobnost jiných lidí,
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie,
- aktivně se zajímá o společenské a politické dění u nás i ve světě (umění myslet kriticky, tvorba vlastního úsudku, schopnost diskuse s jinými lidmi).

Odborné kompetence - vzdělávání směřuje:

- myslí v ekonomických souvislostech, při řešení problémů uplatňuje hledisko ekonomické efektivnosti a chová se racionálně v osobním i profesním životě,
- při řešení ekonomických problémů prakticky aplikuje poznatky z ekonomiky, marketingu, práva a účetnictví a provádí potřebné ekonomické výpočty,
- samostatně zpracovávají odborné práce a projekty, efektivně prezentují výsledky své práce,
- orientují se v průběhu základních podnikových činností (marketing, nákup a pořizování materiálu, pořizování dlouhodobého majetku, získávání zaměstnanců, prodej),
- orientují se v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitelen a penzijních fondů, pracují s autentickými údaji a doklady v oblasti finančního trhu a provádějí výpočty potřebné pro posouzení nabídky bankovních a pojistných produktů,
- umí jednat s klienty a obchodními partnery, při jednání uplatňují vhodné komunikační prostředky.

Odborné kompetence - úsilí o nejvyšší kvalitu práce, výrobků a služeb

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku,

- dodržovat stanovené normy a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti,
- dbát na zabezpečování parametrů kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovat požadavky klienta.

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje

- znají význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažují při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy, zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodaří se svými finančními prostředky,
- nakládají s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí,

Kompetence usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků a služeb:

- dodržují stanovené normy, předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti,
- dbali na zabezpečení parametrů kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby,

- se dovedli orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- vážili si dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Téma přispívá k naplňování zejména těchto cílů:

- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání a prosazovat trvale udržitelný rozvoj ve své pracovní činnosti,
- péče o zdraví a bezpečnost zdraví při výkonu práce,

- efektivně pracovat s informacemi, tj. umět informace získávat a kriticky je vyhodnocovat,
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- Účetnictví, právo
- ekonomická cvičení
- písemná a elektronická komunikace
- matematika a matematická cvičení
- informační a komunikační technologie
- cizí jazyky
- fiktivní firma, finanční trh a daně

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ekonomika

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Aplikuje základní pojmy na příkladech z běžného života, dokumentuje rozmanitost a vývoj potřeb, uvádí příklady uspokojování potřeb – statky a služby, odvodí poptávku, nabídku, cenu, trh a sestaví graf nabídky a poptávky, vysvětlí vznik tržní rovnováhy, posoudí, proč se změnou ceny se mění nabízené a poptávané množství a interpretuje údaje na grafu N a P, srovná hospodárné a nehospodárné počínání, vysvětlí nutnost volby z několika alternativ, rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy domácnosti, sestaví její rozpočet, navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkem domácnosti, interpretuje hospodářský proces, na příkladech rozliší výrobní faktory, demonstruje na příkladech z praxe dělbu práce, popíše základní formy a typy nezaměstnanosti, rozliší základní druhy dlouhodobého a oběžného majetku.	**Základní ekonomické pojmy, cíle a základy hospodaření** Potřeby, statky, služby, životní úroveň, trh a tržní mechanismus, poptávka, nabídka, cena, hospodaření a efektivnost, hospodářský proces, výrobní činitelé v podniku, práce, trh práce, nezaměstnanost, dlouhodobý a oběžný majetek.	**MV – účetnictví, fiktivní firma** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce s právními normami – zákoník práce**
Vymezí základní pojmy - podnikání, podnikatel, obchodní firma, obchodní rejstřík, rozliší fyzickou a právnickou osobu, definuje náklady, výnosy, zisk, uvede příklady, provádí jednoduché propočty, orientuje se v základních rozdílech ziskových a neziskových organizací,	**Podnik, podnikání jako základ tržní ekonomiky** Podnikání - základní pojmy, funkce podniku, náklady, výnosy a zisk, ziskové a neziskové organizace, právní formy podnikání – živnostenské podnikání, obchodní	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické cvičení, právo,** **PT – občan v demokratické společnosti, , informační a komunikační**

charakterizuje jednotlivé formy podnikání s pomocí obchodního zákoníku, uvede podmínky provozování živnosti, odliší druhy živností s pomocí živnostenského zákona, porovná jednotlivé obchodní společnosti, na konkrétních příkladech interpretuje jednotlivé formy a složky řízení, graficky vyjádři a zhodnotí organizační strukturu podniku, aplikuje technickohospodářské normy na konkrétních příkladech.	společnosti, ostatní formy podnikání. řízení podniku – pojem, složky, vnitřní uspořádání, technickohospodářské normy.	**technologie** **JA – práce s právními**
Vyjmenuje způsoby pořízení dlouhodobého majetku, provádí výpočty kapacity a jejího využití, interpretuje výsledky, rozliší a vypočte účetní a daňové odpisy, definuje pojmy vstupní cena, odpisy, oprávky, zůstatková cena, charakterizuje způsoby vyřazení a evidenci dlouhodobého majetku, provede jednoduché vyhodnocení efektivnosti, vyplní jednoduchou inventární kartu a interpretuje její obsah, provádí základní propočty při plánování materiálu, sestaví bilanční rovnici, vypočte normy zásob a interpretuje výsledky, charakterizuje průběh nákupu a přejímky materiálu (včetně dokladů), objasní skladování, výdej do spotřeby a evidenci materiálu, vyplní jednotlivé doklady a interpretuje jejich obsah, charakterizuje formy vzniku pracovního poměru, orientuje se v možnostech změny a ukončení pracovního poměru, vysvětlí strukturu mzdy, provede jednoduché mzdové výpočty, objasní evidenci pracovníků, práce a mezd na příkladech, odliší jednotlivé oblasti hlavní činnosti,	**Činnosti podniku** Hospodaření s dlouhodobým majetkem, hospodaření s oběžným majetkem hospodaření se zaměstnanci, hlavní činnost podniku, prodejní činnost.	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce,** **JA – exkurze ve výrobním podniku**

na příkladech charakterizuje obsah a průběh příslušné hlavní činnosti – výroba, obchod, služby, neziskový sektor, posoudí ekologické souvislosti výrobní činnosti, orientuje se v problematice péče o jakost, vymezí a vysvětlí jednotlivé prodejní činnosti.		
Charakterizuje druhy výnosů, způsoby zvyšování výnosů včetně jednoduchých výpočtů, charakterizuje druhy nákladů, možnosti snižování nákladů včetně jednoduchých výpočtů, sestaví kalkulaci vlastních nákladů, vysvětlí způsoby stanovení ceny, provede jednoduchý výpočet výsledku hospodaření, chápe vzájemné souvislosti ceny, zisku a velikosti prodeje, je schopen odlišit daň z příjmu, DPH a spotřební daň, vysvětlí platební schopnost, odliší způsoby placení, vysvětlí vzájemné vztahy podniku s ostatními organizacemi, bankami, pojišťovnami, státními institucemi apod.	**Finanční hospodaření podniku** Výnosy, náklady, kalkulace vlastních nákladů, cena, výsledek hospodaření, daně, platební schopnost podniku, okolí podniku.	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické teorie, matematika, finanční trh a daně** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce s právními normami – práce s daňovými zákony , praxe** ,
Uvádí příklady podniků podle jednotlivých odvětví, zaujme stanovisko k úloze velkých podniků v ekonomice státu, vysvětlí nejdůležitější ukazatele vývoje ekonomiky, posoudí důsledky regulace cen a důsledky monopolního a dominantního postavení podniku, aplikuje své znalosti na konkrétní a aktuální události a zaujme stanovisko k informacím z médií (např. regulace cen, důsledky monopolů, vývoj ukazatelů úrovně národního hospodářství, příjmů a výdajů státního rozpočtu atd.)	**Národní a světové hospodářství** Národní hospodářství, ukazatelé vývoje ekonomiky, mezinárodní obchod, evropská unie.	**MV –cizí jazyky, ICT, MAT** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se statistickými údaji, četba denního tisku - referáty**

stanoví příjmy a výdaje státního rozpočtu, vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům, odliší cíle expansivní a restriktivní politiky, odhadne vlivy základních opatření vnitřní měnové politiky a fiskální politiky na ekonomiku, aplikuje své znalosti sociální politiky na konkrétní případy, objasní důvody existence mezinárodního obchodu, opatření používaná státy v mezinárodním obchodu, charakterizuje EU, odhadne nejvýraznější dopady členství států EU na jejich ekonomiku, srovná liberalismus a protekcionismus, odhadne důsledky uplatnění prostředků obchodní politiky na vývoz a dovoz, posoudí význam společného trhu EU, dokáže vystihnout hlavní trendy vývoje současné světové ekonomiky.		
Vysvětlí jednotlivé podnikatelské koncepce s důrazem na ekologické souvislosti výroby, popíše podklady pro sestavení plánu, navrhne možnosti průzkumu trhu na konkrétní produkt, zpracuje jednoduchý marketingový plán, vysvětlí úrovně produktu, určí u konkrétního produktu fáze životního cyklu a odhadne vhodná opatření pro tyto fáze, stanoví pružnost poptávky, přiřadí vhodnou metodu stanovení ceny, stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období, provede kalkulaci prodejní ceny ve výrobním a obchodním podniku, doporučí vhodné cenové taktiky, rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky	**Marketing** Marketingový plán, průzkum trhu, produkt, cena, distribuce, propagace.	**MV – účetnictví, fiktivní firma,** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – marketingový průzkum v terénu**

na příkladu ukáže možné prodejní cesty, posoudí vhodnost užití mezičlánků, navrhne vhodný reklamní prostředek, na příkladu objasní význam osobního prodeje, navrhne prostředek podpory prodeje, posoudí dopady publicity, aplikuje znalosti o nástrojích marketingu např. stanovení ceny, volba prodejní cesty a vhodná propagace.		
Charakterizuje velkoobchod a popíše jednotlivé druhy velkoobchodu, vysvětlí formy prodeje, na konkrétním příkladu interpretuje průběh obchodních činností.	**Obchodní činnost** Velkoobchod, maloobchod, průběh obchodních činností, ochrana spotřebitele.	**MV – právo, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce s právními normami – zákon na ochranu spotřebitele**
Bezpečně rozliší základní druhy oběžného a dlouhodobého majetku, vypočítá ukazatele obratu zásob, ovládá postup při pořizování materiálu – provádí základní propočty spotřeby a optimalizace zásob nákupu materiálu, základní limity a normy zásob, plánovaný nákup, interpretuje výsledky, orientuje se v optimalizaci zásob zboží a způsobů dodání, orientuje se v jednotlivých metodách řízení zásob, vysvětlí pojem logistika, uvede příklady skladovacích podmínek.	**Zásoby a logistika** Členění zásob, rychlost obratu zásob, spotřeba materiálu, velikost zásob, metody řízení zásob, logistika, skladování.	**MV – účetnictví, fiktivní firma,** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – exkurze ve výrobním podniku, využití metody JUST IN TIME**

Provádí běžné výpočty – odpisů, kapacity a jejího využití, efektivnosti investic – správně interpretuje výsledky, vysvětlí důvody investování, hodnotí efektivnost investic a možnost rizik při investování, srovnává vlastní a cizí zdroje financování, orientuje se ve splátkovém kalendáři.	**Dlouhodobý majetek** Kapacita, investování, zdroje financování.	**MV – účetnictví, fiktivní firma,** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
Charakterizuje personální práce, vysvětlí jednotlivé metody pro stanovení potřeby zaměstnanců, vypočte potřebu zaměstnanců a průměrný evidenční počet zaměstnanců, orientuje se na trhu práce, v povinnostech podniku vůči úřadu práce, orientuje se v možnostech získávání a výběru zaměstnanců z hlediska zaměstnance a zaměstnavatele, odliší pracovní smlouvu a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, orientuje se v hodnocení a rozmisťování zaměstnanců, popíše mzdové předpisy na úrovni státu a podniku, zvládne složitější mzdové výpočty s využitím znalostí o zákonné úpravě mezd a autentických podkladů.	**Lidské zdroje v podniku** Personální práce, stanovení potřeby zaměstnanců, získávání a výběr, pracovně právní vztah, hodnocení a rozmisťování, odměňování zaměstnanců.	**MV – účetnictví, fiktivní firma, právo** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – exkurze – úřad práce**
Vysvětlí funkce peněz, jejich formy, konkrétní bankovce přiřadí ochranné prvky, vysvětlí princip fungování finančního trhu, rozdělí finanční trh.	**Finanční trh** Peníze, členění finančního trhu.	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické cvičení, finanční trh a daně** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Charakterizuje podstatu a druhy cenných papírů, jejich využití a obchodování s nimi, podle zadání vyhotoví směnku, popíše náležitosti na konkrétních ukázkách CP.	**Cenné papíry** Majetkové cenné papíry, úvěrové cenné papíry.	
Odliší úročení a diskontování, provádí výpočty jednoduchého i složeného úročení a diskontování,	**Úročení a diskontování**	

vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN.		
Odliší poslání centrální a komerčních bank, pracuje se základními bankovními dokumenty při platebním styku, používá nejběžnější platební nástroje, orientuje se v platebních kartách, typických vkladových a úvěrových produktech a možnostech získání úvěrů, orientuje se v moderních metodách komunikace s bankou, používá kurzovní lístek - směna peněz, základní propočty valut a deviz včetně poplatků (využití internetu), vyjmenuje, popřípadě vyhledá za použití internetu, nejvýznamnější mezinárodní finanční instituce, provádí výpočty časové hodnoty peněz, ukáže protikladnost výnosu a rizika, orientuje se v možnostech uložení peněz, provádí obvyklé propočty, navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování, orientuje se v problematice získání úvěru, vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, dovede posoudit služby nabízené peněžním ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika.	**Banky** Centrální banka, komerční banky.	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – exkurze v bance**
Orientuje se v nabídce pojišťovacích produktů, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby.	**Pojišťovny**	**MV – účetnictví, fiktivní firma, ekonomické cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti,**

		člověk a svět práce, informační a komunikační technologie **JA – přednáška finančního poradce**
Charakterizuje investiční společnosti, penzijní fondy, stavební spořitelny, provede jednoduché srovnání výhodnosti penzijního připojištění a stavebního spoření s jinými možnostmi uložení peněz (za využití internetu),	**Další subjekty finančního trhu** Investiční společnosti, penzijní fondy, stavební spořitelny.	**MV – ekonomické cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – přednáška finančního poradce**
Vysvětlí základní pojmy, obchodování na BCPP, odliší RM systém a burzu – využití internetu.	**Burza**	
Vysvětlí členění nákladů a výnosů, interpretuje na příkladech. provádí jednoduché výpočty spojené se snižováním nákladů, zvyšování tržeb, chápe vzájemné souvislosti ceny, zisku a velikosti prodeje, komentuje výsledky	**Náklady, výnosy** Členění nákladů a výnosů.	**MV – účetnictví, ekonomická cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA - praxe**
Sestavuje kalkulace úplných a neúplných nákladů, interpretuje výsledky, zjistí bod zvratu.	**Kalkulace** Kalkulace úplných vlastních nákladů, kalkulace neúplných nákladů.	
Zpracuje jednoduchý rozpočet – výnosů a zisku, příjmů a výdajů, zakladatelský rozpočet,	**Rozpočty** Rozpočet výnosů a zisku, rozpočet příjmů a výdajů.	
Pracuje se základními daňovými pojmy – daňový subjekt, objekt, orientuje se v daňové soustavě ČR, rozlišuje daně přímé a nepřímé.	**Daně** Poplatníci a plátci daně, daňová soustava ČR, daně přímé a nepřímé.	**MV – účetnictví, ekonomická cvičení, fiktivní firma, právo**
Vysvětlí účel zdravotního pojištění,	**Zdravotní pojištění**	

charakterizuje plátce pojistného, vyměřovací základy, platby pojistného, vypočítá pojistné na konkrétních příkladech.		**PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – praxe, práce s daňovými zákona přednáška pracovníka OSSZ**
Vysvětlí účel sociálního pojištění, charakterizuje plátce pojistného, vyměřovací základy, platby pojistného, vypočítá pojistné na konkrétních příkladech.	**Sociální pojištění**	
Používá základní daňové pojmy, orientuje se v zákoně o DPH, tzn. vysvětlí pojmy základ daně, předmět daně, osoby povinné k dani, osvobození od daně, sestaví evidenci DPH, zná daňové doklady, orientuje se ve vztazích mezi plátci a neplátci DPH, orientuje se v zákoně o spotřební dani, zná pojem vznik daňové povinnosti a povinnosti přiznat daň, ví kdo je plátcem daně, vysvětlí pojmy základ daně, předmět daně, sazby daně, vypočte daňovou povinnost k DPH, orientuje se v zákoně o dani z příjmu FO. Zvládá pojmy poplatník, předmět daně, základ daně, nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky, slevy na dani, bonus, popíše dílčí základy daně, dokáže uvést příklady, vypočítá daňový základ a sestaví jednoduché daňové přiznání, odliší princip přímých a nepřímých daní, charakterizuje jednotlivé typy daní, ví co je jejich předmětem, základem, kdo je poplatníkem a plátcem, je schopen se orientovat v daňových zákonech.	**Daňová soustava** DPH, spotřební daň, daň z příjmu fyzických osob, daň silniční, z nemovitosti, z převodu nemovitosti, daň dědická a darovací.	
Vysvětlí pojem financování a charakterizuje nástroje finančního řízení, orientuje se ve zdrojích financování činnosti podniku - rozlišuje vlastní a cizí zdroje a chápe vhodnost využití	**Financování podniku** Finanční řízení, zdroje financování, výkaz CF, finanční analýza, osobní finance.	**MV – účetnictví, ekonomická cvičení fiktivní firma** **PT - člověk a svět**

cizích zdrojů z hlediska zvyšování rentability vlastního kapitálu, vypočítá rentabilitu, obrátku peněz, odliší zisk a platební schopnost, dokáže sestavit platební kalendář, chápe podstatu cash flow a dokáže zpracovat jednoduchý výkaz CF nepřímou metodou, interpretuje výsledky, dokáže vypočítat základní ukazatele charakterizující finanční situaci podniku, v oblasti osobních financí je schopen sestavit rozpočet domácnosti a její finanční plán.		**práce, informační a komunikační technologie** **JA – praxe, sestaví zjednodušenou multivariační diskriminační analýzu**
Objasní pojem management, dokáže uvést příklady managerů ne různých stupních řízení, graficky vyjádří a zhodnotí základní organizační struktury podniku, provede propočty související se sestavováním a kontrolou plánu, dokáže provést plánování, používá vícekriteriální metody rozhodování, dokáže vhodně zvolit motivační nástroje a vhodné metody vedení zaměstnanců, ví, co je smyslem kontroly.	**Management** plánování organizování rozhodování motivace a vedení lidí kontrola	**MV – ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – vypracování organizační struktury podniku, ve kterém student konává praxi**
Objasní význam mezinárodního obchodu, orientuje se v dokladech a platebních nástrojích používaných v tuzemsku, uvnitř EU i ve vztahu ke třetím zemím.	**Prodejní činnost**	**MV –účetnictví, ekonomická cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – četba denního tisku státního vývoje platební bilance**

Učební osnova předmětu:	**EKONOMICKÁ CVIČENÍ**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 0 - 2	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Předmět Ekonomická cvičení pomáhá prakticky rozvíjet poznatky získané v jednotlivých odborných předmětech ve vzájemné souvislosti. V rámci výuky se ve 3. ročníku zařazuje práce na žákovském projektu.

1.2. Charakteristika učiva

Žáci si prohlubují a vyzkoušejí poznatky z odborných předmětů. Osvojené znalosti, pojmy a postupy získávají praktickou názornost, společný ekonomický smysl. Předmět zahrnuje učivo ekonomiky, účetnictví, informačních a komunikačních technologií, písemné a elektronické komunikace, práva. Předmět je zařazen do 3. a 4. ročníku v týdenní hodinové dotaci 2 vyučovací hodiny.

1.3. Pojetí výuky

V integrovaném odborném předmětu je klíčovou metodou využití teoretického základu všech ekonomických předmětů při zpracovávání konkrétních účetních, popř. platebních dokladů, při zpracování vnějších dokladů, např. faktury, bankovního výpisu apod. Všechny účetní zápisy jsou prováděny pomocí účetního software, související písemnosti žáci zpracovávají výhradně pomocí výpočetní techniky, ve vybraných případech s využitím internetu.

Souvislé příklady se řeší pomocí účetních softwarů a školního softwaru LUKO (účetní část), Calc (ekonomické výpočty, tabulky), Writer (písemnosti).

Metody výuky:

- motivační
- praktické příklady
- fixační
- opakování učiva
- nácvik dovednosti
- praktické upevňování dovedností

- skupinová diskuse
- týmová práce a její prezentace
- expoziční
- práce se zákony
- práce s odborným tiskem a denním tiskem

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování a zvládnutí obsahu vzdělávání kontrolovat zkoušením. Metodou kontroly jsou zkoušky písemné a praktické. Při písemných zkouškách se posuzuje správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů a schopnost samostatné práce žáka.

Způsoby hodnocení:

- písemné zkoušení
- aktivita při hodinách
- správnost, přesnost, pečlivost při výpočtech, správná interpretace odpovědi, vyvození patřičných závěrů
- správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů
- schopnost samostatné práce žáka.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí,
- přijímá a plní odpovědně a včas svěřené úkoly,
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých,
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- porozumí zadání úkolu, určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu,
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické) a myšlenkové operace.

Využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (aplikuje je při řešení úkolů – internet, odborné časopisy) a to s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomuje si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupuje k získaným informacím - je mediálně gramotný.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobních a etických aspektech soukromého podnikání,
- dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Absolvent:

- jedná odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně ve vlastním zájmu, zájmu organizace i v zájmu veřejném,
- dbá na dodržování zákonů a pravidel chování (např. téma platební styk, zúčtovací vztahy a daně),
- aktivně se zajímá o politické, hospodářské a společenské dění u nás i ve světě.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby,

- se dovedli orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu,
- naučit žáky používat konkrétní účetní programy, školní program LUKO a programy Open Office.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- účetnictví
- ekonomika
- informační a komunikační technologie
- písemná a elektronická komunikace
- fiktivní firma

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ekonomická cvičení

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Určí subjekty, které vedou daňovou evidenci, vede daňovou evidenci v účetním softwaru, stanoví daňovou povinnost subjektu za použití účetního softwaru.	**Daňová evidence** Deník příjmů a výdajů, kniha závazků a pohledávek, daň z příjmů OSVČ, SP a ZP, mzdová evidence.	**MV – ekonomika, účetnictví, fiktivní firma** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce s daňovými zákony**
Ovládá postup pořízení materiálu, provádí základní propočty spotřeby materiálu a optimalizace zásob, vede skladní karty.	**Zásobovací činnost podniku** Plánování zásob, oceňování, účtování a fakturace zásob, písemnosti při nákupu zásob.	**MV – EKO, UCE, FIF, PEK** **PT - informační a komunikační technologie** **JA – posoudí možnost využití metody JUST IN TIME**
Účtuje podle výpisů z bankovních účtů, při zadávání vstupních údajů kontroluje jejich úplnost, správnost a návaznost na související agendy, využívá analytickou evidenci k posouzení včasnosti úhrad, vyhotoví a zpracuje pokladní doklady, vede pokladní knihu.	**Pokladní a bankovní operace** příjmové a výdajové pokladní doklady, pokladní kniha, inventarizace v pokladně, úhrady závazků a pohledávek, kontrola zůstatků bankovních účtů.	**MV – EKO, UCE, FIF** **PT - informační a komunikační technologie** **JA – exkurze v bance**
Ověří, popřípadě nastaví parametry ekonomického software potřebné pro zpracování mezd včetně povinných údajů úhrad, zadá personální údaje a údaje pro výpočty měsíčních mezd,	**Mzdy** Personalistika, měsíční mzdy, přenos do pohledávek a závazků, zaúčtování mezd,	**MV – EKO, UCE, FIF, ICT** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační**

provede přenos pohledávek a závazků, vyhotoví příkaz k úhradě, použije funkce software pro účtování, využije funkce software pro tisk povinných sestav (pojištění zaměstnanců, daň z příjmů).	úhrady závazků z mezd, formuláře pro instituce sociálního a zdravotního pojištění pro daňové účely.	**technologie** **JA – exkurze Úřad práce, Zákoník práce**
Vyplní inventární kartu DM včetně zadání podkladů pro výpočty účetních a daňových odpisů, provádí běžné výpočty kapacity a jejího využití, efektivnosti investic a komentuje výsledky.	**Dlouhodobý majetek** Dlouhodobý majetek hmotný a nehmotný, daňové a účetní odpisy, kapacita a její využití, efektivnost investic.	**MV – EKO, UCE, FIF** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**
Sestaví plán výroby a odbytu, zpracuje jednoduchý nákladový rozpočet, propočte předběžnou a výslednou kalkulaci, účtuje přírůstky a úbytky zásob ve finančním účetnictví vystaví a zpracuje faktury.	**Výrobní a odbytová činnost podniku** Plán výroby a odbytu, rozpočty a kalkulace, fakturace.	**MV – EKO, UCE, FIF** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Zaúčtuje účetní případy na konci účetního období, uzavře rozvahové a výsledkové účty, účet zisku a ztrát, konečný účet rozvážný, sestaví účetní výkazy, provede finanční analýzu podniku.	**Účetní uzávěrka a závěrka** Uzávěrkové operace, uzavření účtů, sestavení konečné rozvahy, výpočet daně z příjmů právnických osob, finanční analýza.	**MV – UCE, EKO,** **PT –informační a komunikační technologie** **JA – vypracuje zjednodušenou multidiskriminační analýzu**
Provádí logickou a obsahovou kontrolu dílčích i souhrnných sestav, interpretuje zjištěné výsledky.	**Souvislý příklad účtovaný v účetním softwaru**	**MV – UCE, FIF** **PT - informační a komunikační technologie**

Učební osnova předmětu:	**FIKTIVNÍ FIRMA**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 2 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Cílem předmětu fiktivní firma je napomoci žákům k zvýšení samostatnosti v práci, rozvoji komunikace, spolupráce, prezentace výsledků.

Obecným cílem předmětu je:

- doplnit teoretickou výuku většiny předmětů nácvikem praktických činností ve školním prostředí s výrazným propojením na reálné prostředí,
- prakticky procvičit základní komunikativní, personální a odborné kompetence žáků,
- rozvíjet jazykové znalosti,
- schopnost orientovat se v hospodářské praxi, pohotově reagovat,
- prakticky propojit dovednosti žáků z různých vyučovacích předmětů,
- posílit odpovědnost žáků za plnění svěřených úkolů v požadovaném čase a kvalitě,
- posílit organizační schopnosti žáků a jejich samostatnost,
- posílit dovednost žáků k sebekontrole,
- posílit dovednost pracovat v týmu,
- posílit dovednost žáků samostatně získávat informace nutné ke splnění úkolu a samostatně se vzdělávat.

1.2. Charakteristika učiva

Učivo fiktivní firmy využívá znalostí a dovedností žáků získaných v ostatních předmětech, zejména odborných ekonomických. Tyto dovednosti propojuje do funkčního celku a vytváří tak významnou část profilu absolventa. Propojením s reálným prostředím do značné míry nahrazuje praxi v reálných firmách. Žáci se učí plnit konkrétní role ve firmě (ředitel, asistent, obchodní náměstek, účetní apod.), jednat s úřady a veřejností, rozhodovat a nést za svá rozhodnutí odpovědnost. Žáci prezentují svou firmy formou prezentace na PC, nástěnky a filmového spotu. Získávají znalosti daňové evidence. Seznamují se s účetními softwary. Žáci vypracují seminární práce na dané téma. Předmět je zařazen do 3. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny.

1.3. Pojetí výuky

Výuka v předmětu fiktivní firma probíhá výlučně jako samostatné nebo týmové řešení praktických úkolů. Žáci musí sami navrhovat podstatné prvky výuky, jako je právní forma, podnikatelský záměr, musí samostatně vyhledávat příslušné informace, zjišťovat v reálných podmínkách (firmy, úřady, instituce) okolnosti nutné k založení firmy a jejímu fungování a při tom dodržovat stanovený harmonogram. Významným prvkem výuky je samostatná organizace školního veletrhu fiktivních firem a účast na mezinárodním veletrhu fiktivních firem v Českém Těšíně. Úloha učitele je v koordinaci činnosti, v pomoci při zdolávání obtížných situací, hodnocení práce jednotlivých členů týmu.

Metody výuky:

- motivační
- praktické příklady
- fixační
- opakování učiva
- nácvik dovednosti
- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse
- expoziční
- práce se zákony
- práce s odborným tiskem

formy výuky

- skupinové vyučování – žáci jsou rozděleni do pracovních týmů, individuální přístup

Ve školním roce 2009/2010 a 2010/2011 budeme v rámci předmětu fiktivní firma partnerskou školou v projektu Bussines bez hranic. Cílem projektu je simulace podnikatelského prostředí na domácím a zahraničním trhu.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Učitel hodnotí především samostatnost žáků, případně jejich podíl na celkové práci v týmu, dále kontroluje a hodnotí výstupy z jednotlivých činností, dodržování stanovených termínů, vystupování žáků ve firmě a týmu. Hodnocení musí být průběžné a mělo by motivovat žáky ke zlepšování jejich dovedností.

Způsoby hodnocení:

- iniciativní přístup k výuce
- písemné zkoušení

- prezentace skupinových prací
- sebehodnocení výsledků práce
- písemné testy

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a situaci, vhodně se prezentuje zejména při jednání v rámci FIF a s reálnými partnery,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- zpracovává jednoduché texty a formuláře na běžná i odborná témata a různé pracovní materiály, dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- přijímá hodnocení svých výsledků a způsobu jednání i ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reaguje, přijímá radu a kritiku i od svých spolužáků v rámci FIF.
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly,
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s osobním počítačem a s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií účelně podle konkrétního úkolu ve FIF,
- pracuje s aplikačním programovým vybavením, zejména účetních softwarů,
- komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky on-line a off-line komunikace při kontaktu s jinými FIF,
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z webových stránek úřadů a institucí, partnerských FIF a sítě internet.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- umí vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli,
- zná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- osvojí si základní vědomosti a dovednosti potřebné pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit.

Odborná kompetence ke vzdělávání

- Umí jednat s klienty a obchodními partnery, při jednání uplatňuje vhodné komunikační prostředky.
- Pracují se zdroji ekonomických a právních informací, samostatně vyhledávají potřebné informace, pracují s nimi, vhodně je interpretují a využívají.
- Účtují běžné účetní operace a orientují se v daňové soustavě.
- Znají a dodržují základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevenci.
- Chápou kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby,

- se dovedli orientovat v masových médiích, využívat je a kriticky hodnotit,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- vážili si dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu,
- naučit žáky používat konkrétní účetní programy a programy Open Office.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- účetnictví
- písemná a elektronická komunikace
- právo
- ekonomická cvičení

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Fiktivní firma

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Zpracuje jednoduchý podnikatelský záměr, vyhledá informace v živnostenském zákoně a obchodním zákoníku, zpracuje jednoduchou společenskou smlouvu a další písemnosti při založení a vzniku společnosti, připraví ustavující valnou hromadu, vyhotoví zápis z ustavující valné hromady.	**Založení fiktivní firmy** Volba předmětu podnikání, podnikatelský záměr, ustavující valná hromada, příprava zakládacích dokumentů, příprava způsobu vedení evidence, komunikace ve firmě.	**MV – ekonomika, právo, účetnictví** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony – živnostenský zákon, občanský zákoník**
Sestaví jednoduchý plán činnosti, graficky vyjádří organizaci fiktivní firmy, zorganizuje porady, vyhotoví pozvánku na poradu a zápis z porady, vyhotoví propagační písemnosti (letáky, katalog), prezentuje se na veřejnosti (formou nástěnek a spotu), zpracovává doklady vyplývající z činnosti fiktivní firmy, vede účetnictví i další evidence firmy, vypočítá a zaúčtuje mzdy a provede zákonné odvody z mezd, sestaví a napíše obchodní dopisy (nabídky, poptávky), vyhotoví objednávky a kupní smlouvy.	**Činnost firmy** Management (plánování, organizování, rozhodování, kontrola), marketing – propagace, práce v podnikových agendách, zpracování mezd.	**MV – EKO, UCE, EKC, PEK, PRÁVO** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA - práce se zákony – zákoník práce**
Vyhotoví propagační materiály, prezentuje svoji fiktivní firmu, připraví výstavní stánek včetně ukázek zboží či služeb,	**Veletrh fiktivních firem** Příprava veletrhu FIF (školní, mezinárodní),	**MV – EKO, UCE, PEK** **PT- občan**

připraví a zpracuje doklady používané při prodeji v hotovosti nebo na fakturu, nabízí zboží či služby návštěvníkům veletrhu, realizuje prodej, vystaví pro zákazníka stvrzenku o zaplacení nebo fakturu, provede inventarizaci prodeje po veletrhu, zpracuje a zaúčtuje faktury, pokladní doklady, skladovou evidenci a bankovní výpisy, zjistí výsledek hospodaření z veletrhu fiktivních firem.	příprava prezentace na veletrh, uspořádání veletrhu FIF, zpracování výsledků veletrhu FIF.	**v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – zjištění HV firmy na veletrhu FIF**
Seznámí ostatní fiktivní firmy s výsledky činnosti své firmy, vysvětlí příčiny úspěchu, popř. neúspěchu své firmy, vyvodí závěry, jak efektivně vést firmu.	**Prezentace jednotlivých firem**	**MV – EKO, UCE** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce**
Uzavře rozvahové a výsledkové účty, vypočítá výsledek hospodaření v členění potřebném pro účetní výkazy, zaúčtuje hospodářský výsledek a jeho rozdělení, vyhotoví účetní výkazy, vyhotoví přiznání k dani z příjmu.	**Ukončení činnosti fiktivní firmy** Účetní uzávěrka, účetní závěrka, daňové přiznání, závěrečné hodnocení.	**MV – EKO, UCE, EKC, právo** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce s daňovými zákony**
Určí osoby oprávněné vést daňovou evidenci a účetnictví, vede daňovou evidenci, vede evidenci závazků a pohledávek, vede mzdovou evidenci, vede evidenci majetku, vypočte daň z příjmů, sestaví přehledy pro OSSZ a ZP, vede evidenci v účetním softwaru.	**Daňová evidence** Evidence příjmů a výdajů, evidence závazků a pohledávek, evidence zaměstnanců, evidence majetku, účetní software.	**MV – EKO, UCE,** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**

Zpracuje evidenci dlouhodobého majetku a zaúčtuje příslušné účetní operace, zpracuje a zaúčtuje evidenci zásob, zpracuje a zaúčtuje faktury od dodavatelů, vyhotoví a zaúčtuje faktury pro odběratele, vyhotoví a zaúčtuje pokladní doklady, vypočítá a zaúčtuje mzdy včetně povinných odvodů, vypočítá a zaúčtuje cestovní náhrady, sestaví účetní uzávěrku a závěrku, vyhotoví výkazy, vypočte daň z příjmů, zpracuje daňová přiznání (daň z příjmů, silniční daň, DPH), zpracuje přehled sociálního a zdravotního pojištění OSVČ, vede účetnictví v účetním software.	**Řešení příkladu na základě účetních dokladů** Výchozí podmínky, účetní doklady, přílohy, jednotlivé agendy, účetní software.	**MV – EKO, UCE, EKC, právo** **PT- občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**

Učební osnova předmětu:	**PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**6 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	3 - 1 – 2 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Vyučovací předmět je zaměřen na dosažení tzv. klávesnicové gramotnosti, tj. dovednosti ovládat klávesnici počítače desetiprstovou hmatovou metodou naslepo. Při nácviku a upevňování dovednosti se využívá výukový software – program ZAVIAČIČ popř. jiné nově vyvíjené výukové programy, programové vybavení MS OFFICE a OPEN OFFICE. Programová výuka rozvíjí a podporuje individuální schopnosti a dovednosti žáků.

Písemná komunikace zaměřená na tvorbu písemností v obchodním styku podporuje samostatné logické uvažování a klade nároky na kultivovaný písemný projev. Stylizace písemností musí vyhovovat stránce odborné a být také věcně, logicky a gramaticky správná. Písemnosti musí vyhovovat ve formální úpravě normě pro úpravu písemností ČSN 01 6910. Žáci pracují se šablonami dopisních předtisků,

Jedním z cílů je příprava vybraných žáků na státní zkoušky z psaní na klávesnici a z normalizované úpravy obchodních dopisů, popř. na státní zkoušky ze zpracování textů. Motivačním nástrojem je účast studentů v internetové soutěži, regionálních, republikových i mezinárodních soutěžích.

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je rozvrženo do 3 ročníků s dotací 3-1-2 hodiny.

V prvním ročníku je základem učiva tematický celek Výuka hmatové metody psaní na klávesnici podle výukového softwaru. Žák se postupně učí ovládat jednotlivé písmenné řady klávesnice naslepo všemi deseti prsty hmatovou metodou a klávesnici numerickou. Umí připravit dokument pro opis v textovém editoru (MS OFFICE WORD, OPEN OFFICE WRITTER). Neustále se zdokonaluje v přesnosti a rychlosti psaní.

Základem učiva ve druhém ročníku je Normalizovaná úprava písemností podle ČSN 01 6910, naučí se základní pravidla úpravy textu (toto učivo je původně v RVP součástí výuky INT, ale velmi úzce souvisí s obsahem učiva PEK, a proto jej vyučujeme v rámci PEK). Žáci se naučí pořizovat záznam textu podle diktátu, neustále se zdokonalují v rychlosti a přesnosti psaní. Vyhotovují tabulky s

jednoduchým a složeným záhlavím s využitím tabulkového procesoru (MS OFFICE EXCEL, OPEN OFFICE CALC). Vypracovávají v normalizované úpravě obchodní dopisy (adresy, odvolací údaje, vlastní text dopisu) i dopisy na volné listy (dopisy občanů a osobní dopisy), seznamují se se zásadami stylizace. Umí napsat i cizojazyčný dopis.

Učivo třetího ročníku je zaměřeno na stylizaci písemností v obchodním styku při předsmluvních jednáních, při uzavírání a plnění kupních smluv a při nedostatcích v plnění kupních smluv, vyplňují formuláře při fakturování a placení. Učí se vypracovat žádost o místo a životopis podle požadavků EU, seznamují se s písemnostmi při vzniku a skončení pracovního poměru. Naučí se vyhotovit jednoduché právní písemnosti – plná moc, dlužní úpis, potvrzenka. Umí napsat dopis občana a osobní dopis. Pravidelně zakládají a evidují své písemnosti podle požadavků praxe.

1.3. Pojetí výuky

Výuka probíhá v odborné učebně, která je vybavena počítači. Žáci pracují s moderním výukovým programem pro zvládnutí psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou. Programová výuka umožňuje individuální přístup, podporuje talentované žáky, rozvíjí jejich dovednosti a schopnosti, vede k samostatnosti. Žáci využívají časopis pro písemnou a elektronickou komunikaci Rozhledy, pracují se šablonami dopisních předtisků a s tiskopisy, které připravuje Národní ústav odborného vzdělávání.

Ve výuce uplatňuji moderní komunikační technologie, pracují s webovými stránkami, využívají elektronickou poštu a internet jako informační a přenosový zdroj.

Žáci vyhotovují písemnosti v podnikovém a obchodním styku v normalizované úpravě, stylizují písemnosti obsahově a formálně správné, vypracovávají písemnosti osobního a občanského charakteru. Dovedou zpracovat statistické údaje do tabulek.

Ve výuce je kladen důraz na:

- samostatnou práci žáků
- praktické upevňování dovedností
- žákovské soutěže – v rámci třídy, školy, meziškolní soutěže

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Základem klasifikace žáků jsou:

- písemné zkoušky, ve kterých se posuzuje rychlost a přesnost podle předem stanovených limitů (rychlopisy a zkoušky přesnosti)
- hodnocení podle počtu napsaných cvičení ve výukovém softwaru
- vypracování písemností a tabulek podle ČSN

- úroveň vypracovaných písemností podle věcného obsahu, zásad stylizace, gramatické stránce, formální a estetické úpravy
- do hodnocení lze promítnout i soutěživost, tj. zapojení žáků do internetové soutěže, účast na regionálních a celorepublikových soutěžích
- testování teoretických znalostí

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

- vyjadřuje se přiměřeně k účelu jednání v komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje,
- zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata (upravuje základní druhy písemnosti v normalizované úpravě, stylisticky i obsahově správně),
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (zápisy s diskusí, porad, diktáty apod.),
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně se rozhoduje o své profesní dráze,
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svou odbornost a profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracuje s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením (pracuje s moderními informačními a komunikačními technologiemi - internet, elektronická pošta, využívá textových editorů a kalkulátoru).

Kompetence odborné

- efektivně ovládá klávesnici počítače a vyhotovuje základní druhy písemnosti,
- umí jednat s klienty a obchodními partnery, při jednání uplatňuje vhodné komunikační prostředky
- chápou bezpečnost práce jeho nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků,
- znají význam, účel, užitečnost vykonávané práce, její finanční popř. společenské ohodnocení.

1.6. Průřezová témata

Člověk a svět práce

- naučit žáky prezentovat se písemně a verbálně při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a priority,
- vést žáky, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělávání a celoživotního učení pro život (např. prosazovat zvyšování kvalifikace složením státní zkoušky).

Člověk v demokratické společnosti

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- byli ochotni angažovat se nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch jiných lidí.

Informační a komunikační technologie

- pracovat samostatně s počítačem, využívat celosvětové sítě internet, komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on-line
- využívat vhodný software
- naučit žáky pracovat s informacemi, efektivně je využívat i kriticky hodnotit

Člověk a životní prostředí

- respektovali principy udržitelného rozvoje (tj. chápat tvorbu a ochranu životního prostředí jako základní předpoklad pro spokojený život),
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním i profesním životě.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- Informační a komunikační technologie
- český jazyk a literatura
- cizí jazyky
- právo
- ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák: Seznámí se zásadami psaní naslepo, se základní polohou prstů na klávesnici, s ergonomickými zásadami správného sezení u počítače a způsobem klasifikace.	**Úvod**	**MV - ICT** **PT – informační a komunikační technologie** **JA – využití programu ZAV**
Přihlásí se do sítě, zvládne výukový program a volí individuální postup pro pravidelný celoroční nácvik, rychle a přesně ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou.	**Výuka hmatové metody psaní na klávesnici počítače podle výukového programu** Nácvik psaní písmen na jednotlivých řadách klávesnice, nácvik psaní velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek.	**MV - ICT** **PT – informační a komunikační technologie** **JA – využití programu ZAV, školní a mimoškolní soutěže v psaní na klávesnici, internetové souže**
Seznámí se s přípravou dokumentu pro opis v textovém editoru a způsobem klasifikace.	**Příprava dokumentu pro opis v OpenOffice Writer**	**MV - ICT** **PT – informační a komunikační technologie**
Celoročně chronologicky ukládá a archivuje svoje vyhotovené písemnosti, v rejstříku eviduje jejich obsah, tzn. manipuluje s dokumenty podle stanovených pravidel, pravidelně měsíčně zapisuje své výkony v rychlopisech, graficky zaznamenává vývoj výkonnosti.	**Ukládání písemností** Evidence a archivace školních písemností, evidence osobních výkonů.	**MV - ICT** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – využití programu ZAV**

Zvyšuje svou rychlost na cílový výkon minimálně 210 čistých úGMVů za minutu, dodržuje požadovanou přesnost psaní s maximální chybovostí 0,8 %, opisuje cizojazyčné texty, zachytí mluvené slovo, píše podle diktátu, zpracovává text s využitím různých způsobů zvýraznění.	**Zvyšování rychlosti a přesnosti psaní s využitím programové výuky** Zvyšování přesnosti a rychlosti psaní, různé techniky nácviku (minutovky, dvouminutovky, obtížná slova, zkoušky přesnosti, klasifikační zkoušky, opisy z papírové předlohy a obrazovky apod.), psaní podle diktátu.	**MV - ICT** **PT – informační a komunikační technologie** **JA – využití programu ZAV, školní a mimoškolní soutěže v psaní na klávesnici**
Správně zapisuje interpunkční a matematická znaménka, značky a zkratky, kalendářní data a časové údaje, čísla a číslice, orientuje se v normě pro úpravu písemností, upraví text správně podle zásad normalizované úpravy, zpracuje statistické údaje do přehledné tabulky dle daných dispozic, vypracovává tabulky podle pravidel stanovených v normě, využívá při tvorbě tabulek vhodný tabulkový procesor, upraví adresu obchodního dopisu podle normy a zapsat ji do šablony dopisního předtisku, nadepisuje adresy na obálky a štítky, se orientuje v odvolacích údajích, umí je správně umístit do šablony a zná jejich význam a zásady tvorby, vyjádři obsah písemnosti v názvu dopisu, uspořádá text dopisu podle požadavků normy a doplnit další náležitosti, ovládá formální úpravu obchodního dopisu.	**Normalizovaná úprava písemností zpracovávaných textovými editory (ČSN 01 6910)** Úprava textu podle normy (znaménka, značky, zkratky, čísla a číslice, časové údaje, data apod.), tvorba tabulek s jednoduchým a složeným záhlavím, normalizovaná úprava obchodních dopisů (adresy, odvolací údaje, text dopisu, podpisy, přílohy).	**MV – ICT, CJL, EKO** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – využití programu ZAV, školní a mimoškolní soutěže v psaní na klávesnici**
Formálně upravuje dopis fyzické osoby adresovaný právnické osobě – žádost, stížnost, dotaz atd.	**Dopisy fyzických osob** Úprava dopisů občanů na listech bez předtisku	**PT – člověk a svět práce**
Graficky upraví na čistý list osobní dopis vedoucího pracovníka,	**Osobní dopisy**	**PT – člověk a**

napíše blahopřání, osobní pozvání, děkovný a omluvný dopis.	Úprava dopisů vedoucích pracovníků na listech bez předtisku	**svět práce**
Ovládá pravidla normalizované úpravy obchodních písemností, prokáže znalost vypracování tabulek.	**Normalizovaná úprava dopisů a tabulek**	**MV – ICT** **PT – občan v DS, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Osvojí si a využívá pravidla stylizace firemních dopisů, seznámí se s výhodami písemného jednání s klienty a obchodními partnery, dodržuje při psaní podnikové korespondence Pravidla českého pravopisu.	**Zásady stylizace obchodních dopisů** Psychologie písemného jednání s klienty a obchodními partnery	**MV – CJL** **PT – člověk a svět práce, informační a komunikační technologie**
Vytvoří na počítači poptávku, nabídku, odpověď na nabídku, objednávku, potvrzení objednávky, zpracuje kupní smlouvu, odvolávku a přepravní dispozici ke kupní smlouvě, avízo, pomocí tiskopisů z internetu vyplní fakturu – daňový doklad, dodací list, přepravní doklady, vyplní příkazy k úhradě/inkasu, hromadný příkaz k úhradě, trvalý příkaz k úhradě s využitím tiskopisů z internetu, vyplní pokladní složenky typu A a C, vyplní podací lístek a seznámí se s odesíláním doporučených zásilek, nastylizuje urgenci, reklamaci, upomínku a odpovědi na tuto korespondenci, posílá sdělení elektronickou poštou a dokumenty v příloze.	**Písemná komunikace v obchodním styku** Nákup a prodej zboží a služeb (předsmluvní jednání, uzavírání kupních smluv), realizace dodávky (plnění kupních smluv, vady při plnění kupních smluv) styk s bankou i poštou.	**MV – EKO, PRAVO, CJL, ICT,** **PT – občan v DS, člověk a svět práce, informační a komunikační technologi** **JA – školní a mimoškolní soutěže v psaní na klávesnici, možnosti složení státní zkoušky v psaní na klávesnici**
Stylizuje jakýkoliv obchodní dopis ve vybraném cizím jazyce.	**Cizojazyčná korespondence** jejich úprava podle zvyklostí dané země	**MV – CJL, CIZÍ JAZYK 1,2** **PT – člověk a**

		svět práce,
Graficky upraví dopis občana, seznámí se se zásadami stylizace dopisů občanů, stylizuje žádost, stížnost, dotaz, objednávku, reklamaci, ….	**Dopisy občanů** Soukromé formální dopisy adresované organizacím	**MV – CJL, EKO** **PT – občan v DS, člověk a svět práce**
Seznámí se s knihou přijaté/odeslané pošty, zapisuje do ní přijaté a odeslané písemnosti, celoročně archivuje/zakládá svoje vyhotovené písemnosti.	**Manipulace s písemnostmi** Přijetí, evidence a archivace dokladů/písemností	**PT – občan v DS, člověk a svět práce**
Založí a vede dokumentaci svých písemných prací, uspořádá své práce v elektronické podobě a manipuluje s elektronickými dokumenty.	**Založení dokumentace** ukládání školních písemností a elektronických dokumentů	**MV – ICT** **PT – informační a komunikační technologie**

Učební osnova předmětu:	**PRÁVO**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**3 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 0 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Předmět Právo tvoří spolu s předměty ekonomika a účetnictví povinný ekonomicko-právní základ odborného vzdělání. Jde o stěžejní předmět, který rozvíjí a doplňuje znalosti získané ve společenskovědních a odborných ekonomických předmětech.

1.2. Charakteristika učiva

Předmět poskytuje přehled o systému práva a právním řádu České republiky, utváří právní vědomí na potřebné úrovni a vede žáky k dodržování právních norem. Žáci se učí orientovat v základních pramenech práva ústavního, občanského, obchodního, živnostenského, pracovního, trestního, rodinného, správního. Obsahem učiva jsou základy právních vědomostí potřebné pro orientaci v právních normách a právním systému České republiky a pro aplikaci na typické situace. Předmět taktéž přispívá k přípravě žáků na přijímací řízení a studium na vysokých a vyšších odborných školách. Učivo je rozvrženo do jednotlivých tématických celků podle právních odvětví v týdenní dotaci 3 vyučovací hodiny ve 4. ročníku.

1.3. Pojetí výuky

Strategie výuky vychází z charakteru předmětu a z požadavků kurikulární reformy: upřednostňují se aktivizující výukové strategie, práce s texty, simulační metody a problémové učení.

Metody výuky:

- metody motivační
- příklady z praxe,
- simulace a řešení konfliktů a jiných situací v běžném životě z právního hlediska
- metody fixační
- opakování učiva ústní i písemné,
- domácí práce,
- diskuse,
- exkurze
- metody expoziční

- popis (např. smlouvy, žaloby, rozsudku, živnostenského listu),
- vyprávění (např. příklady z praxe),
- vysvětlování (např. právních vztahů jako je postoupení pohledávky, zástavní právo atd.),
- referáty,
- práce s učebnicí nebo učebním textem,
- práce se zákony.

Žáci pracují s autentickými formuláři týkajícími se založení a vzniku podnikatelského subjektu. Vypracovávají písemnosti podané individuálně zaměstnancem i zaměstnavatelem v oblasti pracovního práva, např. pracovní smlouvu, výpověď, dohodu o ukončení pracovního poměru. Dále vyhotovují písemnosti z oblasti obchodních závazkových vztahů, především kupní smlouvu a smlouvu o dílo. Pomocí internetu žáci získávají další informace, jedná se především o činnost státních orgánů, informace z obchodního a živnostenského rejstříku, obchodního věstníku aj. Žáci pracují s denním a odborným tiskem, ze kterého zpracovávají formou referátů aktuální informace z oblasti práva. Motivaci a zájem žáků o předmět podporuje možnost zúčastnit se celostátní soutěže v ekonomických znalostech a dovednostech Ekonomický tým.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení je průběžné ústní zkoušení ze znalostí jednotlivých právních odvětví. Při ústním zkoušení je kladen důraz na souvislost projevu a jeho věcnou správnost a na uplatňování praktických dovedností v oblasti práva. Po zvládnutí tematického celku nebo jeho části jsou zadávány písemné práce. U písemného projevu je kladen důraz na věcnou správnost, přesnost, přehlednost, pečlivost vyhotovení. Součástí hodnocení je i individuální práce studentů. Při klasifikaci je také zohledněna práce žáka v hodině a jeho zájem o danou problematiku.

Způsoby hodnocení:

- ústní zkoušení
- písemné zkoušení
- prezentace individuální práce
- aktivita při hodinách
- souvislé a přesné vyjadřování – schopnost argumentace

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- dodržuje jazykové a stylistické normy a používá odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku,
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí,
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení především logické,
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z internetu,
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích, a to především s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- umí vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál,
- zná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

Odborné kompetence vzdělávání

- pracuje se zdroji ekonomických a právních informací, samostatně vyhledává potřebné informace, pracuje s nimi a správně je interpretuje a využívá.

Kompetence k bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovišti),
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence,
- zná systém péče státu o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby,

- se dovedli orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat ,
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku.

Člověk a životní prostředí

Téma přispívá k naplňování zejména těchto cílů:

- rozvíjet dovednost aplikovat získané poznatky, přijímat odpovědnost za vlastní rozhodování a jednání a prosazovat trvale udržitelný rozvoj ve své pracovní činnosti (péče o zdraví a bezpečnost zdraví při výkonu práce),
- získat přehled o způsobech ochrany přírody - o právních nástrojích pro zajištění udržitelného rozvoje,
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- účetnictví
- občanský a společenskovědní seminář
- písemná a elektronická komunikace
- fiktivní firma
- sociologie a politologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Právo

Výsledky a kompetence	Tematické celky	
Žák: Vysvětlí pojem právo a právní stát, uvede příklady právní ochrany, vysvětlí uspořádání právního řádu, vyjmenuje druhy právních předpisů a objasní vztahy mezi nimi, charakterizuje funkce práva ve společnosti.	**Základy práva** Společnost a sociální normy, právo a stát, spravedlnost, funkce práva, právní stát, právní řád, zákonnost a právní vědomí.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**
Uvede jednotlivé druhy právních norem, popíše jejich strukturu, na konkrétních příkladech rozliší platnost a účinnost právních norem, pracuje se sbírkou zákonů, vyjmenuje základní právní odvětví a jejich prameny práva, rozliší právo veřejné a soukromé, uvede příklady právních vztahů a jejich prvků, objasní rozdíl mezi fyzickou a právnickou osobou, vysvětlí, kdy je občan způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost.	**Právní systém a realizace práva** Právní normy, druhy a struktura, sbírka zákonů, platnost a účinnost právních norem, novelizace, derogace, právní systém, právo veřejné a soukromé, právní odvětví, právní vztahy, právní skutečnosti, právní úkony, prvky právního vztahu.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**
Uvede, co vymezuje Ústava ČR a Listina základních práv a svobod, vyhledá příslušná ustanovení v Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod, vysvětlí proces přijetí zákona, objasní význam práv a svobod v českých zákonech, a popíše, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat, charakterizuje subjekty státní moci a vysvětlí jejich funkci, na internetu vyhledá informace o jednotlivých subjektech státní moci, popíše soustavu soudů v ČR,	**Ústavní právo** Ústava ČR, moc zákonodárná, výkonná a soudní, legislativní proces, Listina základních práv a svobod, veřejný ochránce práv – ombudsman, soudnictví, advokacie, notářství, policie,	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**

popíše činnost policie, soudů, advokacie a notářství.		
Charakterizuje vybrané instituce EU a soudobé cíle EU, vymezí základní podmínky přijetí jednotlivých států do EU a 4 základní svobody EU, vysvětlí základní principy evropského práva.	**Právo v Evropské unii** Instituce Evropské unie, podmínky přijetí států do EU, právní normy v EU.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**
Vyhledá v občanském zákoníku příslušnou právní úpravu, vysvětlí jednotlivé druhy vlastnictví a spoluvlastnictví, uvede předpoklady dědictví a druhy dědění, v občanském zákoníku vyhledá příslušnou právní úpravu dědění, popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na konkrétních příkladech rozliší podstatné a nepodstatné části smluv, a ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy, posoudí, kdy je možné odstoupit od smlouvy, srovná jednotlivé prostředky právního zajištění závazků, dovede hájit své spotřebitelské zájmy, vysvětlí, jak správně postupovat při reklamaci.	**Občanské právo** Pojem a prameny občanského práva, práva věcná – vlastnictví, spoluvlastnictví, právo duševního vlastnictví, věcná práva k cizím věcem, dědické právo, závazkové právo, odpovědnost za škodu, zajištění závazků, druhy smluv – kupní, o dílo, nájemní, darovací, závazky z právních a protiprávních úkonů.	**MV – ekonomika, sociologie a politologie, občanský a společenskovědní seminář** **PT – občan v demokratické společnosti člověk a svět práce** **JA – exkurze u okresního soudu**
Vysvětlí základní pojmy obchodního práva a dovede je správně používat, vyhledá v Obchodním zákoníku příslušná ustanovení, objasní vztah mezi obchodním a občanským právem, orientuje se ve výpisu z obchodního rejstříku a vyhledá na internetu údaje o konkrétní společnosti, dovede posoudit jednotlivé případy nekalé soutěže,	**Obchodní právo** Pojem a prameny obchodního práva, vztah občanského a obchodního práva, základní pojmy – podnikání, podnikatel, podnik, obchodní firma, obchodní tajemství, obchodní rejstřík, prokura, jednání podnikatele, hospodářská soutěž, nekalá soutěž,	**MV – ekonomika, účetnictví, písemná a elektronická komunikace** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se**

popíše a odliší založení a vznik, zrušení a zánik obchodní společnosti, vysvětlí proces konkurzního řízení, vymezí obsah společenské smlouvy, charakterizuje jednotlivé druhy obchodních společností a družstvo, vysvětlí práva a povinnosti smluvních stran u konkrétních smluv, rozliší podstatné a nepodstatné náležitosti u vybraných smluv, uvede a porovná nejběžnější dodací a platební podmínky, posoudí důsledky změn závazků, orientuje se v právní úpravě obchodně závazkových vztahů - na konkrétních příkladech ukáže, jak lze řešit odpovědnost za vady, škodu, srovná prostředky zajištění závazků, posoudí důsledky změn závazků. vyhotoví kupní smlouvu, popíše obsah smlouvy o dílo a dalších vybraných typů smluv.	nedovolené omezování, obchodní společnosti – založení vznik, majetkové poměry, zrušení, zánik, konkurz a vyrovnání, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, družstvo, obchodní závazkové vztahy – charakteristika, vznik, zajištění a zánik závazku, kupní smlouva – náležitosti smlouvy, povinnosti kupujícího a prodávajícího, smlouva o dílo – části smlouvy, povinnosti smluvních stran, smlouva o prodeji podniku, komisionářská, mandátní smlouva.	**zákony**
Vyhledá příslušná ustanovení v živnostenském zákoně, vysvětlí co je a co není živnost, uvede podmínky provozování živnosti, vymezí překážky provozu živnosti, objasní provozování živnosti průmyslovým způsobem, charakterizuje jednotlivé druhy živností, rozliší ohlašovací a koncesovanou živnost a uvede konkrétní příklady jednotlivých živností, na příkladu popíše postup získání živnostenského oprávnění, umí vyplnit konkrétní formuláře.	**Živnostenské právo** Charakteristika živnostenského podnikání, podmínky a překážky provozování živnosti, provozování živnosti průmyslovým způsobem, provozovny a odpovědný zástupce, druhy živností, živnostenské oprávnění – vznik a zánik, živnostenský rejstřík, neoprávněné podnikání,	**MV – ekonomika, účetnictví** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony** např. živnostenský zákon

	živnostenská kontrola.	
Vyhledá příslušnou právní úpravu v zákoníku práce nebo výňatku z něho, vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele a uvede, jak se bránit proti tomu, co je v rozporu s právní úpravou, popíše povinné i další náležitosti pracovní smlouvy, vyhotoví žádost o uzavření pracovního poměru, životopis a pracovní smlouvu, uvede způsoby skončení pracovněprávního vztahu, na příkladech posoudí oprávněnost důvodů výpovědi a okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele i zaměstnance, posoudí možnosti rozvržení pracovní doby a přestávek v práci, na konkrétním příkladu posoudí nárok zaměstnance na dovolenou, zhodnotí odlišnosti v pracovních podmínkách žen a mladistvých, vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP, zdůvodní úlohu státního odborného dozoru nad bezpečnosti práce, uvede základní bezpečnostní požadavky na pracovišti, dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence, uvede příklady bezpečnostních rizik event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci, uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu, objasní na konkrétním příkladu odpovědnost pracovníka i zaměstnavatele za škodu.	**Pracovní právo** Pojem a prameny pracovního práva, účastníci pracovně právního vztahu a jejich práva – zaměstnanec, zaměstnavatel, kolektivní vyjednávání, pracovní poměr – vznik, pracovní smlouva, změna pracovněprávního vztahu, skončení pracovněprávního vztahu – způsoby, práce konané mimo pracovní poměr, pracovní doba a doba odpočinku – přestávky v práci, dovolená na zotavenou, pracovní podmínky žen a mladistvých, překážky v práci, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, pracovní kázeň, odpovědnost zaměstnance a zaměstnavatele za škodu.	**MV – ekonomika, fiktivní firma** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony** (Zákoník práce)
Vyhledá příslušná ustanovení v zákoně o rodině,	**Rodinné právo** Pojem a prameny práva,	**MV - ekonomika**

vysvětlí práva a povinnosti mezi manžely a mezi rodiči a dětmi, uvede, kde může nalézt informace nebo získat pomoc při řešení problémů z rodinného práva.	manželství – vznik, vztahy mezi manžely a zánik, vztahy mezi rodiči a dětmi, vyživovací povinnost, náhradní rodinná výchova.	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony** (Občanský zákoník)
Orientuje se v základních pojmech, na příkladu ukáže postup při jednání se státní správou a postup projednávání přestupků.	**Správní právo** Pojem, prameny, samospráva, státní správa, správní řízení, stížnosti, oznámení, podněty a přestupky.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie** **JA – práce se zákony**
Vyhledá příslušnou úpravu v trestním zákoně, odliší trestný čin od přestupku, vysvětlí protiprávní jednání a právní následky trestní odpovědnosti, objasní postup vhodného jednání, bude-li svědkem nebo obětí násilí, vydírání, šikany apod., diskutuje o alternativních trestech, o problémech kriminality.	**Trestní právo** Pojem, členění, prameny, trestní odpovědnost – trestné činy, přestupky, tresty a ochranná opatření, trestní řízení, orgány činné v trestním řízení, specifika trestné činnosti mladistvých.	**PT – občan v demokratické společnosti, informační a komunikační technologie**

Učební osnova předmětu:	**ÚČETNICTVÍ**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**8 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 2 – 3 - 3	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Předmět účetnictví spolu s ekonomikou a právem poskytují základ odborného vzdělávání v ekonomickém lyceu, který se svým charakterem (obecné ekonomické kompetence) blíží všeobecnému vzdělání. Cílem předmětu je naučit žáky ekonomicky myslet a chovat se racionálně v osobním i profesním životě. Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání ekonomických informací, učí se s nimi pracovat a správně je interpretovat.

Předmět rozvíjí zejména následující odborné kompetence:

- ekonomicky myslet a chovat se racionálně v profesním i osobním životě
- samostatně vyhledávat informace, pracovat s nimi a správně je interpretovat,
- kontrolovat výsledky své práce,
- pracovat s účetními a platebními doklady,
- orientovat se v prvotní evidenci zaměstnanců a mezd,
- účtovat základní operace v souvislosti s dlouhodobým majetkem, zásobami, finančním majetkem, zúčtovacími vztahy, zdroji krytí,
- účtovat náklady a výnosy, vyčíslit a posoudit výsledek hospodaření,
- provést účetní uzávěrku,
- samostatně pracovat při zachycení ekonomických informací podle pravidel účetních standardů,
- soustavně sledovat a vyhledávat aktuální informace,
- sledovat souvislosti mezi ekonomickými jevy a formulovat závěry.

1.2. Charakteristika učiva

Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti potřebné pro zpracování ekonomických informací a efektivní hospodaření s finančními prostředky. Předmět zahrnuje učivo základů účetnictví, finančního a manažerského účetnictví. Důraz je kladen na přesnost, dodržování právních norem a obchodní etiky, žáci získají schopnost aplikovat poznatky v praxi. Žáci mají pochopit nutnost dalšího vzdělávání a prohlubování svých znalostí studiem odborné literatury.

2. ročník – 2 hodiny týdně

Učivo druhého ročníku se zabývá podstatou účetnictví. Úkolem je naučit žáky vyhotovovat, používat a zpracovávat účetní a platební doklady, např. pokladní doklady, faktury, výpisy z bankovních účtů. Učivo směřuje ke zvládnutí základů účtování na syntetických účtech.

3. ročník – 3 hodiny týdně

Učivo objasňuje účtování zásob, dlouhodobého majetku, krátkodobého finančního majetku a krátkodobých finančních zdrojů, zúčtovacích vztahů, kapitálových účtů.

4. ročník – 3 hodiny týdně

Učivo rozvíjí účtování nákladů a výnosů. Vyúsťuje do problematiky účetní uzávěrky, účetní závěrky a finanční analýzy. V pozdějším období je probíráno učivo manažerského účetnictví.

1.3. Pojetí výuky

Ve výuce se klade důraz především na vytvoření teoretického základu účetnictví pro budoucí vysokoškolské studium. Žáci jsou vedení k vyhledávání aktuálních informací (internet, odborné časopisy) a jejich aplikaci při řešení úkolů.

Základní metody výuky jsou vysvětlování a výklad, rozhovorem se žáky se odvozují postupy účtování a následuje praktické procvičování. Studenti při práci využívají účtovou osnovu, provádějí účetní zápisy do účetních knih ručně nebo pomocí účetního programu, vyhledávají aktuální informace na internetu nebo v odborných časopisech. Zjištěné informace žáci posuzují a využívají při samostatném řešení zadaných úkolů a jsou vedeni k odpovědnosti za výsledky své práce. V průběhu studia zpracovávají žáci souvislé příklady, jejichž zadání vychází z účetní praxe, zjištěné výsledky interpretují, kriticky posuzují, hledají klady a zápory a navrhují varianty řešení pro ekonomické rozhodování. Vyučující by měl u žáků vytvořit přesvědčení, že účetnictví má nezastupitelné místo při sběru, třídění a zpracování informací potřebných při řízení podniku. V rámci mezipředmětových vztahů s integrovaným odborným předmětem žáci tyto skutečnosti prakticky realizují a ověřují si tak kompetence získané v předmětu účetnictví. Žáci prezentují své vědomosti a schopnosti na školních a meziškolských soutěžích (MÁ DÁTI/DAL, EKONOMICKÝ TÝM).

Metody výuky:

- motivační
- praktické příklady
- fixační
- opakování učiva

- nácvik dovednosti
- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse
- expoziční
- výklad
- vysvětlování
- přednáška
- popis
- práce se zákony
- práce s odborným tiskem a denním tiskem

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování, zvládnutí obsahu vzdělávání kontrolovat zkoušením. Při hodnocení výsledků žáků jsou používány standardní metody podle školních kritérií.

Způsoby hodnocení:

- písemné zkoušení
- písemné testy standardizované i nestandardizované
- správnost, přesnost, pečlivost při výpočtech, správná interpretace odpovědi, vyvození patřičných závěrů
- správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů
- samostatné, správné a logické vyjadřování
- schopnost jasně formulovat svůj názor
- schopnost samostatně pracovat s jednoduchým textem
- aktivita při hodinách

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje,
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně.

Personální a sociální kompetence

Absolvent:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- adaptuje se na měnící se pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňuje, je připraven řešit své sociální a ekonomické záležitosti, je finančně gramotný,
- přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů a předchází osobním konfliktům,
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly,
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní je a vyhodnotí.

Využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání,
- uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumí podstatě a principům podnikání, má přehled o právních, ekonomických, administrativních aspektech soukromého podnikání.

Odborné kompetence ke vzdělávání

- účtuje běžné účetní operace a orientuje se v daňové soustavě.

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

- efektivně hospodaří se svými finančními prostředky.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby,

- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědnosti a byli kriticky tolerantní,
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku,
- vážili si materiálních hodnot a dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí

Téma přispívá k naplňování zejména těchto cílů:

- porozumět souvislostem mezi enviromentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji.

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority,
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu, naučit žáky používat konkrétní účetní programy, (školní program LUKO a programy Open Office).

1.7. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika
- ekonomická cvičení

- fiktivní firma
- právo

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Účetnictví

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák: Popíše funkci zpracovávaných informací.	**Podstata účetnictví** Podstata, funkce a význam účetnictví.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení, právo, fiktivní firma** **PT – člověk a svět práce** **JA – vypracování účetních dokladů**
Ověří náležitosti, připraví doklady k zaúčtování a účtuje podle dokladů, vyplní účetní doklady, orientuje se v používaných dokladech a v průběhu účetního případu.	**Účetní doklady** Podstata a význam, druhy, náležitosti, vyhotovování, oběh.	
Popíše majetek a jeho jednotlivé formy, definuje odlišnosti oběžného a dlouhodobého majetku, popíše vlastní a cizí zdroje krytí majetku, určí typ inventury majetku a závazků u jednoduchého příkladu podloženého účetními doklady.	**Majetek podniku a zdroje financování majetku** Majetek a jeho formy zdroje financování majetku inventura majetku a závazků.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení** **PT – občan v demokratické společnosti, člověk a svět práce** **JA - praxe**
Sestaví jednoduchou rozvahu, popíše vztahy mezi aktivy a pasivy, zaúčtuje základní rozvahové změny na účtech, chápe změny na rozvahových a výsledkových účtech, vysvětlí podstatu podvojného zápisu, chápe vazby mezi syntetickými a analytickými účty, popíše podstatu inventarizace jako nástroje kontroly věcné správnosti, popíše postup účtování během účetního období, řeší jednoduchý příklad.	**Základy účetnictví** Rozvaha, vznik rozvahových účtů, vznik výsledkových účtů, metoda podvojného zápisu, syntetická a analytická evidence.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení** **PT - člověk a svět práce**
Použije účetní doklad jako zdroj informací pro odvození účetního případu, vyhotoví odpovídající účetní doklady, chápe vazby mezi syntetickými a analytickými účty.	**Základy účtování na syntetických účtech** Finanční majetek, materiál a zboží, dlouhodobý majetek,	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT - člověk a svět**

	účtování mezd, výkony podniku, náklady a výnosy.	**práce** **JA - praxe**
Orientuje se v zákoně o účetnictví, pracuje s účtovým rozvrhem, vysvětlí podstatu inventarizace jako nástroje kontroly, využívá znalosti oprav účetních zápisů při běžném účtování v souladu se zákonem o účetnictví, je schopen poskytnout informace pro řízení podniku.	**Informační systém podniku** Základní právní normy v účetnictví, organizace účetnictví, účetní zápisy, účetní knihy, kontrola správnosti účetních zápisů, opravy účetních zápisů	**MV – ekonomika, právo** **PT – informační a komunikační technologie** **JA - praxe**
Kompletně zpracuje jednoduchou účetní agendu, orientuje se v používaných dokladech v průběhu účetního případu, provede kontrolu a přípravu faktury k zaúčtování, ověří náležitosti, připraví doklady k zaúčtování a účtuje podle dokladů.	**Souvislý příklad** Zpracování souvislého příkladu v soustavě účetnictví.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení, fiktivní firma** **PT – informační a komunikační technologie, občan v DS**
doplní a zaúčtuje účetní doklady, ověří své dosavadní znalosti podvojného účetnictví zápisy do všeobecného deníku.	**Souvislý příklad účetnictví podnikatelského subjektu**	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení, fiktivní firma** **PT – informační a komunikační technologie**
Orientuje se v základních předpisech upravujících účetnictví, popíše základní principy účetnictví EU.	**Účetnictví v tržní ekonomice** Normativní úprava účetnictví (zákon o UCE), mezinárodní a účetní standardy.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, právo** **PT – občan v demokratické společnosti** **JA - praxe**
Účtuje materiál, NV, výrobky a zboží v syntetické a analytické evidenci způsobem A a B podle účetních dokladů, vyhotoví základní účetní doklady a chápe je jako důležitý zdroj informací,	**Zásoby** Druhy a oceňování zásob, materiál, zboží, zásoby vlastní výroby.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT – člověk a životní prostředí**

rozumí základní analytické evidenci k zásobám.		**JA – exkurze ve výrobním podniku**
Účtuje podle dokladů na syntetických a analytických účtech základní účetní operace o dlouhodobým majetkem, chápe účetní doklady jako podklad pro účtování, rozumí základní analytické evidenci k DM, vypočítá a zaúčtuje daňové odpisy, účtuje základní účetní operace s dlouhodobými cennými papíry v syntetické evidenci.	**Dlouhodobý majetek** Dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý finanční majetek.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT – člověk a životní prostředí** **JA – exkurze ve výrobním podniku**
Účtuje podle bankovních výpisů a pokladních dokladů, vypočítá a zaúčtuje kurzové rozdíly, účtuje základní účetní operace s krátkodobými cennými papíry.	Finanční účty Pokladna a ceniny, bankovní účty a krátkodobé bankovní úvěry, krátkodobé cenné papíry.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **JA – exkurze v bance**
Podle obsahu účetního případu popř. dokladu rozliší pohledávku a závazek, účtuje podle dokladů pohledávky a závazky z obchodního styku, provede kontrolu a přípravu faktury k zaúčtování, účtuje o nákupu a prodeji zboží v Kč a v cizí měně, účtuje DPH na vstupu a výstupu při obchodování v tuzemsku, v EU a s třetími zeměmi, vyhotovuje doklady a účtuje podle dokladů mzdy, sociální a zdravotní pojištění, daň z příjmů ze závislé činnosti a ostatní závazky a pohledávky k zaměstnancům, účtuje závazky a pohledávky ke společníkům, účtuje další pohledávky a závazky na syntetických účtech, popíše vazby na státní rozpočet, účtuje závazky a pohledávky vůči němu.	**Zúčtovací vztahy** Krátkodobé pohledávky a závazky z obchodního styku, pohledávky a závazky k zaměstnancům, pohledávky a závazky ke společníkům, daně a dotace.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT – člověk a životní prostředí, občan v demokratické společnosti**
Získá z účetních dokladů informace pro účtování,	**Souvislý příklad s účetními doklady**	**MV – ekonomika, ekonomická**

účtuje základní účetní operace různých ekonomických oblastí výrobního podniku využívá znalosti oprav účetních zápisů při běžném účtování.	Souhrn účtování základních účetních operací v oblasti zásob, dlouhodobého majetku a zúčtovacích vztahů.	**cvičení, fiktivní firma**
Aplikuje zásady účtování nákladů a výnosů, účtuje náklady a výnosy ve finančním účetnictví, posuzuje náklady a výnosy z daňového hlediska, vysvětlí význam časového rozlišení, dohadných účtů pro správné zjištění hospodářského výsledku, účtuje časové rozlišení nákladů a výnosů včetně DPH, dohadné účty aktiv a pasiv, účtuje finanční leasing.	**Náklady a výnosy** Zásady účtování nákladů a výnosů, časové rozlišení nákladů a výnosů, přechodné účty aktiv a pasiv.	**MV – ekonomika, ekonomická cvičení, fiktivní firma** **PT – informační a komunikační technologie** **JA – praxe**
Při určování uzávěrkových operací respektuje obecné účetní zásady (doúčtuje uzávěrkové operace), provádí účetní uzávěrku, vyčíslí inventarizační rozdíly a zaúčtuje je, uzavře rozvahové a výsledkové účty, účet zisku a ztrát, schematicky sestaví rozvahu, vypočte výsledek hospodaření v členění potřebném pro účetní výkazy, zaúčtuje jeho tvorbu a rozdělení, charakterizuje dopad zisku nebo ztráty na finanční situaci podniku, vypočte a zaúčtuje daň z příjmů právnických osob s pomocí zákona, vyplní a interpretuje položky výkazu rozvaha a výkazu zisku a ztrát.	**Účetní uzávěrka a závěrka** Uzávěrkové operace a uzavírání účetních knih, hospodářský výsledek a jeho úprava na základ daně, účetní výkazy.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení** **PT – informační a komunikační technologie** **JA - praxe**
Člení zdroje na vlastní a cizí a popíše jejich význam, vypočte výši vlastního kapitálu, účtuje o jeho jednotlivých složkách, člení cizí zdroje na krátkodobé a dlouhodobé, účtuje o dlouhodobých cizích zdrojích,	**Kapitálové účty a dlouhodobé závazky** Charakteristika vlastních zdrojů, charakteristika cizích zdrojů.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení** **PT – informační a komunikační technologie** **JA - praxe**

účtuje tvorbu a čerpání rezerv a hodnotí dopad jejich tvorby a čerpání.		
Popíše možnosti vedení podnikatelské činnosti OSVČ, využívá právní předpisy, zaúčtuje účetní případy charakteristické pro individuálního podnikatele, vypočte a zaúčtuje daň z příjmů fyzických osob s pomocí zákona, SP a ZP OSVČ.	**Účtování OSVČ** Fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku, fyzická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, zdanění a finanční vyrovnání s OSSZ a ZP.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení, právo, fiktivní firma** **PT – informační a komunikační technologie, občan v DS, člověk a svět práce** **JA – vypracovat daňové přiznání**
Charakterizuje jednotlivé typy obchodních společností a specifikuje jejich vzájemné odlišnosti, zaúčtuje účetní případy charakteristické pro jednotlivé typy obchodních společností.	**Účtování v obchodních společnostech** Veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost.	**MV – ekonomika, ekonomické cvičení, právo, fiktivní firma** **PT – informační a komunikační technologie**
Definuje, člení a charakterizuje hospodářská střediska, člení náklady a výnosy pro potřeby rozpočtů a kalkulací, sestavuje jednoduché nákladové a výnosové rozpočty.	**Rozpočetnictví** Hospodářská střediska, členění nákladů v rozpočtech, sestavování rozpočtů hospodářských středisek a kontrola jejich plnění.	**MV – ekonomika a ekonomická cvičení** **PT - informační a komunikační technologie**
Definuje kalkulaci, její druhy a význam, sestaví kalkulační vzorec, charakterizuje jeho jednotlivé položky, dokáže stanovit výši přímých nákladů a režijních nákladů pomocí přirážkové metody.	**Kalkulace** Pojem a druhy kalkulací, kalkulační vzorec, kalkulační metody.	**JA – exkurze ve výrobním podniku**
Vysvětlí vzájemné propojení finančního a vnitropodnikového účetnictví,	**Vnitropodnikové účetnictví**	

účtuje vnitropodnikové náklady a výnosy pomocí centralizované a decentralizované formy vedení vnitropodnikového účetnictví, sestaví výslednou kalkulaci.	Vztahy finančního a vnitropodnikového účetnictví, způsoby vedení vnitropodnikového účetnictví, výsledná kalkulace.	

Učební osnova předmětu:	**BANKOVNICTVÍ**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 2 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2019	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2019	Schválil: .....

. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

- naučit žáky pracovat s obecnými pojmy z bankovnictví
- prakticky aplikovat poznatky z bankovnictví při řešení ekonomických problémů – sledovat průběžně aktuální dění v oblasti bankovnictví

1.2. Charakteristika učiva

- učivo je strukturováno do pěti částí
- první celek je věnován bankovní soustavě a základním pojmům z bankovnictví
- druhý celek je zaměřen na vkladové služby
- třetí celek se zabývá úvěrovými službami
- čtvrtý celek pojednává o finančních trzích
- pátý celek informuje o mezinárodních měnových institucích a bankovnictví v EU

Pojetí výuky

- při výuce bude využíván výklad, přednáška, řízený rozhovor a cvičení
- důraz bude kladen na samostatnou aktivitu ze strany žáka, např. referáty, aktuality z oblasti bankovnictví
- výuka bude doplňována příklady ze současného bankovního dění
- ve výuce bude dle možností využívána výpočetní technika, internet, odborný tisk – žáci budou vedeni k samostatné i týmové práci

Metody výuky:

- motivační
    - praktické příklady
- fixační
    - opakování učiva
    - nácvik dovednosti

- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse
- týmová práce a její prezentace

- expoziční
  - práce se zákony
  - práce s odborným tiskem a denním tiskem

1.3. Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování. Zvládnutí obsahu vzdělávání můžeme kontrolovat zkoušením.

Způsoby hodnocení:

- písemné zkoušení
- aktivita při hodinách
- správnost, přesnost, pečlivost při výpočtech, správná interpretace odpovědi, vyvození patřičných závěrů
- správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů
- schopnost samostatné práce žáka.

1.4. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve,

- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence:

- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze.

Matematické kompetence:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet.

Přínos předmětu k rozvoji odbornýchkompetencí

Aplikovat poznatky z oblasti práva v podnikatelské činnosti, tzn. aby žáci:

- vyhledávali příslušné právní předpisy,
- byli schopni pracovat s příslušnými právními předpisy.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky, tzn. aby žáci:

- se orientovali v činnostech bank, pojišťoven, stavebních spořitelen a penzijních fondů,
- prováděli platební styk a zpracovávali doklady související s hotovostním a bezhotovostním platebním stykem,
- dokázali efektivně hospodařit se svými finančními prostředky.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby žáci:

- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařili s finančními prostředky.

1.5. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti:

- dovednost jednání s lidmi,
- aktivní účast v diskusi, obhajoba vlastních názorů a postojů, respektování názorů druhých,
- výchova k odpovědnosti.

Člověk a životní prostředí:

- význam životního prostředí pro člověka,
- zásady ekologického chování ve škole.

Člověk a svět práce:

- význam celoživotního vzdělávání,
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a úspěšné kariéře.

Informační a komunikační technologie:

- používat základní programové vybavení počítače,
- orientace v odborném tisku a na webových stránkách.

1.6. Mezipředmětové vztahy

- Ekonomika
- Právo
- Účetnictví
- Písemná a elektronická komunikace
- Fiktivní firma
- Finanční trh a daně

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák - ovládá strukturu bankovní soustavy ČR - porozumí funkcím centrální banky - vysvětlí význam peněz, jejich vývoj - dokáže vyhledat na bankovkách ochranné prvky - seznámí se s jednotlivými druhy obchodních bank - využívá internet k získávání informací o konkrétních bankách - orientuje se v rozvaze a výkazu zisku a ztrát obchodní banky	**1. Bankovní soustava** - charakteristika centrální banky - funkce centrální banky - charakteristika obchodních bank - hospodaření obchodní banky	6
Žák – dokáže založit bankovní účet – analyzuje klady a zápory jednotlivých vkladových produktů – orientuje se v používaných dokladech pro hotovostní a bezhotovostní platební styk – počítá úroky metodou jednoduchého a složeného úrokování – interpretuje kurzy jednotlivých měn, provádí jednoduché přepočty měn – seznámí se s platebními kartami, šeky, vkladními knížkami – chápe princip a výhody stavebního spoření – seznámí se s možností elektronické komunikace s bankou	**2. Vkladové služby bank** - charakteristika vkladových služeb - bankovní účty - ostatní vkladové produkty - elektronické bankovnictví	22
Žák - charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů - popíše náležitosti úvěrové smlouvy - objasní způsoby zajištění úvěrů - seznámí se s kontrolou dodržování podmínek úvěrové smlouvy	**3. Úvěrové služby bank** - charakteristika úvěrových služeb - druhy úvěrů - poskytnutí a splácení úvěru	22

Žák - charakterizuje jednotlivé druhy finančních trhů - rozlišuje základní druhy cenných papírů – směnku, akcii, dluhopis, vkladový list, hypoteční zástavní list - seznámí se s burzami v ČR - využívá internet k získání informací o významných světových burzách	**4. Finanční trhy** – charakteristika finančních trhů – základní druhy cenných papírů – burzy	12
Žák - orientuje se v základních principech - orientuje se v základních principech bankovnictví v EU využívá internet k získávání informací o mezinárodních měnových institucích a pracuje s nimi	**5. Mezinárodní finanční instituce** – bankovnictví v EU	2

Učební osnova předmětu:	**ÚČETNICKÝ SOFTWARE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 2 - 0	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2019	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2019	Schválil: .....

. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Smyslem předmětu účetnictví na PC je uplatnit teoretické účetní znalosti žáků při řešení praktických příkladů z účetní praxe. Významným úkolem je naučit žáky ovládat příslušný účetní software, osvojit si techniku a metody účtování a naučit se používat účetnictví pro získávání informací nutných pro zabezpečení finančního zdraví podniku a rozumnou alokaci podnikových zdrojů. Cílem předmětu je dobrá orientace v jednotlivých účetních agendách daného programu, schopnost samostatně řešit zadané účetní příklady, vypěstovat v žácích schopnost hodnotit číselné údaje získané účetnictvím pro podnikatelské rozhodování a návyk kontrolovat výsledky své práce.

1.2. Charakteristika učiva

Učivo je zaměřeno především na vedení účetní agendy na PC, procvičování jednotlivých oblastí finančního účetnictví, orientaci v daňové problematice a na efektivní využívání poznatků z účetnictví v jiných předmětech a v profesním životě.

1.3. Pojetí výuky

Základní metody výuky jsou vysvětlování, praktické ukázky a procvičování řešení účetních příkladů na PC. V průběhu studia zpracovávají žáci souvislé příklady, jejichž zadání vychází z účetní praxe, zjištěné výsledky interpretují, kriticky posuzují. Vyučující by měl u žáků vytvořit přesvědčení, že účetnictví má nezastupitelné místo při sběru, třídění a zpracování informací potřebných při řízení podniku. V rámci mezipředmětových vztahů s ekonomikou a právem žáci tyto skutečnosti prakticky realizují a ověřují si tak kompetence získané v předmětu účetnictví.

1.4. Metody výuky:

- motivační
  - praktické příklady
- fixační
  - opakování učiva
  - nácvik dovednosti

- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse

- expoziční
  - výklad
  - vysvětlování
  - přednáška
  - popis
  - práce se zákony
  - práce s odborným tiskem a denním tiskem

1.5. Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování, zvládnutí obsahu vzdělávání kontrolovat zkoušením. Metodou kontroly jsou zkoušky praktické, při nichž se posuzuje správnost, přesnost při provádění účetních zápisů a schopnost samostatné či skupinové práce při řešení souvislých účetních příkladů.

1.6. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, zvláště pak uměli vyhodnocovat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni řešit samostatně běžné úkoly, tj.: porozuměli zadání, zvolili vhodné postupy pro řešení, byli schopni na řešení spolupracovat, využívat nabyté znalosti a vědomosti.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobní i pracovní cíle, ověřovat si získané poznatky a umět zvažovat názory a postoje jiných lidí. Zvláště pak adaptovat se na nové podmínky, přijímat a plnit svěřené úkoly a pracovat v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi dbali na dodržování zákonů a pravidel

chování, aktivně se zajímali o politické, hospodářské a společenské dění a chápali význam životního prostředí pro člověka a organizovali činnost firmy v duchu udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce a pro budování a rozvoj své profesní kariéry.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni pracovat s osobním počítačem a jeho programovým vybavením. Pracovali s informacemi, a to především s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií.

Přínos k rozvoji odborných kompetencí

Zajišťovat typické podnikové činnosti

Vzdělávání v předmětu směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni zpracovávat doklady související s evidencí zásob, dlouhodobého majetku, zaměstnanců, prodeje a hlavní činnosti.

Efektivně hospodařit s finančními prostředky

Žáci účtují o pohledávkách, závazcích, nákladech a výnosech firem a provádí účetní závěrku a závěrku, orientují se v daňovém systému a dokáží zjistit daňovou povinnost fyzických i právnických osob.

1.7. Průřezová témata

Člověk a svět práce

V průběhu celého studia budou žáci vedeni k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život a bude kladen důraz na význam vzdělávání a celoživotního učení. Cílem je připravit absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Informační a komunikační technologie

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií dnes patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravování k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při

výkonu povolání.

1.8. Mezipředmětové vztahy

- Ekonomika - rozvíjení ekonomického myšlení žáků, jejich vedení k hospodárnému jednání a chování
- Účetnictví – využívání teoretických znalostí při řešení praktických příkladů
- Právo – orientace v právních normách a platné legislativě
- Fiktivní firma
- Písemná a elektronická komunikace

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák: - se seznámí s účetním softwarem, - orientuje se v jednotlivých pomocných agendách	Účetní software	10
- zvládá zaúčtování pokladních dokladů, bankovních výpisů, - faktur přijatých, faktur vystavených, - vnitřních účetních dokladů	Praktické řešení jednoduchých účetních příkladů	20
- zvládá zaúčtování souvislých účetních příkladů zaměřených na procvičování jednotlivých oblastí finančního účetnictví (dlouhodobý majetek, zásoby, krátkodobý finanční majetek, zúčtovací vztahy, kapitálové účty a dlouhodobé závazky, náklady, výnosy, uzávěrkové účty) - pracuje s tiskovými sestavami (daňo-vé formuláře pro DPH, daň z příjmů, rozvaha, výsledovka)	Praktické řešení souvislých účetních příkladů	34

Učební osnova předmětu:	**MATEMATICKÁ CVIČENÍ**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 0 - 2	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2019	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2019	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Jedná se o volitelný předmět, pomocí kterého žáci rozšiřující znalosti z matematiky. Výuka matematiky a matematických cvičení má na ekonomickém lyceu kromě funkce všeobecně vzdělávací ještě funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání. Rozvíjí a prohlubuje pochopení a využití kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, vytváří kvantitativní a geometrickou gramotnost žáků. Umožňuje žákům pochopit, že matematika je nezastupitelným prostředkem v modelování a předpovídání reálných jevů. Osvojené matematické pojmy, vztahy a procesy jim pomáhají proniknout do podstaty oboru a propojovat jednotlivé tematické okruhy.

Matematické vzdělávání pomáhá rozvíjet abstraktní a analytické myšlení, logické usuzování, učí srozumitelné a věcné argumentaci. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení si strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných v běžném životě, v budoucím zaměstnání a dalším studiu. Žáci se naučí hodnotit postup při odvozování tvrzení, odhalovat klamné závěry, zvažovat rizika předkládaných důkazů.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- využívat matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu a poznatky o geometrických útvarech,
- aplikovat matematické poznatky a postupy v odborných předmětech,
- matematizovat reálné situace, pracovat s matematickým modelem a vyhodnotit výsledek řešení vzhledem k realitě
- zkoumat a řešit problémy a diskutovat o výsledcích jejich řešení
- číst s porozuměním matematický text, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko,
- naučit se přesnosti a preciznosti ve vyjadřování i v ostatních činnostech,
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby

V afektivní oblasti směřuje matematické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace,
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznosti při práci.

1.2. Charakteristika učiva

Učební osnova je zpracována pro vyučování v **rozsahu 2 týdenních vyučovacích hodin za studium**. Z hlediska klíčových dovedností klademe důraz zejména na:

- dovednost analyzovat a řešit problémy
- vhodné a správné numerické zpracování úlohy
- chápání souvislosti a vzájemných vztahů mezi jednotlivými tematickými celky i návaznosti na další vědní obory
- rozvoj prostorové představivosti
- schopnost pracovat ve skupině, umět prosadit vlastní názory a přijmout myšlenky jiných

Hloubka probíraného učiva je variabilní, ovlivňují ji zejména vstupní vědomosti a dovednosti žáků a též jejich intelektuální úroveň. Počty vyučovacích hodin u jednotlivých vyučovacích celků jsou pouze orientační. Vyučující může provést úpravy obsahu i rozsahu učiva s přihlédnutím k úrovni konkrétní třídy. Změny však nesmějí narušit logickou návaznost učiva.

1.3. Pojetí výuky

Ve výuce matematických cvičení jsou využívány tradiční i moderní výukové metody. Je nutné zohlednit individuální vzdělávací potřeby žáků i jejich intelektuální úroveň. Pro splnění výukových cílů a zvýšení motivace žáků k matematice je vhodné střídat a kombinovat tyto vyučovací metody:

- výklad, vysvětlování
- individuální procvičování pod dohledem učitele
- skupinové řešení obtížnějších úkolů
- shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku
- aktualizace učiva (finanční matematika)
- žákovské soutěže
- učení se z textu a vyhledávání informací
- samostudium a domácí úkoly
- využívání prostředků ICT, podpora aktivit mezipředmětového charakteru

1.4. Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení výsledků žáků se budou používat nejrůznější formy písemného zkoušení: orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy, čtvrtletní písemné práce. Vlastní hodnocení bude využívat bodového systému v kombinaci s procentuálním vyjádřením.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Žáci by si měli v hodinách matematických cvičení osvojit nástroje k pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení, naučit se vyrovnávat s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech a být připraveni řešit úkoly nutné pro povolání, pro které jsou připravování. Matematická gramotnost zahrnuje nejen matematické znalosti a dovednosti, jak jsou definovány v tradičních učebních osnovách, ale matematické znalosti uvedené do funkčního užívání v mnoha různých situacích a kontextech. Z toho vyplývá, jaké klíčové kompetence především, by měly být rozvíjeny vyučováním matematice a matematických cvičení:

a) komunikativní kompetence, tedy aby byli připraveni:

- vyjadřovat se přesně a srozumitelně, formulovat a obhajovat své názory
- zpracovávat jednoduché odborné texty a materiály s matematickou tematikou

b) personální kompetence, tedy aby žáci byli schopni:

- efektivně se učit a pracovat, vytvořit si reálný učební a pracovní plán, stanovit jednotlivé činnosti a postupy, jejich logickou posloupnost a časový harmonogram plnění, sledovat a vyhodnocovat jejich realizaci
- volit prostředky a způsoby vhodné pro plnění jednotlivých aktivit
- využívat ke svému učení zkušeností jiných lidí, konzultovat s nimi a učit se i na základě zprostředkovaných zkušeností

c) sociální kompetence, tedy aby uměli:

- pracovat v týmu v různých pracovních pozicích a rolích a podílet se na realizaci společných pracovních i jiných činností

d) kompetence k pracovnímu uplatnění, tedy aby dokázali:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému
- získat informace potřebné k řešení problému
- vytyčit strategii řešení a její varianty
- zvážit klady i zápory jednotlivých způsobů řešení
- vybrat optimální postup řešení a provést jej

- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu

e) kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologii a pracovat s informacemi, tedy aby uměli:

- používat prostředky výpočetní techniky
- vyhledávat potřebné informace pomoci elektronických médií

f) matematické kompetence, tedy aby uměli

- správně používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- pro řešení úkolu zvolit odpovídající postupy a techniky a používat vhodné algoritmy
- využívat a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací a používat je pro řešení
- správně používat a převádět jednotky
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a využit pro konkrétní řešení
- provést reálný odhad výsledku řešení úkolu
- sestavit ucelené řešení praktického úkolu na základě dílčích výsledků
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít při řešení,
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru

1.5. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Žák by měl být schopen:

- umět jednat s lidmi, diskutovat o problémech, hledat kompromisní řešení
- odolávat myšlenkové manipulaci
- angažovat se nejen pro vlastní prospěch

Člověk a svět práce

Žák by měl být schopen:

- vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, o vzdělávací nabídce
- uvědomit si zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře

Informační a komunikační technologie

Žák by se měl:

- naučit pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat

1.6. Mezipředmětové vztahy

- matematika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
- Řeší různé typy goniometrických rovnic, využívá přitom vztahy mezi goniometrickými funkcemi - načrtne grafy goniometrických funkcí - používá základní znalosti trigonometrie k řešení slovních úloh	**Goniometrie**	MV - MAT PT – informační a komunikační technologie
- Určuje obvody a obsahy obrazců s použitím funkčních vztahů goniometrie a trigonometrie - zná vztahy mezi úhly a používá je k řešení úloh	**Planimetrie**	MV - MAT
- Určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů goniometrie a trigonometrie.	**Stereometrie**	MV - MAT PT – člověk a svět práce
- Používá souřadnice bodu, určí délku a střed úsečky v rovině, analyzuje vzájemnou polohu přímek na základě vlastností vektorů nebo na základě řešení soustavy rovnic, určí vzdálenosti: bodu od přímky, vzdálenost dvou přímek, - umí určit souřadnice vektoru, ovládá základní operace s vektory, - zná základní typy analytického vyjádření přímky v rovině	**Analytická geometrie**	MV - MAT
- Prokáže znalost vzorců pro aritmetickou a geometrickou posloupnost, rozhodne o jejich použití při řešení úloh	**Posloupnosti**	MV – MAT PT – člověk a svět práce
- Užívá vztahy pro počet variací a permutací bez opakování a s opakováním, kombinací bez opakování, umí používat pravidlo kombinatorického součinu,	**Kombinatorika a pravděpodobnost** - Pravděpodobnost průniku a sjednocení náhodných jevů.	MV – MAT PT – člověk a svět práce

- počítá s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel, - charakterizuje náhodný pokus a náhodný jev, popíše jejich vlastnosti, - rozliší: jev jistý, nemožný, elementární, jev příznivý jinému jevu, jevy rovnocenné, disjunktní, opačný jev k danému jevu, jevy slučitelné a neslučitelné, jevy závislé a nezávislé, - charakterizuje základní pojmy statistiky a umí je užít při řešení slovních úloh.		

Učební osnova předmětu:	**OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 0 - 2	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.2.2009	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Obecným cílem předmětu je:

- připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti
- pozitivně ovlivnit hodnotovou orientaci žáků
- naučit žáky odpovědně jednat nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejný zájem
- kultivovat historické vědomí a vytvářet kritické myšlení
- vychovávat žáky k hrdosti na tradice a hodnoty svého národa
- naučit žáky ctít život jako nejvyšší hodnotu

1.2. Charakteristika učiva

Jedná se o volitelný předmět, který je syntézou základů dějepisu, občanské nauky, psychologie, politologie a sociologie. Je určen především těm studentům, kteří se rozhodnou pro složení maturitní zkoušky ze společenskovědního základu.

1.3. Pojetí výuky

V hodinách semináře budou střídány tradiční i moderní výukové metody:

- výklad, řízený rozhovor
- aktivační metody
- skupinová práce, práce s jednoduchým textem, referáty, práce s tiskem, vyhledávání informací na internetu
- samostatná práce s textem a mapou
- prezentace výsledků individuální i týmové práce ústní nebo písemnou formou

1.4. Hodnocení výsledků žáků

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí v písemné i ústní formě. Důraz bude kladen na:

- seminární práce na daná nebo vybraná témata
- samostatné, správné a kritické vyjadřování
- sebehodnocení vlastní práce

- kultivovanost verbálního projevu
- práci s historickou mapou a dokumentem
- aplikaci obecných poznatků na místní region
- schopnost vlastního kritického myšlení a jeho aplikace na konkrétní situace
- jasné formulování vlastních stanovisek
- schopnost konstruktivně diskutovat na dané téma
- sebehodnocení vlastní práce
- přednes referátů
- schopnost vysvětlit a použít obecný pojem v logických souvislostech

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Žáci:

- se vyjadřují přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených a psaných a vhodně se prezentují
- formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- zaznamenávají písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí
- vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- přijímají a plní odpovědně svěřené úkoly
- podněcují práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažují návrhy druhých
- přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhají předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým

Občanské kompetence

Žáci:

- jednají zodpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás i ve světě
- uznávají hodnotu života, uvědomují se odpovědnost za vlastní život
- uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívají k uplatňování hodnot demokracie

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Absolvent:

- dovede jednat s lidmi, diskutovat o kontroverzních otázkách současnosti a dovede asertivně řešit krizové situace
- má přiměřenou míru zdravého sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku
- využívá informační a komunikační technologie
- má schopnost pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky

1.7. Mezipředmětové vztahy

- český jazyk a literatura
- základy společenských věd
- dějepis
- geografie a mezinárodní vztahy
- právo
- ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák: - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita); - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií; - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí; - uvede příklady občanské aktivity, ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu	**Člověk jako občan** - základní hodnoty a principy demokracie - lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí - stát, státy na počátku 21. století, český stát, státního občanství v ČR - česká ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva - politika, politické ideologie - politické strany, volební systémy a volby - občanská participace, občanská společnost - občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití	**MV – základy společenských věd** **PT – občan v DS, člověk a životní prostředí**
- popíše jednotlivé složky osobnosti a uvědomuje si biologickou podmíněnost psychiky, - uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku, temperament a motivy svého směřování, - popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí, - zdůvodní význam zdravého životního stylu, - kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu, dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu, - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky,	**Člověk ve společnosti (praktická psychologie)** - osobnost a její skladba: konstituční vlastnosti, temperament, schopnosti, intelekt, charakter, morální usuzování, výživa, stravovací návyky, rizikové faktory poškozující zdraví, - zaměřenost osobnosti: potřeby, motivace, zájmy, - poruchy zaměřenosti, citové deprivace, frustrace, sebeaktualizace, - duševní poruchy, - psychohygiena,	**MV – základy společenských věd** **PT – člověk a svět práce, člověk a životní prostředí**

- dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností, - popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus, - orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejich alternativních směrech, - dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací, - rozdělí potřeby na nižší a vyšší, uvede příklady, vysvětlí pojmy vnější a vnitřní motivace, - vysvětlí pojmy deprivace, frustrace a mechanismy vzniku, uvědomuje si nutnost láskyplného vztahu v raných fázích vývoje, - vysvětlí rozdíl mezi neurózou, psychózou, poruchou osobnosti a oligofrenii, - objasní význam duševní hygieny a uvede některé techniky odbourání psychické únavy, - teoreticky ovládá některou relaxační techniku a umí ji prakticky využít ke svému uvolnění.	- stres, únava, syndrom vyhoření, - techniky upevňování duševního zdraví.	
- charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení; - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace;	**Člověk v lidském společenství** - společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost - hmotná kultura, duchovní kultura - současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha - sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti	**MV – základy společenských věd, CJL** **PT – občan v demokratické společnosti**
- popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká dnešní svět, jak mohou být jeho problémy řešeny, - debatuje o možných perspektivách problémů soudobého světa, - objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě,	**Soudobý svět** - civilizační sféry, civilizace, velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy, konflikty soudobého světa, - globální problémy soudobého světa,	**MV – základy společenských věd** **PT – občan v demokratické společnosti**

- vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách, - chápe termín globalizace, dokáže popsat její projevy v různých oblastech (hospodářství, kultura), je schopen diskutovat o rozličných názorech na jev globalizace.	- globalizace a její důsledky.	
- vysvětlí pojem právo a právní stát, uvede příklady právní ochrany, - vysvětlí uspořádání právního řádu, vyjmenuje druhy právních předpisů a objasní vztahy mezi nimi, - charakterizuje funkce práva ve společnosti.	**Základy práva** - společnost a sociální normy, - právo a stát, spravedlnost, funkce práva, právní stát, - právní řád, zákonnost a právní vědomí.	**MV – právo, dějepis, základy společenských věd** **PT – občan v DS, člověk a svět práce** **JA – exkurze u soudu**
- uvede jednotlivé druhy právních norem, popíše jejich strukturu, - na konkrétních příkladech rozliší platnost a účinnost právních norem, - pracuje se sbírkou zákonů, - vyjmenuje základní právní odvětví a jejich prameny práva, rozliší právo veřejné a soukromé, - uvede příklady právních vztahů a jejich prvků, - objasní rozdíl mezi fyzickou a právnickou osobou, - vysvětlí, kdy je občan způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost.	**Právní systém a realizace práva** - právní normy, druhy a struktura, sbírka zákonů, platnost a účinnost právních norem, novelizace, - právní systém, právo veřejné a soukromé, právní odvětví, - právní vztahy, právní skutečnosti, - právní úkony, prvky právního vztahu.	**MV – právo, dějepis, základy společenských věd** **PT – člověk a svět práce**
- aplikuje základní pojmy na příkladech z běžného života, - dokumentuje rozmanitost a vývoj potřeb, - uvádí příklady uspokojování potřeb – statky a služby, - odvodí poptávku, nabídku, cenu, trh - vysvětlí vznik tržní rovnováhy, - posoudí, proč se změnou ceny se mění nabízené a poptávané množství, - srovná hospodárné a nehospodárné počínání, - vysvětlí nutnost volby z několika alternativ, - interpretuje hospodářský proces,	**Základní ekonomické pojmy, cíle a základy hospodaření** - potřeby, statky, služby, životní úroveň, - trh a tržní mechanismus, poptávka, nabídka, cena, - hospodaření a efektivnost, hospodářský proces, - výrobní činitelé v podniku, - práce, trh práce, nezaměstnanost.	**MV – základy společenských věd, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – člověk a životní prostředí**

- na příkladech rozliší výrobní faktory, - demonstruje na příkladech z praxe dělbu práce, - popíše základní formy a typy nezaměstnanosti.		
- Popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství. - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká dnešní svět, jak mohou být jeho problémy řešeny, - debatuje o možných perspektivách problémů soudobého světa, - objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě, - vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách, - zvládá charakterizovat základní cíle EU, posoudí její politiku, - je seznámen se světovými organizacemi NATO a OSN, umí popsat jejich cíle a funkce, - chápe termín globalizace, dokáže popsat její projevy v různých oblastech (hospodářství, kultura), je schopen diskutovat o rozličných názorech na jev globalizace.	**Soudobý svět** - civilizační sféry, civilizace, velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy, konflikty soudobého světa, - mezinárodní organizace, OSN, NATO, EU, bezpečnost obyvatelstva ČR (armáda ČR), - integrace v evropských zemích, - globální problémy soudobého světa, - globalizace a její důsledky.	**MV – základy společenských věd, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – občan v demokratické společnosti**

Učební osnova předmětu:	**ANGLICKÁ KONVERZACE**	
Obor vzdělání:	**78-42-M/02 EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	**2 hodin**	
Hodinová dotace v ročnících:	0 - 0 – 0 - 2	
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2009	Schválil: .....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1. 9. 2019	Schválil: .....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělání žáků. Rozšiřuje a prohlubuje znalosti získané na základní škole, celkový kulturní rozhled a směřuje k dalšímu jazykovému a profesnímu zdokonalování.

Vedle základních jazykových vědomostí, jako jsou gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické aj., je nezbytné klást důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Právě proto je vhodné využívat metody směřující k propojení izolovaného školního prostředí, v němž je žák většinou pasivní, s reálným prostředím existujícím mimo školu – využití multimediálních programů a internetu, navazování kontaktů se školami v zahraničí, organizování výměnných, výukových a poznávacích zájezdů, zapojení žáků do projektů a soutěží. Výuka by rovněž měla být podporována kvalitní didaktickou technikou, umožňující dobré sluchové i vizuální vnímání – dataprojektory, zvukové systémy a výpočetní technika. Lepší uplatnění na trhu práce podporují rovněž různé odborné praxe v tuzemsku i zahraničí.

Aktivní znalost cizích jazyků v současné době napomáhá k účinnější mezinárodní komunikaci, přístupu k informačním zdrojům v cizím jazyce a rozšíření znalostí žáků o světě. V oblasti výchovně vzdělávací přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost celoživotního vzdělávání.

Anglický jazyk navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních kompetencí **A2** Společného evropského referenčního rámce, které žáci získali na základní škole, a směřuje k osvojení úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá stupnici **B2** Společného evropského referenčního rámce. Výuce prvního cizího jazyka jsou věnovány **3 hodiny týdně** v každém ročníku studia.

Základní učebnice

- Maturita Solutions Pre-Intermediate
- Maturita Solutions Intermediate

- Business Vocabulary In Use

Doplňkové studijní materiály

- časopisy (Bridge, Friendship)
- učebnice gramatiky
- učebnice konverzace
- webové stránky věnované anglickému jazyku

1.2. Charakteristika učiva

Obsahem výuky je systematické prohlubování a rozvíjení:

- řečových dovedností zahrnujících dovednosti receptivní, produktivní a interaktivní,
- přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, tj. slovní zásoby včetně nejběžnější frazeologie a odborné terminologie (20 %), mluvnice, zvukové a grafické stránky jazyka,
- poznatků o reáliích zemí příslušné jazykové oblasti a jejich srovnání s reáliemi České republiky
- praktických a odborných znalostí z oblasti ekonomiky

Řečové dovednosti

- společenské a zdvořilostní fráze (pozdrav, prosba, poděkování, oslovení, představování, rozloučení)
- vyjádření, odůvodnění a obhájení postoje nebo názoru (souhlas, nesouhlas, odmítnutí, zákaz, možnost, nemožnost, nutnost, schopnost)
- emoce (libost, nelibost, zájem, nezájem, zklamání, překvapení, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost)
- morální stanovisko (omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost)
- pokyn k činnosti (žádost, přání, prosba, nabídka, výzva, rada, pozvání, doporučení)
- vlastní písemný projev a odpověď (vzkaz, pozdrav, přání, blahopřání, pozvání, osobní dopis, úřední dopis – žádost, inzerát, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika)
- delší písemný projev (vypravování, popis, úvaha apod.)
- stručné zaznamenání čteného textu či slyšeného projevu, reprodukce

Tematické okruhy

- domov, rodina
- mezilidské vztahy
- osobní charakteristika
- kultura a umění

- sport, volný čas
- bydlení, obchody a služby
- stravování, péče o zdraví
- cestování, doprava, ubytování
- škola a studium, zaměstnání
- člověk a společnost
- příroda, životní prostředí
- věda a technika
- podnebí, počasí, roční období
- reálie České republiky a porovnání se zeměmi příslušné jazykové oblasti
- Reálie zemí příslušné jazykové oblasti
- význam daného jazyka
- reálie příslušných zemí (geografické údaje, historie, společenskopolitická charakteristika, ekonomika a kultura)
- život v zemi dané jazykové oblasti (rodina, vzdělání, práce, volný čas)
- tradice a zvyky
- forma státu, demokratické tradice
- kultura, literatura a umění
- autentické materiály (encyklopedie, noviny a časopisy, filmy v původním znění, aktuální odkazy na internetové stránky)

Odborné tematické okruhy z oblasti ekonomiky

- práce a zaměstnání, hledání zaměstnání, hodnocení zaměstnání a práce, pracoviště, pracovní organizace (inzerce, žádost o místo, strukturovaný životopis)
- obchod a trh, druhy obchodů, reklama, internetové obchody
- telefonování, dopis, e-mail, fax
- obchodní korespondence, formální úprava obchodního dopisu, poptávka a nabídka, odpověď na nabídku
- objednávka, potvrzení objednávky, faktura, stížnost
- číselné a matematické výrazy

1.3. Pojetí výuky

Současná doba přináší především akcent na komunikativní aspekty výuky (různé formy dialogů, skupinové práce, diskuse, využívání informačních a komunikačních technologií) a zároveň koncentraci na individuální vzdělávací potřeby žáků (formy samostatného učení, individuální práce,

internetové odkazy, testování). Nedílnou součástí jsou rovněž motivační činitele (hry, soutěže, projektové metody výuky, veřejné prezentace, mezipředmětové aktivity v cizím jazyce). Výuka je realizována ve 3 multimediálních učebnách, kmenových třídách a učebnách výpočetní techniky. Učitelé i žáci budou rovněž zapojeni do projektu Využití Moodle ve výuce s přihlédnutím k cizím jazykům v rámci OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Své komunikační schopnosti si mohou žáci ověřit v každoroční konverzační soutěži v anglickém nebo německém jazyce. Pravidelně jsou rovněž pořádány zahraniční poznávací zájezdy a exkurze. Žáci mají také možnost připravovat se ke státní jazykové zkoušce v sousední jazykové škole nebo složit mezinárodní jazykové zkoušky.

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je objektivní a řídí se klasifikačním řádem. Při hodnocení je kladen důraz na hloubku porozumění učivu, na schopnost aplikovat poznatky v praxi, na samostatný a tvořivý přístup k řešení úkolů. Způsob hodnocení spočívá v kombinaci známkování, slovního hodnocení a využívání bodového hodnocení. Na závěr každého tematického celku je zařazen ověřovací kontrolní test, aby bylo možné zjistit stupeň osvojení znalostí. Ústní formou jsou přezkušovány komunikativní dovednosti, znalosti z oblasti lexikologie a morfologie. Dílčí písemné práce jsou zařazovány pro ověření znalosti pravopisu, lexikologie, gramatiky. Vždy je dodržena zásada, že hodnocení má mít motivační charakter. Při pololetní klasifikaci vyučující přihlíží nejen k výsledkům ústního a písemného zkoušení, ale rovněž k celkovému přístupu žáka k předmětu, jeho aktivitě při hodině, k plnění studijních povinností. Je uplatňován individuální přístup, zejména k žákům s poruchami učení, ale i k nadaným žákům.

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence.

Žák:

- se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentuje v souladu s pravidly daného kulturního prostředí;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- aktivně se účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje, respektuje názory druhých;
- písemně zaznamenává podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,

- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení,
- zpracovává přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence.

Žák:

- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje se postoje a jednání jiných lidí;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k učení

Žák:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, je čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy, pořizuje si poznámky,
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence provádět typické podnikové činnosti

- komunikuje se zahraničními partnery ústně i písemně nejméně v jednom cizím jazyce.

1.6. Průřezová témata

Průřezová témata zaujímají nezastupitelné místo v celkovém rozvoji osobnosti žáka.

Občan v demokratické společnosti.

- dovede jednat s lidmi, diskutovat s nimi o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledá kompromisní řešení (práce s texty, dokumentárními filmy atd. zaměřenými na evropský a světový kontext, budování a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, upozornění na přetrvávající nedemokratické systémy. Učitel vede žáky k zamyšlení nad demokratickým a nedemokratickým chováním, v rozhovorech ovlivňuje nekritické přijímání médií, zdůrazňuje slušnost, multikulturální výchovu).

Člověk a životní prostředí.

- respektují principy udržitelného rozvoje - aktivity (čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, země třetího světa), porovnání přístupu k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Výchova k vlastnímu ekologickému chování.

Člověk a svět práce.

- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, které žáku pomohou v orientaci na trhu práce, znalosti jednotlivých oborů, vedení k sebekritičnosti a posouzení vlastních schopností a možností, vedoucích k správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání,
- naučit žáky písemně i verbálně prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority.

Informační a komunikační technologie.

Zapojení informačních a komunikačních technologií do výuky (internet, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy). Nutnost používání jazyka pro studium odborné literatury a samostudium. Zadávání multimediálních prezentací a projektů. Testování s využitím webového prostředí (Moodle).

1.7. Mezipředmětové vztahy

- geografie a mezinárodní vztahy
- dějepis, český jazyk a literatura
- ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák Rozumí řadě jazykových dovedností a výrazů potřebných pro každý typ zkouškového zadání úkolů, za nimiž následují praktická cvičení, porozumí značné podpoře obrazového materiálu s úkoly zkouškového formátu, dokáže se orientovat v poslechových úkolech, dokáže rozlišit různé typy článků s následnými praktickými cvičeními, porozumí přehledným ukázkám psaných textů s užitečnými výrazy a tipy pro písemný projev.	**I. Referenční část** Informace o maturitě, funkční banka slovní zásoby, zkouškové strategie, modelové maturitní texty a cvičení. Listening Reading Use of English Writing Speaking	
Osvojí si slovní zásobu týkající se druhu jídel, přípravy jídel, restaurací a barů, užitečné fráze a přídavná jména popisujících jídlo i balení jídel, rozumí obsahu čteného textu o školním stravování v různých zemích světa i výňatku z knihy o restauraci orientuje se ve cvičeních rozpozná informace z rozhlasového pořadu na téma spojitost mezi jídlem a zločinem a téma o neobvyklé restauraci porozumí rozhlasovému pořadu a pracuje se cvičeními, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o původu bramborových lupínků, dokáže popsat obrázek, fotografií na téma jídlo a srovnat dva obrázky,	**II. Tematická část** **Jídlo** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence ústní komunikace	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**

zvládne jednodušší dialog týkající se přípravy jídla.		
Osvojí si slovní zásobu týkající se nakupování a služeb, druhů obchodů a typů služeb, užitečné fráze použitelné v obchodě, nákupu oblečení, inzerce zboží, porozumí čtenému textu z internetového fóra a z příběhu psaného v časopise o dětské módě, orientuje se ve cvičeních, umí najít specifickou informací v rozhovoru mezi mužem a ženou, porozumí pěti krátkým nahrávkám rozhovoru, kde lidé mluví na téma Fairtrade, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o ukončení činnosti známého obchodu, dokáže popsat výhody a nevýhody různých druhů zboží, zvládne jednoduchý dialog týkající se výběru nejvhodnějšího dárku pro svého učitele.	**Nakupování a služby** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence ústní komunikace	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti**
Osvojí si slovní zásobu týkající se cestování a turismu, druhů přepravy, cestování do zahraniční, ubytování, dovolené a užitečných frází použitelných v oblasti cestování a turistiky dokáže se orientovat v textu o jednotlivých dopravních prostředcích, porozumí psanému pravdivému příběhu o jednodenním výletě, orientuje se ve cvičeních, porozumí rozhovoru o muži, který objel svět na kole a vyprávění dědečka vnučce, o svých zážitcích z cestování, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o zážitcích vegetariána v Thajsku, dokáže popsat obrázek týkající se cestování a srovnat dva obrázky, umí rozpoznat všeobecné otázky i otázky, které se týkají minulosti,	**Cestování a turismus** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence, ústní komunikace	**MV – dějepis, geografie a mezinárodní vztahy** **PT – člověk a životní prostředí**

budoucnosti a správně na ně odpovědět.		
Osvojí si slovní zásobu týkající se kultury a volného času, orientuje se v hudbě, v literatuře, v divadle, ve filmu v médiích a umění a užívá fráze, orientuje se v textu o výtvarném díle vytvořeném na chodníku, orientuje se v textu o známých režisérech, orientuje se ve cvičeních, porozumí odpovědi pěti teenagerů mluvících o tom, co dělají ve volném čase i krátkému vyprávění na téma zábava a volný čas, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o kulturním experimentu, který se zabývá hudbou v metru, zvládne hovořit o České republice a doporučit příteli kulturní událost, umí popsat obrázek, který se týká volného času a dokáže porovnat dva obrázky.	**Kultura a volný čas** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence, ústní komunikace	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
Osvojí si slovní zásobu týkající se sportů, sportovních zařízení, sportovišť, sportovců a užívá dané fráze, orientuje se v textu o dramatických sportovních okamžicích a správně je označit titulky, zvládá orientaci v textu týkajícího se nového druhu sportu, orientuje se ve cvičeních, porozumí slyšenému textu v diskuzi studentů o tom, jak definovat sport a rozhovoru mezi dívkou a doktorem ohledně vlivu sportu na její organismus, dokáže v rozhovoru navrhnout činnost, odmítnout či přijmout sportovní nabídku.	**Sport** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence, ústní komunikace	**MV – český jazyk a literatura** **PT – občan v demokratické společnosti**
Osvojí si slovní zásobu týkající se zdraví, nemocí, zranění a symptomů nemocí, lidských orgánů, léčby, zdravotnické péče,	**Zdraví** Slovní zásoba, čtení, poslech,	**PT – člověk a životní prostředí**

zdravého a nezdravého životního stylu a užívá dané fráze, porozumí krátkým textům a je schopen správně odpovědět na dané otázky, dokáže se orientovat v úryvku z knihy „Hlava 22“, orientuje se ve cvičeních, orientuje se ve slyšeném rozhovoru otce s dětmi hrajících si na doktora, sestru a pacienta, porozumí slyšenému textu, kde muž hovoří ke středoškolákům o tom, jak udržovat zdravý životní styl a umí doplnit chybějící informace do textu, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o tom, jak omezit stres, zvládne hovořit o tom, jak žít a dožít se sta let a vysvětlit kamarádovi, jak být zdravý, umí popsat obrázek, který se týká úrazů a dokáže srovnat dva obrázky.	jazyková kompetence, ústní komunikace	
Osvojí si slovní zásobu týkající se přírody a životního prostředí, krajiny a jejího vzhledu, počasí, rostlin, živočichů, přírodních katastrof a užitečných frází, umí se orientovat v textech na pohlednicích a deníku popisující sen jedné noci, orientuje se ve cvičeních, orientuje se ve slyšeném textu o zvířatech a experimentech se zvířaty, porozumí slyšenému textu v rozhovoru o tom, jaká je souvislou mezi vegetariánstvím a ochranou životního prostředí, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o neobvyklém způsobu, jak měřit teplotu, zvládne simulovat rozhovor ve dvojici na dané téma.	**Příroda a životní prostředí** Slovní zásoba, čtení, poslech, jazyková kompetence, ústní komunikace	**MV - dějepis** **PT – občan v demokratické společnosti**
Osvojí si slovní zásobu týkající se oblasti vědy a techniky, počítačů, činnosti vědců, výzkumu vesmíru a	**Věda a technika** Slovní zásoba, čtení,	**MV - dějepis**

užitečných frází z oblasti vědy a techniky, porozumí textu týkajícího se vědeckých metod, umí se orientovat v textu o vědě, orientuje se ve cvičeních, orientuje se ve slyšené výpovědi pěti osob, hovořících to tom, co považují za nejužitečnější vynález, porozumí slyšenému rozhovoru o potížích s počítačem, umí doplnit z nabídky slov správná slova do textu o tom, jak byla objevena radioaktivita, dokáže podat krátkou prezentaci o roli elektronických přístrojů u dnešní mládeže.	poslech, jazyková kompetence, ústní komunikace	**PT – člověk a svět práce**

Učební osnova předmětu:	**FINANČNÍ TRH A DANĚ**		
Obor vzdělání:	**63-41-M/02**	**EKONOMICKÉ LYCEUM**	
Celková hodinová dotace:	2 **hodiny**		
Hodinová dotace v ročnících:	0 – 0 – 0 – 2		
Platnost učební osnovy:	od 1. 9. 2014	Schválil:	.....
Aktualizace učební osnovy:	č.: 1 platnost od: 1.9.2014	Schválil:	.....

1. Pojetí vyučovacího předmětu

1.1. Obecné cíle

Finanční trh a daně je předmět zaměřený na prohloubení učiva z odborných předmětů všech ročníků, rozvíjí ekonomické myšlení žáků.

Žáci se učí:

- komplexně využívat poznatky z ekonomických předmětů,
- účelně a účinně využívat prostředky informačních a komunikačních technologií,
- ekonomicky myslet a chovat se racionálně v profesním i osobním životě,
- trvale sledovat, vyhledávat a využívat aktuálních informací.

1.2. Charakteristika učiva

Předmět finanční trh a daně je volitelný předmět ve 4. ročníku v týdenní hodinové dotaci 2 vyučovací hodiny. Do čtvrtého ročníku je zařazeno učivo: podnikání, podnikatelský záměr, marketing, financování podnikatelské činnosti, bankovní operace, daňový systém ČR. Žáci vypracují podnikatelský záměr, pracují s aktuálními tiskopisy (např. daňová přiznání), sledují aktuální ekonomické informace.

1.3. Pojetí výuky

Výuka je doplňována příklady ze současného ekonomického dění. Kromě klasických metod, jako je výklad, řízený rozhovor, cvičení, jsou používány i metody, které vyžadují samostatnou aktivitu ze strany žáka, např. referáty, vyhledávání aktuálních ekonomických informací, sledování a komentování současné ekonomické situace.

Metody výuky:

- motivační
    - praktické příklady
- fixační
    - opakování učiva

- nácvik dovednosti
- praktické upevňování dovedností
- skupinová diskuse

- expoziční
  - práce se zákony
  - práce s odborným tiskem a denním tiskem:
  - výklad
  - samostatná domácí práce – příprava referátů
  - samostatné vyhledávání a získávání informací (internet, informace získané na úřadech)
  - prezentace výsledků skupinové i samostatné práce (ústní a písemná forma)

1.4. Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení výsledků žáků jsou používány standardní metody podle školních kritérií. Důraz je kladen na schopnost vysvětlit a použít obecný pojem v logické souvislosti, zohledňuje se i přehled o aktuálních událostech. Při hodnocení se dále bere v úvahu aktivita při hodinách, přesnost vyjadřování, přednes referátů, schopnost jasně formulovat svůj názor, prezentace individuálních a skupinových prací.

Způsoby hodnocení:

- frontální a individuální ústní zkoušení
- písemné zkoušení
- iniciativní přístup k výuce
- přednes referátů

1.5. Přínos k rozvoji klíčových kompetencí

Komunikativní kompetence

Absolvent:

- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje,

- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace.

Kompetence personální a sociální

Absolvent:

- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraven řešit své sociální, ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- pracuje samostatně i v týmu, podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností.

Kompetence k řešení problémů

Absolvent:

- porozumí zadání úkolu, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení (připraví si referáty na aktuální téma, pracuje s tiskem a dalšími informačními médii).

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Absolvent:

- pracuje s počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě internet (např. orientuje se na finančním trhu, zdrojích financování, soustavě daní, hospodaření podniku).

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Absolvent:

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobních a etických aspektech soukromého podnikání, dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

1.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí, žáci jsou vedeni k tomu aby:

- se dovedli orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby,
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní.

Člověk a životní prostředí

Téma přispívá k naplňování zejména těchto cílů:

- porozuměli souvislostem mezi enviromentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji (tj. jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické).

Člověk a svět práce

Cílem je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budoucí profesní kariéry. K uskutečnění tohoto cíle je třeba:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivování k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře,
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu,
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

Informační a komunikační technologie

Cílem je:

- naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky,
- vyhledávat potřebné informace na internetu,
- naučit žáky používat konkrétní programy Open Office.

1.7. Mezipředmětové vztahy

- ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Finanční trh a daně

Výsledky a kompetence	Tematické celky	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata a jiné aktivity
Žák: Vysvětlí základní pojmy, vyhledává informace v Obchodním zákoníku, rozlišuje druhy živností a obchodních společností, orientuje se v založení podniku, na příkladech aplikuje poznatky o nástrojích marketingu, např. stanovení ceny, volba prodejní cesty a vhodné propagace, zpracuje jednoduchý průzkum trhu, sestavuje zakladatelský rozpočet, vysvětlí pojem logistika, zpracuje doklady související s evidencí dlouhodobého majetku, zásob, zaměstnanců a prodeje, provádí základní mzdové výpočty, vede daňovou evidenci, provádí účetní závěrku a uzávěrku, řeší jednoduchý příklad, vyhledává informace na internetu.	**Podnikání** Firmy a jejich právní formy, živnosti, zakládání podniku, marketing, zakladatelský rozpočet, logistika, financování firmy, doklady o firmě.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti** **JA – práce se zákony**
Zpracuje jednoduchý podnikatelský záměr, vyhledává informace na internetu, vyhodnotí informace a vhodně je prezentuje, odůvodňuje zjištěné výsledky.	**Podnikatelský záměr** Podnikatelský záměr	**MV – ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti**
Rozliší krátkodobé a dlouhodobé financování, vlastní a cizí kapitál, zhodnotí vhodnost užití vlastních a cizích zdrojů, vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, popíše postup během účetního období, vypočte hrubý účetní zisk,	**Hospodaření firmy** Bankovní úvěry, půjčky od společníků, hrubý účetní zisk, výpočet daně z příjmů, účetní výkazy, cash flow, finanční analýza.	**MV - ekonomika**

vypočte daňovou povinnost k dani z příjmů, vypočte výsledek hospodaření v členění potřebném pro účetní výkazy, zaúčtuje jeho tvorbu a rozdělení, vypočte rentabilitu, obrátku peněz, chápe podstatu casch flow, interpretuje výsledky, orientuje se v účetních výkazech a příloze k nim, vypočte vybrané ukazatele a interpretuje vypočtené výsledky, chápe jejich využití pro řízení podniku, vyhledává informace na internetu.		
Používá základní daňové pojmy, orientuje se v daňových přiznáních k nejobvyklejším daním a v daňových dokladech, vyhledává informace na internetu, orientuje se v zákoně o dani z příjmu, v zákoně o DPH, v zákoně o silniční dani, v zákoně o dani z nemovitosti a v zákoně o dani dědické a darovací, vypočte daňovou povinnost k dani z příjmů fyzických osob a k dani z příjmu právnických osob se zahrnutím nejobvyklejších položek ovlivňujících základ daně a zaúčtuje ji, vypočte daňovou povinnost k DPH, silniční dani, dani z nemovitosti, a zaúčtuje ji, propočítá sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele a zaměstnance, dovede použít základní princip výpočtu pro osoby samostatně výdělečně činné, vede daňovou evidenci.	**Daňová přiznání** Daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmů ze závislé činnosti, srážková daň, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty, silniční daň, daň z nemovitosti, sociální a zdravotní pojištění, pojištění odpovědnosti org. za škodu vzniklou při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.	**MV - ekonomika** **PT – občan v demokratické společnosti** **JA – práce s daňovými zákony**

7. Personální zajištění výuky

Pedagogičtí pracovníci školy splňují ve školním roce 2009/10 podmínku odborné kvalifikace pro výkon přímé pedagogické činnosti dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících s využitím výjimek daných tímto právním předpisem.

Učitelé školy jsou podle své odbornosti a aprobací zařazeni do následujících předmětových komisí, z nichž každá je řízena předsedou předmětové komise.

• PK společenskovědní	• PK přírodovědná	• PK tělovýchovná
• PK technická	• PK ekonomická	• PK ICT, elektrotechniky a automatizace

Každá z předmětových komisí je metodicky vedena svým předsedou, který je garantem požadované úrovně výuky, na základě svého hodnotícího systému poskytuje vedení školy podklady pro hodnocení učitelů a podává návrhy na účast v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Každému z nastupujících učitelů je přidělen tzv. zavádějící učitel, který kolegu s krátkou pedagogickou praxí vede zejména po metodické stránce. Všichni třídní učitelé jsou sdruženi v kolegiu vedeném přímo ředitelem školy v součinnosti s metodikem prevence. Cílem pravidelných schůzek kolegia třídních učitelů je včasné řešení a prevence případných problémů ve třídách – prospěchových i výchovných.

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, upevňují a doplňují kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Vzdělávání odpovídá rovněž pojmu prohlubování kvalifikace dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a dále ustanovením vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je realizováno na základě každoročního plánu, jehož hlavními prvky jsou:

- studium ke splnění kvalifikačních předpokladů
- studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů
- studium k prohlubování odborné kvalifikace
- samostudium

Účast pedagogů na DVPP se rovněž řídí aktuálními potřebami vzhledem k profilaci školy, k aktuálním školským tématům a rovněž s ohledem na finanční možnosti školy.

8. Materiální podmínky vzdělávání

8.1. Vybavení školy

Škola se skládá z hlavní budovy a dvou křídel. V přízemí vedlejší budovy (budova H) je vrátnice se stálým dozorem, šatny studentů, dvě kmenové učebny a jedna jazyková učebna. V prvním poschodí, které je přístupné jak z vrátnice, tak ze šaten studentů, se nachází 7 kmenových učeben jednotlivých tříd. Ve druhém poschodí je pak umístěna učebna společenských věd určená k výuce dějepisu a zeměpisu, učebna přírodních věd s přilehlou laboratoří, která slouží k výuce chemie a fyziky vyučovaných v rámci přírodních věd a multifunkční učebna. Všechny tři učebny jsou vybaveny videem a dataprojektorem. Kromě nich se zde nachází školní knihovna, dvě jazykové učebny a dvě kmenové učebny.

V přízemí hlavní budovy (budova G) se nachází studovna, jedna kmenová učebna, posilovna a malá tělocvična s přilehlou šatnu a sprchami. K zajištění občerstvení je zde bufet a automat s teplými nápoji. V prvním poschodí hlavní budovy jsou tři kmenové učebny vybavené novým nábytkem, kanceláře vedení školy a administrativy a kancelář výchovné poradkyně. Ve druhém poschodí se nachází šest počítačových učeben, které jsou vybaveny cca 15 - 22 počítači k výuce studentů, počítačem pro vyučujícího, dataprojektorem a vlastní tiskárnou. Učebny jsou určeny k výuce informačních technologií, písemné a elektronické komunikaci a odborných předmětů. K dispozici je software pro vedení účetnictví, program pro nácvik psaní na PC desetiprstovou hmatovou metodou a výukové programy. Rovněž je zde umístěna multimediální učebna pro výuku cizích jazyků.

Do druhého křídla (budova J) se přechází spojovací chodbou z prostoru, který spojuje budovu A a B. Škola využívá pouze první patro, ve kterém je umístěna velká tělocvična, šatny a sprchy. Přízemí je pronajímáno pedagogicko-psychlogické poradně a soukromým podnikatelům. Na každém podlaží jsou kabinety učitelů a sociální zařízení. Ve venkovním areálu školy je malé parkoviště určené pro pedagogy i studenty a zahrada s běžeckou dráhou a doskočištěm.

Z uvedeného vyplývá, že kapacita školy je dostačující pro realizaci ŠVP. Vybavení odborných učeben i kmenových tříd je průběžně obnovováno – co druhý rok je modernizována jedna počítačová učebna, jazykové učebny jsou postupně dovybavovány

audiovizuálními pomůckami, dochází k obnově inventáře jednotlivých učeben. V současné době je slabším místem pouze venkovní hřiště pro výuku tělesné výchovy, které však téměř plně nahrazuje tzv. velká tělocvična. Proto plánujeme v následujících letech úpravu doskočiště, rozběhových drah a úpravu terénu pro vybudování venkovního volejbalového hřiště. Protože škola sídlí již v poměrně staré budově, plánujeme výměnu oken a nové zatemnění.

8.2. Základní materiální podmínky

Název	**Počet**	**Vybavení**
Kmenové učebny	13	4 kmenové učebny jsou vybaveny novým nábytkem
Speciální učebny pro výuku cizích jazyků	3	počítač, dataprojektory, mapy
Učebny výpočetní techniky	5	počítače, dataprojektory, tiskárny
Učebny přírodních věd	1	počítač, video, televizní obrazovky
Učebna společenských věd	1	počítač, video, televizní obrazovky, mapy
Multimediální učebna	1	počítač
Multifunkční učebna	1	
Tělocvična	2	
Posilovna	1	

9. Spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP

9.1. Spolupráce se základními školami

Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola ve Frýdku-Místku se aktivně zapojuje do všech aktivit směřujících k podpoře ekonomického vzdělávání. Mezi hlavní aktivity patří **Dny otevřených dveří** určené pro všechny zájemce o prohlídku školy. Žáci těchto škol si v průběhu dne vyzkouší různé dovednosti jako je například psaní všemi deseti v programu ZAV, zúčastní se veletrhu fiktivních firem, který organizují studenti 3. ročníků a profesionálně zde prezentují své vlastní vytvořené firmy, seznámí se s náplní jednotlivých odborných předmětů, ověří si své dosavadní znalosti z oblasti ekonomiky, financí atd. pomocí různých testů, naučně zábavných her apod.

9.2. Spolupráce se středními školami

Následuje vzájemné spolupráce se středními ekonomicky zaměřenými školami, na kterých se studenti těchto škol setkávají především na různých soutěžích a poměřují své odborné znalosti z oblasti ekonomiky, práva, účetnictví a psaní na klávesnici. Pravidelně se studenti účastní např.: Celostátní soutěže MD-Dal v účetnictví ve Znojmě s možností získání certifikátu asociace účetních, soutěže Ekonomický tým, kterou pořádá příslušná ostravská OA, řady soutěží v psaní na klávesnici pořádaných pod záštitou autora programu ZAV apod.

9.3. Spolupráce s vysokými školami

Hlavním cílem vzdělávání v oboru ekonomické lyceum a obchodní akademie je příprava k vysokoškolskému studiu ekonomického směru. Nejtěsnějším partnerem školy je v této oblasti Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava. Absolventi ekonomického lycea a obchodní akademie nastupují po ukončení studia na celou řadu fakult této univerzity, největšímu zájmu se v souladu s profilem absolventa těší Fakulta účetnictví. Katedra účetnictví a daní pak pořádá pro naše studenty vyšších ročníků přednášky na téma aktuálních změn v oblasti právní úpravy a vedení účetnictví, dále pořádá soutěže mj. soutěž DUEL, na které se měří svými znalostmi studenti obchodních akademií a lycea s celého Moravskoslezského kraje.

9.4. Spolupráce s firmami

Spolupráce s partnerskými firmami je pro naši školu velmi významnou a mnohokrát zde již byla zmíněna. Firmy se podílejí zejména na praktické výuce žáků školy. Hlavní formou spolupráce mezi školou a firmou při realizaci praktické výuky jsou souvislé odborné praxe, kterou žáci obchodní akademie a ekonomického lycea vykonají ve druhém a třetím ročníku v rozsahu dvou týdnů.

Ve fázi implementace školního vzdělávacího programu, v oblasti praktického vzdělávání podpořeného firmami, je cílem Střední průmyslové školy, Obchodní akademie a Jazykové školy ve Frýdku-Místku posunout proces přípravy náplně exkurzí a praxe kvalitativně výše.

Proto škola spolupracujeme s několika desítkami dalších subjektů v rámci zajištění odborné a učební praxe studentů 2. a 3. ročníků. Jedná se o státní instituce a firmy moravskoslezského kraje, z nichž většina je umístěna ve výrobní sféře a ve službách.

Optimální formou vnější evaluace jsou hodnotící zprávy jako součást povinné dokumentace k praxi každého studenta.

10. Aktualizace školního vzdělávacího programu

ŠVP je zásadním vzdělávacím dokumentem školy, který je průběžně aktualizován v souladu s RVP, v souladu s požadavky partnerských firem. ŠVP je dále aktualizován na základě nutných organizačních a optimalizačních potřeb školy. K aktualizacím školního vzdělávacího programu se bude vyjadřovat školská rada a zástupci partnerských subjektů.

11. Bezpečnost práce a ochrana zdraví při vzdělávacích činnostech

Škola má svého bezpečnostních technika, který dohlíží na nezávadný stav objektů, pravidelnou technickou kontrolu a revizi. Na chodbách všech budov jsou vyvěšeny evakuační plány, grafické znázornění únikových cest a požární poplachové směrnice. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci se pravidelně účastní školení bezpečnosti ochrany zdraví a požární ochrany včetně školení první pomoci podle § 23, vyhlášky 246/2001 Sb. o požární ochraně. Nově přijatí zaměstnanci procházejí individuálním školením.

Žáci jsou vždy na začátku školního roku seznámení třídním učitelem se školním řádem, který mimo jiné obsahuje zásady bezpečného chování v areálu školy (seznámí žáky s postupem v případě vzniku požáru, s umístěním hasebních prostředků a postupu evakuace). Rovněž třídní učitel poučí žáky o pravidlech bezpečného chování před každou školní akci mimo školu. Vyučující odborných předmětů seznámí žáky s provozním řádem odborných učeben a pravidly bezpečného chování. Vyučující tělesné výchovy seznámí žáky s pravidly bezpečného a ohleduplného chování při hodinách. O poučení provedou třídní učitelé i ostatní vyučující zápis do třídní knihy.

SPŠ, OA a JŠ Frýdek-Místek, září 2020